ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Rohan_Michael_S-Zimni_letopisy_1-Ledova_kovadlina.PDB

PDB Name: 1_Rohan-Ledova_kovadlina.txt
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 27.3.2007
Modification Date: 27.3.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Michal Scott Rohan
LEDOVÁ KOVADLINA
První kniha Zimních letopisů

Název originálu: THE ANVIL OF ICE
Obálka: Luis Royo
Grafická úprava obálky: Petr Bauer
Překlad: Robert Tschorn
Redakce: Helena Šebestová
Copyright © by Michael Scott Rohan 1986
All Rights Reserved
Copyright © 1999 for the Czech translation by R. Tschorn
Copyright © 2000 for Cover by L.Royo
Copyright © 1999 for the Czech edition by Laser - books s. r. o.
ISBN 80-7193-078-4

KAPITOLA PRVNÍ
Kování

Probudil ho předjitřní chlad a funění a dupání velkého býka v příhradě. Tehdy, za Dlouhé zimy Starého světa, pod vládou Ledu, byla rána studená v každé roční době. Tak se píše v kronikách, a byť byla slova mnoha rukama opisována a tlumočena, stále z nich mluví hlas očitého svědka. Ale tehdy, onoho dne, bylo jaro mladé a v čerstvém vzduchu rána se mohutný samec nemohl dočkat svobodného rozběhu po pastvinách mezi kravami. Chlapec tedy vyskočil zpod hromady kůží, otřásl se štiplavým mrazem a začal se soukat do těch přikrývek, které mu sloužily i za oděv. Kdyby nechal býka tak brzy začít bučet, neunikl by výprasku. Přehodil si přes ramena kožešinový plášť prožraný od molů, sundal se zdi dlouhý bodák a ucítil, jak ho neznámé vzory a písmena na chladném železe pálí do dlaní dávnou moudrostí. Býk pohazoval hlavou, ozdobenou rohy dlouhými jako celé tělo, ale chlapec z ní potmě neviděl víc než světlejší skvrnu. Díky dlouholetému cviku proklouzl podél stěny chléva, vystavěné z pískovcových kvádrů, a hbitě provlékl hák bodce tepaným kruhem v býkových nozdrách. Široké rohy okamžitě přestaly krájet vzduch, veliká hlava se sklonila a býk poslušně stál, dokud ho chlapec neodvázal a nepobídl ven ze stání. Trpělivě čekal, než pastýř osvobodí i ostatní kusy stáda a vyžene mohutná zvířata, bílá jako starý sníh, do bledého úsvitu. Hovada při bučení a frkání vyfukovala oblaky páry a kopyty drtila polozmrzlé bláto. Tak pro něj začal den, který měl všechno změnit, jako každý jiný.

V městečku Asenby se jinak nepohnul lísteček. Spaly snad i domy, utěsněné proti mrazu. I tváře vyvedené na okenicích v červené a černé barvě vypadaly zmatené a rozespalé. Když stádo míjelo třípatrový dům starosty, s verandou pomalovanou velrybami, chlapec se zamračil. O pár kroků dál lehce škubl hákem, býk podrážděně zabučel bolestí a po něm i všechny krávy. Než se ale rozlétly okenice, byl už dávno pryč za rohem ulice u suchozemské brány.

Z vysokého starého domu na rohu proudilo světlo teplé a rudé jako závan léta a pozlatilo i zamrzlé kaluže. K září se přidalo tiché pozpěvování. Chlapec se zase zamračil, ještě nenávistněji, a zavedl býka blíž, aby mohl cestou nahlédnout do otevřených dveří. Ano, byl tam Hervar, hrbil se nad kovadlinou, jeho dlouhý stín tančil po stěně kovárny, bušil do kusu očazeného železa a pobrukoval si. Budou z něj nové motyky, nové pro nově nedotčenou půdu. Ve zpracování kovu i v trylcích písně ležela schopnost fortelu a umění kováře předat nástrojům vlastní život, sílu plodnosti pro pole a snad i pro ženy, které budou půdu obdělávat. Tolik chlapec věděl, ale ne víc, ať chtěl sebevíc a sebevíc se snažil rozluštit tajemné symboly na bodci. Vyschlý starý kovář mu odpíral vzdělání, i prosté minimum zpěvu a čtení, které předával všem dětem ve městě. Teď vzhlédl zpod upocených šedivých vlasů a ostře chlapce odehnal, aniž by vynechal jedinou dobu zaříkávači písně. Z kovárny vyběhl vykrmený učedník a rozmáchl se dlouhými železnými kleštěmi. „Zmizni, Alve! Jdi si po svý práci, nebo tě přetáhnu po těch tvejch bílejch zádech! Drátenickej parchante!"

Chlapec se ušklíbl, škubl bodákem a dlouhé roky býka pročísly vzduch na stopu od učedníkova rozpláclého nosu. Tloušťík leknutím vyjekl, uskočil, a stádo, už těsně u kovárny, se začalo tlačit na zeď a nakukovat do dílny hloupýma kulatýma očima. Pár kusů se jalo drbat o trámy roubenice, až v domě zaskřípalo a kovářův zpěv se zlomil. To by mohlo

být příliš. Alv spěšně svolal dobytek doprostřed ulice, poplácal krávy po umazaných bocích a býka zkušenou rukou přitáhl za kruh v nozdrách.

Městskou hradbu postavili pevnou a masivní. Uzavírala skrovný propletenec uliček a jako vlnolam sbíhala do moře po obou stranách malého přístavu. Až kam Alvova paměť sahala, hradbu stále přestavovali a zesilovali, rozšiřovali kamenné základy, přidávali na ně dvojité palisády z pevných borových kmenů a na šancích stavěli hlásky, aby mohly hlídky ve dne v noci střežit moře i souš. Alv pozdravil strážného na věžové bráně, ten jen zívl a s pomocí protizávaží se líně pustil do otvírání úzkých vrat. Ostatní stáda ještě tvrdě spala, ale to by ho neomluvilo, kdyby se zpozdil. Dobytek se po dvojicích protáhl branou a ta se za stádem zase zavřela. Alv si matně pamatoval, že kdysi bývala vrata přes celý den otevřená dokořán, ale doba byla těžká a po cestě zřídkakdy přijel kupecký vůz. Krávy se shlukly na cestě na kopec, nedočkavé pastvin, a když dorazily na horské louky nad městem, rozběhly se, poskakovaly a dováděly jako telata. Alv se vyškrábal na svůj oblíbený kámen a zručně vyhákl bodec z kruhu. Býk si ho chvíli zlostně, ale bezradně prohlížel, divoce si odfrkl a vyrazil na louku. Alv vytáhl skrojek černého chleba, který včera dostal, a nasolenou rybu, již k němu ukradl. Rozhlédl se přes moře k dalekému obzoru. Brzy vyjde slunce a zahřeje ho. V křoví už cvrlikali ptáci a červánky barvily boky krav i sloupy kouře nad šindelovými střechami města, jak se zatápělo v kuchyních. V něm ale zahořel jiný plamen; jak často tu seděl a modlil se k neznámým silám, ať klidné šedivé moře nechá vln a v hněvu smete ty šindelové střechy!

Otřásl se. Mořská bríza nabírala na síle a hnala k pevnině potrhané cáry oblačných hradeb. V nízkém slunci vrhaly na hladinu zvlněné stíny. Chvíli se bavil jejich pozorováním, když tu náhle vyskočil na nohy. Ve stínech pod mraky klouzaly po vlnách k zemi černější tvary, dlouhé a štíhlé. Byly čtyři, nízko nad hladinou, kde si jich hlídka dole ve městě nemusela v pološeru všimnout.

Bez přemýšlení přiložil dlaně k ústům a zakřičel. Nic se nestalo. Pokud se mýlí, stáhnou z něj kůži. Zakřičel ještě jednou a viděl, jak se na něj strážný z věžové brány otáčí a nedbale mává. „Ne!" zavolal tak nahlas, až mu praskaly hlasivky. „Támhle, hlupáku! Támhle!" Alv znovu a znovu ukazoval na moře. Hlídač se otočil, natáhl krk a zřejmě i přimhouřil oči. Pak vyskočil, chytil veliký roh, zavěšený nad branou, a mocně zadul. Býk na pastvě mu odpověděl zabučením a útočně hrábl kopyty v trávě. Z města se ozvaly poplašené výkřiky a dusot bot na ochozech. Za okamžik už z mořské hradby troubil roh a breptal buben. Po celém městečku se otvíraly okenice, hlasy kvičely a koktaly, muži i ženy vybíhali polosvlečení do ulic, naráželi do sebe a padali do bláta. O něco cílevědoměji proudily ulicemi na svá místa jasné jiskry zbroje městské gardy. Stejně jako Alv hleděli ozbrojenci ven na moře.

Teď viděl lodě jasněji, na stěžních se vzdouvaly plachty, na boky dorážela pěna a dlouhé řady vesel se nořily do vln v čilém rytmu. Vlna na okamžik zvedla příď jedné z lodí a pod dlouhou příďovou palubou odhalila zrakům namalovanou zvířecí hlavu s otevřenou tlamou plnou ostrých tesáků. Ze zmatku se jako znamení vynořilo jediné jméno. „Ekweš! Ekweští piráti!"

Alv chvíli nebyl schopen pohybu. Ekweš, tak daleko na jihu? Ale pak si uvědomil vlastní ohrožení. Rozběhl se po svahu cestou necestou a mával rukama, aby na zarosené trávě udržel rovnováhu. Ale než doběhl na úpatí kopce, vstříc mu vyrazilo zadunění brány a pak další rány, jak na ni z druhé strany nakládali těžké trámy.

„Počkejte!" zařval svým nejsilnějším hlasem, proti hučení větru směšně vysokým a dětským. „Pusťte mě dovnitř! Otevřte bránu! Počkejte..."

Na ochozu proti němu, skoro ve stejné výšce, se k němu otočila masivní postava v brnění a helmě. „Už není čas, chlapče!" zabučel starosta. „Měl ses vrátit hned! Běž pryč, schovej se tam někde a dej pozor na krávy!"

Ale to já vyhlásil poplach! Já vás upozornil! Chlapec tam chvíli stál, oči plné slz nad tou nespravedlností, pěsti zaťaté. Přesto dobře věděl, že prosit nemá smysl. Když starosta neriskuje otevřít bránu ani pro své milované stádo, proč by to dělal kvůli jednomu malému nevolníkovi? Tak by přemýšlel, a s ním celé město. Proč se vůbec obtěžoval je varovat? Copak se neblížila zkáza, o niž prosil? Ať ukážou, co umí. A co on, schová se? Kde, tady v holých kopcích? Kousek výš po svahu, nad přístavní částí města, bylo nízké křoví. Poslouží stejně dobře jako kterékoli jiné a navíc mu poskytne pěkný výhled na tu melu.

Lodě už byly blíž. Nájezdníci zřejmě slyšeli poplach a veslovali přímo do přístavu. Teď už nemohli prostě přistát a dobýt nechráněné město zevnitř, a dlouhé obléhání nebylo jejich zvykem. Na ochozu se houfovali lučištníci, ale nepřítel ještě nedoplul na dostřel. Alv se díval s vykulenýma očima; takovou armádu ještě neviděl. Každá loď měla nejméně třicet vesel na každé straně a na palubě nebyli jen veslaři. Podél zábradlí se krčili další muži a svými štíty chránili veslaře. Náhle, zřejmě na jediný rozkaz, se všechna vesla zhoupla do vzduchu, jako když se zavlní ploutev. Tehdy Alv spatřil vystoupit na příďové paluby tři nevídané postavy. Pak vesla vklouzla zpátky do vody a zabrala v ještě rychlejším tempu. Přes vodu se neslo hrubé dunění obrovských bubnů. Do jeho rytmu se ozývaly drsné hlasy, lodi letěly vpřed a postavy se daly do tance. Alvovi vyschlo v ústech. I on slyšel o ekwešských šamanech. V převlečení za božské duchy svého klanu tančili za dobrý boj, aby zažehli plamen v srdcích svých mužů a zaseli strach v řadách nepřátel. A pokud bylo na řečech něco pravdy, nejsilnější z nich dokázali i víc.

Vtom zaslechl ostré drnčení bubnu z města. V přístavu uviděl Hervara, v cechovním hábitu a s železnou tyčí v ruce, kterak se belhá oblázkovou pláží podél vytažených člunů. I on zpíval, zaříkával a pohupoval tělem. Náhle se dal do groteskního poskakování, jaké Alv ještě neviděl, a bušil holí do štěrku. Kamínky létaly až do mělké vody. Za ním, v mezeře mezi oběma konci hradby, začaly vlny z moře ztrácet rychlost, bortit se a lámat, jako by pod hladinou čněl útes nebo skála. Hervar se roztančil rychleji, poskakoval malými krůčky dopředu dozadu a hromadil síly v šíleném soustředění. Voda se vařila, bublala a stříkala kolem čehosi, co se zdvíhalo z hlubin, pokryto chumáči řas jako páteř nějakého krakena, co dlouhá léta odpočíval na dně. Byla to obrovská okovaná kláda, otesaná jako pilíř s hlavicí z oceli. Od ní se táhla pavučina řetězů a škubala sebou v bouřlivém vlnobití. Spoje se náhle napjaly a zase uvolnily, to když po stranách vstal z vody druhý a třetí sloup, pak čtvrtý, naproti pátý, až byla celá široká mezera mezi dvěma konci hradby

uzavřena náhrdelníkem řetězů, zubatých a ostnatých, jež by zničily každou loď už při pokusu vplout do přístavu.

Alv úžasem hvízdl; byla to mořská brána, pýcha města, výtvor generací kovářů, chráněný před rzí jejich uměním. Alv ji zatím viděl jen jednou, jako malé děcko, když účinně zasáhla proti osamělé pirátské lodi, zvedla ji nad vodu a vysypala posádku.

Ekwešské lodě zareagovaly na útok ječivým sborem a Alv poprvé v životě slyšel nervy drásající píseň kopí a štítů. Když přišli o výhodu překvapení, museli nájezdníci buď čelit mořské bráně nebo se vrátit domů s prázdnýma rukama. Ale to, jak věděl, neměli ve zvyku. Lodě byly už tak blízko, že jasně viděl šamany, jak na příďových nástavbách tančí a dupou. Poskakující kouzelník v kožešině s drápatými prackami představoval medvěda a při každém výskoku ukusoval zubatou maskou z neviditelné ryby. Na plavidle napravo vyváděla odpudivá hubená vosa a píchala žihadlem do imaginárních padlých nepřátel. Ale uprostřed na první lodi roztahovala křídla širší než paluba nejpodivnější postava v masce se zahnutým zobákem a chocholem delším než paže - Hromopták.

Ostré přídě mířily přímo na okované klády a přes vodu hvízdaly šípy střelců. Jeden se drnčivě zabodl do příďové nástavby, ale Hromopták dál tančil a točil se čím dál rychleji, až křídla letěla jako albatros a bíle zářila proti černým mrakům na obloze.

Z hradby zazněl rozkaz, zazvonily tětivy a mrak šípů rozbouřil hladinu jako průtrž mračen. Alv vzrušením vyskočil, na lodích se střelám postavila hradba štítů, medvěd se skrčil, vosí muž s šípy v hrudi a v krku spadl přes palubu. Ale Hromopták se zarazil, jen dál mával křídly jako jestřáb, veliká maska se rozskočila a odhalila další, zářně odpornou umrlčí hlavu z modré oceli. Zablýsklo se, ozvalo se ohlušující prasknutí a z šedého mraku nad hlavami slétl do města blesk oslnivého modrého světla. Udeřil přímo na pláž, do tančící postavy s železnou holí. Dunění bubnů přehlušil rachot hromu. Blesk sežehl břeh a zmizel. Zčernalé lysé zbytky kováře stály dál na svém místě, ztvrdlé prsty svíraly rozpálenou tyč. Pak se rozpadly a hůl se syčením zapadla do příboje. Mrtvola se skácela, jako když vítr odfoukne list z vatry, a zůstala ležet mezi oblázky.

Z ústí přístavu se ozval strašlivý skřípot a Alv viděl, jak sebou mořská brána cloumá, až řetězy létají a zvoní. Obránci hradeb pospíšili pro píky, kopí, bidla, pro cokoli, čím by chytili řetězy a klády a udrželi je ve vzpřímené poloze. Na jedné straně chytili řetěz od nejbližšího sloupu a táhli; na druhé straně do dřeva zasekli dlouhou halapartnu. Když ale udeřila další vlna, hradba se prohnula a prostřední sloup se s nemilosrdným skřípotem železa skácel do vody. Další ho následovaly. Jeden spadl rovnou dolů a strhl do zpěněného příboje halapartníky. Druhý se prudce otočil směrem, kterým ho táhli, a spadl přímo na hradbu. Klády v palisádě povolily, ochoz se rozlétl, těla v brnění sletěla do šedé vody; jak se z ní obránci snažili dostat, z hradeb se na ně svalil sloup a už se neukázali. Na okamžik se nad hladinu vynořila obrostlá pata pilíře a pak všechno zmizelo. Zpěněnou průrvou projela první loď s Hromoptákem nataženým na palubě. Černobílá příď najela na oblázkovou pláž, zhoupla se v přílivu, ekweští válečníci se zpoza vesel nahrnuli na mělčinu. Ale místo aby vyrazili na břeh, zaklekli do vody a skryli se za hradbou štítů. Když pak obránci seběhli z hradeb a oken domů, dosud skrytí veslaři se vztyčili s luky v rukou a vzduchem zasvištěly dlouhé ekwešské šípy. První měšťané padli, další zaváhali, a zatímco do přístavu vplouvaly mořskou branou zbylé dvě lodě, ekweští válečníci vstali z vody a vyrazili do útoku. Pár zbylých lukostřelců na hradbě v moři zemřelo, sotva vypustili šípy, a následoval už jen boj muže proti muži na břehu moře. Temná oblaka se otevřela a spustila na výjev černý déšť. Alvovi se na kopci za oponou kapek všechno slilo do scény divoké honičky v klikatých uličkách. Skupinky se srážely a bojovaly, ale kdo je kdo nebo kdo má zrovna navrch, vidět nebylo. Jen když se rozpadly a řež utichla, viděl v blátě ležet a sníjet se mrtvé a raněné. Hrůzu ale zahnal chladným smíchem a řekl si, že je mu jedno, kdo koho pozabíjí. Říkali mu drátenický spratek! No co, spíš než kdokoli dole v Asenby mohl být jeho otcem jeden z těch potulných ubožáků bez umu a bez fortele. Proč by ho mělo zajímat, kdo tam u moře přežije a kdo zemře? Nebyli to jeho lidé, to viděl na barvě své kůže, hnědých vlasech a ostrých rysech, tolik odlišných od jejich rovných černých vlasů a měkké bronzové pleti. Nikdy neviděl nikoho, kdo by se mu podobal, i když kupci říkali, že daleko na jihu žijí světlejší národy. Ať si je tedy jižanem. O své rodiče se nezajímal, když ho dokázali pohodit tady u brány, tady, kde ho pojmenovali Alv, skřet, podvrženec. Starosta si ho k sobě vzal spíš jako levného nevolníka než z dobroty srdce; kam až mu paměť sahala, vždy musel pracovat, napřed se ženami v kuchyni a na poli, pak, snad od devátého léta, před nějakými třemi čtyřmi roky, pásl dobytek. A celou dobu byl cizincem, vystaveným posměškům a pohrdání ostatních dětí, neschopen zapomenout na význam svého jména. Alv! Plácl kovovým bodákem o dlaň. Sám si tak nikdy neříkal. A přece mu zlomyslná přezdívka seděla, protože se jim naučil oplácet tisíci drobných naschválů. Jinak se bránit nemohl. Proč by pro ně měl teď trpět nebo plakat? Sledoval boj a nutil se do smíchu. Když mraky odpluly a pročištěným vzduchem zazářily sluneční paprsky, bylo po všem.

Z několika střech stoupal dým, ne však z komínů, a nikdo ho neběžel uhasit. Trojice ekwešských lodí byla vytažena na břeh a vysocí bojovníci chodili po městě, klidně, bez obtěžování, s naloupenými náklady na zádech. Teď viděl malby na černých trupech jasně a zarazila ho jejich podobnost se vzory na hradbách, teď očazených požáry. Ekweš byli s národy severu blízce spříznění, stejní ve tváři i postavou, jen jazyk se až na pár slov lišil a jejich obživa nikdy nespočívala v obchodu nebo zemědělství. Připlouvali přes moře od západu, nikdo nevěděl přesně odkud, vzali si, co chtěli, a vrátili se domů. Povídalo se, že jejich země je jako jejich srdce - tvrdá, nelítostná, chvíli horká a chvíli ledová podle nálady a roční doby. Byli výborní námořníci a velcí válečníci, ale ctili jen to, co patřilo jim, ať šlo o půdu, vlastnictví nebo holý život. A povídaly se i horší věci...

Křoví za ním zachrastilo. Napolo se zvedl, otočil a uviděl černý pancíř, měděnou kůži - a to už na něj padla veliká tíha a zatlačila mu tvář do hlíny. Udýchaný a oslepený stěží vnímal, že mu svazují ruce za zády. Pak ho hrubá ruka drapla za vlasy, zvedla ho na nohy a postrčila po pěšině, již ani neviděl. Tehdy si vzpomněl, že napřed viděl čtyři lodě, ale jedna musela přistát dál od města, aby odchytila posly a uprchlíky. Než mu slzy vyplavily bláto z očí, byl ve městě a klopýtal ulicemi, jež teprve nedávno opustil.

Nad osadou se vznášela noční můra. Vzduch byl horký a plný kouře, kaluže teď doruda nebarvily červánky. Pomalované roubené stěny shořely nebo se zhroutily, lidé, kteří za nimi žili, teď leželi ve stínu trosek nehybní a studení. V prvním domě ležel za oknem zkroucený muž v brnění a rukama svíral šíp trčící z těla; na schodech byla natažená žena s pokroucenými údy a uprostřed ulice sebou v blátě ještě škubalo nemluvně se stopou boty na těle. Alv ho musel překročit a málem zakopl. Tyhle lidi znal, ještě včera je viděl; pamatoval si, jak se dítě narodilo, na hostinu, kde i on dostal dosyta najíst. Pokračovalo to i v dalších ulicích a scény byly čím dál horší. Chlapcem otřásla lítost a hrůza, jakou dosud nepoznal.

Došli k starostovu domu, obklopenému mrtvolami domácích lidí. Hřmotný pán ležel pod sesutými krokvemi vlastní hrdé verandy s tělem rozsekaným širokými pikami a s hlavou téměř oddělenou od těla. Alv se v sobě při tom pohledu snažil probudit starou nenávist, ale už ji necítil. Ať byl starosta sebehorší hulvát, nikdy neudělal nic tak strašného, aby si zasloužil takový konec. To, čím byl, bledlo před hrůzou, jakou mu provedli. Alv si vzpomněl, že právě o takovou zkázu se modlil, okřikl se jako malé děcko a hořce zalitoval svého smíchu.

Nájezdníci ho dotáhli na náměstí u hlavní městské studny. Ke svému překvapení tu viděl i další živé obyvatele, většinou mladé ženy a děti. Hlídalo je několik Ekweš a Alv šije tedy mohl konečně lépe prohlédnout. Byli většinou vysokého vzrůstu a všichni na sobě měli podobné kožené suknice, tvrdé kazajky a helmy ze silnější kůže, pobité železem a pomalované stejnými vzory jako jejich lodě. Bylo to lehké námořnické brnění, které člověka nestáhne pod vodu. Ruce a vlasy měli plné ozdob, mnohdy z jantaru nebo drahých kovů, ale tvrdé, chladné, bohatě zjizvené tváře je zrazovaly. Uprostřed náměstí, nedaleko studny, stála shrbená postava v dlouhém tmavém rouchu a klobouku s širokou krempou, opírala se o silnou bílou hůl a štěkala na bojovníky rozkazy; občas je doprovodila ranou hole. Dva Ekweš k ní dotáhli zajatkyni, v níž Alv poznal manželku městského cukrovarníka. Srazili ji na kolena k mužovým nohám. Klobouk se na okamžik sehnul a pak jeho pán zavrtěl hlavou. Jeden z věznitelů ženu udeřil tupým koncem kopí zezadu do krku, druhý ji odhodil a rozsekl dlouhou kosou na konci píky, až jí vypadly vnitřnosti. Zajatci v hustém klubku zoufale zakvíleli. Teď přišla řada na Alva, ztvrdlá ruka ho chytila za krk a hodila na zem. Tvář pod kloboukem byla dlouhá a tvrdá, zjizvená jako tváře všech ostatních, ale ještě hrozivější pohledem žlutých kočičích očí pod vrásčitým čelem.

Alv vztekle vykopl, protože se nade všechno bál, že ho zabijí vkleče jako berana. Stisk povolil, bejkovec se mu zakousl do svázaných zápěstí a než se vzpamatoval, stál na nohou.

Starý Ekweš něco štěkl a hrot kopí se zastavil těsně u Alvova krku. Velitel natáhl krk jako nějaký starý ještěr, prohlédl si Alva od hlavy k patě a v úsměvu ukázal řádku zubů pečlivě zabroušených do špičky. „Jseš silný," prohlásil hrdelním hlasem a spokojeně si přikývl. „Sothran? Tady otrok? Ták. Dobrý otrok. Budeš žít."

Alv už nedokázal udržet vztek. „Na to ti kašle Amicac!" zakřičel a plivl na hábit bláto z úst. „Nech si svou milost, požírači lidských vnitřností! Vím, co děláte s otroky! Radši chcípnu, než bych se nechal vykrmit jako dobytek..."

Srazili ho na záda a napřáhli dlouhou píku. Ale náhle se jiným hlasem ozval ostrý rozkaz a rána nedopadla.

Alv se na zemi přetočil, aby se podíval, kdo ho zachránil. U studny zrovna od úst odkládal okov další muž v bohatém rouchu. Ale k Ekweš nepatřil, i když se mu uctivě klidili z cesty. Byl to první člověk v Alvově životě s podobnou barvou kůže. Roucho měl v barvě zralého obilí, vyšité složitými lesklými vzory. Shlédl k chlapci a pak neutrálním tónem poručil: „Vstaň!" Alv se vyškrábal na nohy, stále nervózní z namířených pík. Příchozí si ho dobře prohlédl, prozkoumal jeho ruce, jako by kupoval koně a díval se mu na kopyta, a nakonec se mu nadlouho zadíval do očí. Sám měl oči černé a pichlavé, i když v nich slunce probouzelo chladné bílé jiskřičky. „Divný otrok," zvolal stejně bezbarvým hlasem jako před chvílí. „Jak se jmenuješ? Co rodiče? "

„Alv. Jsem nalezenec..."

„Na nalezence jsi dost výřečný." Cizinec mlsně zavětřil. „Pasák krav, to je cítit. Přesto máš vzdělání? Pracoval jsi v kovárně?"

„Nikdy! Ten dědek kovář by mě..."

Muž se suše zasmál. „Ne. Přece nebude učit někoho, kdo by ho hned překonal. No, chlapče, nejím lidi a nedržím si otroky. Jsem tvůj krajan, mistr Cechu kovářů, jeden z těch, kdo mají povolení jednat s Ekweš a odkupovat od nich nakradené zboží. Byl jsem dlouho pryč. Teď se vracím do svého nového domu a budu potřebovat pomocníky, kteří, jako já, nemají rodinu ani národ, k němuž by se chtěli vracet. Vidím, že máš na kovařinu vlohy, ale jaké, to ukáže až čas." Rozhlédl se kolem. „Nic tu už nemáš, pokud jsi kdy měl. Dokud budeš vypadat slibně, budeš mým učedníkem. Když to nepůjde, můžeš zůstat u mě v kovárně nebo jít po svých. Nebo mám nechat tyhle kreatury udělat, co chtějí?"

Alv zamrkal, neschopen slova. Zíral na cizince, který mu nabízel život, nový život jen tak, jako vodu ze džberu. Vypadal velkolepě, i když měl tvář zbrocenou potem, jako by zrovna doběhl závod. Pleť měl jen o něco tmavší než Alv, smolně černé vlasy se mu lepily na čelo, ale volně splývaly po stranách hladké pravidelné tváře neurčitého věku, zdobené velikým nosem, tenkými rty a pevnou bradou. Takovou tvář nebylo těžké přijmout, uvěřit jí, a co mu zbývalo jiného, krom hrotů kopí čekajících na okraji zorného pole? „Ano!" vypravil ze staženého hrdla. Muž posměšně zvedl obočí a Alv si vzpomněl, čemu přisvědčil. „Chci říct... ano, budu vaším učedníkem. Chci jít do učení, strašně moc!"

Muž klidně kývl, plácl ho po rameni a prohodil pár slov se starým Ekweš. Náčelník si popošel dva kroky, rozmáchl se bílou holí a než stačil AI v uhnout, dostal ránu do tváře, až se kůže roztrhla. Alv ztratil rovnováhu, ale nepadl. Stařec mu do zakrváceného obličeje hojně naplil, otočil se a jal se dál řvát na své vojáky.

„Příjemní lidé," zabručel kovář a ukázal na okov na kraji studny. „Umyj se. Spíš bych na sebe nechal plivnout chřestýše. Až budeš hotov, sejdi na pláž za mým sluhou. Je to stařík, náš krajan. Řekni mu, že mi má naložit věci na lodě a pomoz mu s tím. Obávám se, že budeme muset snášet společnost Ekweš ještě den nebo dva, protože podle dohody mi mají odvézt, co jsem koupil."

Alv se na něj díval trochu nechápavě, ale dávno se naučil neklást otázky otevřeně. „Ano... pane."

„Mistře. Jmenuji se Mylio, ale dávám přednost titulu." Když si Alv otřel obličej cípem pláště, padl mu zrak na zajaté

ženy, apaticky rozvalené v blátě. Mistr kovář ho vzal za rameno. „Zapomeň na ně. Nemůžeš pro ně nic udělat, a pokud tomu dobře rozumím, ani jim nic nedlužíš. Nemáš tam milou?" Otřel si ruku. „Těžko. Musíme ti opatřit nějaké lepší oblečení. Tak běž."

Alv přikývl. „Ano, Mistře kováři."

Bylo zvláštní jít zakrvavenými ulicemi živý, bez obtěžování ze strany vrahů, kteří byli všude kolem. Alv se cítil, jako by byl už stejně mrtvý, jen duch na cestě k Kece v podsvětí, ne snad aby ji překročil, ale aby se po ní plavil k novému narození, novému osudu, jak tvrdily mýty o duších velkých a obávaných mužů. Skutečně procházel smrtí, protože ho obklopovala ze všech stran a on musel odvracet oči od toho, v čem šlapal. Když došel na pláž mezi řady mrtvých měšťanů, pobitých v první linii odkopl špinavé sandály a odvázal si válenky, i když ho oblázky mrazem štípaly do chodidel. Napřed kolem sebe viděl jen Ekweš, ale pak si stranou ruchu u poslední , lodě všiml osamocené hromady beden a opláštěné postavy v jejím stínu. Vypravil se k ní, bledý vousatý stařec , si ho všiml a po zbytek cesty ho provázel rozmrzelým pohledem.

Alv byl na podobné reakce zvyklý a naučil se je nebrat na vědomí. „Posílá mě Mistr kovář. Mistr Mylio.“ Přijal mě do učení a vzkazuje, že máte jeho věci naložit na loď a já vám mám pomoci."

Stařík se zamyslel a pečlivě si prohlédl Alvovy roztrhané šaty. „Tak učedník, jo? A jakpak ti říkají?"

„Tady mi říkají Alv."

Stařec se rozhlédl po okolí. „Tady už ti nikdo nijak říkat nebude, pokud ovšem nevstane z hrobu. Tak Alv, hm? Já jsem Ernan, jediný Mistrův služebník, když nepočítám svoji ženu a kovářského pomocníka. Má ještě jednoho učedníka, je starší než ty a daleko vzdělanější. Ale i ten jenom slouží, když mu Mistr kovář poručí. Je ti to jasné?" Alv opatrně přikývl a stařec popadl balík zabalený v kůži. „Tak si to pamatuj. Vezmi nějakou bednu a pojď za mnou."

Alv zvedl z vršku hromady malovanou cedrovou truhlu. Všiml si, že podobné se dělají všude, dokonce i v Asenby. Byla těžká, ale s trochou snahy si ji vysadil na rameno. Starý Ernan už obcházel loď, trochu bokem usazenou na mělčině. Příbojem došel tam, kde byla prohnutá paluba nejníž, a Alv se brodil za ním. Do vody tu byl spuštěn jednoduchý žebřík, aby se usnadnilo nakládání. Pod nohama skřípal, prohýbal se a klouzal tak, že Alva málem shodil do moře. Eman mu podal ruku, zachytil ho, převzal od něj truhlu a uložil ji do pouzdra z mastných tuleních kůží. „Tak, pane učedníku," zaskuhral, „teď mi pomůžeš s tou velkou bednou. A pěkně opatrně!"

Alv bázlivě sestoupil do vody a tehdy si všiml čehosi černého o kousek dál na pláži v pěně příboje. Po pár krocích s hrůzou zjistil, že to stále na stejném místě leží mrtvola kováře Hervara, černý jazyk vyplazený a spálené ruce vztažené vzhůru v němém gestu, jako by chtěly odstrčit nebesa. Nebude učit někoho, kdo by ho hned překonal... Ale teď zapomněl na všechna nepřátelství. Ernan ho naštvaně zavolal a Alv pospíšil chytit za druhé ucho velkou truhlu, podle ptačí výzdoby a masivního zámku zřejmě ekwešské výroby. Nebyla tak těžká, jak vypadala, a dvojice mužů ji snadno odnesla k lodi. Když ale Ernan vylezl na palubu a Alv mu truhlu strkal nahoru, škvírou pod zkříženým víkem vyklouzl cíp barevné látky. Chtěl na to upozornit Ernana, ale barva mu něco připomněla a tak si ji lépe prohlédl. Látka byla měkká a světlá jako jelenice, ale pomalovaná jasnými barvami, modrou a bílou. Ten vzor zubatých per by stěží dokázal zapomenout, navíc ho viděl teprve nedávno, jak víří v tanci na příďové nástavbě první lodi, dokud se oblaka neotevřela a neuhodil blesk. Co dělá Mistr kovář Mylio mezi Ekweš s šamanským převlekem Hromoptáka? Vzpomněl si, jak tanečník vyčerpáním padl na palubu a jak měl Mistr kovář vlasy přilepené potem k vysokému bílému čelu. Ale Ernan netrpělivě zatahal za truhlu a Alv své zjištění uklidil do pozadí vzpomínek, aby z něj ty černé oči nenašly ani střípek. Měl se hodně co učit, než začne klást ukvapené otázky. Když byli kolem poledního Ekweš připraveni k vyplutí a Mistr kovář dorazil na palubu, Alv zachoval chladnou tvář a zdvořile ho pozdravil.

Obtížená loď proklouzla poničenou mořskou branou, vesla skřípala v havlinkách, Alv stál na zádi nedaleko kormidla, vdechoval stovky pachů soli a dehtu a sušených ryb, z nichž nejhorší byl smrad samotných Ekweš, a díval se, jak oheň stravuje střechy, jež mu nikdy nebyly domovem. Znenadání se zatřepetala vlaječka, mohutný kormidelník zpozorněl a houkl na náčelníka na přídi. Vesla se zvedla, po palubě zazněl dusot bosých nohou posádky a z velkého ráhna se rozvinula plachta. Černý konopný čtverec se zavlnil, napjal a opřel do pavučiny

dehtovaných upínacích lan. Od jihu se zvedl silný vítr; rozfoukal hořící město jako kovářskou výheň, ale chlapec Alv už byl daleko. Ač v životě podstoupil mnohá putování a nakonec se dostal do samého srdce světa, sem se už nikdy nevrátil.

KAPITOLA DRUHÁ
Učedník

Černé lodě se hnaly na sever s větrem v zádech a pokud by je i chtěl někdo pronásledovat, dávno by je ztratil. Těch pár člunů, které cestou potkaly, se obrátilo ke břehu na útěk, neboť ve zdejších vodách nebyl nikdo dost silný, aby se jim dokázal postavit. Tak to šlo po dva dny a dvě noci, které Alv strávil sám, protože Eman ležel s mořskou nemocí na zádi a Mistr kovář se družil s ekwešskými náčelníky. Jiným chlapcům v jeho věku by možná bylo smutno, ale Alv byl na samotu zvyklý a dolů mezi náklad zabalený v nevydělaných kůžích zapadl vcelku spokojeně. Bylo tu tepleji a bezpečněji. Od námořníků mu žádné opravdové nebezpečí nehrozilo. Mistra kováře měli všichni ve velké úctě a na to, co si zabral, nesahali. Jen když překážel na palubě, dočkal se Alv kopance a nadávky. Jeden k druhému se nechovali o nic lépe. Ale z ostatních lodí, kde vezli zajatce, slyšel hrozný křik a sténání. Ekweš byli divoký národ, marniví, pyšní, hádaví a krutí nad zvyklosti doby. Co z nich v těch několika dnech po nájezdu viděl v něm jen přiživilo nenávist, jež nikdy později nepohasla.

Konečně se po dlouhé cestě příď vlajkové lodi zakousla do písku pláže mezi dvěma vysokými útesy. Všechny věci Mistra kováře tu nadmíru opatrně vyložili a pod jeho bedlivým dohledem složili na hromadu vysoko nad čarou přílivu.

Jakmile bylo hotovo, zazněl ostrý rozkaz a bojovníci, kteří nesli poslední truhly, odběhli k lodi a opřeli se do přídě. Když loď odstrčili a vyšplhali po lanech na palubu, vesla zabrala protipohybem a loď prolomila vysoké vlny volného moře, otočila se přídí po směru, veslaři se dali do zpěvu a bez jediného zamávání či rozloučení vyrazila jako žralok štíhlá galéra ke zbylým lodím na otevřené moře. Z břehu bylo vidět, jak sebou všechny plachty naráz pleskly v poryvu brízy a dlouhá ráhna se stočila kolmo k větru. Kasací pruhy se uvolnily a plachty popohnaly lodě nájezdníků k severozápadnímu obzoru, jako by utíkaly před vzcházejícím úsvitem.

Alv se zachvěl. Mistr kovář mu sice dal dobrý kabát a měkké botky obšité kožešinou - bezpochyby z poslední kořisti -, ale Alvovi scházela ochrana zdí, hromada špinavých kůží, teplý pach chléva ve vzduchu. Tady v zátoce byl vzduch cítit mrazem. Ernan si vedle něj něco broukal a cvakal přitom zuby. Jen Mistr kovář, s hlavou nepokrytou a v lehkém oděvu, působil dojmem, že zimu necítí. Díval se do černé průrvy ve skále, nepřítomně si hrál s náramkem a naslouchal. Za chvíli Alv uslyšel vzdálený klapot kopyt a pak uviděl ve tmě světlo lucerny. Pěšinou mezi skalami se k nim blížila karavana poníků.

Jezdec na prvním z nich se ospale kýval, ale když uviděl Mistra kováře, zalapal po dechu, narovnal se, seskočil ze sedla a zahrnul pána vodopádem omluv. Mistr ho zarazil zvednutou rukou. „Jsi tu včas, milý Ingare. To my jsme dorazili moc brzy, protože barbaři měli naspěch. My taky, tak začněte nakládat!" Mistr kovář odešel stranou a zabral se do tichého rozhovoru s Emanem. Oba muži kreslili do písku záhadné obrazce. Alvovi neušlo, jak se Ingarovi ulevilo, ať už byl kdokoli, když ho pán přivítal bez zlosti. Rozzlobit toho podivného kováře je asi nebezpečné, to si musí pamatovat.

Ingar, jak se pak ukázalo, byl oním druhým učedníkem - podsaditý mladík asi o čtyři roky starší než Alv, tmavé pleti, rovných rysů a modrooký jako Ernan. Prohlédl si Alva skoro stejně soustředěně jako jeho pán a pomalu přikývl. Mluvil téměř stejně jako Alv. „Vítej, chlapče. Pokud nic jiného, pomocník se v naší nové kovárně hodí, a pokud možno šikovnější, než tady mistr Roc."

„Šikovnější!" odsekl ze tmy posměšný hlas. Zněl drsně, ale jeho majitel nebyl zřejmě o mnoho starší než Alv.

„Kdybys někdy vystrčil nos z knížek a přiložil v kovárně ruku k dílu, viděli bychom, jak zručný jseš ty, mistře Ingare!" Mluvčí vyšel ze tmy do světla lampy a Alv měl chvíli dojem, že se dívá na hadrovou kouli s nohama. Pak kus ohromné šály odhalil širokou bledou tvář s naštvaným výrazem. „Na co čumíš, ty? Není moje chyba, že jsem se nenarodil s ledem v žilách jako vy růžolící severáci. Až na Ernana, ale ten to pochytil s věkem. Mám na sobě tři kabáty a stejně ve mně praská, když si sednu. Jestli tenhle výlet přežiju, tak..."

„Poslyš," přerušil ho Ingar, Jestli zdržíš pána, dlouho se neposadíš tak jako tak. Tedy do práce, i ty, Alve, poníky musíme naložit hned. Aspoň že za chvilku vyjde slunce."

Když vyšlo, jasně zářilo a Alv s Ingarem se rychle zahřáli při nakládání těžkých beden na trpělivá zvířata, jež zatím okusovala trsy suché písečné trávy. I přesto Roc dlouho váhal, než si stáhl z hlavy kapuci, a tehdy Alv vyskočil a nahlas vykřikl. Ve slunečním svitu vypadaly chlapcovy vlasy jako zacuchaná hříva živých plamenů, úžasné, nepředstavitelné barvy. Byly rudé. Roc měl hranatou tvář s tupým nosem a bledou pleť posetou flíčky stejné barvy jako vlasy. Roc od něj nemohl odtrhnout pohled. „A na co civíš teď, smím-li se ptát? Nikdy jsi neviděl tolik krásy pohromadě?"

„Vsadím se, že nikdy neviděl zrzka," zasmál se Ingar. „Nikdy jsi nebyl na jihu, co? Všichni tam vypadají takhle. Z toho slunce se jim vaří mozek."

„Kecy!" prohlásil Roc. „Je přece taky Sothran, ne? Hnědé vlasy a zelené oči, aspoň jsem měl ten dojem..."

„Ne," vložil se do hovoru Mistr kovář tak náhle, že se všichni lekli. „Alv není jižan jako ty, i když by se tu nějaká příbuznost našla. Vypadá jako staré severní národy, než se smísily se snědými lidmi, co přišli na západ přes Led. A to je velice zajímavé. Teď zpátky do práce."

Mládenci odběhli splnit rozkaz. „Tak staré severní národy, jo?" funěl Roc, když se snažili utáhnout popruhy kolem jednoho zvlášť objemného poníka. „No, krajane, tak to budeš tam, kam jedeme, jako doma. Dál na sever, než kdo byl kdy ochoten dobrovolně jít, snad až na jednoho nebo na dva..."

„To stačí!" štěkl Ingar.

Roc stiskl rty a zůstal zticha.

Než naložili, úplně se rozednilo, Mistr kovář vstal od obrázků v písku a pečlivě je smetl nohou. Pak lhostejně mávl na Ingara, nyní opěšalého, a malá karavana vyrazila kamenitým dnem průrvy. Pěšina se často kroutila a prudce stoupala, až Roc s Alvem museli na konci uklidňovat zvířata a tahat je za huňaté hřívy po kluzkém jílu. Konečně vyšli nahoru, pár set kroků od hrany útesu, a ocitli se v přehledné zvlněné krajině, jakou Alv vždycky znal. Ale když cestou od moře vystoupili na nejbližší pahorek, uviděl na obzoru modrou hradbu, příliš pevnou a ostře zvlněnou, než aby ji tvořily mraky. Proti obloze zářily bílé čepice a plynule přecházely jedna v druhou. Nechápal, co vidí, a Roca se ptát nechtěl, aby nevypadal hloupě, přesto v něm ten pohled vzbudil úžas nad rozlehlostí světa, co všechno v něm může být a co se tu dá najít. Stín Ekweš z něj spadl. Bylo mu do zpěvu, ale nevěděl, jak by Mistr kovář zareagoval. Alespoň si pobrukoval do kroku a na každém vrcholku doširoka vyšlapané cesty nedočkavě vyhlížel neměnnou hradbu, zda se již o kousek nepřiblížila.

Cesta je časem dovedla na silnici, po níž pokračovali s Mistrem kovářem v čele. Měl teď černé cechovní roucho patřičné hodnosti a u pasu krátký těžký meč. Ingar byl také ozbrojen a pozorně sledoval každou stráň či křoví, jež míjeli. Když se silnice ponořila do rozlehlého lesa, počkal a připojil se k mladším chlapcům na konec průvodu. „Měli byste mít oči na stopkách, vy dva. Mistr kovář vybral tuhle cestu pečlivě, soudě podle všech těch map, co čmáral, ale tady není žádná cesta bezpečná. Kolem velkého města jsou vždycky loupežníci a lapkové, co číhají na kupce."

„Jsme blízko města?" zeptal se Alv.

„To si piš, a pěkně velkého, posledního v tomhle kraji. Harthaby se jmenuje. Tímhle tempem tam po poledni budeme. Ale nezdržíme se, máme ještě dlouhou cestu. A protože nebudeme potřebovat všechny poníky na náklad, nebudeme

muset pěšky. Jel jsi někdy na koni?"

„Ne," přiznal Alv. „Ale jednou nebo dvakrát na býku."

Ostatní na něj udiveně pohlédli. „Na býku," zabručel Ingar, když mu došlo, že to Alv myslí vážně. „Tak to bys s koněm neměl mít problémy."

Město Harthaby bylo vskutku veliké, třikrát nebo čtyřikrát větší než Asenby. Alv tak rozlehlé sídlo nikdy neviděl. Hradby nestály kolem jediného, ale hned kolem tří kopců, a na vršku každého stál dům větší než starostova roubenice v Asenby, dokonce větší než obecní sýpka. Když ale došli k hlavní bráně, nebyla o nic širší než suchozemská brána, jak si ji Alv pamatoval, a stejně bedlivě hlídaná. Před ní se tísnil dav příchozích a čekal na vpuštění. Ale Mistr kovář prostě prohodil pár slov se strážemi a jeho skupina všechny předběhla. Alv to schytal za všechny, protože na velikého kováře si nikdo nedovolil. Na ústrky však zapomněl hned za branou, protože tolik ulic a lidí pohromadě nikdy neviděl, ač mu ostatní říkali, že na jihu jsou daleko větší města. Velké domy, vysvětlil Roc, jsou cechovní sídla, kde se řemeslníci setkávají a prodávají své zboží. Zrovna teď do jednoho míří, i když jen vyložit zboží a nabrat zásoby na cestu. „A krapet se nadlábnout, protože pán zrovna nemá postní náladu."

„Ekweš mi trochu najíst dali," postěžoval si Alv, „ale já se jejich jídla nedotkl..."

Roc se otřepal. „No jo, ta zvěř. Nikdy nevíš, koho máš na talíři, co?"

V cechovním domě kupců bylo naštěstí jídla dost, i když ostatní si u stolu pro služebnictvo stěžovali, že kvůli pirátům, co kazí obchod s jihem, mají jen pšeničnou kaši a uzenou rybu. Alv se konečně najedl dosyta a spořádal dokonce více jídla než Roc. Mistr kovář a Ingar obědvali s kupci a dohadovali prodej truhel z lodi. Alva napadlo, kolik kořisti asi pochází z jeho města a proč na Harthaby, o tolik bohatší, ještě nikdo nezaútočil. Ale nechal si to pro sebe. Stejnou radost jako z jídla měl z koupele a nových šatů. Překvapilo ho, že vypadají jako Ingarovy, jen trochu méně zdobné - pevné vlněné košile, kazajka a kalhoty z černé kůže. Černé boty a plášť s kápí už měl. „Uniforma učedníka v našem cechu," prohlásil Ingar,„je celá černá. Nejspíš aby se na ní ztratila špína," dodal pohrdavě.

Alv si nové šaty pochybovačně prohlédl. Na zpocené kůži mu připadaly neslušně měkké a čisté. „Ernan a Roc ji nenosí..."

Ingar zvedl obočí. „No samozřejmě. Máš kliku, že jsi ji dostal, takový kluk. Je vidět, že ti Mistr kovář velice důvěřuje."

Alv si to uvědomil, až když se s Ingarem připojili k ostatním a ti nevěřili vlastním očím. Ernan se nesouhlasně zašklebil, Roc tiše hvízdl a přikývl, ale nic neřekl. V té chvíli se mezi ním a Alvem rozevřela propast, a ani po letech, přestože byli dobrými přáteli, úplně nezmizela. Když ale nakládali na poníky cestovní zásoby, učeň i pacholek pracovali spolu jako dřív.

Při nasedání si Roc neodpustil smích, když Alv bojoval se třmeny, zoufale se snažil udržet rovnováhu a chytal se poníka za hřívu. Smála se i děvčata a kolemjdoucí na ulici a Alv znovu podlehl zuřivému vzteku, o němž si myslel, že zůstal daleko za ním. Díval se jen do země nebo přímo před sebe. Nevěděl, kdy zase uvidí tohle město nebo kterékoli jiné. Pozorováním se naučil základy sezení v sedle a práci s uzdou, a než dorazili k severní bráně, už se na hřbetě poníka cítil docela dobře.

Což se hodilo, protože je čekala dlouhá cesta.

První den putovali rychle po dobře udržovaných cestách a čas od času potkávali pocestné na koních, vozech i pěší, stejně jako skupinky kupců z blízkých vesnic. Večer se utábořili ve starém pobořeném domě s ohništěm, zřejmě kdysi postaveném jako přístřeší pro poutníky. Ráno se mohl posmívat pro změnu on, protože všichni kromě něj a Mistra kováře byli z cesty a noclehu na tvrdé zemi polámaní. I druhou a třetí noc trávili v podobných přístřešcích, byť v ještě horším stavu. Celou dobu se silnice vinula mírně zvlněnou krajinou, ale byla stále rozbitější. Pocestných ubývalo, byli lépe ozbrojení, nedůvěřiví a skoro žádný nešel pěšky. Úkryt třetí noci byl už pouhá zřícenina, stěží víc než jedna zeď s komínem. Čtvrtého večera, promoklí celodenním deštěm, už nocležnu nenašli, neboť silnici lemovala bujná vegetace. Nakonec se uložili pod velkým cedrem a přes deky si přehodili kůže a mastné hadry. Ráno byli zase všichni kromě Alva a Mistra kováře promrzlí a nevrlí. „A bude to čím dál horší!" poznamenal kovář, když cestou po pěšině mezi keři slyšel své souputníky kašlat a nadávat. „Odsud už silnici nikdo sto let neopravuje a příroda se hlásí o slovo. Takže to vezmeme přes Starkenfelly, tak týden cesty bažinou."

„Tam je váš dům, Mistře kováři?" zeptal se Alv, když se blížili vrcholu mírného stoupání. Stromů i porostu ubývalo, vpředu se ve vlhkém vánku vlnila jen vysoká tráva.

„To ne, je tu velice nezdravé povětří! Můj dům je až za močály. Den nebo dva pojedeme lesem a pak další dva do hor - vysoko nad věci tohoto světa. Předpokládám, že jsi ještě nikdy neviděl jedinou horu."

„Slyšel jsem o nich," prohodil Alv. Mistr kovář se usmál a ukázal na sever. Alvovi se na vršku otevřel takový výhled, že nahlas vykřikl. Hradba, již viděl z dálky, se teď tyčila přímo nad ním jako vystavěná z šedozeleného skla, zářila čistým vzduchem a vrhala bílé špičky do modrého nekonečna jako zpěněné hřebeny kamenných vln. Pohled byl tak úžasný, až měl Alv pocit, že se k němu hory krajinou hrnou. A pak mu přišlo jako ještě větší zázrak, že tak obrovské a graciézní tvary zůstávají na místě.

„Mistře kováři..."

„Ano?"

„Jak ty hory vznikly? Přece tu nejsou odjakživa. Vypadají, jako by něco nahoru vystrčilo."

Mistr kovář se na Alva v sedle otočil. „Tak jsem se v tobě přece nemýlil. Umíš vnímat, chlapče, vidět do hloubky. Ano, vyskočily ze země jako vlny, a ne tak dávno, protože hrany kamenů jsou tu ještě ostré, neobroušené počasím, a podzemní ohně tam mocně hoří, jak uvidíš. Ale myslím, že všechny hory nejsou stejně staré, protože některé jsou víc ošlehané nebo vznikly z jiného kamene. To se časem naučíš, chlapče, protože dobrý kovář si musí občas umět najít a nakopat rudu, aby byla opravdu čistá a opravdu jeho. Myslím, že tě to bude bavit."

Alv se opravdu nemohl dočkat. Už jen tím překoná toho starého pitomce Hervara, protože ten se nevypravil z města,

co Alv pamatoval, natož aby hledal rudu. Není divu, že se nechal zabít, když se o své řemeslo zajímal tak málo. Takovou chybu Alv neudělá.

Následujících pět dní to byl stále více on a ne Ingar, kdo jel a hovořil s Mistrem kovářem, zahrnoval ho otázkami a nikdy nezůstal bez odpovědi. Zpočátku se bál, zda se starší učedník neurazí, ale zdálo se, že Ingar je za odpočinek dokonce vděčný. Ač to bylo k nevíře, společnost pána mu příliš nevyhovovala a raději vtipkoval s Rocem. Ernan jel bez jediného slova, což ostatním vyhovovalo stejně jako jemu.

V opuštěných, strašidelných slatích, kde ticho rušily jen tenké hlásky ptáků, nepotkali jediného pocestného. Mistr kovář někdy ukázal na kondora vysoko pod mraky a jednou vyplašili z veliké hnijící mršiny hejno supů.

Zápach je ještě dlouho provázel. Možná proto se za nimi pustila smečka.

Byla to skupina lovců, velkých, ale po zimě vyhublých zvířat. Šelmy přeběhly nízký pahrbek, dlouhé ocasy natažené ve vzduchu a mordy otevřené v zubatém úsměvu, a když karavanu uviděly, daly se do vysokého štěkotu. Ač byly šelmy mrchožrouty, měly strakatá těla stavěná i na lov živé kořisti; dlouhé nohy, lehké kočičí kosti, pružné svaly do běhu. Ale v kohoutku byly pevné, protože ramena nesla těžkou hlavu s masivními čelistmi, jež by dokázaly naráz prokousnout poníkovi nohu. Alv zkušeným okem pastýře napočítal dvanáct kusů a zjistil, že v otevřené krajině se není kam schovat. Mistr kovář se v sedle otočil. Alv čekal, že vytasí meč, ale kovář seskočil a Ingar také. Ostatní zahnali za sebe. Bylo to šílenství, ale Alv, hrdý na svoji novou uniformu, vytáhl z nákladu kovovou tyč a skočil mezi ně. Ingar chladnokrevně škrtal podivným zařízením z křesadla, ocílky a silného motouzu, dokud šelmy nedoběhly až skoro k nim. Motouz náhle zasyčel a vzplál. Mistr kovář ho chytil a napřáhl se k hodu. Ingar uskočil a zakryl si tvář, Alv ho napodobil, ale už bylo pozdě. Smečku sežehl oblak oslnivého světla, jako by se mlhou probilo samo slunce. Do kožichů pršely hořící hrudky. Šelmy, oslepené a popálené, zoufale vrčely a vyly, smrad z hořících chlupů se mísil s pachem masožravců. Jen jedno velké zvíře s šedými pruhy na zelenkavém kožichu se postavilo na zadní a divoce zaútočilo Mistru kováři na obličej. Alv slyšel ve zmatku zvuk trhaného masa a umírající zvíře mu spadlo v křečích k nohám. Přímo před ním se zvedlo další tělo, Alv máchl železnou tyčí, zapraskaly kosti a když se mu vrátil zrak, viděl, jak Ingar znovu škrtá, včas zavřel oči, ale i přes stisknutá víčka ho oslnil další záblesk. Smečka se otočila a s nářkem se dala na útěk, ohony stažené mezi zadníma nohama.

„Tak," pravil klidně Mistr kovář a otřel si meč o ještě se třesoucí kožich. „Nikdo není zraněn, měli bychom tedy hned vyrazit, protože jestli se vzpamatují a vyrazí za námi, nebudeme mít v noci klid. Před chvílí jsi viděl," dodal k Alvovi, „užitečné spojení šikovnosti a síly. Nezapomeň na ně. Víc se báli ohně než mečů, i když jim nedokáže tolik ublížit. Tak ovládneš nebo zaženeš slabé mysli, ať zvířecí či lidské. Umění pravého kováře může v tomto světě mnohého dosáhnout i těmi nejjednoduššími triky. Ten oheň byl až nepřirozeně jasný, není-liž pravda? A přitom v tom nejsou žádná kouzla, jen dvě znalosti. Zaprvé, že jistý vzácný kov, dostatečně čistý, takhle hoří. Zadruhé, jak ho najít a izolovat. Je to prosté, ale nezapomeň na takové maličkosti, až zvládneš vyšší umění. A to nebude dlouho trvat."

„Mistře kováři..." Alva se zmocnilo vzrušení, ale zároveň nepříjemná předtucha. Musel se zeptat, ale přitom se bál, že pána urazí a ze sebe udělá hlupáka. Ale Mistr kovář se něj upřeně podíval a povytáhl obočí. Alv to musel risknout. „Mistře kováři, proč? Proč já? Proč jste si vybral právě mne? Proč jste si tak jistý, že to všechno dokážu?"

Kovář se zamyslel. „Tíží tě ta důvěra? Buď klidný. Mám pro ni své důvody, některé od chvíle, kdy jsem tě poprvé uviděl."

„Protože vypadám jako nějaký starý seveřan?"

„Správně. Už to mě zaujalo. Největší kováři byli ze stejného národa, poslední dědici ztracené říše na východě, kde se kovářství vzepjalo k největší síle. Pravá kovařina, moc kovy nejen tvarovat, je vzácné a zvláštní umění, které neovládají všichni stejně a někteří vůbec. Když ho nějaký národ přestane pěstovat, přijde o něj. Rocovi krajané dosáhli v materiálním směru takových úspěchů, že přestali pravé kovářství potřebovat a časem na ně zapomněli jako na nějakou pohádku ze zaostalého severu. Na severu se mu naopak dostalo tolik pozornosti jako na jihu válečnictví, obchodu a stavitelství. Přesto i tady pravé kovářství upadlo, když se staré národy smísily se snědými lidmi, kteří utekli přes Led ze západu před stále silnější říší Ekweš. I když umění také ovládali, nejvíc je zajímala hlína, počasí a lov. Většina z nich ztratila talent. Moudří kováři tedy hledají učně mezi těmi, kdo mají nejvíc staré krve - třeba Ingar, se svým obličejem a očima. Téměř čistokrevného seveřana najdou zřídka, ale většinou se v něm nezmýlí. To je zřejmě i tvůj případ. Ale tvým talentem jsem si jistý. Když se na tebe pořádně podívám, vidím to v tobě, i když ty o tom ještě nic nevíš. A já věřím vlastním očím. Budeš dobrý kovář, ale jak dobrý, to ukáže až čas."

Alv zmateně zavrtěl hlavou. „Děkuji, Mistře kováři. Ale já pořád tak docela... Vždycky jsem chtěl něco takového. .."

„Samozřejmě. I to je důkazem. Ale uvidíš, až dorazíme do mého nového domu. Dlouho to už nepotrvá. I ty šelmy loví touhle dobou vždy blízko lesa. A taky..." Postavil se do třmenů a ukázal dopředu k horám, teď zahaleným ve stínu mlhy. Alv ho nejistě napodobil. Asi tři míle před nimi začínal v údolí pás hnědozeleného porostu a táhl se přes kopce až na úpatí hor. Rozdíl mezi bujným kobercem korun stromů a holými svahy byl úžasný. Vypadalo to, jako by život dorážel a klouzal po prudkých svazích, nechávaje napospas ledovému povětří jen holé kosti hor. Úzká rozbahněná pěšina dovedla cestovatele do hustého porostu mezi cedry, jasany, javory a jedle, sosny daleko vyšší, než jaké Alv znal od moře a tu a tam se nad ostatní stromy k oblakům tyčily skupinky červených sekvojí. „A to je jen malý výběžek lesů na východě," poznamenal Mistr kovář, „Tapiau'la-an-Aithen, Velikého hvozdu, co vrhá stín na srdce celé této země. Představ si to."

Alv zavrtěl hlavou. „To nedovedu, Mistře kováři. Ale rád bych ho někdy viděl. Vy jste tam byl?"

Mistr kovář stiskl rty. „Byl. I ty se tam snad vypravíš, ale než vstoupíš do Tapiau, musíš se dobře připravit. Já sám jsem stěží unikl. Ale tady nemá velkou sílu. Jednou se o něm dozvíš víc." Alv pochopil narážku a další otázky polkl.

Ingar a sluhové se cestou ve stínu stromů nervózně rozhlíželi, ale nepohnulo se nic až na malé zelené ptáčky, kteří přeletovali z větve na větev a se skepticky nachýlenými hlavičkami si měřili nevítané vetřelce. Alv a Roc jim házeli

drobky. Z lesa se však ozývaly jiné zvuky. Často zaslechli bučení jelenů a srnců, chrochtání prasat a vrčení masožravců na lovu. Alv se jednou otočil a mýtinu, již právě minuli, tiše přešla osamělá srna. Když dojeli k široké řece, podle praskotu v porostu poznali, že před nimi utíká nějaké velké zvíře a cestou plaší světlemodré ptáky. Za okamžik už na břehu našli jeho čerstvou kořist, bobra velikého jako člověk.

„Šavlozubec!" utrousil Ingar a pro jistotu chytil křesadlo. Šavlozubci lovili i největší lesní zvěř.

Mistr kovář zavrtěl hlavou.

„Podívej se na krk. Není prokousnutý, jen stisknutý. To byla kočka s malými zuby, ne tak nebezpečná. Karavanu stejně nenapadne ani šavlozubec."

Ostatní se ale cestou přes brod znepokojeně ohlíželi a tábor rozbili v kruhu ostružin, rozdělali dva ohně a postavili hlídku. Ráno ale začal les řídnout, protože terén prudce stoupal. Hustý porost zmizel a s ním mnoho druhů stromů. Podél stezky teď rostly hlavně borovice, jedle a další odolné jehličnany. K večeru se i pěšina rozšířila v pevnou cestu, bláto zmizelo a po stranách byly dokonce zasazeny osekané kameny. Chvílemi smolná vůně lesa zesílila a Alv si všiml čerstvých mýtin, plných sosnových pařezů a osekaných větví. Z lesa někdo bral velké množství dřeva, některé teprve nedávno, a Alv přemýšlel, kdo tu asi kácí. Možná Mistr kovář, na dům a do výhně, ale tolik stromů určitě nepotřeboval. Mohl se zeptat, ale byl by za hlupáka. Raději se později mezi řečí optá Roca. Té noci spali ještě v nepokáceném lese.

Po celý další den stromy nadále řídly a cesta stoupala ještě prudčeji, dokud les neustoupil pouhým remízkům a houštinám. V jedné z nich přespali. Následujícího rána měli krásný výhled na celý les i na kraj, kterým prošli. Alv se polekal, jak jsou vysoko. Les se v matném úsvitu prostíral až daleko k močálům. Otočil se a překvapením zamžikal. Ocitl se v opravdových horách, byly všude kolem něj, napohled tak husté jako les, a ve světle vycházejícího slunce rudé. Poslední stromy brzy zůstaly za nimi a svahy po obou stranách porůstala jen ostrá tráva a kosodřevina, přitisknutá ke skále, jako by se bála, že ji odnese vítr. Tichem zněl jen cvrkot hmyzu a ostrý křik dravých ptáků. Večer už zmizely i drobné rostliny a cesta šplhala napříč širokým svahem, holým a kamenitým, mezi dva zamračené vrcholky podobné kořenům oblohy. Vítr neutěšeně hvízdal mezi skalami a kdesi v dálce hučela padající voda. Zvuk mu připomněl malé vodopády v kopcích, byl ale silnější a hlubší. Padla noc a ušlí poníci se ploužili posledními zbytky světla. Mistr kovář však nezavelel stát a Alv si uvědomil, že musí už být dost blízko, aby do domu dorazili ještě dnes.

Hodiny plynuly. Vyšly hvězdy, pak měsíc, hlavy padaly únavou, Ernan v sedle skoro spal a Roc se klátil ze strany na stranu. Ale Mistr kovář byl zcela bdělý a s ním, k vlastnímu překvapení, i Alv, plíce plné horského vzduchu. Tma mu dávala chuť studeného hořkého vína. Než dorazili do průsmyku, měsíc se sklonil k obzoru a když došli na hřeben, sklouzl za hory. Ale místo aby zavládla tma, jak Alv očekával, nebe se rozzářilo novým světlem, bělejším než svit měsíce nebo hvězd. Hřeben i vrcholy se proti němu jasně rýsovaly a sněžné čepice se blýskaly jako zamrzlé drahokamy. Mistr kovář najednou zarazil poníka a sklouzl ze sedla. Pod nohama mu zapraskal mráz. Kývl na Alva, ať sesedne a připojí se k němu.

„Pohleď, chlapče!" sykl Mistr kovář s citem, jaký u něj už Alv nikdy nepoznal. „Vidíš ho? Vidíš ho tam? Podívej se na tu krásu, jak září ze země na nebesa!"

„Vidím ho, Mistře kováři," vydechl v úžasu Alv. „Tam za horami... táhne se, kam až dohlédnu... září na mraky jako hladina velikého jezera... ale... co to je, Mistře kováři?"

„Žádné jezero, chlapče. Vidíš odraženou slávu moci, která přišla pokrýt sever, moci, jež kdysi vládla tomuto světu, mnohokrát byla zahnána a údajně poražena, a přece stále drží svět v sevření. A to se stahuje! Vidíš před sebou Velký Led!"

Slova se odrazila od hor a jejich dutá ozvěna se vrátila jako hlasy duchů. Záře zesílila a do Alva se i přes teplé boty dala zima. Vítr mu mrazil krev v těle. „Ne," dodal Mistr kovář po chvíli šeptem, Ještě to nevidíš. Ne doopravdy. Ale jednou prohlédneš. Jako já. Až si odsloužíš učednická léta, staneš se tovaryšem a pak mistrem vyrazíš sám a bez doprovodu pres Led, půjdeš dál a dál do prázdnoty, přemůžeš jeho útrapy a vydržíš jeho hrůzy, budeš utrpením očištěn. A pokud ve zkoušce obstojíš, dojdeš do srdce Ledu, kde budeš rozmlouvat s jeho mocnostmi. V jejich rukou se pak, už jako mistr, staneš znovu učedníkem. Získáš nové znalosti, nové dovednosti, nové cíle, nové myšlenky. Tak budeš sám přetaven, vykován a zakalen na kovadlině Ledu!" Mistr kovář se otočil a chytil ho za ramena. Očima se zabodl do Alvových. Hluboko v nich blýskalo divoké bílé světlo a Alva v odpověď bodlo v mozku. Napůl v hrůze a napůl v extázi cítil, jak se odlepuje od země. Mistr kovář ho držel ve vzduchu na délku paže, jako by nic nevážil, jako by ho odnesl vítr, kdyby ho nikdo nedržel. „Ano, chlapče," zašeptal nakonec kovář, „je v tobě síla, určitě, veliká síla. Ale ta nepřijde sama od sebe. Musíš ji rozvinout a ovládnout víc než cokoli jiného. Musíš ji dobře živit, chlapče, v prostředí čistých myšlenek, kde ji neznečistí a neoslabí malicherné lidské zájmy a opičí vášně. Čistá myšlenka bez poskvrny, právě to je tajemství, které leží za Ledem."

Pustil Alva tak náhle, že chlapec málem upadl.

„A proto jsem se vypravil sem," dodal kovář svým normálním suchým hlasem. „Abych byl daleko od dusivého davu, nesmyslných požadavků stáda. Tady, kde kromě nás žije máloco, můžeme rozprávět s absolutnem. Zatím je zadržují hory, ale ne navždy, to ne. Může si dovolit vyčkávat. Než se objevil člověk, Mocnosti vložily ruce na tento svět a ještě ho nepustily. V jejich službách se můžeme mnohému naučit a získat veliký um a moc. Jen tady je pravý život a tady jsem si zbudoval nový domov." Ukázal do údolí. „To je můj dům. A od nynějška i tvůj."

Alv shlédl mezi stíny. O kousek níž se bok údolí měnil v kolmou stěnu, z níž se vodopádem vrhal ledovcový proud. Hned za ním, na výběžku srázu, stála za hradbami masivní čtyřhranná věž. Střechu obklopenou vysokým cimbuřím měla rovnou, jen na jedné straně z ní rostla prostorná okrouhlá vížka s namrzlou kovovou střechou. Z několika oken věže stoupal jako prapor dým, ozářený zevnitř oranžovým nebo rudým světlem.

Alv nedokázal odtrhnout oči. Tak velikou stavbu nikdy neviděl, až na cechovní domy, ale ty byly nízké, přízemní. A věž byla celá z kamene! Nikdy netušil, že je možné stavět jen z kamene, a při pomyšlení, jak to musí být složité a

nebezpečné, se otřásl. Konečně našel hlas, a když nasedli a zamířili strmou cestou dolů, zeptal se: „Mistře kováři, to je úžasné! Ale jak ho postavili, takhle vysoko?"

„Nechal jsem si ho postavit," odsekl suše kovář, „s trochu nezvyklou pomocí. Musel jsem za to zaplatit a platím dodnes, když musím. Ale je bezpečný a vejde se do něj všechno, co potřebujeme, včetně bohatých zásob. Snad ti bude vyhovovat."

Po tom, co kovář říkal o nesmyslných požadavcích stáda, Alv o pohodlí v domě pochyboval, ale když za ním nehlučně zaklapla vysoká brána z leštěné žuly a otevřely se dveře do věže, uvítala ho zevnitř záplava světla, tepla a vůně čerstvě upečeného chleba.

Skoro se rozplakal a připravil se tak o svoji nově nabytou důstojnost, protože podobné dveře léta míjel a žebral u nich, ale nikdy nesměl dovnitř. Zato tady, když vešel Mistr kovář s Ingarem, ho Ernan s Rocem a se stařenou, která otevřela, pustili před sebe a postrčili dovnitř. Vstupní hala byla zařízená jednoduše, kamenné stěny zůstaly holé a dlážděnou podlahu pokrývala hrubá rohož. Velký stůl a lavice byly z ohoblovaného dřeva, stejně jako sesle u krbu, který zabíral celou jednu stěnu. Jemu ale dům připadal jako palác a nemohl uvěřit, že tu může stát a hřát se u ohně, jíst s nimi u jednoho stolu chleba s masem a popíjet teplé pivo. To všechno pro něj bylo nové a tehdy si pomyslel, že si v životě už nemusí přát nic lepšího. A vskutku, ač by někomu kovářův dům připadal opuštěný a smutný, Alv v něm rád strávil zbytek mládí.

Věž nepřipomínala žádnou stavbu severu své doby. Vystavěli ji z kamenných kvádrů jako velká města na jihu, ale byla větší než jižní domy a mezi kameny nepronikla spárou ani nejostřejší čepel tuhé zimy. Základy stály hluboko v živé skále, nejen pro pevnost, ale též kvůli teplu. Podzemní ohně tu plály v plné síle a okolní svahy často vyfoukly oblak dýmu a páry, jako by dýchalo obrovské zvíře. Někdy se sama země zachvěla a zhoupla, jako by se to zvíře oklepalo pod nesnesitelnou tíhou Ledu. Ale dům Mistra kováře žádný třes nepobořil ani nepoškodil, i když v nejhlubším sklepení byla trhlina v podlaze a jí proudila horká krev podzemního obra. Kámen přebíral od základů tolik tepla, že déšť se na fasádě často měnil v páru. Ale dům byl vystavěn s umem a silou nad lidské možnosti, poskytoval tedy stále teplo i v kraji, kde by jinak člověk nepřežil. Za tichých letních nocí bylo slyšet zpoza hor skřípění kamene pod nemilosrdným Ledem. Po celou půlroční zimu držel mráz kraj jako v kleštích a z Ledu se hnaly vichřice s vánicemi. Podle odvěkého zvyku hledaly v kameni sebemenší škvírku, aby ho roztrhly, ale dům byl vystavěn tak přesně, že sníh ani mráz neměly šanci.

V základech věže byl žár nejvyšší, protože tady měl Mistr kovář svou výheň, jeskyni vytesanou v živé skále, zastřešenou zdobnou klenbou. Když tam Mistr kovář Alva poprvé zavedl, první den po příjezdu, snažil se chlapec nemyslet na všechnu tu váhu nad hlavou. Ale když oči přivykly rudému mihotavému světlu, zapomněl na strach. Vyrůstal v úžasu nad vesnickou kovárnou. Zdejší dílna ji tolik předčila, že k ní pocítil téměř posvátnou bázeň.

Něco s Hervarovým doupětem společného měla, třeba výheň po straně a kolem ní sousoší kovadlin. Ale tady jich místo dvou nebo tří stála přinejmenším stovka, nejrůznějších tvarů a velikostí, od malých kovadlinek na ponku po obrovský kus železa, o hlavu menší než Alv, který snad nebyl ani pro lidskou ruku. Nějaký dávný hrdina tu možná pracoval, Glaiscav si tu kalil šípy nebo Vayde koval svůj meč. Z větší blízkosti nad ní uviděl něco, co potvrdilo jeho předpoklady, dvě obrovská kovová kladiva s násadami tlustšími než jeho stehno. „Překvapila tě ta kladiva?" zeptal se Mistr kovář. „Ale na nich není nic zvláštního. Jsou spíše služebníky pravé kovařiny, než jejím výtvorem." Odešel ke stěně, pootočil tu zasazeným kolem a jeskyni zaplnil hukot padající vody. Pod kolem trčely z podlahy řady pák, kovář zatáhl za jednu a pak za druhou. Kdesi dlouze zaskřípalo, zabušilo a ve stínech za velikou kovadlinou se něco dalo do pohybu. Stíny od výhně se rozeběhly po zdi. Alv si stačil sotva všimnout, že to je ozubené kolo, když Mistr kovář zatáhl za páku přímo vedle kovadliny. Visutá kladiva sebou škubla, zvedla se a začala střídavě bušit do velikého železa s ohlušujícím duněním, pod nímž se zachvěla podlaha z udusaného písku, rozezněl strop a ozvěna se opřela do chlapcova těla, až se cítil maličký a křehký. Mistr kovář páky jednu po druhé zase zasunul. „Tak drtíme nejtvrdší rudy a kováme nejpevnější kovy. Ale než kladiva spustíš, pozor na uši!"

Chvíli tam stál s náznakem úsměvu na rtech. „Podívej se, támhle vede náhon od vodopádu a pohání kolo. To dává sílu kladivům a dalším přístrojům - měchům, mlýnským kamenům, perlíkům, navijákům, ohýbačům a vytahovačům drátů, větší sílu, než kdy měly lidské ruce. A to není všechno... Ingare!"

Starší učeň, sehnutý u výhně, vzal za jiné kolo, s hřídelí zapuštěnou do podlahy, a nesmírně opatrně jím pootočil. Ozvalo se hromové kašlání, ohně vyskočily z výhně do dvojnásobné výšky a vyplivly oblak černého kouře, který vzápětí zmizel otvorem ve stropu.

„Vidíš? Sám kámen krvácí, aby nám pomohl s kováním. " Mistr kovář pokývl hlavou a Ingar s úsměvem kolo zase utáhl.

„Kovárna pro bohy!" zvolal učedník. „Všechny čtyři živly spoutané k našim službám! Kámen kolem nás, vzduch v dmychadlech, voda v mlýnském kole a tohle..." škubnutím dotáhl kolo. „Lepší, než mít doma draka! Tady dokážeme zázraky!"

Roc právě sypal kolem jakési nesmírně filigránské voskové věcičky jemný písek. Pohrdavě se rozesmál. „My?"

Mistr kovář ho umlčel jediným pohledem a Ingarovi se ostrá odpověď zasekla v hrdle. Kovář se usmál. „Ingar je schopný řemeslník, ale zajímá se spíš o teorii našeho umění. Raději se..." ukázal na nízké klenuté dveře v pravé stěně, „hrabe támhle."

Dveře byly z masivního bronzu a když se otevřely, vlétl za ně vzduch. AI v do nich vešel a chvíli mžoural v jasném chladném světle, jehož zdroj nebyl vidět. A když se konečně rozkoukal a uviděl kolem všech stěn seřazené barevné skvrny, stále nechápal.

„Víš, co tady je?"

„Ano, Mistře kováři, vím! Ve městě jsme jich pár měli, tři nebo čtyři, hrozně staré, byli na ně hrdí... Ale jsem tak

hloupý? Netušil jsem, že jich může být tolik!" Místnost byla od podlahy ke stropu a v policích uprostřed naplněna knihami. Knihami všeho druhu od běžných svitků a poskládaných pergamenů po papíry, kůže a dokonce kusy kůry spojené nevídaným způsobem za jeden okraj.

„Ne," odpověděl nevzrušený hlas. „Nejsi hloupý. Je tu úžasná suma vědomostí, jakou bys našel snad už jen v Kerbryhaine, kde se o ni nikdo nestará, nebo ve ztraceném Morvanu. A přece to je jen zlomek, zrníčko toho, co lze poznat. Ingar chce být učencem a jako takový je užitečný. Ale pravý mistr umění, jako jsem já a jednou snad budeš i ty, musí vyvážit obojí, teorii i řemeslo. Předpokládám, že číst neumíš? "

„Pochytil jsem pár znaků... Své jméno, pár slov..."

„To snad postačí. Na pořádné vzdělání už je pozdě a do těchto dveří budeš muset rychle začít chodit. Ale pozor! Učení nemůžeš hltat jako jídlo! Musíš je přijímat postupně, abys je byl schopen přijmout a vstřebat. Jinak se zadusíš! Velká tajemství našeho řemesla se nesmí brát na lehkou váhu a musí se na ně dávat pozor. Můžeš si tedy vzít jakoukoli knihu z jižní stěny a z police uprostřed. Ale ostatní hlídá zámek mocnější než železo a raději to ani nezkoušej. O knihy ze západní a východní stěny se mne napřed musíš dovolit a já tě málokdy odmítnu. Ale severní stěnu nech na pokoji!" Tichý hlas se blýskal jako záře Ledu. Alv se otřásl a přikývl. „Tak běž za Ingarem, bude tě učit písmenka. Má pár romancí a eposů, na začátek by neměly být obtížné. Když tě to unaví, za tři hodiny mě najdeš u kovadliny. Ale do příštího jara musíš umět číst, a dobře!"

Plynně a lačně četl, než začala zima. Jaro měl v sobě, všechna spoutaná energie a inteligence se drala na vzduch a na světlo jako semenáček. A po těch pár let, co následovala, pro něj žádná zima nenastala, protože sám cítil, jak roste do nové síly a sebevědomí na těle i na duši.

O těch osmi letech učení nelze mnoho říci, protože do chvíle, kdy tak nepěkně skončila, není mnoho zapsáno. V dospělosti na ně nerad vzpomínal. Něco se dochovalo jen o jeho prvních krůčcích, o obyčejné kovařině, a to jen díky změnám, které v něm přivodila. Dlouhé hodiny nad kovadlinou, svěrákem či soustruhem, s těžkým kladivem, zápustkou, kleštěmi či perlíkem v ruce, ho zocelily na těle. Taková práce by nevolníka zabila, ale v Alvovi díky spoustě dobrého jídla, silné vůli a palčivé touze jen zdvojnásobila vrozenou sílu. Dorostl jen středního vzrůstu, ale byl pevný a dobře stavěný, hlavně ve tváři. Jemná práce mu ohnula hřbet a zúžila oči, dlouhé hodiny nad tepáním ocelových plíšků nebo ohýbáním stříbrných a zlatých drátků do filigránských vzorů, nekonečné noci nad kadlubem s roztavenou kapénkou elektra, jež lehkým ťukáním prstu neochotně stéká na místo. V jednu chvíli třeba táhl z výhně na kovadlinu velikou železnou tyč rozpálenou na hranici vzplanutí a hned nato něžně vyprošťoval z pícky smaltovanou hrušku na jílec. Pak, když z hor slezl sníh, aniž by si toho všiml, vypravovali se s Rocem a Mistrem kovářem hledat nové žíly rudy a kovů. Chodili na všechny strany, jen severu, kde na svahy dorážel Led, se vyhýbali. Roc tomu byl moc rád, ale Alv stěží přemáhal zvědavost. Někdy je Mistr kovář daleko na jihu zavedl do šachet a tunelů zjevně vykopaných někým jiným a stejně zjevně stále používaných. Ale kdo je vykutal a užíval, kovář neprozradil. Ve štolách našli dostatek vzácných rud a kovů, ať na čelech tunelů nebo na hromadách připravených k vyvážce. I když se Roc stále nervózně rozhlížel, horníky nikdy neviděli a jen jednou Alv z dálky zaslechl zvonění krumpáčů.

Po návratu z podobných výprav stála před branou často karavana koní, dokonce vozů, protože Mistr kovář nebyl žádný poustevník. Mnohým návštěvníkům nejrůznějších druhů stála věž za dlouhou cestu. Přijížděli poslové, jež Mistr přijímal s odměřeným respektem, ale nechával je čekat v kuchyni. Další přicházeli za noci, maskování kápí, a zdrželi se jen na slovíčko u brány. Objevovali se i bledí pocestní z jižních zemí, ale jejich poslání zůstávalo stejně tajemné jako jejich řeč. Mnozí byli prostě kupci, přijížděli prodat zásoby a snad si u Mistra kováře objednat zvláštní práci, byť je spíše trpělivě snášel než srdečně vítal; větší bohatství nepotřeboval. Občas si přišli muži v bohatém oblečení s ozbrojeným doprovodem poručit zbraně, brnění nebo šperky. Ale často se náčelník či kupec takto obsloužený vrátil, bohatý a zavázaný Mistru kováři Myliovi, jenže tentokrát jako důvěrník nebo poradce. Přicházeli k němu jako chráněnci k protektorovi nebo vazalové ke svému pánu. Mistr je přijímal zdvořile, suše a velkoryse. Přesto ho mnozí z nich opouštěli pobledlí a rozklepaní, nebo sklonění jako pod těžkým břemenem.

Alv svého pána studoval stejně horlivě jako jeho řemeslo nebo knihy a poznal železo, jež skrýval pod pozlátkem. Tehdy poprvé se podivil jeho tváři Hromoptáka, těsným vztahům s Ekweš a obchodům nad popelem Asenby. Ale léta učení mu změnila i mysl; už neměl tak jednoduché myšlenky nebo tak jasnou nenávist.

Důvod této změny není znám - zda to zapříčinil svým vlivem jeho pán nebo zda změna dřímala v samotném chlapci. V dlouhých zařikávačích písních, jež se musel naučit zpaměti a pak dokázal i skládat podle potřeby, mohla být vpletena drobná kouzla. V těch písních, zpívaných při kování, leželo pravé umění čar starých kovářů, jak vložit do výtvoru sílu, dát mu moc, jež na vrcholu sil dokázala spoutat zákony přírody a v extrémních případech ovládat i myšlenky lidí. Je tudíž možné, že se věci . nestaly z jeho vůle a hanba nepadá na něj. S léty učení však rostl Alvův um i povýšený nezkrotný duch.

Hnala ho touha poznat všechno, co se lze naučit.

V každé volné chvilce se prokousával nějakou knihou a chystal si otázky pro svého pána nebo pro Ingara. Kvůli učení se naučil číst nejen ve svém rodném severském jazyce, ale též v řeči suderney a mnoha dalších, na severu dávno zapomenutých. Nevyhnul se ani několika slovům z jazyka ekweš. Se svými znalostmi však nikdy nebyl spokojen. Ve snech pátral po všech tajemstvích světa, od srdce země po vrcholky hor, a křičel své otázky na tiché hvězdy. Přes den pak toužil přestat s učedníkováním, zařídit se pro sebe, být svobodný a vyrazit na zkušenou do světa. I když Mistra kováře obdivoval, měl plné zuby osamělých hor, domu, z něhož nešlo šest měsíců v roce vyjít ven, tváří, jež vídal každý den. Nejvíc toužil zase uvidět ženu, protože ve věži byla jen Ernanova manželka a ta zemřela třetí zimu po jeho příchodu. Cestou k úniku a vlastnímu štěstí mu bylo vzdělání, k němuž lnul s vášní milence. Zapovězená severní stěna knihovny ho přitahovala jako magnet a zákaz ho velice trápil. Láskyplně hladil severní svitky, prsty přejížděl po hladké látce zámotků a chladných vyřezávaných osách, jako by dotykem dokázal rozluštit jejich tajemství. Skoro měl pocit, že to

dokáže, že mu polovina skrytých znalostí proudí hlavou a stačí mu jediný pohled, aby do sebe všechno zapadlo. Že má na ten pohled, na klíč k tomu všemu, dokonce právo. Pokušení bylo silné, ale nikdy si netroufl. Teď ještě silněji cítil moc Mistrova zákazu. A snad tento hlad, spolu s jediným zdrojem ukojení, jejž znal, ho vedly tam, kde jeho srdce tušilo zlo. Cítil se odcizený i ostatním členům domácnosti a potají jimi pohrdal. Ingarem opovrhoval i poté, co starší učedník složil zkoušky a stal se tovaryšem. Jeho skromnost a odhodlání zůstat u Mistra kováře a studovat připadaly Alvovi zavrženíhodné. Navenek z toho však po kovářově příkladu nedal nic najevo.

Určitě nepotřeboval žádné pobízení, aby opovrhoval svým původem a obdivoval muže, jenž ho pozvedl a mohl mu dát ještě víc. Potom nás nijak nepřekvapí, že chtěl být stejně tvrdý a chladný jako jeho pán, radovat se z ovládání ostatních a maskovat se zdvořilostí a přátelstvím. Což to už samo o sobě není známkou velkého muže a pána? Časem však poznal, že ne všichni návštěvníci jsou Mistrovi sluhové.

Stalo se poslední zimy Alvova učení, v jeho osmnácti či devatenácti letech, že pro něj Mistr kovář poslal. Alv ho našel u výhně, an hledí do nízkých plamenů, jako by z nich dokázal číst. Alv zůstal uctivě stát stranou, kovář nezvedl hlavu, ale rychle promluvil:

„Tak, chlapče! Svět pádí vpřed a ty s ním. Hezky ses vyloupl. Brzy budu krom Ingara potřebovat i další pomocníky. Proto, ač na to ještě nemáš věk, ti nechám zhotovit zkušební dílo."

Alv ztratil nacvičený klid. „Pane... Uděláte ze mě tovaryše? "

„Pokud budu spokojen s tvým dílem. Pokud. Přesně podle pravidel cechu, protože se mi jednou hodí, jestli se staneš mistrem. Velice hodí... Tudíž mě musíš přesvědčit, že ovládáš i vyšší umění pravého kováře - teorii, šperkařství, platnéřství, zbrojířství a tak podobně. Uděláš tři kousky, dva pod mým vedením, ale první sám. Řekněme šperk. Jednoduchý zlatý náramek, jaký bohatí hejsci touží darovat svým milým, protože je v něm síla pouta a věrnosti. Za opravdu povedený kousek by upsali duši nebo dokonce svůj vliv. Zvládneš sám něco takového?"

Alv polkl. „A-ano, Mistře kováři. S Mochainovým pojednáním o splétání zlata..."

„Z východní stěny. Nu dobrá, můžeš si ho půjčit. A ať ten náramek k něčemu vypadá! Elegantní, nijak masivní, ale vzory musí být jasné. Tak mazej do práce!" Alv milerád odběhl. Bál se, že vybreptá, co se mu honí hlavou. Tak se tedy stane tovaryšem, ale o tom nikdy nepochyboval. Mistr kovář však předpokládal, že tu zůstane i potom, ať chce nebo ne. Prozatím to raději nechá plavat.

„Proč ti nařídil udělat takovou blbost?" zeptal se Roc, když viděl, jak AI v vytváří formu z vosku. „On něco takového nepotřebuje, to je jasné. A bohužel ani my!"

Alv vzdychl. Roca snášel lépe než ostatní, ale někdy byl únavný. Mistr kovář nepotřeboval ženy ani jiné tělesné požitky. V chladné askezi šetřil všechnu vášeň pro svou práci a intriky. V jeho domě museli všichni žít jako on, což mladíkům ani trochu nevyhovovalo. Stěžoval si dokonce i Ingar, ale jen když ho pán neslyšel. „Jak to mám vědět? Třeba je to něčí zakázka..."

„Tady? Ani největší chlípník nepojede pro takovou tretku padesát lig přes zamrzlý sever!"

Alv se netrpělivě zamračil. „Možná se mám jenom naučit, jak vydělávat peníze. Dones mi prosím tě svěrák a rydla, malá a ostrá!"

Když vyřezával vosk, broukal si houpavou melodii, která se zdála zatím beze slov vyjadřovat elegantní křivky. Text najde v symbolech, které do hádka vyryje, až je vyhledá ve starém pojednání a v dalších knihách, jež poznal během horlivých studií. Sám pak musí slova spojit v píseň a symboly do plynulého vzoru na šperku. Správná píseň, správný vzor, správná slitina přesně vylitá do formy bez prasklin a bublin, všechny se stanou otiskem moci tvůrce a ještě ji zesílí formou, již zvolí. Když dokončil holý voskový model, opatrně ho odložil a obrátil se ke knihám, vybíral a skládal, vypisoval si na destičky a před sebou stále viděl ten plynulý tvar. Jen tahle práce mu trvala týden, během něhož spal málo a jedl, jen když mu Roc strčil jídlo až pod nos.

„Tumáš! Strč rypák pro změnu do šlichty!" Alv znechuceně odhodil těžký svitek a chytil misku a krajíc černého chleba. Roc ho pobaveně sledoval. „Děkovat mi nemusíš. Není to tak zlý, to maso leželo jen týden."

Alv si připomněl zásady zdvořilosti a omluvil se.

„Mám teď moc práce..."

„Není to taková sranda, co? "

Alv na něj upřel dlouhý pohled. „Tomu bys nerozuměl. Stačilo by, jak to je, ale já si musím být jistý, že je dokonalý, slyšíš, dokonalý!"

„Slyším. V tom případě tě tu nechám. A neusni mi nad jídlem!"

Alv ho skoro neslyšel. Tady byl ten problém, polozasutá vzpomínka, která ho otravovala, kdykoli se zadíval do symbolů na tabulkách před sebou. Měl vzor, dobrý vzor, jehož části ho stály nemalé úsilí. Ale některé malé symboly mu zapadaly na místo samy od sebe, nějakým instinktem. Výsledek vypadal dobře, ale Alv nevěděl proč a neměl ani uspokojivou teorii. Nevěřil si. Sledoval stín z dob, kdy byl ještě dítětem, než přišel sem. A to bylo zvláštní, protože tehdy ještě o kovářství nic nevěděl. Zaklel a odhodil misku, až se rozbila o velkou kovadlinu. Ať je důvod jaký chce, takhle to musí být.

Ráno ho Roc našel spát s hlavou v tabulkách. Symboly se na nich spřádaly v jedinou plynulou změť linií a Alvova píseň našla slova. Celý den seděl sám, tiše broukal a vyřezával stylizovaný vzor hluboko do vosku, hladil ostré hrany a místy podtrhl symbol důlčíkem. Pozdě večer přidal do formy kvůli lití dvě voskové tyčky a zívl na Roca, ať přinese bronzový taviči kadlub a vědro jemného bílého jílu, protože písek by na to byl příliš hrubý. Do úsvitu jíl zatuhl a kádinka se ocitla ve výhni. Roc podal Alvovi kleště zabalené v mokrých hadrech. Alv těžký kadlub vytáhl a opatrně vylil do misky rozehřátý vosk, který ještě nedávno tvořil jemné křivky náramku. Zůstali jen jejich duchové, dobře skrytí v jílové skořápce. Na chvíli vrátil kadlub k ohni, zalovil hlouběji v plamenech a vytáhl černý tyglík. Vzduch kolem něj se chvěl žárem, ale Alv ho chvíli nehybně držel na délku paže nad kadlubem. Pomalu a opatrně tyglík naklonil a přes okraj

stekla tekutina zářivá jako slunce. Alv zlato získal z nejhlubších Mistrových sklepů,vzal je spolu s mizivým množstvím dalších vzácných kovů, díky nimž byla slitina pevnější a snáze se lila do formy. S písní na rtech naléval Alv tenký čůrek zlata do formy jednou dírou po pomocné tyčce a Roc zatím po bronzové hraně kadlubu přejížděl jemným pilníkem, aby lehké vibrace dostaly kov do všech výstupků a vyhnaly případné bubliny vzduchu. Druhým otvorem syčela pára a Alv se každou chvíli lekl, že forma praská. Pak se nad oběma otvory objevila hladinka zlata a oba si mohli vydechnout. Zbývalo jen formu zvolna v zchladit postupným vytahováním z ohně, až spočinula na hraně výhně a Alv ji mohl strčit do kalicí lázně. Ledová voda mu chrstla na ruce páru, ale Alv si toho ani nevšiml. Pak otočil kadlub dnem vzhůru, klepl na něj a jílová forma se vyloupla ven. Když ji vytahoval, rozdělila se na dvě poloviny jako skořápka a z hlíny zazářily známé vzory.

Natáhl se po nich, ale někdo mu zadržel ruku. Mistr kovář odsunul formu a pod dlouhými prsty se mu jíl rozsýpal v prach. Alv ho bez dechu sledoval a přemýšlel, jak dokázal přijít přesně ve správnou chvíli. Prohlížel si vzor s leskem v černých očích, září, jež neodrážela lesklé zlato ani světlo ohně. Dlouho si náramek pečlivě prohlížel, jako by chtěl rozluštit nějakou hádanku.

Nakonec kývl a podal stále ještě zaprášený šperk Alvovi. „Nemýlil jsem se v tobě, chlapče. Je to pěkný kousek, má opravdovou moc, ne jen obyčejnou sílu. Teď ho vyčisti a vylešti. Večer mi ho přineseš a pak vymyslíme, co bude tvým druhým úkolem."

Ale téhož večera, když padl soumrak, přijela návštěva. Jezdce uviděl na prudkém severním svahu údolí Alv jako první. Seděl v okně své skromné ložnice a prohlížel si čerstvě vyleštěné dílo v posledních paprscích zapadajícího slunce. Napřed se nijak nevzrušoval, protože jezdci v pláštích a kápích do obličeje byli téměř na denním pořádku. Málokdy ale přijížděli na tak nádherných bílých kobylách jako první z nich. Druhý jezdec seděl na obyčejném černém koni, ale oba jeli po rozbité cestě překvapivě lehce a jistě. Na dohled brány první jezdec zarazil oře tak prudce, že Alv leknutím málem vypadl z okna. Černá kápě mu spadla na ramena a slunce rozzářilo záplavu dlouhých zlatých vlasů. Pak pozdravil věž hlasem vysokým a zvučným jako zazvonění kladiva. Příchozí pobídla klisnu na poslední kousek svahu, Alv seskočil z parapetu a s křikem se rozběhl dolů po točitém schodišti. Bral schody po dvou, až dorazil do vstupní haly. Ingar vyběhl z knihovny a Roc z kuchyně s plnými ústy.

„U brány..." popadal dech Alv. „Jsou tu jezdci. Přijela..."

„Ženská?" zeptal se Ingar a hvízdl. Otočil se do kuchyně a zavolal: „Emane! Běž k bráně a chovej se slušně! Rocu, přestaň se cpát a řekni to pánovi, vrtá se někde dole v knížkách. A dones mi nejlepší hadry - ne, počkej!" Zpražil Alva pohledem. „A ta ženská je vysoká? A má blond vlasy, skoro doběla?"

Alv bez dechu přikývl, ale Ingar zvadl. „Louhi!" Zavrtěl hlavou. „Na ty hadry zapomeň, Rocu. Co ji sem hergot přivádí zrovna teď?"

„Stará známá, tahle Louhi?" zeptal se čtverácky Alv v zoufalé snaze nabýt ztracenou důstojnost.

Ingar se zašklebil, ale než stačil odpovědět, ozvaly se na schodech z knihovny kroky. Oba se nevěřícně dívali na Mistra kováře, běžel, jak ho Alv nikdy neviděl, s rozevlátými vlasy, neupraveným hábitem a divokým výrazem v očích. Doběhl k nim a chytil Alva za ramena. „Jseš si jistý? Viděls ji?"

„Ano, Mistře kováři! Viděl jsem ji jasně, a slyšel! Přijela od severu..."

Jako na dotvrzení jeho slov se od zvonu na bráně ozval jediný pevný úder a Mistr křečovitě sevřel Alvovu ruku. Pak ho s náznakem omluvy pustil a odvrátil se, aby si upravil šaty a učísl vlasy. Bylo slyšet, jak se kamenná brána otevírá a na hladké žule zazvonila kopyta.

Mistr kovář zahnal mladíky ke stěně, narovnal se, došel k dveřím věže a otevřel je dokořán.

Veliká klisna se zastavila těsně před nimi. Jezdkyně seskočila, až za ní s šustěním zavlál plášť, a hodila uzdu vystrašenému Ernanovi. „Dobře se mi o ni postarej!" poručila, vkročila do teplého světla síně a podala Mistru kováři ruku. Kovář se uklonil, vzal její dlaň a dotkl se jí napřed čelem, potom rty. Alv Mistra nikdy neviděl tak uctivého, ale nijak se mu nedivil. Byla to nejkrásnější žena, jakou kdy viděl. Vysoká a štíhlá, možná vyšší než Mistr kovář, hlavu hrdě vztyčenou. Jemné světlé vlasy měla svázané, ale přesto jí v bujném vodopádu spadaly na ramena. Vysoké čelo a krásná tvář byly bledé jako mléčný led. Nebýt plných rtů a jiskrných modrých očí pod těžkými víčky, vypadala by jako nádherná socha.

„Nuže, Mylio," promluvila tiše, ale její hlas zazvonil jako bronzový zvon, „zdá se, že ses tu zařídil pohodlně. A rozšířil domácnost. Buď zdráv, Ingare! Už je z tebe hotový mužský." Alv viděl, jak se Ingar po jeho boku uklání s navyklou elegancí dobrých způsobů. Pak se modré oči upřely na něj, Alv zatoužil napodobit Ingarovu poklonu, ale rozklepaným kolenům natolik nevěřil. „I ty buď zdráv, mladý učedníku! Ještě se neznáme..." Usmála se a Alvovi vyschlo v krku. V pohybu těch rtů bylo něco...

„Alv, k vašim službám, paní," vykoktal po vzoru Ingarových romancí a ztuha se uklonil. Dáma mu překvapivě vážně odpověděla kývnutím a pak se otočila zpátky na Mistra kováře.

„Zdá se, že sis dobře vybral, Mylio. Musíš mi povědět, jak jsem zvolila já. I Louhi přijala učedníka. Karo!"

Ve tmě zašustilo a na prahu se objevila bílá postava tak nesmělá, jak byla Louhi sebevědomá. Měla kápi do očí a tenký plášť stažený kolem těla, Alv přesto poznal, že je to žena, křehčí a menší než její paní. Na okamžik se k němu otočila a Alv zachytil pohled velkých očí a pod lemem kápě zahlédl tmavé vlasy. Mistr kovář si ji důkladně prohlédl od hlavy k patě, pohlédl na Louhi a nejistě si olízl rty.

„Tvůj úsudek můj plně zastíní, Louhi, jako vždy. Může tvůj služebník vědět, co od něj žádáš?"

Louhi se rozesmála, až jí po říze přeběhly vlnky. „Nic cennějšího než hodinu tvého času, Mylio, a to ještě v tvém zájmu. Dějí se věci, o kterých bys měl vědět. Pak musíme odjet! Pojď, ukaž mi výhled ze své věže a promluvíme si mezi čtyřma očima."

Mistr kovář se mlčky uklonil a pokynul jí ke schodům. Vyrazila k nim pevným krokem, až se za ní plášť rozlétl jako

vlečka, a Alv zalapal po dechu. Opravdu zahlédl nad bílou jezdeckou suknicí jílec širokého meče? Kara se vydala za ní, ale Mistr kovář odsekl: „Řekla jsi mezi čtyřma očima, Louhi! Tak ať zůstane dole!"

Louhi se opět zvonivě rozesmála. „Ale Mylio, to je velice negalantní. Člověk by řekl, že se toho dítěte bojíš. Budiž, děvče, můžeš tu zůstat a ohřát se u ohně, jestli chceš. Ale pamatuj, že za hodinu odjíždíme!"

Dívka si pospíšila ke krbu a kovář vyrazil za Louhi nahoru po schodech. Ingar konečně vydechl a opřel se o zeď.

„Co se děje?" zeptal se šeptem Alv.

„Díky mocnostem, že je pryč!"

„Proč? Co je na ní špatného? "

Ingar pokrčil rameny. „Už fakt, že je. A ty oči, nedokážu je vystát, naskakuje mi z nich husí kůže! Tys to necítil? Ne? Tak to bude v tom. Určitě sis všiml, že se Eman s Rocem vypařili." Zahihňal se. „Možná se jí líbíš. Klidně ji ber, já o ni nestojím."

„Poslyš, kdo je vůbec ta Louhi? Kovářka? "

„Mluv potichu!" sykl Ingar a ukázal bradou na bílou postavu u ohně. „Nevím! Zatím jsem ji viděl jednou, když přišla do naší staré kovárny v Esarce, daleko na jihu. Tehdy začal Mistr kovář plánovat, že se sem odstěhuje nadobro! Ale něco jsem zaslechl, drby, povídačky. Kovářka tedy určitě není, protože si u Mistra nechala udělat pěkný meč. Intrikánka, živelná pohroma, snad velká dáma z jihu. Slyšel jsem, že si tam ženské dost vyskakují." Alv pohledem spočinul na dívce. Jakoby v odpověď zvedla křehkou ruku a váhavě si stáhla kápi, až odhalila v hlavu s ostříhanými hnědými vlasy. Pomalu se k nim otočila, ale zachytila Alvův pohled a rychle se zase odvrátila.

„A ta holka?" zeptal se Ingara nenuceně, Ingar znovu pokrčil rameny. „Tu neznám a ani mě u nezajímá. Když patří k Louhi, není to nic pro mě ani pro tebe. Tak si to přeber."

Alv našpulil rty. „Prohodit s ní pár slov nikomu neublíží."

„Tak to jseš na velikým omylu!" zavrčel Ingar a odkvačil po schodech do knihovny. Dveře za ním práskly a dívka sebou škubla, stejně jako za chvíli, kdy na ni promluvil.

„Nelekej se, paní! Snad tu najdeš pohodlí. Mohu ti donést židli?"

Teď se na něj podívala a Alv měl co dělat, aby mu oči nevylezly z důlků. Byla pravým opakem Louhi a přece svým způsobem stejně krásná. Jako první uviděl její oči, veliké, trochu sešikmené a zelené jako mořský příboj. Díky vysedlým lícním kostem a výraznému nosu se jí tvář k plným rtům a pevné bradě klínovitě zužovala. Vlasy měla tak krátké, že odhalovaly úzká elegantní ouška. Pleť měla smetanovou, tmavší než Louhi. Takovou tvář a oči možná zahlédl v lese mezi houštinami. Vypadala skoro jako zvířátko, lovná zvěř, možná už lapená. Ač byla totiž její tvář mladá, poznamenalo ji utrpení a na ramenou nesla neviditelné jařmo. Z očí jí vyzařovalo zoufalství.

Alv napřed nedokázal promluvit, protože se v něm vzdula vlna pocitů, jež se vůbec nehodily k představě, jakou si o sobě vytvořil. Chytil hrubé sedátko u stěny a skoro naštvaně jí ho přistrčil. Připadal si dokonale směšný. Ale dívka na něm unaveně spočinula a po rtech jí přelétl úsměv. Neschopen dále vzdorovat složil se vedle ní.

„Děkuji ti, pane. Je to tak dávno, co jsem naposledy v klidu seděla u ohně..." Měla hlubší a měkčí hlas než Louhi. Sledovala ho skoro s pobavením. „Komu mám věnovat své díky? "

„Já... no... jsem tady učedník, ale brzy budu tovaryš! Říkají mi Alv." Pokrčil rameny.

„Ale tobě se to jméno moc nelíbí, viď?"

Pod tím jasným pohledem se přestal ovládat. „Nenávidím ho! Ale zatím jsem lepší nenašel. Žádné, se kterým bych si nepřipadal hloupě. Jako bych chodil v cizích šatech a vláčel je za sebou po zemi..."

Přikývla. Její úsměv ještě stále nebyl veselý, ale už se o něm nedalo pochybovat. „To by ti ke cti nesloužilo. Ale buď trpělivý a jednou své jméno najdeš, zasloužíš si ho! Něco v tobě je, cítím to. I Louhi to poznala, slyšela jsem ji. Jsi zvláštní, jedinečný, nezvyklý..."

„To i ty! Ty také!"

Na chvíli zavřela oči a úsměv jí zmrzl na rtech. „Ano. Bohužel." Sklonila hlavu a na tváři jí zatančily plameny. Bílý plášť sklouzl; pod ním měla prostou venkovskou halenu, ale z tmavé hebké látky. Když složila ruce do klína, vypadaly proti ní úplně bílé.

Zaburácela voda v náhonu, kola se roztočila, veliká kladiva zabušila a oheň mu vyšlehl do těla. Chytil ji za ruce a přitiskl si je k tělu. „Paní, pomohu ti! Jen mi... řekni mi jak a já ti pomohu!"

Do očí se jí vrátilo divoké zoufalství, ale necouvla. Stiskla mu ruce a s překvapivou silou si je přitiskla na hruď. „Nemůžeš! Má pouta neukul kovář a ani kdybys byl největší z lidí, nedokážeš je sejmout! Nikdy!" Pak se stáhla a trochu i usmála. „Ale jednou to možná dokážu já. Už jsem nevěřila. Ale vědět, že to někdo chce zkusit, už to mi dodává tolik odvahy..."

„Cokoli! Udělám všechno!"

Ve tváři se uklidnila a v očích se zablýsklo jako na hladině jezera v nějakém nepředstavitelně velikém lese. „Ne. Zakazuji ti to, protože bys neohrozil jen sebe. A přitom tě třeba čeká veliký osud. Nechci o něj svět připravit. Ani ne za hodinu mne Louhi vezme pryč. Nech ji!"

„Abych tě už nikdy nespatřil? Abych nevěděl, co... co..." Slzy ještě udržel, ale brada se mu třásla jako dítěti. V osmnácti letech, skoro tovaryš, teprve nedávno se stal mužem. Cítil prázdnotu a beznaděj.

„Jedno ti slíbím!" pronesla pomalu a důrazně. „Už si nikdy nebudu zoufat a budu vždy čekat na každou rozumnou příležitost, jak se vysvobodit. A pak tě vyhledám, ať budeš kdekoli, a dozvíš se to! Věř mi a smiř se s tím!"

V krbu tančily plameny a praskaly uhlíky. Ten nápad přišel bez rozmyslu. Zítra se na sebe bude moci podívat do zrcadla. Přece jen může dát něco v sázku. Ve vlastním úsměvu cítil žár ohně. „Uvěřím ti, Káro, když ode mne

na stvrzení slibu přijmeš dárek!" A podal jí náramek.

Po chvíli váhání ho vzala do ruky a začala ho obracet před očima. Zlato se ve svitu plamenů barvilo doruda a po

vzorech přeskakovala světélka. „Je v tom síla," řekla roztřeseným hlasem. „Zrovna já bych měla víc než kdokoli jiný s něčím takovým zacházet opatrně, dobře se rozmyslet. Musím s tím počkat..." Vtom zprudka prostrčila ruku náramkem a vytáhla si ho po útlé paži až nad loket.

„Doufám, že se splněním toho slibu budeš čekat stejně dlouho," poznamenal suše Alv a oba se rozesmáli bláznivou radostí, jež trhá pouta strachu. Naklonili se k sobě, její dech se smísil s jeho, rty se dotkly - a vzápětí se odtrhly, protože se na schodech ozvaly lehké kroky a šelest Louhina roucha. Ještě ho chytila za ruce a už se oddělili. Ale když Louhi s Mistrem kovářem vešli do haly, Kara seděla sama u krbu se sklopenou hlavou. Vysoká žena se rozhlédla a pak vychovaně, ale pohrdlivě zavětřila.

„Smrdí to tu zvířaty, po tom čerstvém vzduchu! A špínou a jídlem a rozžhaveným železem! Už se nemůžu dočkat, až budeme zase venku na cestě. Jdeme, Káro!"

Alv Karu pozoroval od kuchyňských dveří, jak vstává a následuje svou paní, jak se dveře otvírají a na dlažbě dusají kopyta po rozdupaném srdci. Ale když Mistr kovář vyprovodil Louhi na nádvoří a vyšel za ní, Kara vystrčila zlatě ozdobenou ruku zpod pláště a stiskla mu dlaň. „Bude mi pomáhat!" špitla naléhavě. Plášť se zase zavřel a Alv si poprvé jako ve snu všiml, že ho lemuje bezpočet černých peříček.

Klapot kopyt dozněl v dálce, kamenná brána se skřípěním zapadla a Mistr kovář se vrátil. Mnul si ruce. Byl bledý a strhaný, ale tvářil se spokojeně, jako by překonal bezprostřední nebezpečí. Asi hodinu seděl mlčky u ohně a pak k sobě zavolal Alva. „Tak, chlapče. Podíváme se na ten tvůj náramek."

„Na můj náramek, Mistře? Vy mi ho dáváte?"

Mistr kovář si ho tázavě změřil.

„Ano, pokud ho chceš. Je to přece tvoje práce, i když z mého zlata. Ale pamatuj, ostatní kousky budou moje! Jen ti prospěje, když se nebudeš na svoje dílo příliš vázat."

„Vskutku, Mistře kováři," Alv se uklonil. „Už jsem se ho zbavil."

„ Cože ?! Komu jsi ho dal? "

Alv se nadechl a všechno vypověděl. Na okamžik zacloumal Mistrem vztek, jaký u něj Alv ještě neviděl, ale pak se znenadání rozesmál. „Takže jsme dali Louhi dáreček! Protože co má ta holka, patří Louhi, to si pamatuj. A co jsi za něj dostal? Ne, ušetři mě těch přeslazených historek, dokážu si to představit!" Znovu se zasmál, až mrazilo, a Alv zaskřípal zuby. Kovář stiskl rty. „No, zaplatil jsi za to trochu příliš, ale aspoň něco. Když už se musíš zahazovat s ženami, měl bys to brát jako obchod a nepřisuzovat jim přílišný význam. Odvede tě to od důležitějších záležitostí!" Zamyslel se. „Louhi by poznala, co je to za cetku, a nevzala by si ho. Ale kdoví, jestli si ho to děvče náhodou nechá... Je dobré mít páku na někoho, kdo je tak blízko Louhiným tajemstvím. Kdoví!" Tleskl do dlaní. „Tak na kutě, zítra začneš pracovat na dalším kousku, tentokrát z oboru platnéřství. Uděláš mi lehkou přílbu se silou skrývání, změny, abych se pohyboval hbitě a neviděn. Nech si o tom zdát!"

Ale Alvovi se nezdálo o ničem. Nemohl usnout. Hlava ho pálila na tvrdém polštáři a myslí běžely zpřeházené vzpomínky na události dne. Chvíli hořel vztekem na Mistra kováře za předpoklad, že Karu osahával - jako kdysi starosta ochmatával služebné - a pak zase na sebe, že to neudělal. 0 to mu šlo, nebo ne? Co mu teď působí tu tupou bolest? Nejspíš by se jí to líbilo, hihňala by se jako ony služky. S tím, co jí dal - a za co? za stín polibku? - mohl žádat tělo velké dámy jako Louhi nebo stovku pouličních holek jen za cenu zlata. Mohl za to dostat alespoň trochu víc. Pak se otočil a zasténal. Když dokáže přemýšlet takhle, Mistr kovář se v něm nijak nespletl. Přesně to by zkusil, měl zkusit, kdyby to byla kterákoli jiná. Ale proč ho její obraz mučí a nedá mu spát?

Nakonec vyklouzl z postele, odešel k oknu a otevřel ho dokořán. Do ložnice vtrhl noční vzduch, i koncem zimy ostrý a ledový, až ho bodl v plicích. Zůstal stát, lokal mráz, hleděl na záři Ledu a přemýšlel, jak je venku všechno klidné a stálé, chladné a čisté, osvobozené od útrap těla, po nichž stejně toužil. Pak zaslechl klapnout domovní dveře a na dlažbě zazněly kroky. Poplašen shlédl a uviděl Mistra kováře na cestě k hradební bráně. Bylo už pozdě, všichni jistě spí - až na něj. Alv se kousl do rtu. Mohl si to kovář rozmyslet a vypravil se za Louhi a Károu pro náramek? To jistě ne, ale...

Alv dostal chuť provést něco opovážlivého. Jednou už dnes zariskoval a vyšlo mu to. Hodil na sebe oblečení, chytil boty a plášť a bosky seběhl po ošlapaných schodech, na předložce u krbu se obul a opatrně otevřel hlavní dveře.

Vrzání závory zaburácelo nočním tichem, ale nikdo nezareagoval. Brána v hradbě byla zamčená, ale Alv se zámečnickému umění učil právě u tvůrce tohoto zámku a závora byla navíc jen zvenčí. Protáhl se kolem vrat jako duch a v hlubokém sněhu za zdí uviděl vyšlapané stopy. Na chvíli zaváhal a pak se zlehka rozběhl šlápotami, aby se ve sněhu neobjevila druhá stopa. Na každém kopečku nebo návěji se přikrčil a prohlédl si cestu. Udělal dobře, protože jinak by včas nezaslechl dole v rokli hlasy. Přikrčil se na kraji strže, nakoukl přes něj a ztuhl.

Stál tam Mistr kovář, ale nebyl sám. Kolem něj stály v půlkruhu stíny, beztvaré postavy s hlubokými hrdelními hlasy. I nejvyšší z nich byl o hlavu menší než kovář, ale nesl se hrdě a důstojně. Hlasy náhle zesílily v hněvu, ale stačilo, aby Mistr kovář rozkazovacím tónem křikl dvě slova a všichni ztichli. Pak se Mistr otočil k odchodu a Alv rychle schoval hlavu. Jestli se chce Mistr kovář vrátit do věže, musí tam být Alv první. Obrátil se a vyrazil zpátky. Vydechl, až když za sebou bezpečně zamkl velkou bránu. Cestou přes nádvoří měl o čem přemýšlet. Co byly ty stíny? Byli to skuteční živí tvorové, nebo nějací nečistí duchové sněhu? O podobných lidech nikdy neslyšel a nestačil se divit Mistrově odvaze, že s nimi takto zachází. Vklouzl do haly a chvíli se hřál u ohně. Představoval si, jaké by to bylo stát se mistrem čarodějem, umět svolat vprostřed noci temné duchy a poručit si od nich cokoli, každé děvče, na které pomyslí. Copak je to tak divoký sen? Brzy z něj bude tovaryš, mistrem se stane možná ještě zamlada. Pak bude moci spát a pokud ne, nebude sám. Dostane každou - ale to už vysvobodí Karu. Ze všeho nejdřív ji najde a ji k ničemu nutit nemusí.

Povzdychl si, otočil se, zakopl o sedátko a s nesmírným lomozem se složil na zem. Provinile stoličku postavil a čekal, že se každou chvíli rozletí všechny dveře a probuzení spáči na něj začnou hulákat. Má zmizet na schodech, nebo to

zkusit nějak vyžehlit? Obojí by bylo podezřelé, Mistr kovář by se o tom rychle doslechl a co potom? Přinejmenším by pojal podezření.

Ale dveře zůstaly zavřené, nikdo se neozval a Alva to skoro zamrzelo. Copak všichni zmizeli? Nakoukl do kuchyně. Z Ernanova kumbálu se ozývalo klidné chrápání. Podíval se do zásobárny, a uslyšel Roca, jak si něco brouká ze spaní. Alv mu položil ruku na rameno, zatřásl jím a nakonec ho štípl. Roc chrápal, ale nevzbudil se. Alv sebral odvahu a zkusil totéž s Emanem, ale výsledek byl stejný. Pak ve strachu z Mistrova brzkého příchodu odešel nahoru, jenže minul svoji ložnici a zašel za Ingarem. Svítilo se tu, ale na zaklepání nikdo neodpověděl. Tovaryš ležel v posteli, na obličeji knihu, a vedle něj prskala čadící lampa. Spánek ho zřejmě přemohl při čtení a nechtěl ho vydat. Alv sfoukl lampu a otřesen odešel k sobě. Celá domácnost podlehla čarovnému spánku a Alv si domyslel proč. Aby nikdo neviděl, že pán domu za nocí odchází. Zřejmě se to nestalo poprvé a Alv vždy buď podlehl, nebo už usnul přirozeně. Ale dnes...

Dnes nedokázal usnout díky bouři v hlavě. Nebo se v něm uvolnila nějaká síla, jak odolat pánovu kouzlu? Tak to byl rozený čaroděj! V naději a představách budoucích tělesných slastí se uklidnil a konečně usnul. Poslední, na co pomyslel, byla Kařina tvář, když ji poprvé uviděl.

KAPITOLA TŘETÍ
Meč

Následujícího rána se Alv probudil s prvním paprskem rozbřesku a nedočkavým nutkáním v mysli. Chvíli si nemohl vzpomenout, o co běží; večerní a noční události převrátily jeho svět vzhůru nohama. Pak si vzpomněl. Druhý zkušební kus! Mistr kovář mu ho včera uložil. Dnes začíná práce.

Najednou se cítil prázdný a bezmocný. Ve srovnání s bezprostředním problémem byly noční záhady nepodstatné. Lehkou přílbu se silou skrývání, změny, abych se pohyboval hbitě a neviděn... Spíš několik sil! Něco o nich věděl; jak zasadit drahé kameny, aby odvrátily zlodějský zrak, jak zpracovat jílec meče, aby se překvapenému protivníku čepel rozostřila před očima. Ale to byly drobné síly, malá kouzla přidaná na větší práci, málo účinná, když je soupeř čeká. Zesílit je, donutit ke spolupráci v jednom živém srdci výrobku... Obtížnost takového úkolu se nad ním tyčila jako hradba.

Zpanikařil. Neměl sebemenší tušení, kde má začít. A přece musí, jestli chce mít alespoň slabou naději, že najde Karu. Začal si zoufat. Dát mu takový úkol nebylo čestné ani poctivé. Knihomolovi Ingarovi od papírové kovadliny Mistr kovář určitě takové výkony neuložil. Vtom z něj váha spadla tak náhle, až se rozesmál. No jistě, druhý a třetí kousek nemusí učedník zvládnout sám. Mají ho nejen vyzkoušet, ale hlavně potrápit. A teď, když viděl jasněji, připadalo mu, že narážka vězí v samotném materiálu helmy - ve spletených kroužcích. Celek vytvořený z tisíců maličkých samostatných částí...

„Jako součásti živého těla," doplnil Mistr kovář a přikývl. „Vidíš jasně, jak jsem říkal. Každý drátek bude samostatnou prací s vlastní silou, jeden s tou, druhý s onou, sám o sobě slabý, protože negativní síly se těžko koncentrují. Ale pohromadě v jediné věci s vlastní identitou získají pravou moc."

Alv přikývl a zahleděl se do prastarých veršů na velkém svitku.

Eynhere elof hallns styrmer
Stallans imars olnere elof...

„Udělá se..." překládal kostrbatě a ukazoval si prstem slovo od slova, „... .jediný... celek, chci říct celkem... síly. .. přesáhne, tedy přesahující... mnoho... spojených... proč se tu zase opakuje 'jediný'? Chyba opisovače?"

„To těžko," ušklíbl se Mistr kovář, „protože jsem to opisoval já. Elof je básnická forma slova alofer, starého výrazu pro kováře. Doslova znamená 'ten, kdo tvaruje'. V dativu je tu, aby zvýšil asonanci veršů. Myslím, že to má při zpívání význam. Tyhle dva verše použij a kolem nich vymysli další v co nejpřesnější asonanci. Už jim rozumíš? 'Kovář zesílí slabé věci spojením do celku.' Pamatuj, identita celku je tím důležitější, čím větší sílu předmět má. Když zkazíš jediný kousek helmy, všechno se zhroutí a ty musíš začít znovu."

„A co když se pak poškodí, Mistře kováři?"

„To záleží na rozsahu a druhu poškození. Pár prasklých kroužků ji sice nezničí, ale výrazně oslabí. Když je dovedeš přesně nahradit, síla se vrátí. Ale cokoli by zničilo identitu celé přílby, jistě by zničilo i veškerou moc. Takže musí být pevná a vyztužená, jako tady na nákresu, i když nebude sloužit na odrážení ran jako obyčejná helma. Dotáhni práci kam až to dokážeš, když budeš potřebovat, pomohu ti, a až uděláš dost, dokončím ji. Ale napřed budeš muset studovat. Mám tu v sothranštině pojednání o drátěných zbrojích, někde na východní stěně, a pak pár pasáží v dalších knihách. Musíš přečíst i něco o síle skrývání a změny podoby. Pár odkazů najdeš na tabulce pod nákresem. Můžeš si číst v prvním svitku Alhvartenu co srdce ráčí. A také poznámky k písmenu fjoth ve třetí kapitole Knihy o Tarnovi. Až si rozvrhneš práci, najdu ti další. Začni hned!"

Alv napřed vzal tabulku s odkazy a vpil se do ní očima. Byla tu spousta knih z východní a západní stěny, jež doposud číst nesměl, ale ze severní žádná. Přísně okřikl rostoucí zklamání. Proč by se měl Mistr dělit o své ztěžka vydobyté vědomosti s obyčejnými učni? Nejrychlejší cesta k severní stěně jistě je dokončit co nejrychleji a nejlépe současný úkol. A do toho se pustil.

Tentokrát mu přípravy netrvaly týden, ale měsíc. Ponořil se do každé autority, na kterou narazil, a někdy se musel od knih odtrhovat násilím, protože mu v hlavě hučelo. Roc ho sledoval s cynickým pobavením, občas mu nosil jídlo a halasně blahořečil mocnostem, že z něj taky neudělaly čarodějného kováře. Přes všechno soustředění ale Alv musel myslet i na jiné věci. Hlavně na Karu, ale podobných myšlenek se zbavil, když si připomněl, že nejrychleji ho k ní

přivede právě tato práce. Jiným myšlenkám neutekl, protože se mu vnucovaly v každé knize nebo svitku, na které narazil. Téměř na všech stránkách, většinou vlevo dole, našel rozmazanou křídu. Vždy ji pečlivě vyčistil, aby ušpinění Mistrových knih nepadlo na něj, a dál přemýšlel, jak se tam dostala. Nevěděl to ještě v době, kdy dokončil přípravu a pustil se do práce.

Napřed na vytahovacích vyrobil dlouhé smyčky pevného drátu z mnoha kovů, mědi, zlata i různě legované oceli. Měl připravené vzory na okraj každého kroužku, písmena, do nichž pak kroužky splete v pečlivě vyvážených kombinacích, i vzory, jež vyvede v emailu či rydlem podél kostry přilbice. A pro každý z nich měl zvláštní píseň, originální a přece vpletenou do ostatních jako kroužky ve zbroji.

Napřed udělal kostru, to bylo snadné. Připomínala obyčejnou lehkou helmu, jakou nosili vojáci na výzvědy nebo do pohraničních potyček, kde byla hlavní výhodou rychlost. Základ tvořila čelenka z pevného bronzu a dva pásky přes hlavu, jeden zpředu dozadu a druhý napříč. Mezi ně vloží tvrdou koženou výplň a nakonec nahoru kroužkovou čepici. Drátěná síťka visívala vzadu až na záda a vpředu se dala zapnout pod bradou. Teprve potom se pustil do vlastní výroby kroužků, vyrýval na dráty shluky symbolů a splétal je nikoli do přesných kruhů, ale do složitých tvarů, díky nimž se dílky lépe složí ku prospěchu odolnosti brnění i síly kouzel. Kousíček po kousíčku pak skládal výsledný tvar, linie dokonce často podtrhl ještě řadou daleko menších zlatých nebo měděných kroužků. Práce trvala dlouho, skoro další měsíc, a když měl hotovo, prohlédl si helmu ve světle výhně. Jako by kovárnu náhle zalil vodopád, protože tisíce dílků odrážely neklidné světlo do všech stran a kroužky zvonily jako voda mezi kameny. Alv si vzpomněl na potůčky v kopcích svého dětství a napadlo ho, že se v tomhle temném domě udusí. Oklepal se, přešel ke kostře, nasadil koženou výstelku i kroužkový vnějšek a razidlem proti zápustce rozklepl poslední měděný nýt se spojovacím symbolem. „Tak co?" zeptal se Roc, neboť přidržoval razidlo. „Máš tam všechno, co ti Mistr nakreslil. Na co čekáš?"

Alv se na svůj výtvor pochybovačně podíval. Nic zvlášť nenápadného na té blýskavé helmě nebylo. Ale přesto... Zvedl ji, aby si ji posadil na hlavu...

A Mistr kovář natáhl ruku a vzal si ji. Také si ji chvíli prohlížel, trochu nevěřícně, ale pak si ji rychle nasadil, a narovnal kroužky vzadu na krku. Už tolik nezvonily, ale jinak se nic nezměnilo, když tu si Mistr kovář zapnul síťku pod bradou. Kroužky se ve světle ohně leskly stále stejně, ale drobné skulinky mezi nimi ztvrdly, prohloubily se, zčernaly, až z helmy proudila černočerná tma. Lesklé kroužky dál zářily, ale nositel helmy se propadal do stínů, rozostřoval, tichl, mizel. Jako když v noci vyteče rybník a zůstane po něm jen pár lesklých kaluží. Alv s Rocem ho stěží viděli, a to přesně věděli, kde stojí. Jinak by ho považovali jen za další noční stín. V lese, kdekoli, kde je dost stínů, by mohl chodit nespatřen a neslyšen, jako by byl neviditelný.

Za zády se jim rozlétly dokořán dveře z knihovny. Do kovárny vešel Ingar a při pohledu na Alva s Rocem se zarazil. „Neviděli jste někde Mistra? A na co tu čumíte? "

Zazvonilo železo a objevil se Mistr kovář s rozhoupanou helmou v ruce. Teď zíral Ingar. Oba mladíci se rozesmáli, ale Alv rychle ztichl, protože ve tváři tovaryše zahlédl náznak hlubokého znepokojení.

„Pěkný učňovský kousek, Ingare, není-liž pravda?" zeptal se spokojeně Mistr kovář tichým hlasem.

„Hezká práce," uznal stejně potichu tovaryš. „Mohu se podívat?" Mistr si ho napřed dlouze prohlédl, než mu podal přílbu. Ingar se na ni podíval ze všech stran, pak ocelovou pavučinu prohlédl proti světlu a tiše hvízdl. „Je tam víc sil, pokud je lze spojit! Dodělej ji a..."

„Do toho se pustím sám," řekl klidně Mistr kovář, a vzal si přílbu zpět. Vyměnili si pohled, jemuž Alv nerozuměl. „To Alva zatím nemusí zajímat. Tvůj druhý kousek rád přijímám, chlapče. Ale teď na třetí! Odpočiň si a ráno ti povím, co to bude. Vy dva si také odpočiňte, už je pozdě. Spěte dobře."

Ale Alv zase nemohl usnout. Zvykl si na vyčerpávající práci a bez ní nebyl dost unavený. Hlavou se mu honily nejrůznější myšlenky. Co dostane jako třetí úkol? Proč Ingar večer reagoval tak záhadně? Může to být závistí? Co helma ještě dokáže? A jako každou noc myslel na Karu. Kde je teď? Hořce se pro sebe zasmál. Jak je svět veliký? Ztratil ji, zklamal...

Otřásl jím hromový zvuk, až se na lůžku posadil. Bouřka? Ale za oknem neblýsklo. Ozvalo se to znovu a tentokrát zvuk poznal. Přicházel zespoda. Do velké kovadliny bušily vodní hamry. Chvíli naslouchal, pak vklouzl do kytlice a došel ke dveřím. Proč není v tom hluku dům vzhůru nohama? Mezi údery přece slyší Ingara chrápat. Takže je to Mistr kovář a dělá něco tajného...

Zavřel dveře a zůstal nerozhodně stát na prahu. Toužil sejít dolů a podívat se, co se děje, ale bál se, že se prozradí jeho odolnost proti kouzelnému spánku. Nedokázal odhadnout, co by mu pak Mistr kovář udělal. Proč by měl riskovat teď, když je tak blízko cíli? Ale znovu zvítězila jeho dávná touha po vědění, a krok za krokem váhavě sešel po studeném schodišti, prošel halou a pokračoval ke kovárně.

Dveře byly zavřené a odstrčit závoru si netroufl. Šramotu a pohybu by si kovář mohl všimnout. Sehnul se ke klíčové dírce, dost široké, aby viděl celou kovárnu. Po zdi běžely stíny velikých kladiv, ale náhle se zastavily a Alv ucukl v hrůze, že ho Mistr kovář nějak odhalil. Ale za chvíli slyšel syčet páru v kalicí lázni a pak skřípat hrubý pilník. Odvážil se znovu sklonit ke klíčové dírce a tentokrát jasně uviděl Mistra kováře, jak shrben nad ponkem obrábí cosi upnutého ve velkém svěráku. Po chvíli věc uvolnil, zvedl něco jiného, zkusil oba kusy k sobě a spokojeně přikývl. Pak vzal kladivo a raznici a jal se bušit do nýtů. Při práci se mu cosi vlnilo pod rukama a Alv ucítil na zádech dotek Ledu - byla to jeho helma, Mistr kovář ji dodělává! A vskutku; když práci dokončil, zvedl přílbu, přesně jako nedávno Alv, otáčel jí v rukou a hledal sebemenší známky poškození. Alv vykulil oči. Přílba teď měla předek, masku přes oči zhotovenou zřejmě ze stříbrné oceli, vytepané do podoby dravého ptáka. Velké jestřábí oči lemoval vkovaný řetízek svinutých drátů. Proto bušila velká kladiva. Mistr kovář si masku chvíli prohlížel a pak si ji nasadil na hlavu, opatrně a obřadně jako korunu. Kroužky pod bradou nezapnul. Chvíli přecházel kovárnou. Alv viděl, že pohybuje rty, ale nic neslyšel. Pak stáhl masku na tvář, stíny zhoustly a kovář vyšel ze zorného úhlu klíčové dírky. Alv čekal, kdy se zase objeví, ale už ho neuviděl.

Chvíle se protahovala a Alv se na svém místě cítil čím dál méně bezpečně. Mistr kovář, ať viditelný nebo ne, mohl dveřmi kdykoli vyjít. Nakonec natáhl ztuhlé nohy a po špičkách vyrazil do schodů. Ale když došel do haly, v hrůze ztuhl. Na schodech do patra bylo slyšet kroky! Schoval se do stínu u hlavních dveří a krčil se tu, rozklepaný strachy, dokud Mistr kovář s hledím zvednutým nesešel posledních pár schodů, nepřešel halu a nezmizel dole na schodech, po nichž Alv právě vystoupil. Na schodech, jež byly jedinou cestou z kovárny...

V posteli Alv přemýšlel. Kovář mohl projít knihovnou a vyjít zadním schodištěm, ale pak by ho Alv slyšel, kroky nebo vrzání dveří od knihovny. Copak dokončená helma dokáže všechny podobné zvuky skrýt? Jaké další, ještě podivnější síly teď nese? Se silou skrývání... Zvolna ho přemohl spánek. Snažil se vybavit si Kařinu tvář, ale proč má najednou tak kruté oči, tak dravé, jestřábí?

„Této technice se říká vzorcové kování," řekl Mistr kovář. „Vzpomeneš si, jestli jsi o ní něco četl? "

Alv zvedl oči v sloup. „Ano, Mistře kováři, vzpomenu. Je to stará metoda, jak vykovat silnou čepel, když neměli dost dobré oceli a nevěděli, jak ji snadno vyrobit."

„Správně," kývl Mistr kovář a přejel prsty po copánku spletených drátů. Zatím neprozradil, kam zakoval zbytek, a Alv nechtěl prozradit, že to ví. „Ale stáří této techniky také znamená, že časem nabrala spoustu zaklínadel. První velcí kováři našeho druhu se jí učili od Starších a ti zase od Mocností, jež uctívali a pak odvrhli. Stejně jako u kroužkového brnění spojuje díly v novou jednotu, ale složitější díly v pevnější jednotu. Znalí tak dokáží spoutat velikou sílu! Takže mi jako třetí zkušební kus zhotovíš meč! Takový, jaký budeš jednou kovat pro krále, meč se silou autority a poslušnosti, rozkazu a jeho splnění. Připravíš všechno a vykováš čepel, ale dokončení je choulostivá záležitost a to necháš na mně. Budeš ho kovat dlouho, mnoho měsíců, ale až skončíš, skončí i tvé učení. A pak nás všechny čekají veliké věci, protože svět je v pohybu..." Odmlčel se a opřel, pohled upřený do dálky. Nakonec natáhl ruku a poklepal na svitek pergamenu, položený na stole. „Tady máš pro začátek pár odkazů, chlapče. Budeš potřebovat víc než jednu nebo dvě tabulky. Rozbal ho a čti!"

Alv v úžasu zapomněl na všechny záhady, rozložil praskající svitek a četl naškrábané písmo. Tu strana, tam druhá, kapitola poznámek, jež bude luštit několik neděl. „A to není všechno," dodal Mistr kovář. „Budeš potřebovat starobylý text Ysthihain, přesněji první oddíl o symbolech spojených s mocí a ovládáním. Přidal jsem tam pár poznámek o formách, jež užívají ekweští šamani a jež připomínají naše, byť v jednodušší a čistší podobě. A též Knihu Skolnhere, napsanou před dávnými staletími velkým kovářem z východu. Jsou v ní stránky o vzorcovém kování a jiné o síle ovládání."

Alv se na něj zadíval. „Nevzpomínám si, že bych ty knihy někdy viděl, Mistře kováři, natož abych je četl."

„Pravda," přitakal suše Mistr, „a nebylo by ti to nic platné. Jsou na severní stěně."

Alv vykulil oči a začal něco povídat, ale kovář ho hned zarazil: „Počkej! Ještě ti nedávám volný přístup. Pojď se mnou." Propletli se mezi přístroji a kovadlinami do knihovny, kde Ingar zuřivě škrábal něco na tabulku a nevěnoval jim sebemenší pozornost. Mistr kovář se zastavil před severní stěnou, z police vytáhl jeden svitek a shora těžkou skládanou knihu. Z obou visely dlouhé jazyky pergamenu. Kovář odnesl spisy na stůl a opatrně je otevřel. Ukázal na čouhající záložky. „Včera jsem ti je označil. Na Ysthihainu můžeš číst odsud až sem a v Knize Skolnhere od téhle záložky na konec stránky." Ukázal na spodní okraj listu, přeplněného černými písmenky v zastaralé kurzívě, maličkými nákresy symbolů a červeně iluminovanými iniciálami. Jedna z nich, hned vedle špičky kovářova prstu, se mračila zvířeckým šklebem jakési skrčené šelmy. Široké okraje přetékaly Mistrovým plynulým rukopisem. „Sem, ani o písmeno dál! Ať ti oči ani nesklouznou na jinou stránku, natož do jiné knihy! To, co by ses třeba dozvěděl, by ti stejně k ničemu nebylo!" Alv trochu vzpurně přikývl. „Dobrá. A neodnášej je do kovárny, jsou velmi vzácné."

To znělo rozumně, ale Alv dostal chuť zákaz porušit. Jako by mu někdo odtrhl pohár od rtů po prvním doušku. Dosavadní práce možná potěšily pána, ale jeho ne. Měl dojem, že se z nich skoro nic nenaučil, ne dost, aby se mohl s klidným svědomím udělat pro sebe. S trochou štěstí by dovedl zopakovat náramek, kdyby se dostal k zlatu. Ale přílba byla něco jiného. Dostával pečlivě odměřené informace, takže věděl vcelku jasně, co dělá, ale málokdy proč. Nic z toho nemohl použít na jiném díle. A nemohl ji ani přivést k plné síle a potěšit se všemi schopnostmi, jež do ní jeho um vložil! Teď se dělo totéž. Proč? Aby tu musel zůstat? Aby byl dál dobře svázanou loutkou Mistra kováře?

Tomu se zdráhal uvěřit. Ve strachu z předčasných soudů ovládl vztek a vzpomněl si na vděk a obdiv, jež k pánovi stále cítil. Ale černé pochyby ho neopustily. Podíval se po Ingarovi, jak blaženě přepisuje své poznámky na pergamen. Cítí se někdy stejně - omezený - ukolébaný falešnými nadějemi - podvedený? Zřejmě ne. Neměl v sobě touhu, neměl proč. Na nitkách se mu žilo dobře. Ingar odložil pero, zasypal čerstvou stránku jemným pudrem a odsunul ji stranou. Pak zvedl tabulky a utřel křídu levým rukávem. Položil je a zachytil Alvův pohled. „Hnusný zlozvyk," řekl nepříliš omluvně. „Když mám moc práce, neobtěžuji se hledáním hadru."

„Kouká ti z kapsy," Alv se snažil mluvit klidně. „Ingare, nikdy jsem se tě nezeptal, jaké jsi dělal zkušební kusy."

„To ti nemůžu říct, dokud nebudeš taky tovaryš. Cechovní nařízení, chápeš. Mistr na ně hodně dá. Nepožádá ni nepřijme pomoc ni radu krom od svého mistra... "

„Na to se tě neptám, ty osle. Akorát že jsem tě neviděl nad kovadlinou, co jsem tady."

„Ještě to by mi scházelo!" zvolal Ingar. „Cechovní nařízení nepodceňují učenost tak jako ty. Když ti mistr dovolí, můžeš místo dvou kousků vypracovat vědecké práce. Tak jsem to udělal." Významně rozvinul další svitek pergamenu a zapíchl do něj nos.

Alv pomalu přikývl a podíval se do své knihy. Vlevo dole byla stránka ušpiněná od křídy, stejně jako všechny ostatní, jako bezesporu i ta, již Ingar právě četl. Úzkostlivý Mistr by s knihou nebo oblekem takhle nikdy nezacházel. Takže Ingar už tuhle cestu zkoumal. A přečetl skoro všechno, co dostal Alv po troškách přiděleno.

Alv se zhluboka nadechl. Dokázal si představit, o čem ta vědecká pojednání byla.

Hluboko v hlavě mu podezření přerostlo v jistotu, ještě než si to stačil přiznat. Mistr kovář se je snaží připoutat oba,

nejen omezovaným vzděláním, ale jeho pečlivým oddělováním, aby si každý nechal jen svou specializaci. Učenec Ingar shromažďoval vědomosti, aniž by je dokázal použít v praxi, a řemeslník Alv se nedostal ke knihám. Každý z nich byl jen polovičním kovářem, oba zůstávali závislí na svém pánu a museli svých vloh využívat jen v jeho prospěch.

Alvovi stoupl do krku bezmocný vztek. Co nadělá? Nemůže si o tom s nikým ani promluvit. Ingar už to pochopil, přinejmenším včera večer. Alv si vzpomněl, jak podivně se zatvářil, když uviděl ve skutečnosti Alvovu práci podle svých výzkumů. Pochopil a smířil se s tím, protože se mu nabídl snadný a příjemný život bez dřiny nad kovadlinou. Což je všechno velmi pohodlné, ale pro něj. Co pro mne? Co mi teď zbývá?

„Udělej se pro sebe!" řekl Roc a sípavě se rozesmál. Alv se musel někomu svěřit a ač se nechtěl příliš sbližovat s poskokem, Roc ze všech jeho známých nejvíc připomínal přítele. Nakonec tedy polkl pýchu a podělil se s Rocem o některé ze svých obav. Snažil se je podat co nejlehčím tónem a rozhodně nechtěl radu.

Ale Roc samozřejmě hned začal: „No, jestli ti mám poradit..." Na chvíli se odmlčel, aby ho Alv mohl odmítnout. „Jestli ti mám poradit," opakoval neúprosně, „tak to tady skousni a pak vypadni! Napřed musíš být tovaryš, mít na to lejstro a medaili. Pak foukni a najdi si jinej kriminál!"

„Ještě toho neznám dost..."

Roc pokrčil rameny. „To pochytáš cestou! Lidi zajímá stejně jenom titul. Podle mýho by sis měl vzít, co dostaneš, a využít to."

„Asi máš pravdu," připustil Alv. Sám přece neplánoval nic jiného, že? Ale nechtěl odejít, aniž by se naučil aspoň něco ze zdejší jedinečné knihovny. Tehdy se v něm vztek zlomil a změnil na chladnější a vypočítavější úvahy. „Asi máš pravdu," zopakoval a Roc se na něj tázavě podíval. Ale Alv už měl vlastní plány, ač ne definitivní. Půjde určitě, ale ne bez části těch vzácných vědomostí, s nimiž bude moci slušně vydělávat a jednou najde Karu. A získá je stejným způsobem, jaký Mistr kovář celou dobu používal proti němu. Když Ingar pánovi tak spokojeně sloužil, proč by ho nemohl využít i Alv?

A tak se vrhl na doposud nejtěžší práci svého života. V průběhu dlouhých týdnů přípravného studia se stále vracel k těm dvěma textům ze severní stěny. V nich našel alespoň náznak znalostí, po nichž tolik toužil, které potřeboval jako hladový maso, tak horoucně v něm plálo nadání, že toužil najít jeho plné vyjádření. Ale to málo, co se naučil, v něm plamen jen více rozdmýchalo.

Často byl v pokušení neuposlechnout Mistrových zákazů, ale i když si nebyl příliš jistý, že knihy opravdu něco střeží, přece si nikdy nedovolil ani nahlédnout na další stránku. Ale to, co směl, četl pořád dokola, vysával z textu a Mistrových poznámek poslední kapičky učení.

Poznámky se vztahovaly k mnoha zdrojům, ale nejpoučnější byla srovnání s uměním Ekweš.

„Správně," řekl Mistr kovář, když za ním Alv jednou přišel pro radu. „Kovářství mají hrubé a primitivní, neboť se mu věnují jen kmenoví šamani a ti jsou zároveň kronikáři, bardy, léčiteli, kněžími a rádci náčelníků ve věcech války a míru. Zpracování kovů neovládají a o slitinách nic nevědí. Ale mají jiné schopnosti, v civilizovaných krajích málo užívané. Jednou z nich je využívání masek, kdy se člověk pod škraboškou stává tím, co představuje. Zatím je ale dělají většinou ze dřeva. Experimentoval jsem se spojením jejich a našeho umění a dosáhl jsem překvapivých výsledků." Alv si vzpomněl na Hromoptáka, na jeho krásně tepanou kovovou umrlčí hlavu a na chladné hledí, jež dostala jeho přílba. Zdvořile přikývl, ale nic neřekl. „Také se zajímají," pokračoval Mistr kovář, „o vládu nad vůlí, což nás v tomto případě velice zajímá. V jejich kmenech, kde je náčelník vždy neomezeným pánem nad životem a smrtí poddaných, se podobné věci zkoumají snáze než u nás a více si jich cení. Myslím si, že když nahradíme jejich symboly našimi příbuznými písmeny, třeba tady..."

Nebyla to jeho první ani poslední rada. Nikdy nekoukal Alvovi přes rameno, ale když bylo potřeba, pokaždé byl někde poblíž. Kdykoli musel Alv volit mezi dvěma cestami, Mistr mu vždy dobře poradil. Ale z důvodů, jež k takové volbě vedly, se nedozvěděl nic, co by mohl uplatnit i při jiném díle. Snažil se tvářit vždy spokojeně a šťastně, a zoufalství potlačit. Jak se meč začal objevovat mezi nákresy na papíře, zapomínal na vztek úplně. Často snil, jak strčí ruku pod hromadu pergamenů a tabulek a nahmatá chladný kov, jak se čepel rozechvěje jeho dotykem a vystoupí z haldy nákresů jako had zpod listí.

Den za dnem byl obraz meče jasnější a skutečnější, až neměl v hlavě místo na nic jiného. Na své obavy, naděje a zoufalou lásku nezapomněl, ale slily se mu v jedinou hroudu, již chtěl vykovat spolu s mečem na jedné kovadlině. Viděl své dílo tak jasně, že ani nemohl sedět, aniž by mu ruce nehrály nedočkavostí na první údery kladiva. Věděl ale, kam netrpělivost vede, a hasil touhu s chladnou přesností, jíž bude potřebovat ze všeho nejdřív. Žádné dosavadní dílo, ani přílba, nebylo tak složité a náročné na přesnost. Když nakonec spojil všechny vzory a vykreslil celý návrh stříbrným perem na žlutý pergamen, málem ztratil k tak těžké práci odvahu.

Meč sková z pěti kovových prutů, jeden do páteře, dva do šířky čepele a další dva, tenčí, delší a pevnější, vytvoří u kraje tvrdé ostří, nezbytné pro dobrou zbraň. Každý prut složí z mnoha žil, spletených jako provazy, a žíly zase splete z mnoha tenkých drátků a strunek z nejrůznějších kovů a slitin. Na začátku musí mít vytažené nitky tenčí než vlas. A každá ponese vlastní symboly, síly, zakleté správnou písní.

Náhle se zarazil a pero zakroužilo nad papírem jako velký kondor, z něhož pocházelo. Všechno naplánoval. Znal písně, symboly, kovy, a rozhodně měl dost fortele a umu. Tak co na tom nezvládne? Co chce dokončovat Mistr kovář osobně?

„Uděláš těch pět prutů, jak sis naplánoval," potvrdil Mistr kovář. Když si prohlížel nakrčený pergamen, blýskalo mu v očích. „A i když bych to jinému učni nesvěřil, můžeš skovat páteř a tělo čepele."

„A ostří, Mistře kováři?" Alv se snažil nedat najevo dychtivost.

Mistr kovář se lehce usmál. „V ostří meče je jeho síla. Dává jeho existenci smysl. Brit je moc svedená do jediné linie, aby udeřila s největším účinkem jako trest, který dodává váhy rozkazu. Tělo čepele je hrozba, rozkaz, a ostří je trestem.

Popravou. Bez břitu by byl meč jen dutou hrozbou, přinejlepším obuškem, a jeho síla by se rozptýlila. Ostří je zásadní a musí mít nevídanou sílu. Nestačí mu jen symboly, které v něj vezpíváš." Smutně zavrtěl hlavou a na límci hábitu mu zašustily dlouhé tmavé vlasy. „A ty ti zatím nemohu svěřit. Vymyslel jsem je sám a jejich použití je nesnadné, dokonce nebezpečné. Takže to udělám sám." Usmál se o něco srdečněji. „Ale jsem si jistý, že odznak tovaryše ti aspoň trochu zahojí raněnou pýchu. Uvidíme. A teď do práce!"

První dny byly únavné a dlouhé, zvláště když se protáhly v týdny a Alv stále zápolil s kovem, do něhož vjel vlastní život. Čas mu odměřovalo zvonění kladiva o kovadlinu, funění měchů a verše písní, jež mu tížily vyschlý jazyk jako olovo. Mistr kovář předpověděl, že se mu mnoho věcí napoprvé nepovede, a nemýlil se. Nejčastěji se něco pokazilo těsně před dokončením. Tehdy přepjaté vlákno zesláblo a povolilo, nebo se spletené žíly pod úderem perlíku rozdělily. Alv na trosky prostě chvíli zíral a pak je odhodil. Když byl čas jíst nebo spát, odpočinul si. Když ne, s nekonečnou trpělivostí začal znovu. Jeho život dostal přísný řád; nikdy nepracoval příliš dlouho a nikdy nezmeškal jídlo, protože spěch by mu nepomohl. Musí si šetřit síly na pozdější práce, které budou vyžadovat daleko více času. Několik měsíců mu trvalo jen vyrobit dost strun z železa a ocele, aby je spletl do pěti žil silných jako palec. Některé byly propletené bronzí a zlatem, jiné nejjemnějšími pavučinkami vzácných kovů a slitin. Ale obě žíly na ostří byly celé z oceli, zesílené stopovým množstvím nevídaných látek.

„Zatím si vedeš dobře," řekl Mistr kovář, „a pokračuješ rychleji, než jsem se obával." Alv zvedl oči a zachytil Rocův pohled. Pomocník výmluvně pokrčil rameny. Obával? Copak záleží na tom, kdy bude hotov? Mistr kovář nikdy nic takového ani nenaznačil. Ale Alv věc nerozváděl; kovář teď vypadal divně, ustaraně, skoro vystrašeně, kdyby to bylo u takového člověka možné. Známky změny se projevovaly už delší dobu, možná od té noci ve sněhu. Často mluvil o jižních krajích, i když nikam nejezdil. Alv si vzpomněl na Ingarova slova, že se Mistr kovář rozhodl vystěhovat na sever po návštěvě Louhi. Co způsobila teď? Mistr kovář odložil dlouhý kus železa, jejž si prohlížel.

„S těmi pruty si moc nehraj. Čas nás tlačí!" V tom případě musely i měchy víc foukat a Roc neustále házel do výhně další a další kamenné i dřevěné uhlí, stříbrný písek na pročištění, až se větrací šachty zadusily kouřem a vzduch zasmrádl sazemi a sírou. Alv svázal sedm nepoddajných žil tenčím drátem a vrazil jejich konce do středu výhně, hned je vytáhl a skoval na kovadlině. Potom je vrátil do ohně, dokud se nerozpálily doběla, obalil je hadrem a strčil do kruhové zápustky po straně kovadliny. Pak pod ně zasunul páku, zašlápl ji nohou a jen silou zad a paží zkroutil tlustý kovový prut asi do šířky dlaně. Zaklínači zpěv mu skřípal mezi zuby. Pruty zchladly a putovaly do výhně, měchy zahvízdaly a Alv se zase zapřel vší silou, až mu po obličeji tekly potůčky potu. Zapletl žíly do zkrouceného prutu o další dlaň. Železo skrývala šedá skořápka popela z výhně. Ale když se do prutu opřel Alvův oheň, síla a píseň, povlak praskl a odhalil rozžhavené železo, žíly se kroutily blíž a blíž k sobě, až se spojily a zanechaly jen stopu závitu na povrchu. A tak byl v dvaceti hodinách neúnavné práce ukut první prut. Ostatní zabraly stejně dlouho, ale desátého dne byly hotovy. Té noci dlouho vyspával vyčerpání.

Příštího dne, hned za úsvitu, vyběhl Alv nahoru, minul Ingarovy dveře a pokračoval až do posledního patra nad komnaty Mistra kováře. Dnes má meč dokončit a chtěl si na to pročistit hlavu. Když odsunul kamenný poklop a vyšel na ochoz, s překvapením zjistil, že na mozaikové dlažbě je jen lehká námraza a na střeše Mistrovy vížky zbývají poslední kousky sněhu. Protáhl si svaly a cítil, jak mu do paží proudí nová síla. Vítr vál od jihu a nesl vůni lesa, stepi a moře, novou a čerstvou.

Zhluboka se nadechl a zamžoural v denním světle, jež viděl naposledy ještě před zimou.

Za zády se mu ozvalo duté zaskřípání. Dveře vížky se otevřely a vystoupil z nich Mistr kovář. Také chvíli mhouřil oči a tvář měl po noci strhanou. Drahé modré roucho měl zmačkané, jako by vůbec nespal. Ale když uviděl Alva, únava ustoupila známé dobrosrdečné zdvořilosti. „Tak ty také hledáš moudrost ve výšinách, chlapče? Víš přesně, co tě dnes čeká? Nepotřebuješ poradit? Nu dobrá, to jsem rád, protože musím na den odjet. V této chvíli je mi to zrovna velice nemilé, ale nemohu jinak. Svět na mě tlačí, i když jsem mu tady chtěl uniknout."

Alv se smutně usmál. „Mrzí mě to, Mistře kováři. Bude to těžké, ale jsem odpočatý a připravený."

„Výborně. Zkus to dodělat do zítřka, než se vrátím."

Alv sklonil hlavu, aby Mistr neviděl, jak se zubí. Nic lepšího si nemohl přát! „Ano, Mistře kováři. Vynasnažím se."

Příšeří kovárny na něj teď dopadlo zvlášť těžce, a s ním ve vzduchu náznak napětí. Chvíli se motal kolem kovadliny, nervózně probíral kladiva a formy, pokládal si je tak, aby na ně snadno dosáhl, a všude rozvěsil pergameny s nákresy. Nakonec ale přece vzal prut, jenž měl být páteří meče, oba pruty na tělo, s dlouhou pomalou písní na rtech je svázal železnými pásy a strčil do výhně. Měch teď zpíval na jiné notě, protože Alv potřeboval veliký žár. Roc se postavil k ručním měchům a jejich rychlé oddychování znělo v jednom rytmu s Alvovým dechem, když vzal pruty do dlouhých kleští a strčil je do malého kroužku modrobílého plamene. Pak je v oblaku jisker vytáhl, uštědřil jim tři rychlé rány těžkým kladivem a vrátil je do žáru plamenů. Za minutu nebo dvě to zopakoval a mávl na Roca, ať nechá pracovat jen mechanické měchy. Když mohl, zpíval v mrazivém souladu s tichou písní uhlíků, šilhal do poznámek a naslouchal, kdy se rozezpívá sám meč a vyplivne pár jisker - první známka, že sama ocel začíná hořet, což nesmí. Zpíval o stromu, jenž polykal vítr a světlo slunce, jak ho ovládl a vypálil na uhlí, protože nastal čas vrátit vzduch i oheň. Zpíval o železe hluboko v žilách země, beztvarém, skrytém, než ho ovládl, vykopal a vyčistil, dal mu tvar a podobu. A jak dřevo i železo ovládl on, ať ony teď vládnou. Jak uposlechly rozkazu moci, ať teď samy rozkazují. Slova plynula v rytmu mocného dechu vodního dmychadla.

Vysoký jasane,
jak jasně planeš
vznešenou září!
V jiskry se obrací,

leč sílu
dá mému dílu!
Jen měchu duj!
Železo kuj!

A když začala ocel sténat, tón zapadl mezi noty jeho písně. Podařilo se! Vytáhl základ meče z výhně, špice se nalila sprškou žlutých jisker, a prásk a prásk a prásk a prásk až veliká kovadlina zvonila a houpala se na obřím podstavci z tvrdého dřeva, kroutil prskavou ocel tam a zpátky, mhouřil oči proti výbuchům světla z rozpáleného železa. Když ztmavlo, mávl jím na Roca, poslal ho k měchům a vrazil čepel očistit do žhavých uhlíků. Pak udýchaně, verš po verši, ji dál a dál ohýbal a tloukl nejrůznějšími kladivy. Čas od času chytil stránku poznámek a běžel do knihovny. Ruce si otřel do prvního hadru, který našel. Jednou nebo dvakrát, když nemohl nechat práce, houkl otevřenými dveřmi na Ingara, ať mu přečte nebo opíše konkrétní úryvek nebo symbol. Většinou ho posílal na severní polici, do Knihy Skolnhere, na strany označené Mistrem kovářem.

Práce teď byla těžká, ale jak se blížila noc, Alv se přestával mračit. Přes veškerou únavu se usmíval radosti, protože čepel už naposledy vytáhl z výhně, vzal jeden z pečlivě vybraných nástrojů a s dokonalou přesností vykoval špičku. Roc čekal, že až Alv dílo zakalí, pomine se radostí, ale když se rozptýlila pára z lázně, Alv držel dlouhou černou čepel jen s náznakem úsměvu na rtech. Pohladil ji prstem po páteři a přesvědčil se, jak plynule přechází v tělo.

„Je to v pořádku?" zeptal se Roc. Vyměnil si s Ingarem znepokojený pohled, protože učenec také slyšel syčet páru a nakoukl do kovárny. „Neujelo ti někde..."

„Ale ne," odpověděl tiše Alv. „Je to dobré. Vlastně je dokonalá. Už potřebuje jenom..." Vzal zbývající dva pruty a ťukl jimi o tupou Širokou hranu. „Tyhle dva. Cítíte se ještě na pár hodin práce?"

Roc nevěřil svým uším.

„Když ty, já taky, jenom se napiju a něco zakousnu. Ale... chceš říct, že to doděláš?"

„Ano, přesně. Ale pospěš si, jestli chceš jíst, a dones mi něco sem."

Roc odkvačil, ale Ingar se dál mračil. „Nechtěl snad Mistr kovář..."

„Pospíchá na to, jak se zdá," vysvětlil Alv. „Dneska ráno jsem ho potkal na střeše, než odjel. Řekl mi, že mám být do zítřka hotov. Tak to dodělám." Podíval se po délce čepele, zda ji nehyzdí drobné nerovnosti, a setkal se s Ingarovým pohledem. Po chvíli tovaryš sklopil oči a nechápavě zavrtěl hlavou.

„Když to říkáš. No, já se vrátím ke své práci."

„Ještě počkej," zavolal Alv. „Mohl bys mi zkontrolovat tyhle značky? Mám ruce od sazí..." Natáhl se pro dva pergameny s poznámkami. Ty mu ale z unavené ruky vyklouzly, chytil je tah výhně a v mžiku byly na popel. Alv vytřeštil oči a jal se nadávat, až Ingar káravě povytáhl obočí.

„No tak," uklidňoval ho hlasem dobře vychovaného mladíka, „ten svůj dobytek jsi musel docela pohoršovat. Nerozčiluj se, jestli si pamatuješ, kde je originál, můžeš je zase opsat..."

„Než mi tohle vychladne? Ty hrany se musí chytit!"

Ingar si povzdychl. „No tak dobře, když je to tak důležité, mohu ti je opsat. To se nedá brát jako pomoc. Zase severní stěna? Kniha Skolnhere? Která stránka?"

Alv si vzpomněl na číslo strany, za níž již nesměl číst, představil si tu ošklivou posměvačnou značku a vedle ní prst Mistra kováře i záložku z tenkého pergamenu, jíž dnes ráno vložil o několik stránek dál, aniž by do nich nahlédl. „Všechno za symbolem nakina!" houkl a zadržel dech.

Z knihovny táhl mráz jako mrak jinovatky. Pak zašustil papír, přesně podle Alvova snu. Nadskočil leknutím, ale Ingar vesele zavolal: „Do konce kapitoly zbývají jen čtyři obrazce, možná pět. A jsou vcelku jednoduché. Chceš k nim i poznámky? "

„Když budeš tak hodný!" odpověděl Alv a snažil se nedat hlasem najevo nervozitu. Čtyři nebo pět? Pak jeho podezření přineslo bohaté ovoce. Všechny ostatní symboly už skončily tak či onak stočené v srdci meče. Bylo pravděpodobné, že ty poslední chtěl Mistr kovář včlenit do ostří. Jak je to pro něj typické, nechat jen čtyři nebo pět! A na základě stejného předpokladu si Alv dovolil ještě jednu domněnku, a to že knihy nestřeží žádná tajemná síla, nebo je vůči ní Ingar imunní, když už je jednou četl, jak dokládají stopy křídy v rozích. Mistr kovář by se neobtěžoval mu zakazovat klíčovou pasáž, když své znalosti stejně nedokázal uplatnit. Byla to správná logická úvaha - pokud se nemýlil.

Alv chytil mastný hadr a otřel očazenou čepel, aby se podíval, zda na hranách nenajde nepravidelnosti, které by později vadily při kování ostří. Musel se nějak zabavit, přivést na jiné myšlenky. Položil tenké pruty na okraj výhně, upnul čepel do svěráku na druhé straně kovadliny a začal pruty ohýbat kladivem, aby dostaly tvar prohnuté čepele. Čistá ocel se zpracovávala daleko obtížněji a sotva dokončil první prut, když mu Ingar poklepal na rameno a rozesmál se, jak Alv leknutím vyskočil. „Nenechávej se prací tak strhnout! Mohl bys všechno zkazit, když budeš takhle skákat! Chtěl jsi tohle, že ano?"

Alv polkl a donutil se podívat na tabulky v Ingarových buclatých prstech. „Ano, přesně tohle jsem potřeboval. Stejně budu muset předělat pár veršů..."

„No, to už zvládneš sám. Já jsem jen prostředek, jasné? Pouhé potrubí. Ničím nepřispívám."

A kéž ti to zachrání ten tlustý krk, pomyslel si Alv, až se Mistr kovář dozví, že jeho finta byla odhalena!

Ale nahlas řekl: „Děkuji ti, pane tovaryši! Jestli to dodělám..."

„Ale to bezpochyby," uklidnil ho otcovsky Ingar. „Klidně si tu kovej celou noc, já jdu spát. Jsem unavené potrubí a z toho kouře pěkně vyschlé. Mířím na doušek sothranského vína a pak na kutě."

„Dobře se vyspi!" popřál mu Alv a sám byl překvapen, že je tovaryšovi opravdu vděčný. Ingar ho štval na mnoho

způsobů, ale v jádru nebyl špatný chlapík. Asi to není jeho vina, že dal přednost bezpečí služby Mistru kováři před vlastní zodpovědností. Nikdy nemusel za nic bojovat. A protože Mistra vždy poslouchal, nenapadlo ho, že by Alv mohl jednat jinak. Nech se využít od jednoho a zneužijí tě všichni. Takový je svět!

Vyrovnal si tabulky na ponk a pečlivě je pročetl, byť s obtížemi, protože když Ingar spěchal, hrozně škrábal. Alv si byl čím dál jistější, že ty podivné složené obrazce jsou konečné symboly, jediné, které se objeví na povrchu meče, vyražené do krajů čepele. Později je může vyložit jiným kovem. Hlavně aby tam byly... Ale proč si je tak jistý? Jak je má vlastně správně uspořádat? Nesnadné... dokonce nebezpečné...

Roc mu donesl misku něčeho horkého a masitého a Alv bezmyšlenkovitě povečeřel při čtení. Poznámky mu mnoho neporadily, protože se týkaly tvaru písmen a ne jejich symbolického významu. Ale přesto se mu neznámé vzory skládaly do jasných kombinací. Vjel si prsty do vlasů. Něco na nich poznával, vzpomínku, již nedokázal uchopit, ale přesto měl pocit, že je nesmírně důležitá. Vzor, pavučina symbolů v kovu... V duchu procházel všechno, co se kdy naučil, a nic podobného nenašel. Taková slabá vzpomínka, zřejmě z daleké minulosti... Než sem přišel? Z dětství? Nesmysl. Kde by tehdy viděl pravou kovařinu?

A pak ho vzpomínka zalila chladem a vzrušením jako vlny, v nichž si kdysi hrával. Ta starobylá věc, bodák na dobytek! Jeho symboly! Teď jasně viděl, jak se leskly ve slunci - nebylo divu, když si je tak často prohlížel. Vzory, jaké teď používal, jeden či dva mezi těmi běžnějšími, jež už vybral. Teď viděl, že podobné složil na náramek, ale tehdy nevěděl proč. Do ozdobných kruhů tehdy zapojil jednodušší protějšky znaků, na něž se teď díval. Jednoduchá síla, pravda, ale způsob, jakým byly složeny, vzorec...

Hlava se mu točila, symboly se plazily po tabulkách a motaly ve víru, až se samy složily do nejednoduchého, ale logického vzoru - perfektně!

Asi půl hodiny horečně škrábal na vlastní destičky ve strachu, že při zapisování jedné kombinace zapomene druhou. Ale vzor držel pohromadě vlastní vnitřní silou, a náhle měl všechno vcelku včetně písně. Rozběhl se ke kovadlině. Miska spadla bez povšimnutí na podlahu.

Za pár minut zpracoval i druhý prut a oba teď připevnil k tělu čepele dráty a kovovými pásky. Nehledě na žár se sehnul nad oheň, našel volné místo a jemně do něj vsunul svázané kusy. Nastala nejtěžší část. Při vzorcovém kování se obyčejně napřed spojily pruty těla s ostřím a pak se teprve přikovaly k páteři, ale jednota, jež dávala tomuto meči sílu, musela vyrůstat z prostředku jako list. A kdyby pak praskla, jako list by zvadla a uschla a všechno úsilí by přišlo vniveč. Dlouhými kleštěmi čepel nadzdvihl, ale zaklel a položil ji zpět.

„Musím mít víc žáru, daleko víc!"

„Tak je strč dál do ohně!" zafuněl Roc, udýchaný stejně jako ruční měch, za nějž tahal.

„To nemůžu riskovat, těžko bych je zvládl!" Alv se na chvíli zakousl do rtu, odběhl k velkému kolu s osou v podlaze a otočil jím o celý půlkruh. Ze dna výhně pod uhlím vylétl žár a vyhnal plamen uprostřed ohniště až po klenutý strop. Alv přeběhl ke kolu, jímž se pouštěla voda do náhonu, ale to víc povolit nešlo. V záchvatu zoufalého vzteku odpojil páku velkého vodního měchu a opřel se do ní sám. Tekl z něj pot, slyšel, jak mu námahou praská v ramenou, ale vzduch proudil do výhně ještě rychleji, než když ho hnala voda. K okraji ohniště se šířily bílé syčivé plameny a záhy pohltily polozasypanou čepel.

„Už to máme, Rocu, už to je! Ještě chvíli, pumpuj, chlape, pumpuj, ať shodíš trochu sádla! Já tady dřu a ty jenom houpeš rukou!"

Roc, celý udýchaný a rudý ve tváři, zabral za páku ručního měchu plnou vahou, plamen zbělel a ocel zazpívala.. Alv ji chytil, máchl jí na kovadlinu a chytil veliké kladivo. Vzápětí se Rocovi ztratil v oblaku jisker. Každý úder zaduněl jako rána strojového perlíku. Ale ještě jasněji a silněji zvonil Alvův hlas, byť slova slyšet nebylo.

Jak jsi byl rozdělen,
v plamene žáru,
budeš teď převtělen,
ponořen v páru -
Spoj se, ó meči, v ohně svitu!
Dej, ohni, zrod ostrého břitu!

Než se Roc nadál, čepel byla zpátky v ohni a on musel tahat měchy, než se mu zamotala hlava. Znovu zazvonilo kladivo a hlas s ním, ale lehčeji. Každou chvíli zaduněl na ponku odhozený nástroj. Čepel ležela vklíněná do kovadliny a nad ní se vlnil horký vzduch. Z Alva, skloněného nad ostřím, byl shrbený stín, a při práci na písmenech ostří se zpěv ztišil do pouhého šepotu.

Ovládni, kladivo,
odolnou ocel,
nauč ji poznávat
rozkaz mé ruky.
Ruky, co vzápětí
zaková v kovy
vůli, co patří
jejímu pánu.

Potom putovala čepel opět do ohně, pár úderů na vyhlazení písmen a odlámání hran symbolů, zářící meč se zdržel nad

kalicí lázní a náhle halasně zasyčela pára jako výkřik. Vzhůru vyrazil bílý oblak a zmizel ve stropě. Na kovadlinu a na oheň zapršely vařící kapky, syčely, řvaly, a pálily zpocenou kůži. Horká mlha prosytila čpící vzduch a jako černý mrak se srazila na všem kovu. Když se rozplynula, objevil se Alv s čepelí v ruce. Udeřil jí naplocho o velkou kovadlinu a ta zazvonila jako příšerné hrany. „Je dokonáno."

Ale když se znavení mladíci konečně vypotáceli z kovárny, nechybělo mnoho do úsvitu. Čepel se napřed musela vyklepat kladívkem, dobrousit pilníkem a několik hodin louhovat v mírně leptavé směsi, aby se zbavila povrchových nečistot. Roc s Alvem mezitím uklidili kovárnu, na čemž Mistr kovář vždy trval, a připravili ji na jeho návrat. Alv si přesně uvědomoval tíhu a závažnost své neposlušnosti a teď ráno mu vůbec nepřipadala chytrá. Ale udělal to, bylo hotovo, a nikomu se nic nestalo, ani jemu, protože Mistr kovář nemůže přes všechen hněv popřít sílu jeho výtvoru. Když Alv čepel vyňal z lázně a otřel ji, zdálo se mu, že vidí zvláštní odlesky ne na oceli, ale v ní. Přemýšlel, zda už nevidí očima pravého kováře, protože Roc neviděl nic. Alv poprvé zabrousil ostří hrubým brusem a pak jemnějšími brousky, velice opatrně otřel čepel silnější žíravinou a rychle ji osušil. Vlnky po spojích, stopy mnoha žil, jež meč tvořily, se kroutily po celé délce čepele. Při určitém úhlu světla působily dojmem hloubky a perspektivy jako obrázky v Mistrových sothranských knihách, ale perspektivy velice podivné, neboť naznačovala nesmírnou vzdálenost a sama stahovala zrak do hloubky. Skoro to připomínalo pohled z okraje útesu. Z jiného úhlu se světlo vlnilo mezi švy v záhybech a skladech, jež Alvovi připomněly nákres lidského mozku v jedné Mistrově knize o anatomii. Jiný úhel, a připomínaly starobylé tajné písmo tak dokonale, až si byl jistý, že ho dokáže přečíst, už viděl jedno dvě slova, pohnul čepelí a vlnky se zase rozpily v obraz propasti. Nakonec dílo zabalil do měkké kůže, strčil si ho pod paži a kývl na Roca, že půjdou.

„Dáme si snídani? " zkusil pomocník s nadějí v hlase, když došli do vstupní haly.

„Jednoznačně, mám hlad jako vlk! Ale napřed vytáhneme z postele Ingara. Chci vědět, co na to poví."

„Nejspíš nám hned namlátí! No dobře, tak jdeme."

Alv vesele zaklepal na dveře Ingarovy ložnice. Nijak je nepřekvapilo, že se nikdo neozývá, a kopli do dveří. „Vstávat, tovaryši. Přišel tvůj nový mistr!" Ale pak se zarazili, trochu vyvedení z míry. Ingar ležel klidně v posteli, na boku jako obyčejně. Ale ač byl otočen ke dveřím, ani se nepohnul. Alv k němu došel, vzal ho za masité rameno, zatřásl jím - a v čiré hrůze s výkřikem upadl na záda.

Se suchým zapraskáním, přesně jako v Alvově snu, přesně jako zašustění v knihovně, se Ingarovo tělo na místě zhroutilo do sebe a rozpadlo v hromadu černých kousků. Připomínaly suché podzimní listí.

Roc s vykulenýma očima pomalu vycouval z pokoje na odpočívadlo, dokud nenarazil na zeď. Alv se postavil, zapotácel se ve dveřích, vypadl ven a dál se díval do pokoje na to, co sám způsobil. Zakousl se do hřbetu dlaně, aby potlačil výkřik. Čepel s dutým zařinčením padla na podlahu...

...kde ji sebral Mistr kovář. Nevěděli, zda přišel shora nebo zdola. Byl tu, rozbaloval kůži, a když uviděl hotovou čepel, černé oči se mu v divoké tváři rozzářily. Pak se podíval na ně a na to, před čím zrovna utekli. Chvíli tam bez výrazu stál, sklopil oči k čepeli a konečně porozuměl. Zaklonil hlavu a rozesmál se hlasitým bezstarostným smíchem úlevy. Náhle se otočil na oba mladíky.

„No," usmál se, oči ještě rozesmáté, „tak ty ses chtěl vyznamenat! A mě to stálo šikovného tovaryše, i když jsi možná mým hrozbám nevěřil. Teď ses poučil! Vypadá to, že mám ale nového tovaryše na jeho místo..." Mistr kovář mluvil pomalu a zasněně, jako by jen nahlas přemýšlel. Vysoko zvedl čepel a Alv se instinktivně skrčil, i když by v té chvíli smrt jen uvítal. Ale Mistr kovář si ji chtěl pouze prohlédnout. „Ano, ano... A tady, přesně, skvělé... mám nového tovaryše, a zastane práci za Ingara i za sebe... Chlapče, chlapče, tohle je mocné umění... Mistrovská práce..."

Najednou to byl zase on a měřil si Alva stejně upřeně, jako když ho uviděl poprvé. „Kdo jsi, chlapče?" zašeptal a položil Alvovi ztěžka ruku na rameno. „Odkud ses vyloupl? Kdo byl tvůj otec? Tvá matka? Jaká to divná hodina a daleký kraj ti stály u zrodu?" Ruka Alvovi sklouzla na bradu a ostře do ní strčila, až Alv na nejistých nohách klopýtl a o krok couvl.

V témž okamžiku se ozval zvuk, jaký Alv ještě nikdy neslyšel, zazněl vysokými okny věže, vzdálený, ale přece hluboký a jasný, jako by zvonil duch obrovského zvonu. Mistr kovář pustil Alvovu bradu, Alv málem spadl pozadu ze schodů, ale kovář si toho ani nevšiml.

„Chlapče, bylo to v pravý čas!" řekl polohlasem. „Potěšils mě. Na toho hlupáka zapomeň, zaplatil za vlastní tupost. Ještě dnes ti dám odznak tovaryše! Ale teď běž spát, i ty, Rocu. Uvidíme se později!"

Ukázal čepelí a Alv sklopýtal ze schodů, aniž by věděl, co dělá, jen chtěl být daleko, utéct, běžet, dokud nepadne. Ale když došli k jeho dveřím, Roc ho strčil dovnitř a zavřel za sebou.

„ Ty... " Pomocníka opustila slova a málem Alva shodil do postele. Alv složil hlavu do dlaní, neschopen myslet, neschopen dokonce plakat. Roc se složil na jedinou židli. „Co ti udělal, že si zasloužil tohle? Počítám, že kdyby ti na to neskočil, zkusil bys to na mě..." A vtom Rocův hlas dohrál jako kolovrátek. Alv vylekaně vzhlédl a uviděl, jak pomocník klouže ze židle, v očích skelný pohled. Překvapení v něm něco spustilo. Vyskočil z postele a sykl Rocovi do ucha: „To je kouzlo! On to dělá! Bojuj!"

Roc se na něj podíval a něco zamumlal. Alv jím zatřásl, dal mu facku, a tu byl pomocník vzhůru, oči vytřeštěné hrůzou. „Zrovna jsem usínal, nemohl jsem si pomoct, jenom jsem... Jako by mě něco táhlo dolů!"

„Kouzlo," zavrčel Alv. „Jde ven..."

„Aha," vydechl Roc. „Zavolal ho ten zvon." Zavrtěl hlavou. „Chtěl tě zabít, je ti to jasné? Protože jsi ten meč dodělal a nepočkal..."

Alv se otřásl. „Ano. Kéž by to udělal."

„Možná se ti to brzy vyplní. Zatím bychom měli zmizet!"

„Měli..."

„No jistě. Jdeme! Oddělá nás oba, to je jasné. Mne jen tak pro jistotu. A když ne on, tak něco jiného, pokud tu zůstaneme. Viděls, jak byl posledních pár týdnů ztrápený. Co asi znamenal ten zvon, co? Já padám a v těchhle horách si sám moc nevěřím, takže bys měl jít se mnou, slyšíš?"

„Slyším," zamumlal Alv. „Jestli ti k něčemu budu, půjdu."

Později si uvědomil, že k ničemu nebyl, protože všechno stejně rozhodoval Roc. Jen on poslouchal, kdy se zavřou hlavní dveře, vedl Alva váhavě dolů, zabalil šaty, vaky, boty a meče, naplnil torny jídlem z kuchyně, zatímco Eman vedle pokojně chrápal. Alv dělal, co mu Roc řekl, aniž by na cokoli reagoval, krom jediného případu. To když Roc zmizel v kovárně a vrátil se s balíkem, v němž zvonilo železo. Alv ucukl, jako by mu hodil jedovatého hada. Byly to Alvovy nástroje, jež si každý kovář vyrobí na začátku učení a jež si brzy zvyknou na jeho ruce.

„Na vlastní batoh jsme trochu rozmazlení, co?" ušklíbl se Roc, když sbíral rozsypané nástroje.

„Už se jich nedotknu!" odsekl Alv. „Jsou nečisté..."

„To asi ano, ale tak jako tak nám budou vydělávat na živobytí, až zmizíme! Přecitlivělost si nemůžem dovolit. Když o tom tak mluvím," dodal s nadějí v hlase, „nedokážeš otevřít jeho pokladnu? Všechno to zlato..."

„Viděls, jak si hlídá vědomosti," ucedil Alv. „Dokážeš si představit, že na peníze dá slabší zámek?"

„Smůla," zalitoval Roc. Přehodil si nářadí přes rameno a oba pytle s jídlem hodil Alvovi. „Stejně by nás pak chtěl honit. Bránu zvládneš? Tak budiž. Vyrážíme." Otevřel dveře dokořán, ale zarazil se a rozhlédl kolem. „Prima plac, nebýt té dřiny. A Ernana. Doufejme, že nám vyděláš na lepší." Alv bez odpovědi vyklouzl za ním.

U brány je chvíli zdržel zámek. Prsty měl zmrzlé jako srdce a náhle nešikovné. Snad se jim nechtělo pryč. Tady našel první pravý domov a poprvé se s ním zacházelo lidsky a důstojně. Nakonec se ale brána otevřela a před uprchlíky se otevřelo holé údolí.

„Nahoru!" rozhodl Roc. „Když nás bude chtít hledat, řekne si, že jsme vyrazili k lesu." Vzhlédl k vodopádu a schodům podél něj, od poslední oblevy skoro suchých. Od vrcholu prvního vodopádu se táhla k průsmyku dlouhá římsa. „Takhle si můžeme ušetřit nepříjemnosti, pokud si ovšem nějaké nepřiděláme. Tak jdeme?"

Alvovi to bylo skoro jedno a poslušně šplhal za Rocem. Oba byli z výprav s Mistrem kovářem zdatní horolezci, daleko silnější, než je v jejich věku zvykem. Rocovi vadila nadváha a než vylezli nahoru, bohatýrsky supěl, ale Alv si námahy ani nevšiml. Trpělivě seděl a čekal, až si Roc s výskáním svlaží brunátnou tvář ve vodopádu, a když se zase dali na cestu, beze slova ho následoval. Nahoře v průsmyku narazili na hluboký sníh, protože tak vysoko ještě neodtál. Alv závějím nevěnoval pozornost. Ale když dorazili na hřeben, zarazil se, skočil na Roca, chytil ho za ruku a strhl do sněhu. Udýchaně ukázal dolů po klesajícím svahu.

Roc polkl nadávky. Asi třicet sáhů pod nimi stál u zlomu cesty velký balvan. Měsíc už zapadl, ale sílící úsvit odhalil v jeho stínu postavu. Byl to člověk, do tváře mu vidět nebylo, ale tmavé roucho mluvilo za všechno. „Náš milovaný bývalý pán!" špitl Roc. „Ať si tam na nás čeká, než zmrzne."

Chtěl vstát, ale Alv ho stáhl zpátky. „Na nás nečeká! To by číhal na druhé straně. Psst!"

Roc vyvalil oči a přitiskl se k zemi. Níž po svahu, kousek pod zlomem, se na boku údolí objevila skupinka černých postav a jistým krokem scházela po srázu k cestě. Alv zatajil dech. Byli to bezpochyby stejní tvorové, s jakými se Mistr kovář bavil už jednou, horští duchové nebo skřítci. Teď ale slyšel, že na duchy mají příliš hlučné kroky a pod botami jim jasně praská sníh. Slyšel i jejich hlasy a neznámý jazyk, zvláštní a hrubý, ale rozhodně nijak ďábelský. Dokonce se ozval smích, ale ostrý rozkaz vůdce ho umlčel. Mohlo jich být třicet nebo čtyřicet, a podle kopí na ramenou a zvonění železa je Alv odhadl na bojovníky. Došli na cestu a podrážky zaduněly po prastarých kamenech. Po silnici vyrazili k průsmyku a na východě se rozzářily první červánky.

Alv s Rokem si uvědomili, že Mistr kovář musí čekat

právě na tuto družinu. Když Alv uviděl, jak jim Mistr zastupuje cestu, ač byli ještě nějakých sto sáhů pod ním, otřásla jím strašná předtucha. Kovář promluvil a vůdce družiny mu něco odpověděl. Mluvili tiše, ale se zlostí v hlase, to bylo jasné. Pak Mistr kovář cosi stáhl ze zad, vybalil z kůže a na čepeli, již Alv dokončil jen před pěti nebo šesti hodinami, se zaleskl odraz Ledu.

V Alvovi se všechno zkroutilo jako v jeho meči. Tomu muži dole vděčil za všechny své dovednosti, za učení, za holý život, i když dávno ztratil iluze, proč mu to všechno poskytl. Přes veškeré postranní úmysly to byl však právě Mistr kovář, kdo s ním poprvé jednal slušně jako s člověkem. Jednou slitý kov se těžko znovu čistí. Cítil veliký závazek. A co dlužil těm nočním stínům? Bylo jich moc na jednoho, dobře ozbrojených, navíc stáli proti nevyzkoušené zbrani jiného druhu. Kolem Mistra kováře se všechno halilo zradou černější než stín balvanu, hrozbou temnější než zbraně a síla bojovníků. Alv to nedokázal déle snášet. Než ho Roc stačil chytit, vyskočil, dal dlaně k ústům a zakřičel. Jeho hlas se odrazil od úbočí. „NE! Zmizte, zpátky! Ta čepel má moc... "

Klubko postav se rozprchlo, jakmile na ně čepel namířila špici, a stíny se hnaly po srázu mrštně jako veverky. Jen vůdce a tři další neutekli včas, nebo nechtěli podlehnout. Nebylo nic vidět, ale něco je srazilo silou úderu; padli na kolena, potáceli se a vyli jako v agónii nebo v pominutí smyslů. Vůdce se chytil za hlavu, naklonil se a spadl z cesty na sráz. Další chvíli šíleně běhal dokola, uklouzl a následoval svého velitele. Zbylí dva padli do sněhu, kde zůstali ležet. A v následujícím okamžiku už čepel mířila na Alva s Rocem.

Oba propadli panice, vyskočili a jali se ze všech sil utíkat nahoru po úbočí hory. Běželi a běželi, nohy jim klouzaly ve sněhu, slepě vráželi do kamenů i jeden do druhého. Snad jen náhodou utíkali oba stejným směrem, za výběžek útesu, do bezpečného stínu.

Bez varování je náhle chytily tvrdé ruce a srazily je k zemi. Vší silou se snažili vykroutit, ale nemohli ani dosáhnout na meče. Blikla lucerna a oslnilo je žluté světlo. Alv zíral na kruh tváří. Byly zvláštní, všechny navzájem podobné, široké a tvrdé, s huňatým obočím. Některé byly hrubé a drsné, jiné kulaté a vrásčité jako suché jablko, jedna hladká a tuponosá - usměvavá dívčí tvář. Pak světlo zmizelo a silné ruce je zvedly do vzduchu. Byl slyšet jen dusot bot ve sněhu. Alv cítil,

jak kolem něj velikou rychlostí proudí ledový vzduch a uvědomil si, že ho nesou nahoru po svahu směrem k hřebeni. Ale vzduch náhle zteplal, ozvěna zesílila a tma zhoustla do půlnoční černi. Snad celé hodiny ho vlekli cestou necestou a přes dupot podrážek občas zaslechl jen Rocovo sténání. Pak, stejně náhle a bez varování, padl na obličej. Když se pokusil vstát, něco tvrdého ho uhodilo do kříže a na nohy mu spadla hora. Ale když se začala kroutit, zjistil, že to je Roc. Posadil a před očima se mu zase rozsvítilo. Uviděl známou dívčí tvář s potměšilým úsměvem a mávající ruku. Pak se ztratila do stínu a světlo zmizelo. V dálce uslyšeli, nebo spíše ucítili, měkký náraz a pak bylo ticho.

Alv se nezmohl na nic lepšího, než sedět a tupě civět do tmy. Všechno se to semlelo příliš rychle. Za chvíli ucítil na tváři vánek a uvědomil si, že je venku - stále, nebo znovu? Ale chytili ho přece za úsvitu a tady byla tma. Otočil se, rozhlédl a proti šedivým mrakům uviděl vzadu obrysy hor. Ale před ním žádné nebyly.

„Jsme na druhé straně pohoří," pomyslel si nahlas. „A o něco níže, protože sem slunce ještě nedorazilo."

„Neblbni!" zavrčel Roc a posadil se vedle něj. „Z domu bychom lezli celý den přes hory a týden přes les."

„Tak se podívej," namítl polohlasně Alv. „Vychází slunce."

Zanedlouho se mraky rozzářily, obloha zešedla a zmodrala, a v čistém vzduchu se před nimi rozprostřela krajina. Seděli vysoko na konci horského údolí na holém

kameni mezi posledními zbytky sněhu. Ale nedaleko pod nimi zeleň obklopovala malé jezírko, pod ním další a ještě další, dolů celým údolím jako schody pro obry, až nakonec dohlédli do korun vzrostlých stromů.

„Utekli jsme," zašeptal nevěřícně Roc. „Ještě ráno dorazíme dolů. Máme pěkný náskok. Jsme v bezpečí!"

„Ano," přitakal Alv. „Jsme v bezpečí." A sklonil čelo ke kolenu.

KAPITOLA ČTVRTÁ
Kovář ze Slané bažiny

Tak začalo první velké putování jeho života, ale zdaleka ne poslední. Nesnášel je, protože zatím trávil celý život zavřený napřed v Asenby, kde ho žádné štěstí nepotkalo, a pak v domě Mistra kováře, kde si to myslel. Utíkal v panice, z nutnosti, aniž by přemýšlel kam, cestou ho hnal poslední pohled v Mistrových očích. Ani jednou se nezamýšlel, co nechává za sebou. Teprve později, první noci a druhého dne, si uvědomil, co ztratil; zajištěnou minulost, slibnou budoucnost. Zprvu byl za nabytou svobodu vděčný a přes všechen smutek a vinu utíkal s lehkým srdcem. Jen pronásledování se bál.

Aby ho ztížili, sešli jižním údolím dolů do lesa bez zastávky, jedli při chůzi a mluvili málo. Zastavili se, až když jim tma nedovolila jít dál; měsíc sice dávno vyšel, ale nepronikl hustými korunami stromů. Utábořili se v ostružiní pod velikým cedrem. Roca napadlo rozdělat oheň, ale Alv mu to nedovolil. „Tak ať je po tvém," zabručel Roc s pusou plnou sušeného masa. „V pláštích nám bude teplo, ale co když přijde hladová zvěř? Vlci, medvědi, přítel šavlozubec..."

„Lepší zvíře než lovec. Máme meče a to křoví nás taky ochrání. Do rána budu stejně hlídat. Nemám chuť spát."

„Tak ji najdi. Máme před sebou dlouhou cestu, než zase dorazíme mezi lidi." Roc se zasmál. „Teď jsi pravý potulný tovaryš."

„Nesměj se mi!"

„Jenom jsem si říkal, že nás čeká svinská cesta..."

„Vím, co sis říkal. Stejně se mi nemusíš smát. Tolik jsem po tom toužil, ale stejně nemám tovaryšský odznak, a co jsem tím ztratil... to nedokážeš pochopit."

„To si ho neuděláš sám? Hergot, mělo mě to napadnout. Mohl jsem vzít Ingarův, už ho nebude potřebovat."

„To si myslíš, že bych si ho zavěsil na krk? A co se týče otázky, ne, neudělám, protože neznám síly, které se do něj musejí vkovat. Každý pravý tovaryš by mě odhalil."

„Aha, jasně. A trest, když se vydáváš za cechovního řemeslníka, se různí, že? Neuseknou ti hned obě ruce."

„Ne, to bys byl jako otrok k ničemu."

„No dobře, zkusíme to jinak. Vyspím se na to. A ty taky."

„Zkusím to, za chvíli. A Rocu..."

„Hmm?"

„Děkuju."

„Hmm. Budeš mít ještě spoustu příležitostí. Nezapomeň na to. Dobrou."

Alv vsedě naslouchal nočním zvukům lesa, cupotu malých zvířátek pod listím, šustění a dusání větších těl, strašidelnému křiku dravců na zemi i ve vzduchu, po němž všechno ztichlo, až ho i vlastní dech ohlušoval. Spánek mu tlačil na víčka, ale bál se mu poddat a povolit uzdu splašeným myšlenkám. Za nimi na svou příležitost stále čekal trpělivý stín a Alv se s ním nechtěl pouštět do křížku. Brzy ho ale únava přemohla, hlava mu padla na prsa a Alv se propadal hloub a hloub do černých snů plných hluku a ohně a špíny, kde odrazil hadí útok na své srdce. Vzápětí zoufale bodal dýkou do hromady papírů, aby zpod ní někoho vysvobodil, až narazil na štíhlou ruku se zlatým náramkem na nadloktí, ale když vzal za rameno, suše zapraskala a propadla se do sebe jako zpráchnivělé dřevo...

Posadil se, probuzen vlastním pláčem, a přímo před sebou uviděl široký stín s lesklýma očima a špičatýma chvějícíma se ušima. Obrys ztuhl, než Alv vytáhl meč, ale pak se otočil a zmizel v lese, provázen úplně stejným praskáním. Upíral oči do tmy, roztřesený a polekaný. Asi nějaké zvíře, spíš zvědavé než hladové. Prospal větší část noci, na východě už se začínalo nesměle rozednívat. Co mu přinese nový den? Vysvobození? Naději? Zašklebil se. Může se jí teď podívat do očí, i když ji najde? Ztuhle se otočil na bok, dal si ruku pod hlavu a neklidně usnul.

Skoro týden pochodovali lesem po zvířecích stezkách. Jednoho časného rána narazili na stádo bizonů, které pěšiny vytvořilo. Nad chundelatými hlavami se vznášela oblaka páry. Žvýkali svá sousta, hromově bučeli a na pocestné namířili rohy. Alv, zvyklý na větší dobytek, prostě prošel stádem, vyhýbaje se býkům a malým telatům. Roc se

nervózně plížil od stromu ke stromu. „Nejsou nebezpeční," poučil ho Alv. „Říká se, že ve Velikém hvozdu za horami je daleko větší skot..."

„To si klidně odpustím!" zasyčel Roc a nejistě se ohlédl.

„To nikdy nevíš," opáčil suše Alv. „Když nenajdeme dost rychle nějakou práci..."

„Fůra měst potřebuje tak sběhlý tým jako jsme my dva. To dá rozum!"

„Opravdu? " zeptal se Alv a aniž by čekal na odpověď, kráčel dál středem stáda.

Jeho zlé tušení se naplnilo. Stromy prořídly, les skončil a pod kořeny hor prošli mnoha lidskými osadami. Neměli přesnou představu, kde jsou nebo kam se chtějí dostat, protože Mistr kovář sice Alva naučil mnohé z toho, co leží pod zemí, ale nic o tom, co leží na ní. V knihovně neměl skoro žádné mapy. Podle výšky slunce a tvářnosti krajiny Roc odhadl, že jsou někde na šířce Harthaby, ale přístavu se vyhnuli kvůli místním známým Mistra kováře a raději putovali vnitrozemím ode vsi ke vsi. První ležela uprostřed větrných mokřin, hned v sousedství tundry, kterou do kraje, nechráněného horami, pouštěl Led. Pastýři hlídali ovce na pastvě mezi kameny. K dobře oblečeným pocestným byli zdvořilí, ale vždy rychle upozornili, že jejich vesnice kováře má, sice ne cechovního, ale pro ně je dobrý dost. V takové vesnické kovárně často našli nocleh na seně, ale nikdy zaměstnání, a navíc museli čelit palbě nepříjemných otázek - odkud jdou a co tam dělali. Roc je vydával za učně severního mistra, který zemřel, než stačil Alvovi zadat zkušební dílo. Tím si vysloužili soucit, ale ne pomoc, museli tedy jít dál. Cestou na jih po úzkých silnicích, často jen vyježdených cestách, dorazili i do městeček, zemědělských hradišť o nic větších než to, v němž Alv vyrostl, a všechna měla vlastního kováře. Většinou to byli staří tovaryši bez zájmu o titul mistra, spokojení s nevolníky a místními učni, které na zkoušky posílali k cizím mistrům. O neznámé učedníky, byť sebešikovnější, nestáli. V několika městech u hlavní silnice narazili i na mistry kováře, ale většinou zhruba na Hervarově úrovni. Skoro každý si ale Alva důkladně prohlédl hned ve dveřích a jeden, to bylo v městě Rasby, se dokonce uvolil ho vyzkoušet. Tehdy se ukázala strašlivá věc.

Dotyčný mistr se jmenoval Hjoran, a byl to mohutný dobrák tak tlustý, že skoro nedosáhl na kovadlinu. Ve městě byl znám svou snášenlivostí, protože jednou vzal do učení děvče, věc nevídaná, byť slýchaná. V nedalekém trhovém městě se pak stala zlatnicí. Při jednání s Alvem byl ale ostražitý, celou dobu ho pečlivě sledoval a na objednané kousky, sekeru a nůž, se díval víc než nevěřícně.

„Pěkná práce, mládenče, slušné řemeslo," zasípal, když dílo obracel v prstech. „Možná trošku moc ozdobná. Abych řekl pravdu, od takového písklete jsem něco podobného ještě neviděl, ale..." Zavrtěl hlavou. „Kde je v nich cit? Kde je síla? Jsou to jenom kusy železa, nemají život."

Roc zalapal po dechu a Alv vyskočil od výhně, kde se složil. „Ale... všechno jsem udělal správně! Viděl jsi mě, slyšel..."

„Jasně!" ozval se Roc. „A dřív už udělal pořádné věci!"

„O tom nepochybuji!" pokrčil Hjoran rameny. „Na těch tvých nástrojích něco je, i když tomu nerozumím. A žádný mistr by tě nenaučil to, co umíš, kdybys neměl aspoň trochu nadání. Ale mládenče, však se podívej sám." Se šípáním se dokolébal k polici a sundal z ní čistě udělanou, ale nijak zajímavou sekeru. „To ukovala Marja. Mám ji tady na důkaz, že ženské můžou zvládnout to, co chlapi. Vedle té tvojí sice není nic extra, máš opravdu skvělou ruku, ale podívej! Jaká je v ní síla?"

Alv přejel prsty po jemných znacích v oceli a zachytil záblesk světla, jenž nebyl pouhým odrazem. „Síla dobře zamířit, jako v té mé..."

Hjoran na špinavém ponku nakreslil čáru a nechal sekeru padnout z volné ruky. Ostří se zaseklo na vlas vedle značky. Strčil do Alvovy práce topůrko a zkoušku zopakoval. Sekera spadla o tři prsty vedle a sklouzla stranou. „Tak vidíš, mládenče," zamručel. „A nemysli si, že mi to není líto."

„Poslyš, mistře Hjorane," rozhorlil se Roc. „Skoro jako poslední věc mu náš pán řekl, že vytvořil mistrovské dílo!"

Hjoran smutně potěžkal hlavu sekery v ruce. „Ani o tom nepochybuji, chlapče. A nechápu to o nic lip než ty. Kovář přece neztratí sílu, s kterou se narodí! Může ji užívat špatně, nebo vůbec, když zestárne, ale přijít o ni? Jako když zhasne oheň? Nesmysl. To nám ale nepomůže. Nejsem boháč jako kováři ve velkých městech. Nemůžu si dovolit učedníka, co je kovář jenom napůl. Ani ti nemůžu zadat zkušební dílo."

Alv se sesul zpátky pod výheň, ve tváři stejnou barvu jako zapopelená podlaha. „Tak co máme dělat? Jít za bohatším kovářem?"

„Ano, a on vás za to nakope do zadku! Nechávají si od učedníků platit, chlapče, a pěkně mastně. Vlastně nemusejí dělat nic jiného. Vezmou i nekňubu bez talentu, když jeho rodina dost přitlačí, ale ne párek potulných dráteníků. Promiňte, ale tak jim budete připadat." Podíval se na mladíky, na Alva shrbeného pod tíhou zoufalství a na Roca nafouknutého zlostí. „Jestli ale chcete poradit..." začal po chvíli.

„Ano, mistře kováři?" zvolali dvojhlasně.

„No, s tou světlou kůží vypadáte dost jižansky. Když se tam vypravíte, nic nezkazíte, nejen na jih odsud, ale do opravdových jižních krajů za mokřinami, do Kerbryhaine, jak tomu říkají oni. Ne že bych tam někdy byl, ale pár kupců říkalo, že tam nevěří v pravou kovařinu! Nikdy o ní neslyšeli a kdo slyšel, pustil to z hlavy. Mají za to, že jsme nějací divoši, když své práci zpíváme. No, já nikdy žádného jižanského kováře neviděl, ale řekl bych, že s tím, co umíš, musíš být daleko lepší. Něco je naučíš, možná ještě vyděláš jmění."

„To je ono!" kvikl Roc a vyskočil do vzduchu. „To je ono! Děkujeme, dobrý pane, děkujeme ti nastotisíckrát! Alve, Alve, co ty na to? Půjdeme na jih, k mému národu? Víš, že jsem vždycky chtěl!"

Alv v zvedl zrak. Ve tváři byl bledý a v očích měl prázdný, vzdálený pohled. Přesto přikývl dost přesvědčeně. „Když chceš, Rocu, půjdu s tebou na jih."

„Skvěle, výtečně!" zasípal Hjoran, zjevně rád, že se z nepříjemné situace dostal tak snadno. „Tomu říkám bojový duch. Zkusit něco nového, ano, ano... No, nějak se nám připozdívá, ne? Můžete mi tu dneska pomoct, přespat ve

stodole - Marja už tam není, ha ha ha! -a ráno vyrazíte. Dali byste si něco k snědku, co? A nevěš hlavu, mládenče. Jednou se ti to určitě vrátí. Pak se supem vrať ke starému Hjoranovi, domluveno? A já z tebe udělám mistra, než řekneš kovář, uvidíš! A teď do práce! Musíme to tu trochu uklidit!"

Hjoranovu kovárnu opustili následujícího rána. Poslal je po jižní cestě, vysvětlil, kde přijdou na hlavní silnici, a naplnil jim vaky zásobami na týden. Aby z toho nevyšli tak lacino, dřel je skoro do úmoru, ale vzhledem k tomu, že jim nic nedlužil, bylo jídlo dostatečnou odměnou. Alv byl za rozptýlení vděčný, protože mu těžká práce dala zapomenout na prázdnotu. Všechno, čeho kdy dosáhl nebo ještě dosáhnout chtěl, se mu pod rukama rozplynulo, a teď jako poslední to, na čem stavěl svou nadřazenost, podstavec, jenž ho povyšoval nad ostatní. Přesto teď, kdy první bolest pominula, cítil, že poslední ránu dokáže určitým způsobem přijmout. Zneužil svého daru a ten mu byl odňat. Vypadalo to jako přirozený důsledek. Copak zradou a násilím nepoškodil i vlastní tělo?

Roc žmoulal klobásu a koutkem úst chrlil stále nové nápady, co si počnou na jihu, z něhož si skoro nic nepamatoval. Jeho rodiče jezdili na sever za obchodem a Roc osiřel, když kupeckou karavanu pobil mor. Přeživší ho prodali za sluhu. Ale polovinu jeho vyprávění Alv vůbec nevnímal, až Roc vybuchl: „Copak se netěšíš, hergot? To ty jsi chtěl vidět svět! Ty sis chtěl vydělat prachy..."

Alv nakopl trs plevele v krajnici. „Ano, kdysi. Ale dnes potřebuji něco jiného."

„A copak? Chceš až na měsíc?"

„Možná, kdybych tam našel, co hledám."

„A co to je? Kde to chceš najít? "

Alv pokrčil rameny a Roc zvedl oči v sloup.

Druhého dne dorazili na hlavní silnici. Alv se už pomalu probíral z šoku a obdivoval, jak se široká cesta kroutí mezi kopci jako světlešedá stuha a na obzoru vybíhá snad až do mraků. Když k ní ale došli, viděl, jak je rozbitá a koleje od vozů jsou vyjeté až na podklad, aniž by se je někdo snažil zasypat. V děrách po odplavené dlažbě se chytila hlína s travou, odolným plevelem a konvalinkami. Pro pěší pocestné to ale byla pohodlná cesta a putování na jih začalo pěkně ubíhat. Nebylo ale o nic snadnější, protože u silnice sice ležela velká města jako Saldenborg, Arlaby nebo Thuneborg, ale přes velkou poptávku po kovářích zde měl cech nemalý vliv a Roca s Alvem brali přinejlepším jako dráteníky. Také tak vypadali, protože kdysi slušné oblečení cestou rozedrali a nějakou úctu jim vysloužila jen Alvova vybraná mluva. Občas narazili na méně puntičkářského nebo lakomějšího mistra či tovaryše, který je za nádenickou práci nakrmil a nechal vyspat, ale častěji je vyprovázely nadávky nebo rovnou psi. Když se to jednou přihodilo, Roc srazil posměvačného učně k zemi masitou pěstí a pak měli co dělat, aby utekli městské stráži. Té noci spali jako psanci v křoví a k večeři ukradli úlovek lišce. Dalšího dne, jako pokaždé, pokračovali na jih.

Vlastně neměli sebemenší představu, kam jdou, protože jak znali sever špatně, o jihu nevěděli nic. Málokdo jim mohl něco povědět. V oněch časech se mnoho seveřanů na jih neobtěžovalo a na kupce bylo ještě brzy. Všímali si však, že se mění sami lidé; měli světlejší pleť, delší obličeje a občas modré nebo zelené oči, nemilou připomínku Ingara.

Alv mluvil čím dál méně a Roc měl často dojem, že v noci nespí. Měst ubývalo a byla stále menší, země divočejší. Po pár dnech pochodu úplně opuštěnou krajinou došli do chudého městečka jménem Dunmarhas, kde měli mnozí kůži světlou jako oni. Nijak jim to ale nepomohlo, protože místní obyvatelé měli hrůzu ze všeho, co přišlo zvenčí, ať to mluvilo sebevybranějším jazykem. Ale tady poprvé uznávali obyčejnou kovařinu, protože městští kováři řemeslo neovládali a nedodržovali cechovní pravidla. Pocestní je naučili několik drobných fíglů a dostali za to jídlo a nocleh u krbu. Tehdy z toho měli obrovskou radost. Když z Dunmarhasu odešli, uviděli, že se hory stáčejí do vnitrozemí a před nimi se otevírá rovný kraj. Povětří tu bylo vlhké a lesy zhoustly, byť tu mezi osamělými jedlemi rostly jen menší stromy jako osiky a jalovce. Podél cesty kvetly svídy, chudobky a orlíčky, nad hojnými potoky a říčkami se skláněly vrby. Mlha zrána vstávala brzy, ale pak celý den visela nízko pod mraky. Za poledne museli strpět hejna komárů. Silnice se před nimi

protáhla v rovnou dlouhou čáru až na obzor, kde nebylo nic - žádný kopec, údolí, hradba či dům, nic než nízké pokroucené stromky. V provlhlém vánku šustila vysoká tráva, často narušená jen remízkem sítiny. Mlhy zhoustly a vítr často donesl vůni moře, již Alv tak dobře znal už z dětství. Říční voda byla pitná, byť nahnědlá a ostrá na chuť, ale stojatá jezírka držela brakickou vodu a kaluže, jež se jim tvořily ve stopách, byly den ode dne slanější. V noci spali na tvrdé silnici, protože nikde jinde nebylo dost sucho a na chůzi stejně nesvítil měsíc dost jasně.

Celé dny procházeli močály a už jim skoro došlo jídlo, když jednoho mlžného večera uviděli světlo ohňů. Alv o společnost nestál, ale Roc bez diskuse přidal do kroku. Z větší blízkosti uviděli, že ohně hoří kolem dlouhé řady vozů, nejméně padesáti či šedesáti, seřazených u zříceniny opuštěné budovy, první, na kterou po dlouhé době narazili. Některé z nich byly jen lehké dvoukolky pro jednoho koně, další těžké čtyřkoláky určené pro koňská či volská spřežení, některé měly dokonce vleky. Kolem ohňů pobíhala spousta lidí, vskutku početná karavana, ale když se z mlhy vynořili dva poutníci, všichni začali volat na poplach a celý tábor se horečně chápal zbraní. Meče neodložili ani když zjistili, že vetřelci jsou jen dva, mladí, otrhaní a stejně světlí jako oni. Ze všech stran se na ně sesypaly otázky v jazyce, jemuž rozuměli, ale ve spěchu si jej nedokázali vybavit. Vypadalo to, že některá z napjatých tětiv každou chvíli povolí. Vtom se davem protlačil vysoký vousatý muž v plášti lemovaném kožešinou, odháněl lidi z cesty a něco křičel. Zůstali u něj čtyři lučištníci a dvojice lépe oblečených mužů s tasenými meči, ostatní se ale opatrně rozešli. Velitel zbraň neměl, ale než na poutníky po seversku promluvil, dlouho si je mlčky prohlížel.

„Máte naši kůži, ale neznáte naši řeč. Mluvíte snad touhle?"

„V ní jsem byl vychován," odpověděl Alv, „a můj společník též, byť pochází od vás. Jmenuje se Roc."

„A ty nepocházíš od nás?"

Alv pokrčil rameny. „Pokud vím, nedostalo se mi té cti. Jsem nalezenec jménem Alv, vychovaný na severu. Roc ve vyhnanství váš vznešený jazyk zapomněl a já ho znám jen z knih."

Vousáč nasadil úsměv neproniknutelný jako kamenná hradba. „No dobrá, ty můj výřečný nalezenče, já jsem Kathel Kataihan, řečený Poctivec, obchodník drobným zbožím a zvolený vůdce této kupecké karavany. Prodáváte, kupujete, nebo vám můžeme jinak sloužit? "

„Rádi bychom místo u tvého ohně, pane," zašvitořil Roc, „a snad něco k snědku, protože jsme už nějakou dobu nevečeřeli. Nic vybraného, chápeš, protože takhle pozdě večer nedělá těžké jídlo dobře na žaludek."

„Ach běda," zalamentoval Kathel. „Jsme jen Chudí obchodníci a sami nemáme víc, než abychom přežili cestu přes tyto bohem zapomenuté kraje a nemuseli přitom hladovět. Kdybyste nás navštívili v našich prostých domovech, rádi bychom se s vámi rozdělili o poslední kůrku, ale tady nemůžeme s ohledem na své blízké postrádat ani drobeček."

„Ale promiňte, že jsme se nepředstavili!" opáčil Roc. „Nejsme žádní tuláci ani žebráci, jak ses asi domníval, ale poctiví vzdělaní řemeslníci na cestě na jih za prací, kde snad ocení naše umění práce s kovem..."

Kathel vyvalil oči a jeden z jeho průvodců, malý plešoun, odložil meč. „Vy jste kováři? Severští kováři? Z dalekého severu?"

Roc zopakoval svou historku o nešťastné smrti jejich mistra a plešatý muž prohodil s Kathelem pár rychlých slov.

„Ano, umím opravovat kola i nápravy," přisvědčil Alv nejistou sothranštinou.

„A náš jazyk taky, jak vidím," poznamenal Kathel. „Dokážeš nám spravit vozy?"

„To je musím nejdřív vidět," opáčil suše Alv. „Mám nástroje, ale ne kovárnu. Bez ní to nepůjde..."

Kathel ukázal bradou na zříceninu domu. „Tohle je kovárna," pravil velkoryse, jako by ji právě vyčaroval. „Alespoň byla. Proto jsme tu zastavili. Snažili jsme se ji zprovoznit, ale o kovařině víme jen to, co jsme pochytili na cestách. Na té rozbité cestě se nám polámaly čtyři vozy, stěží sem dojely pohromadě, a dalších deset se může rozsypat, než dorazíme do Dunmarhasu. Ne že by nám ti jejich dráteníci nějak pomohli."

Alv se usmál. „Možná už toho umějí o něco víc. Tak se podíváme na ty vozy, na kovárnu, a já udělám, co bude v mých silách."

„Počkej chvíli!" ohradil se Kathel. „Ještě jsme nedohodli cenu."

„Oheň, jídlo, lůžko," řekl Alv. „Zbytek dohodneme potom, podle toho, kolik to bude práce. Nesmlouvám."

„Ty nám důvěřuješ?" zvolal Kathel, jako by ho to urazilo.

„No jistě," zasmál se Roc. „Přece ti říkají Poctivec."

„Pro pána krále," zavrtěl kupec hlavou, „kam ten svět spěje? Tak pojď, podíváš se na práci a pak přijmi naši skromnou pohostinnost."

Skromná pohostinnost byla tak bohatá, jak jen si mohli přát, a porce stačila i Rocovi. Alv mnoho nesnědl, ale vyhlídka na práci mu zlepšila náladu.

„Tak," zeptal se Kathel, když dojedli, „ty si myslíš, že to zvládneš?"

„Většinu," odpověděl Alv, „když tví muži uklidí kovárnu a rozběhnou výheň. Těm deseti kolům stačí jen nová obruč. To vám udělá i Roc, umí toho dost." Roc se narovnal a poplašeně se na Alva podíval. „Ty ohnuté osy a špice vám srovnám, že vydrží až na konec cesty, když nesjedete ze silnice. Ale co se týče těch dvou prasklých nábojů, opravím je tak na třicet lig, ale déle nevydrží."

Kupec mohutně vzdychl. „Dva náboje? No nic, to zvládneme. Vždycky vyrážíme s pár vozy navíc právě pro takový případ, vezeme na nich jídlo, co cestou stejně sníme. Takže jenom přeházíme náklad a ty pospravované pošleme domů. Ale čtrnáct jich ztratit nemůžeme, to ne! Připravily by nás o nejlepší zisky. Tak mi připadá, že mi vás dva poslalo samo nebe. Narazíme na vás zrovna tam, kde každý potřebuje kováře, za nejhorším úsekem cesty. A s sebou nikoho brát nemůžu." Přihnul si piva a vzhlédl k zřícenině. „Vždycky tu býval kovář, před stem, dvěma sty lety. Bývalo to dobré místo, i když trochu opuštěné, protože po silnici pořád někdo jezdil, v zimě i v létě, a věci se vždycky nejraději pokazí uprostřed divočiny. Takže tady, na konci silničního náspu, stála veliká hospoda a u ní kovárna. Časy se ale změnily, karavan ubylo, hospoda osiřela, ale kovárna zůstala. Čas od času tu taky nikdo nebyl, ale občas se v ní nějaký kovář na pár let usadil. Ten poslední byl ještě naživu, když tu na své první výpravě projížděl můj otec. To je tak, počkej chvíli, padesát nebo šedesát let. Ale kovář umřel a po něm už se tu nikdo neobjevil." Probodl Alva pohledem. „To by mohl být dobrý začátek pro dva mládence, kteří se nebojí trochy dřiny. Všichni kupci by byli za kováře moc vděční! Měl bys tu spoustu práce, karavany tu jezdí celé léto..."

„A zbytek roku jenom duchové a strašidla z bažin!" uryl Roc. „Pěkně děkuju! Na nás je to tu trochu mrtvý, viď, Alve?"

Ale Alv si prohlížel holé zdi a krovy, stále pevné a silné. Uvnitř plál malý ohníček, určitě tam, kde byla kdysi výheň, a jeden z kupců se dal do zpěvu. Ostatní se ke smutné melodii přidali a dokonce i Kathel si s nimi zabroukal.

Obuté nohy ušlé mám
na cestě celý den,
na cestě celý den!
Šikovné ruce bolavé
od těžké práce jen,
od těžké práce jen!
A přece nespočinu,
když den už končí!

„Nevím," řekl tiše Alv. „Já nevím..."
Horoucí srdce stoná si,
až nevím sám,

až nevím sám
co dělat, kam až jít
lásku zapomenout,
lásku zapomenout!

Ale už se k tomu nevrátil. Kathel zpěvem zjihl, nad pivem popotahoval a pak znenadání nasadil věcný tón a všechny je odvedl do kovárny, podívat se na postup oprav. Roc se hned přičinil při upevňování nové kůže na starý měch, ale Kathel s Alvem jen postávali a prohlíželi si stařičký dům. „Pěkné silné zdi!" poznamenal kupec a pochvalně poplácal jeden kámen. „Mí chlapci by to tu dali za den dohromady. Trocha dřeva z náhradních vozů a pár drnů stačí na dobrou střechu. K jídlu máš plné řeky ryb, fůru ptactva a co si navíc poručíš u svých zákazníků. A nemusíš se omezovat! Třicet lig kolem nemáš konkurenci, můžeš si diktovat ceny. Samozřejmě ne svému starému příteli Kathelovi. Tady vyděláš jmění!"

Alv se usmál, ale neřekl nic a opět probděl celou noc. Druhý den ovšem beze známky únavy nebo vnitřního neklidu pracoval s fortelem. Od úsvitu do soumraku pošmourného dne se potil v přestavěné kovárně, rovnal kola a nápravy, skovával nebezpečné vlasové prasklinky, které by mohly vyklopit vzácný náklad uprostřed brodu nebo v prudkém svahu. Byla to hrubá kolářská práce, ale všichni obdivovali jeho sílu a vytrvalost, především Kathel. Jen Roc, plně vytížený spojováním přesně vyměřených obručí a jejich nasazováním na kola, se na něj občas podíval se směsí zlosti, zmatku a starostí. Ale Alv promluvil až pozdě večer, když se potichu odebrali na své slamníky pod houněmi.

„Rocu, kamaráde," řekl s pohledem upřeným do hrnku svařeného vína. „Myslím, že má Kathel pravdu." Roc se nadýchl k odpovědi, ale Alv ho zarazil. „Je tu místo pro kováře, užitečné, důležité, a tady chci pár let zůstat."

„To tě ten úlisný parchant dočista pomátl?" vybuchl Roc. „Máš něco s hlavou, víš o tom?"

„Ano, mám něco s hlavou," připustil smutně Alv. „A se srdcem, s rukou a se vším, co ze sebe cítím. Narostl mi hrb, tak se musím narovnat. Mohu se mýlit, ale tohle opuštěné místo mě vyléčí."

„K Amicacovi s těmi tvými přeludy! Tady jich uvidíš ještě daleko víc - nebo brzy už vůbec nic. Měl bys slyšet, co si kupci vyprávějí o těchhle prokletých močálech. Jenom samá choroba a horší věci! Najdeš tu každou bahenní horečku, co jich na světě je. Shnijou ti vnitřnosti, prožerou kosti a krev se ti bude vařit! A jestli ti to nestačí, je to tu samý duch a strašidlo a vlkodlak a fůra dalších, co přišli po řece z Ledu."

„Přesto tu už lidé žili," odvětil Alv klidně. „Zatím jsme nic strašidelného neviděli."

„Bylo by načase!" zabručel Roc. „Alve, mysli trochu! Nebo to nech plavat a ber pro změnu chvíli ohled na mě! Jak jsi včera řekl, že jsem dobrý řemeslník, to tě předtím nikdy ani nenapadlo..."

„Nikdy mě nenapadlo, že by ti na tom mohlo záležet. Nevidím do tebe. Nemysli si, že si neuvědomuji, kolik ti dlužím, a že na tebe neberu ohled. Pokud je pravda, co říkal Hjoran, a podle těchto kupců by se zdálo, že ano, na jihu budeš bez pravé kovařiny stejně dobrý kovář jako já..."

„Sám víš, že to není pravda," zavrčel Roc a sklonil hlavu. „I bez kouzel jseš desetkrát lepší řemeslník..."

„Musel ses to naučit, když jsi nám sloužil, i když jsi nemohl dost cvičit. Ale na jihu to půjde a už nebudeš žádný poskok a sluha..."

„Hele, tobě už to bláto vlezlo na mozek! Jestli je to tak, platí to desetkrát i pro tebe. Pojď se mnou a budeš mistr, žádný učedník. Utop ty stíny v močálu, kam stejně patří. Co se stalo, stalo se. Kdybych tě z něčeho vinil, nikdy bych tě nevytáhl z věže a s radostí bych tě nechal na milost a nemilost našemu milému pánu. Snažil se tě ze všech sil svést na svou cestu, protože potřeboval tvoji moc. To jsem viděl i já, a jak jsi mohl odolat, tak mladý? Může za to on, a to, co jsi udělal, jsi spáchal v jeho stínu."

Alv vážně přikývl.

„Ano. Ale jeho stín je se mnou i teď. Rocu, kamaráde, až Kathel zítra pošle vozy na jih, jeď s nimi. Ale já s tebou nepůjdu. Ještě ne."

„Za Řeku s tebou!" zaklel Roc, otočil se zády a té noci už nepromluvil.

Nemluvil, ani když ráno vstal nový den, jasný a rušný, a na cestu se chystal mlčky. Kathel neváhal dát najevo překvapení nad rozchodem obou přátel a divil se, proč ho z toho Roc viní. Jako omluvu mu dal slušně naditý měšec a hromadu dobrých rad a šikovných adres, aby mohl rychle rozběhnout živnost. Roc nebyl hlupák a obojí přijal, byť váhavě. Konečně vyskočil na jeden vůz, s jehož kočím se už spřátelil, a když vozy se skřípotem a drkotáním vyrazily na cestu, ani se neohlédl. Pár set kroků za pobořenou kovárnou hlavní silnice opouštěla suchou půdu a dál pokračovala po sešlém náspu, protaženém bažinou až na obzor. Začátek náspu označovaly dva sloupy, vlivem povětří dávno beztvaré, a za jedním z nich čekal Alv.

„Tak co?" zeptal se chladně Roc.

„Ne," odpověděl Alv. „Ale ty se měj dobře, kamaráde. Nikdy se ti dost neodvděčím za všechno, cos pro mě udělal. Ale doufám, že to jednou budu moci aspoň zkusit."

Napřáhl ruku, Roc se sehnul a krátce ji stiskl. Ale neřekl víc než:

„Nepojedeme rychle. Když si to dneska rozmyslíš, snadno nás doženeš. Běh ti prospěje."

Alv se zasmál a zamával. Zůstal stát na místě, ale provázel kolonu pohledem, dokud nezmizela v jitřním oparu.

Za sebou slyšel, jak se kupečtí pomocníci snaží zříceninu připravit k bydlení. Další obchodníci se po Kathelově vzoru předháněli v příslibech neuvěřitelných výdělků, aniž by si uvědomovali, že to tady Alva nedrží. Ani zdaleka. Než se mu vrátí vlastní život, musí splatit velký dluh.

Toho dne s Kathelovými lidmi pracoval na domě a večer pak pod novou střechou rozprávěl s kupci o světě a popíjel jejich svařené víno. Získal dojem, že všechno jde od desíti k pěti, silnice jsou čím dál delší, počasí horší, zákazníci nepříjemnější a mýta nehoráznější. Pod běžnými stížnostmi zachytil Alv i tón hlubšího znepokojení. Sever se od Kathelova mládí velice změnil, a to měl nejlepší léta teprve před sebou. Tehdy byli Ekweš jen vzdálenou hrozbou a čas

od času vyrazili na nejdálnější sever. Vetší strach naháněli místní piráti a psanci. Nezávislá města vytvořila na ochranu svých občanů a životodárného obchodu silnou federaci. Vzdálenější spojenci dnes odpadli a zajímají je jen vlastní hradby. Ve zmatku Ekweš nevídaně zesílili a začali se odvažovat podstatně dál na jih.

„Pro poctivé obchodníky jsou to vskutku krušné časy," vzdychl Kathel. „Sice vyděláváme, ale jen proto, že konkurence už si na cestu na sever netroufá. Zákazníci musí přistoupit na naše ceny nebo odejít s prázdnou. Ale takové výhody se rád vzdám, protože stejně nebude trvat věčně. Letos ti tu ale projede dost karavan a v kovárně budeš mít spoustu práce, i když musíš pálit rašelinu a ne

uhlí. Bude se ti tu dařit dobře. A teď na kutě, protože zítra vyrážíme za svítání."

Ráno se Alv díval, jak dlouhá řada vozů kodrcavě mizí v dáli. Volci byli neteční jako vždy, ale rozpustilí koně ržáli radostí, že už opouštějí bažiny. Trvalo dlouho, než zmizeli z dohledu, a ještě déle, než dozněl poslední hlas kola, člověka nebo tažného zvířete. Ale když konečně všechno zmlklo, na kraj padlo ticho studené a šedé jako olověné nebe. Alv zavřel oči a opřel se o velikou voňavou hromadu rašeliny, již mu nakopali. K uším mu zvolna dolehly zvuky slatiny, zurčení vody, bublání ve stojatých jezírkách a chraplavé kuňkání jejich obyvatel, tenký bzukot hmyzu a vzdálený křik ptáků. V těch chladných hlasech by člověk stěží našel útěchu, ale Alv teď poprvé od chvíle, co utekl od Mistra kováře, našel aspoň příslib pokoje. Cítil se dokonale osamělý.

Za chvíli se otočil a odešel do domu, pokud se tak dá nazvat zřícenina s jedinou zastřešenou místností. Kovárna byla stěží víc než chatrč, ale střechu měla pevnou a staré přední dveře z okovaného dubu držely jako kdysi. Časem je v rozích pobil dalšími železy a vyměnil zrezavělé panty, až by se dveře hodily i do pevnosti. Čtyři stěny, střecha, dveře a teplá postel na cihlové podezdívce u výhně - víc nepotřeboval. Zabavil se uskladňováním hromady zásob, jež mu nechali kupci, zásob nejméně na měsíc. Dostal i háčky a dvě cívky nití. Brzy se vydá na ryby a najde i nějaké dřevo, aby mohl roztápět pod rašelinou. Dál do budoucnosti nehleděl; ta ať se o sebe postará, jak umí. Ale když si to pomyslel, hned viděl před očima Kařinu tvář a propadal zoufalství.

Tak se začal jeho život v rozpadlé kovárně na slaných bažinách, a byla to osamělá existence. Po zbytek prvního léta žil z nemnoha karavan, jež tu projely. Koval jim koně, vyráběl nože a meče, spravoval postroje a zboží, vozy i káry, a občas kočár majetnějšího cestovatele. Práci odváděl dobrou, protože nepotřebovala pravou sílu, a byl by vydělal hodně peněz. Ale většinou si odměnu vybíral v železe nebo jídle, jehož si pocestní do močálů brali víc pro případ nečekané nehody. Zásoby doplňoval i rybolovem a ptáčnictvím. Když našel dost dřeva na luk a šípy, začal ptáky nejen chytat, ale také střílet. Bylo to mizerné živobytí, protože na silnici bylo toho léta ještě méně pocestných než obvykle, a Alv se bál zimy, kdy nepojede nikdo. Věděl, že si musí nachystat zásoby, udil tedy úlovky v komíně nad výhní nebo je nakládal do soli, již vysušil ze slaných kaluží. Za svou práci mohl od pocestných žádat víc, neboť neměli jinou možnost, ale na to neměl povahu.

Živořil nuzněji než v dětství, ale teď za sebou měl několik tučných let. Nouzi zhoršovaly samy bažiny, zlé a nepřátelské. Vprostřed léta tu bylo větší vedro než v jeho kovářské výhni, vzduch plnila vlhkost, puch a mračna much. Ve vlažných kalužích se líně převalovaly podivné ryby a z bahna bublaly jedovaté plyny. Vysoká tráva zežloutla a položila se na zrádnou hladinu hlubokých močálů. Vzduch nad silnicí se leskl jako zrcadlo a pocestní se v dáli rozplývali a zase objevovali jako zjevení z nicoty. Přes to všechno se Alv koncem léta a začátkem podzimu, kdy cestovatelů znatelně ubylo, začal vypravovat stále hlouběji do slatin. Nebál se, že zmešká zákazníka, protože ostrýma očima viděl příchozí na míle daleko. Napřed hledal lepší loviště ryb a našel je. Nezapomněl však ani znalost kovů a věděl, že v podobných rozlehlých bažinách bývají balvany z dobrého železa, ač nikdo netušil, kde se tam berou. Právě při jejich hledání jednou prostým krumpáčem narazil na Bitevní pláň.

Byla to rozsáhlá oblast slatí asi dvě ligy od prvního ostrůvku pod náspem. Její hranici nikdy nenašel, neboť sahala přes celé srdce bažiny. A jako správné srdce močálů byla černá a nebezpečná, celá zarostlá hustými černými trsy s listy ostrými jako břitva. Celou oblast navíc křižovaly mělké propadliny, místy až sto kroků široké. Zřejmě kopírovaly koryto nějakého podzemního toku, protože byly plné stále tekutého bahna, jež vcuclo cokoli jako obrovská tlama. Propadliny nezůstávaly na jednom místě, ale týden co týden se stěhovaly, jako by si podzemní řeka hledala stále nový tok. Alv na ně poprvé narazil, když se propadl tenkou slupkou hnijící vegetace, a vytáhl se ven jen díky svému rýči. Když si chvíli odpočinul, napadlo ho, že by v propadlině mohlo být železo a hrabal v bahně, kam až dosáhl. Překvapilo ho, když na první pokus narazil na cosi, co určitě nebyl rudný kámen. Bylo to však tvrdé, vytáhl tedy rýč v očekávání poloshnilé větve nebo kořene. Ještě víc ho vylekalo, když se objevily zčernalé zbytky pancíře se zrezlými zbytky kroužkové podšívky. O podobné konstrukci nikdy ani neslyšel. Dost železa mohl ještě zpracovat, vzal tedy pancíř a věc pustil z hlavy. O pár set kroků dál, už v pevnějším bahně, však mezi kořeny mořské petržele, již si chtěl naložit na zimu, našel šípovou špičku a po ní ještě vrchlík železné helmy, opět neznámé konstrukce. V další prohlubni našel ještě jednu zbroj, ale k jeho hrůze v ní dosud vězel kus majitele, bezhlavý trup, mumifikovaný močálem.

Tehdy ji upustil na zem a utekl, ale brzy přemohl odpor a vrátil se, protože celá oblast byla pokladnicí kovu. Kdysi tu proběhla strašná bitva, možná několik, nemluvě o jiných tragédiích, a neustále putující bahno vynášelo smutné památky opět na světlo. Jednou narazil na celý vůz se zbytky kožené plachty na železných výztuhách a s kusem oje. Když se k němu tuhnoucím bahnem opatrně dobrodil, našel uvnitř v blátě i stále rozeznatelná těla muže, ženy a dvou dětí. Oblečení na nich dávno ztrouchnivělo, ale pod bahnem byly stále vidět zlaté vlasy. Muž držel v jedné ruce kusy kůže, zbytky opratí, ale druhou svíral šíp, jenž mu trčel z prsou.

„Utíkali jste," řekl Alv nahlas černým tvářím. „Kdo ví proč nebo před kým? Ale střelili tě, pane, a tvůj vůz zajel do močálu. A oni ti odřízli spřežení a tvou rodinu nechali utopit..." Začaly ho pálit oči, v návalu odporu se tedy opřel zády do shnilého dřeva a sešoupl vůz do tekutého středu propadliny. Močál zvolna pohltil povoz i jeho strašlivé břemeno. „Spěte dál," řekl do ševelení krvavých květů bahenní trávy. „Spěte a zapomeňte. Stačí, kolik nespravedlnosti chodí po světě ještě dnes."

S blížícím se podzimem a kratšími dny byly bažiny ještě strašidelnější. Vydatné deště proměnily pevné pěšiny ve zrádné klouzačky do močálu. Vrabci a drozdi se odmlčeli a namísto jejich písní se teď otevřenou krajinou nesly smutné noty kulíků, chrapot chřástalů a vzdálený křik mořských ptáků. Od moře se valila i hustá mlha, až nebylo vidět než vrcholky osamělých stromů jako spáry vztažené k nebi, a v ní se stíny měnily na zrádné a strašidelné přízraky. Některé se snad pohybovaly o vlastní vůli; za ním i před ním, kam se otočil, kráčely podivné průsvitné obrysy. Za nocí se pod černými mraky rozléhaly tajuplné výkřiky, ve stínech podél náspu tančila bledá světélka a vlhký sténající vítr mu bušil do dveří jako veliké pěsti. Zavíral se na závoru a málokdy vycházel. Když jednou za jasné mrazivé noci přece opustil stavení, uviděl klouzat nad zešedlou travou převysokou dýmnou postavu, postříbřenou světlem hvězd. Stál jako přikovaný, než ho minula, pomalu zacouval zpátky do dveří, tiše je zavřel, zamkl a pak se za nimi celý roztřesený složil na podlahu.

Nedlouho nato, když podzim přešel v černou lezavou zimu, se právě chystal na lože, když od severu zaslechl nezaměnitelný klapot kopyt a dunění vozů. Unaveně došel ke dveřím a sledoval, jak se k němu mlhou blíží světla luceren. Byla to malá karavana, nějakých osm nebo devět vozů a dvoukolka. Zaradoval se, že její nesnáze jsou ještě menší - jen prasklý klínek ve špici kola prvního vozu. Ze zásob vyrobil nový v pár minutách práce. Uložil kus slaniny a džbán vína, jež dostal za odměnu, aniž by věnoval pozornost projíždějící karavaně. Ale když ho míjela dvoukolka, podíval se do okna a spatřil v něm vyloženou útlou ruku. Dlouhý rukáv zavlál ve větru a v jeho stínu zahlédl na paži svůj zlatý náramek.

Co má ta holka, patří Louhi...

Ovládl ho zmatek. Jestli to byla Kara... Ale pokud to byla Louhi... A Louhi tu klidně jet mohla, ale proč míří na jih? Vzpomněl si, co o ní řekl Ingar: intrikánka, živelná pohroma, snad velká dáma z jihu... Vrací se domů? Natáhl k okénku dvojkolky krk a uviděl v ní ještě jednu postavu. Ve tmě viděl jen ženskou tvář, zahalenou něčím světlým, ale zda to byly vlasy nebo kápě, nezjistil. Zena ho zřejmě neviděla, protože se dívala přímo před sebe směrem k náspu. Stačilo zavolat... A riskovat, že je to Louhi. To by bylo skoro stejně nebezpečné jako narazit na Mistra kováře. Chvíle pochybností stačila, aby povoz odkodrcal. Viděl ještě, jak se na něj tvář potmě obrací. Ať byla kdokoli, podívala se na něj beze stopy poznání. I kdyby to byla Kara, přece by se ve svém zmatku neodvážil pohnout ani promluvit. Nechal dvoukolku odjet. Provázel ji však pohledem a viděl, jak se už na náspu otvírá okénko, vyklání se z něj světlá hlava a otáčí se za ním. V záchvatu trýzně se lhostejně otočil, i když si vynadal do nejhorších zbabělců. Neobrátil se, dokud rachot kol neztichl v dáli a karavana se pod bledou tváří vycházejícího měsíce nerozplynula jako stín. Pak se tupě odbelhal do kovárny a padl na postel.

Té půlnoci se Alv probudil zbrocený potem, ač oheň sotva hořel, a celý se horečnatě třásl. Když se zkusil postavit, jako by se mu pod postel přestěhovala bažina. Kosti ho bolely, zuby cvakaly a zanedlouho mu v plicích vzplál oheň. Když se podíval v přísvitu ohně na ruku, viděl skrze ni. Z posledních sil nanosil k ohni zásobu rašeliny a k posteli dost jídla a trest' z kůry jistého stromu, jež měla zabírat proti horečkám. Možná jen díky ní se z choroby dostal, ale přesto ho trápila po mnoho týdnů a jen tak tak ho nezabila. Občas blouznil u hasnoucího ohně a viděl v plamenech strašidelné tváře. Mrtví z Asenby v čele se starostou a černým Hervarem v zlomyslné pýše ukazovali své smrtelné rány. Rodina z potopeného vozu obstoupila jeho lože, mezi ně přišla Kara, nechala sklouznout plášť a pod ním byla nahá a svraštělá jako oni. Z koutů kovárny, hned tu, hned onde, všechno nezaujatě sledoval mohutný Ingar. Když se objevila Kara, zaklonil hlavu a dal se do smíchu, až popraskal a sesypal se na hromádku. Alv cítil na tvářích potůčky roztaveného stříbra, ale věděl, že to jsou jen slzy.

Naštěstí se vždy probral včas, aby stačil přiložit na skomírající oheň, a když to jednou nestihl, probudil se natolik při vědomí, že ho dokázal rozfoukat. Čas od času do sebe hodil lok hořké medicíny a když žaludek neprotestoval, i sousto nějakého jídla. Tak živořil, dokud jedné noci kolem slunovratu horečka neustoupila, ač se ráno slabostí skoro nedokázal pohnout. Nejhorší zima ho teprve čekala a on neměl dostatek zásob. Zdraví se mu ale zvolna vracelo. Zabalený v dekách vycházel do šera, do skučení větru a mezi padající vločky, a pokojně očekával konec svého trápení.

Pak jednoho rána, byť na bažinách byl ještě led a boky náspu pokrýval sníh, vyšel ven a ucítil ve vzduchu příslib jara. Zhluboka se nadechl, rozevřel náruč a v mysli i srdci mu nezbylo místo na nic než na čistou radost, že je naživu. Jako by se v těch těžkých časech nemoci konečně utkal s tím, co ho trápilo, a konečně se vykoupil. Horečka to z něj vypálila. Stále ho trápilo svědomí, cítil hrůzu a lítost, ale už to byla jen vzpomínka, nic víc. Nevyléčil se pouze z bahenní horečky.

Slunce vyšlo se vší slávou, nové v novém roce. „I já se znovu narodil," pomyslel si Alv, „tady na samotě. Jsem ještě ten chlapec Alv? Určitě ne. Tak se nikdy nejmenoval. Lépe být bezejmenným kovářem ze Slané bažiny - sám jediný, konečně celý..."

A tehdy si připomněl verše ve staré knize, slova starého jazyka, na něž narazil při kování helmy, a mezi nimi jedno se dvěma významy. Elof, jediný. Elof, kovář.

Tak to je moje jméno! pomyslel si, jako by to věděl celou dobu.

Elof, dříve Alv, seděl venku na slunci, dokud nezapadlo, a skoro se nehýbal, neboť byl vskutku jako novorozený. Všechna síla ho opustila a vracela se jen zvolna. Ale byl trpělivý a ze zásob ujídal, kolik se do něj vešlo, věda, že brzy bude zase lovit, sbírat bobule a vydělávat jídlo na projíždějících karavanách. První z nich projela na jih už za týden nebo za dva, a udělala Elofovi velkou radost, protože se po zimě na severu vracel domů Kathel. Kupce setkání také potěšilo.

„No podívej se na to! Z pětačtyřiceti vozů třicet sotva jede! Kola, špice, náboje, nápravy, některé drží pohromadě už jenom špína. Tohle dělají ty vaše zhůvěřilé severní silnice se ziskem poctivého obchodníka! Alve, jak se ti daří? Vidím, že jsi hubenější, ale šťastnější..."

„Byl jsem nemocný, ale už je mi lépe. A mimochodem, jmenuji se Elof."

„Aha!" zvolal bujaře Kathel, zamrkal a poklepal si prstem ze strany na červený nos. „Takže jsi mi tehdy přece jenom tolik nevěřil, abys mi řekl své pravé jméno! Neříkal jsem to snad, pane Ourhensi?" Dloubl malého plešouna zostra do žeber. „Neříkal jsem to? Alv není žádné jméno pro chlapa. Pravé vílí dítě! Nemůžu se na mládence zlobit, že byl napoprvé trochu ostražitý. Tak se na to napijeme!"

Elof ho při tom omylu nechal, protože přesvědčit o něčem Kathela šlo jen velice těžko, a námahy si užil dost při spravování vozů. Trvalo mu to skoro čtyři dny a Kathel mu za to nechal tolik jídla, že se mu málem nevešlo do kovárny. Když karavana vyrazila na jih a všichni za ním ještě volali, že se na jaře zase vrátí na sever, když to půjde, Elof si náhle uvědomil, že se na jejich návrat těší, i když bude muset mezitím přežít ještě jednu zimu. Přes všechna strašidla, mráz dlouho do rána a chumelenice od moře se mu bažiny stávaly domovem, téměř úkrytem před klatým světem. Mohl se tu starat jen o sebe, a to teď nebylo tolik práce. S blížícím se jarem tu měl klid a přes cvrlikání ptáků bylo sotva slyšet ozvěny starých svárů.

Přesto se ozvaly ještě téhož dne, když hledal na kraji Bitevní pláně obruče na kola a podkovy, aby doplnil tenčící se zásoby. Po oblevě bláto vyvrhlo celou hromadu mrtvol. Většina byla žalostně potrhaná, ale jedno veliké neporušené tělo leželo stranou ostatních tváří dolů, napolo vytažené z močálu, jako by se ještě teď snažilo uniknout. Bojovník měl na sobě černé kroužkové brnění, u ostatních příliš zrezivělé pro další použití. Tohle se zachovalo lépe, ale když se k němu Elof opatrně brodil, aby se podíval zblízka, v okované ruce se něco blýsklo. Šetrně roztáhl ztuhlé prsty a uviděl v nich jílec meče, jenž se hned vzápětí rozpadl. Pod ním se do bahna táhlo něco černého. Sáhl po tom a hned leknutím a bolestí vykřikl. Ale nepustil, s obtížemi zbraň vytáhl a otřel ji o trávu. Byla to čepel rozpadlého jílce, černá jako mužovo brnění. Pořezal si o ni dlaně do hloubky. Zapomněl na bolest, hvízdl obdivem, zvedl čepel na světlo a po břitu steklo několik kapek jeho krve. „Jakýpak dávný kovář tě udělal, krasavce, že se ti chce pořád tak kousat, co? Rád bych ho potkal, abych mu řekl, že jsi stejně silný a pevný jako v den, kdy tě vykoval. A abych zjistil jak!" dodal se závistí v hlase. Vzal ho za jílcový trn, potěžkal v ruce, vyrovnal, prohnul a nakonec švihl velkým obloukem, až usekal čerstvé trávě hlavičky. Tehdy ho něco napadlo, podíval se na hromadu zrubaných těl a zamyšleně pokýval hlavou. Bylo těžko je spočítat, ale mohlo jich být aspoň třicet. Ještě jednou hvízdl, shlédl k velikému bojovníku a pokusil se ho otočit, aby se podíval do tváře muže, který bojoval s takovou zbraní a s tak strašlivým výsledkem. Ale pohyb narušil křehkou rovnováhu. S tichým šepotem sklouzla postava zpátky do močálu a okamžitě zmizela pod hladinou. Jen ruka v kroužkové rukavici se na chvíli zvedla nad bahno a pak se i ona se zabubláním potopila. Elof chvíli stál v úžasu a pak si přiložil černou čepel k čelu v tiché poctě.

Meč vzal s sebou domů a po větší část bouřlivé noci na něj koval co nejlepší jílec. Chtěl vyrobit něco hodného takové zbraně, už jen aby dokázal něco náročnějšího, než spravit kolo. Ale jak by mohl, se svou nemocnou duší? Vzdychl jako vítr v komíně. Nepostrádal jen vzácné kovy, ale hlavně schopnost udělat z nich něco pořádného. Stloukal tedy kousíčky nejlepší oceli, jakou našel, a často vzdychal nejen těžkou prací. Když ale sledoval tanec plamenů a naslouchal písni větru, našel v nich rytmus a harmonii, z níž se postupně stal nápěv, melodie rozlehlá jako bažiny, z nichž vzešla, příjemných tónů, leč temnějšího a smutnějšího názvuku. Původ meče odrážela až příliš dokonale a nakonec byl se svou prací na jílci spokojen. Pevné linie přesně ladily s rovnou čepelí, a na ozdobu našel klubko stříbrného drátu. Co ale bylo nejdůležitější, přesně spočítal váhu, takže nový meč dokonale seděl. Něco tak krásného už dlouho nevytvořil. Když rozklepal a zbrousil poslední nýtek na spoji čepele a jílce, položil meč na kovadlinu a sledoval, jak se ve vzorech na jílci honí šedé světlo, odražené od ohně, jako těžké mraky nad bažinou. A byl to jen odraz od výhně? Otáčel mečem před očima na všechny strany a lovil sebematnější světélka jako mřenky v tůni. Bál se připustit i tu nejmenší naději. Ani si nevšiml, že se nad blaty zvedl ledový vítr, hasí mu oheň komínem a tluče na dveře.

Nakonec, už skoro k ránu, pomyslel na odpočinek. Ale zrovna když vstal od kovadliny, na dveřích zaduněl rázný tvrdý úder.

„ Vylez! Pojď ven, kováři ze slané bažiny, a okovej mi koně! Den se blíží a já musím dál!"

Elof stál chvíli jako přibitý. Všechna hrůza bažin na něj spadla. Ale pak se vzmužil. Proč tu je, než aby pomáhal ztraceným poutníkům? Ale než vykročil ke dveřím, vzal s kovadliny meč. Zatáhl závoru, pootevřel na škvírku a za okamžik měl co dělat, aby je v hrůze zase nezabouchl.

Venku na silnici, s oblaky páry u nozder, stál obrovský kůň, pravý válečný oř, a na něm jezdec větší, než snad může smrtelník být. Halil se černým pláštěm, ale na zádech měl ještě dlouhý špičatý štít a do pochvy u sedla zasouval masivní kopí. Na dveřích byla zvenčí stopa po jeho tupém konci. Jezdec sklouzl ze sedla, plášť za ním zavlál a odhalil zraku černé brnění.

Alv se rychle okřikl a spláchl strach návalem pohrdání. Co by mu pomohlo krčit se za dveřmi? Ať je bojovník třeba ze samotného podsvětí, nedá najevo ani stopu strachu. Potěžkal v ruce nový meč a otevřel dveře dokořán. Když k němu příchozí dorazil, všiml si Elof, že má hrud-ní plát tak jasně černý jako hladina jezera za měsíčné noci, ne matný jako kroužkové zbroje z močálu. Po boku se mu houpal široký meč v pochvě stejné barvy a když shodil kápi na záda, odhalil černou helmu. V průzorech hledí viděl Elof jen tmu, ale pod ním bledou velitelskou tvář, orlí nos, černý plnovous a úzké posměvačné rty. Kůň neposedně zařehtal a zadupal kopyty do cesty. Elof zvolna spustil meč k zemi. „Kampak, v tomhle čase? A tak zhurta?"

Vysoký bojovník si Elofa prohlédl od hlavy k patě a pak promluvil hlubokým přísným hlasem, aniž by zvedl hledí: „Večer jsem byl v Nordeney a než začne den, musím být na jihu."

To dělalo přinejmenším třicet nebo čtyřicet lig. Elof stěží skryl úsměv. „Tomu bych rád věřil, kdybys měl křídla..."

Muž nepohnul brvou, jen sevřené rty už se neusmívaly.

„Když to zvládne vítr, pak i můj kůň." Zvedl hlavu

a podíval se po nebi. „Už teď hvězdy blednou! Tak sem s tou podkovou, kováři, a pospěš si!"

Elof hněvem ztuhl, ale ten šílenec měl pravdu. Plýtvají časem. Čím dřív se ho zbaví, tím lépe. Pohrdavě pokrčil rameny,

zasunul meč za opasek, došel k polici s připravenými podkovami, pochybovačně si změřil koně před domem, dal do výhně největší z nich a opřel se do měchů, až zrudla žárem. Bojovník se beze slova otočil a dovedl koně ocasem ke dveřím.

Elof se opřel mohutnému zvířeti ramenem o zadek, vzal ho za nohu a vysadil si kopyto na koleno. Pod kůží koně hrály svaly - pravý válečný oř, hodný svého obrovského pána. Ale když se Elof přesvědčoval, že stará podkova odpadla čistě a v kopytě nezůstaly hřeby ani špína, kůň se poslušně podřídil. Kovář sáhl pro kleště a vytáhl z výhně rozpálenou podkovu. Když ji však přiložil ke kopytu, čekalo ho zklamání, neboť byla nejméně o třetinu užší. Na větší navíc neměl dost železa, musel by skovat několik menších. Ukázal ji jezdci a ten si ji nevzrušeně prohlédl.

„Je moc malá..." začal Elof, ale pak překvapením ztratil řeč. Kolem rozpálené podkovy se zavlnil vzduch jako za křivým zrcadlem, podkova tloustla a slábla, až se začala kroutit, nabývat, roztahovat...

Nevěřícně přiložil kov ke kopytu. Zasyčel kouř, ale mohutný oř se ani nepohnul. Když se dým rozplynul, podkova dokonale seděla.

Otevřenými dveřmi zadul póry v větru, oheň ve výhni zaprskal a pohasl, Elofovi vstaly vlasy na hlavě. Aniž by vzhlédl, chytil připravené kladivo s hřebíky a bez ohledu na ledový třas v zádech a v žaludku rychle a zkušeně podkovu přitloukl.

Elof se chtěl vyhnout cizincovu pohledu, sáhl tedy po pilníku, aby práci začistil, ale na holé paži ucítil stisk kroužkové rukavice. Musel zvednout oči. Cizinec zavrtěl hlavou. Válečný oř zaržál a zadupal mocně jako hrom a obr se za zvonění meče u boku vyhoupl do sedla.

„Podkovals ho jako pro bohy. Tak dobrou noc, mistře Elofe!"

„Nejsem mistr," ucedil Elof přes zuby. Cizinec se pohrdavě usmál a Elof měl pocit, že si s ním jen hraje. Zvedl hlas do sílícího větru: „Co jsi to udělal, proklatče?"

Obr se zasmál, jako když příboj syčí ve štěrku. „Já? Nic. Všechno jsi udělal ty sám. Ale na východě svítá a mě volá bitva. Tu máš za práci, mistře kováři!"

Zpod pláště se vynořila okovaná ruka a hodila mu stříbrnou minci. Peníz pomalu stoupal a klesal, jako by plul ve vodě nebo v oleji. Letěl líně, ale prudce se točil, až Elof nemohl odtrhnout zrak. Natáhl se po něm, vyskočil, sevřel kolem něj prsty, ale tu se vzduchem mihlo něco černého a minci mu vzalo. Za zvuků výsměšného krákorání upadl do bláta. Nad ním se o stříbrňák handrkovali dva velcí havrani, náhle se otočili a vyrazili za koněm, jenž s hromovým duněním mizel po silnici směrem k Náspu. Popletený Elof vyrazil za nimi a vrhal do chřtánu větru všechny nadávky, které mu přišly na jazyk. Veliký hřebec však nevjel na Násep, ale zlehka sjel po svahu a pokračoval bažinou. Elof, vydrážděný k nepříčetnosti posměšným krákoráním, se vrhl za ním. Podivuhodný kůň běžel zlehka přes suchou zem, přes bažiny, ba i přes pouhou vodu, a Elof se hnal stále za ním. Do zad se mu opřel vítr a nesl ho dlouhými skoky, až stěží věděl, zda se ještě nohama dotýká země, či zda běží vzduchem. Před ním se ve vichru nesli havrani, ale přesto nemohli jezdce dostihnout. Kolem černé helmy se vznášela aureola světla, s ramen vlál tmavošedý plášť, prostíral se větrem, až zastřel celou oblohu, až zakryl světlo, až Elof běžel neproniknutelnou tmou; konečně se váhavě zastavil, rozpálený a udýchaný. Netušil, jak dlouho utíkal a kam, byl jen trochu unavený. Do svítání nemůže zbývat moc času... Opatrně vykročil, uslyšel šplouchnutí a ledová voda mu natekla do bot. Vzhlédl a uviděl, že tma řídne, ale úsvit

to nebyl; spíš soumrak. Zoufale se rozhlížel na všechny strany. Viděl známé mokřiny, cáry mlhy nad travou, ptáčky poletující těsně nad zemí v předtuše deště. Ale v téhle části bažin ještě nikdy nebyl. Byl sám uprostřed močálu v mlze, padala noc, kovárna s Náspem mohla být mnoho lig kterýmkoli směrem a Elof netušil, jak se vrátit.

KAPITOLA PATA
Piráti

Chvíli věřil, že se ho zase zmocnila horečka a ošálila mu smysly. Z omylu ho vyvedly mrznoucí nohy; není to žádný sen, i když možná právě z nějakého procitl. Vděčně vylezl ze zamrzlého potůčku, vysoukal se z bot a nacpal do nich tu trochu suché trávy, která tu rostla. Pevné boty mu kdysi dal jeden kupec a Elof byl rád, že šel kovat koně pořádně obutý a oblečený. Byl unavený, třásla jím zima a pomalu dostával ukrutný hlad. Měl s sebou ještě méně, než s čím přišel do Slané bažiny. Přišel i o svůj osvědčený luk na ptáky a rybářské náčiní. Náhle si na něco vzpomněl a zašátral u pasu. Nenašel za ním meč a chvíli zmatkoval, než si ho všiml o kousek dál proti proudu, zřejmě tam, kde poprvé zastavil. Mohl se aspoň bránit a nález ho zahřál u srdce. Když se pro zbraň sehnul, objevil vedle v bahně stopu kopyta, do níž ještě prosakovala voda. Ve spáncích mu zabušila krev. „Ty kurví parchante!" zavrčel a pevně sevřel jílec. „Cos mi to udělal? Kam jsi mě vzal? Jak..." Ale nechal toho. Otázku, jak se vrátí do kovárny, nechal raději nevyslovenou. Nemusel by se dočkat odpovědi.

Pěkně popořadě. Napřed se musí porozhlédnout kolem a zjistit alespoň přibližně, kde je. Podle hvězd... ale nebylo vidět hvězdy ani měsíc. Někde za mraky teď zapadalo slunce; zkusil odhadnout kde a cestou pro boty si zapamatoval směr. Tráva je nevysušila ani zdaleka, nemohl si však vybírat. Vytáhl zvlhlé chomáče stébel a neodpustil si kletbu, když na nich našel jemný písek. Písek?!

Zahrabal rukou na dně potůčku. Mezi prsty mu proteklo písčité bláto a ve vzduchu ucítil slanou vůni mořských řas. Podíval se na obě strany klikatého proudu.

Tráva tu byla daleko vyšší, skoro po krk, a měla širší listy. Mezi dlouhými stébly rostly slanobýly, kuřinky, bojínky a kamyšníky. Všechny si pamatoval z dětství, ale u Náspu je nikdy neviděl. Polkl, postavil se, ještě jednou zavětřil a zaposlouchal se do ticha. Vůně soli byla daleko silnější, než na jakou byl zvyklý. A to hučení nebyla jen krev ve spáncích. Někde nedaleko, zhruba ve směru, kde zapadlo slunce, dorážel příliv na písečnou pláž. Ještě jednou polkl, ztěžka, protože mu vyschlo v hrdle. Jednou při hovoru o ekwešských nájezdech do vnitrozemí se zeptal Kathela, jestli je na Náspu v bezpečí. Kathel mu se smíchem odpověděl: „Aby ne! Celé mokřiny jsou ve skutečnosti říční delta, čím

blíž k moři, tím jsou širší. Násep tedy kdysi postavili co nejdál od moře, aby nemusel být tak dlouhý. Víš, jak daleko to máš z kovárny k moři? Dobrých sedmdesát lig! Už se tu cítíš dobře a v bezpečí?"

Kdysi se cítil. Kdysi. Ted to bylo naopak. Už věděl, kde má hledat svou kovárnu; stačilo jít za východem slunce. Ale sedmdesát lig! V bažinách se daly denně ujít dvě nebo tři. Přes dvě stě mil! Tiše si sedl, zaposlouchal se do šumění příboje a začal si zoufat.

Ale když jeho uši přivykly hučení moře, zaslechl v něm i.vyšší tóny, zpěv ptáků, volání tuleňů... nebo lidské hlasy. Hned vstal a jal se brodit houstnoucí mlhou, která se valila od moře jako duch povodně. Kde jsou lidé, je i oheň, jídlo, společnost, šance přežít i na tomto strašném místě. Mohou být nepřátelští, to jistě, ale měl přece meč. Po procházce kratší, než čekal, plochá bažina skončila a začaly zvlněné travnaté duny, zbrázděné potůčky stejně jako hory řekami. Jedním takovým údolíčkem zaslechl hlasy jasněji. Mlha zhoustla, ale když kolem jedné duny opatrně nahlédl na pláž, přitáhl jeho zrak jako maják rudý svit ohně. Výhled na plameny mu clonil mohutný stín, z dlouhého trupu vystupoval štíhlý krk. Zřejmě viděl vysokou příď lodě vytažené na břeh. Nevypadala na ekwešskou galéru, ale přesto opatrně vytáhl meč. Mistr kovář ho naučil šermovat dost na to, aby poznal dobrou zbraň, ale ještě nikdy neměl příležitost si své schopnosti ověřit v opravdovém boji a ani po tom netoužil. Nebyl tu jediný úkryt a mnoho by si nepomohl, ani kdyby se pískem plazil po břiše. Prostě půjde dál a spolehne se na štěstí.

Zasunul meč zpátky za opasek, ale jak šel zčerstva studeným mokrým pískem, nenechával ruku daleko od jílce. Čas od času se do mlhy promítl stín, jak skrytá postava prošla kolem ohně. K bližšímu boku lodi ale došel bez problémů a chvíli tu počkal, opřený rukou o prkna porostlá vilejši. Na dlani mu zbyly slizké kousky mořských řas. Z pokrouceného kovového bodce na přídi visely sotva uschlé mořské traviny; loď zřejmě nebyla na suchu dlouho. Z druhé strany slyšel hlasy, ale slova nerozeznal. Musí to zkusit.

Opatrně obešel příď a náhle se ocitl v kruhu světla a překvapených tváří.

Obličeje měly světlou barvu, ale zvířecí divokostí si nezadaly s tvářemi Ekweš. Muži vyvalili oči a jako jeden, bylo jich snad dvacet, vyskočili. Zasyčely tasené zbraně. Elof zvedl holé ruce, ale hned musel uhnout letící sekeře. Rychle se přitiskl zády k trupu lodi a vytáhl na hrozivě postupující muže svůj meč. „Stůjte!" zavolal. „Nechci vám nijak..."

Na hlavu mu zamířila těžká čepel, již odrazil obouručním krytem a vyrazil ji útočníkovi z ruky. Námořníci o krok ustoupili, ale světlovlasý cvalík v jejich středu zařval a vrhl se na něj s těžkou halapartnou v rukou. Elof uskočil, muž stočil úder shora do strany a Elof se musel vyhnout dalším skokem. Hlava halapartny se zasekla do lodi, útočník ji vyškubl a znovu zaútočil. Elof se rozmáchl proti ní a odrazil zbraň i s tlouštíkem. Pak naštvaně zařval a skočil po útočníkovi, až o sebe ostatní námořníci zakopávali, jak se snažili klidit z cesty jeho svištícímu meči. Někdo sothransky volal, ať přinesou píky a luky.

Tlouštík ale neustoupil. Elof se s ním musel utkat a zaútočil na nohy, aby soupeře donutil vyskočit. Námořník však sek blokoval dolní částí halapartny a Elofovi odskočila plocha čepele od okované násady. Halapartna nemeškala a ostří mu vyjelo po krku. Elof ji se zoufalou silou zarazil mečem; tentokrát však zbrani nastavil ostří a čepel čistě projela dřevem i kováním. Tlusťochovi zbyl v ruce jen neškodný kyj. Elof kopl odseknutou sekeru za sebe a ustoupil. Snad budou teď poslouchat...

Dupot přibíhajících nohou zaslechl příliš pozdě. Ostatní námořníci sotva stačili uskočit a už se na něj zpoza přídě vyřítil další útočník. Zahlédl jen rozmazaný obrys, přikrčený a napjatý, a záblesk zrzavých vlasů. Pak proti němu vyrazil dlouhý meč. Elof do něj sekl vší silou jako sekerou do stromu a útočník klopýtl. Otočil se však na patě, okamžitě nabyl ztracené rovnováhy a mečem vyjel na Elofa z nečekaného úhlu. Elof stěží nastavil čepel, ale protivníkův meč ji napohled ovinul jako had a jediným škubnutím ji Elofovi vytrhl z ruky. Každý kloub v paži vykřikl bolestí, málem vykloubený, a Elof strčil postiženou ruku do podpaží druhé. Jeho meč tupě dopadl do písku, kde na něm spočinula těžká bota.

Ostatní námořníci zvedli zbraně a s bojovým pokřikem vyrazili. Zastavila je až zdvižená čepel. Zrzek je držel v uctivé vzdálenosti a zatím si Elofa prohlížel od hlavy k patě. „Na tohle jste si přinesli píky a luky?" zeptal se chladně velice čistou sothranštinou. „Na jednoho muže?"

Tlusťoch byl vzteky bez sebe. „Esli je to muž! Moc se mi nezdá. Přišel na nás támhle z močálu, no jo! Nechci to riskovat..."

„Myslím, že popravu můžeme odložit o jednu dvě otázky. No?" otočil se na Elofa. „Rozumíš mi?"

„Ano, rozumím," odpověděl Elof. Než pokračoval, prohlédl si protivníka. Otočil přikrčený, aby byl co nejmenším terčem - mistr šermíř. Teď, když se narovnal, převyšoval Elofa o hlavu, ale byl hubenější, užší v ramenou, šlachovitý, neurčitého věku. Oblek sestávající z tmavozelené tuniky a jezdeckých kalhot byl napohled přes značné opotřebení pevnější, byť prostší než pestré hábity námořníků. Odrážel jistou důstojnost jeho tváře. Rysy měl podobné jako Roc nebo Kathel, ale ne tak oblé, spíš dlouhé a tvrdé, přísný rovný nos, pevnou bradu a lícní kosti, bledou kůži opálenou od slunce. Vlasy měl tmavší než Roc, spíš do bronzova, oči pak modrošedé jako mořská mlha a stejně těžko prohlédnutelné. Klidný pronikavý výraz Elofovi připomněl Mistra kováře, ale tolik mu nevadil. „Nechtěl jsem nic špatného," vysvětloval Elof. „Ztratil jsem se v bažinách. Nedokázal bych tam bez ohně a střechy dlouho přežít. Přišel jsem požádat o pomoc."

„S taseným mečem?"

Elof se ovládl. „Tví přátelé mě napadli. Nenechali mě říct jediné slovo! Chtěl jsem být slušný, ale..."

„...nedostal jsi příležitost. Chápu!" Probodl pohledem tlouštíka, jenž právě žalostně sbíral kousky své halapartny. „Může být, ale nesmíš být na mládence moc přísný. Zřejmě víš, co jsou Mokřiny zač; pocestní mají strach, co se za nimi objeví. A mají pravdu. Jak ses v nich dokázal ztratit?"

„Bydlím tam," odpověděl Elof a vyvolal tak mezi muži bouři nevole. Pár jich ustoupilo, další zvedli zbraně. „Nejsem strašidlo!" odsekl. „Bydlím u Náspu..."

„Tak co hergot děláš tady?" zavrčel tlusťoch.

Nemělo cenu těmhle pověrčivým stvořením vykládat všechno. „Hledal jsem daleko od domu železo a ztratil jsem cestu."

„Železo?" vyštěkl šermíř s výrazem dravce na cestě k zemi.

„Ano," vysvětlil klidně Elof. „Železo a starou zbroj. Jsem kovář..."

Přihlížející náhle projevili zájem, dokonce úlevu. Tlusťoch se na ně otočil, ale šermíř luskl prsty. „U Náspu? Pravda, zaslechl jsem, že na Náspu je zase kovář. A máš kovářskou sílu, to se musí nechat." Obrátil se na tlouštíka. „Co říkáš? Ze by se na nás konečně usmálo štěstí?"

„Bylo by načase. Esli je to, co říká. Esli mu můžeme věřit. Esli je k něčemu. Almi chlastal, ale aspoň jsme věděli, na čem jsme. Teda, proč by se kovář, co stojí aspoň za prd, usazoval támhle v bažině?"

„Proč si mne nevyzkoušíte?" zavrčel Elof, bez sebe zimou, hlady a vzteky.

„Obdivuhodný návrh, kováři," řekl šermíř. „Podle přízvuku jsi severan. Vyznáš se v lodích?"

Elof zavrtěl hlavou. „V životě jsem byl jen na jedné a ne z vlastní vůle. O stavbě lodí nevím nic."

Šermíř si vzdychl. „To náš poslední kovář také ne, a horší než on být nemůžeš. Poslyš, kováři, v bitvě jsme přišli k úhoně, stěží jsme dopluli na naši pláž, a jediný kovář mezi námi je mrtvý, ne z bitvy, ale z pití. Pojď se podívat. Mohu, kapitáne?" Tlouštík zavrčel, ale nechal oba jít, byť šel s ostatními pomalu za nimi. „Dřevo jsme spravili," řekl šermíř, „i když tu mnoho stromů nenajdeš. Ale nejhorší je to tady na kýlu." Ukázal do místa, kde se začínala zdvihat příď a kýlový vazník posilovalo železné kování. Odsud také vystupovalo zkroucené železo pokryté řasami. Elof trávy rozhrnul a viděl, že to kdysi byl veliký harpunový bodec s protiháčky po celé délce. Díky tomu, že sahal až před příď, dělal z celé lodi obrovské kopí, ale teď ležel nakřivo a nepolámané protiháky byly k nepoužití zpřehýbané. „To je naše beranidlo," řekl šermíř. „Na severu se mu myslím říká iarnskekke - železná brada. Bez něj nemáme proti větším lodím šanci. Když nám ho dáš dohromady, dostaneš oheň, deku a jídla, kolik máme. Nuže?"

Elof popošel k rozbitému bodci a zuřivě přemýšlel, kdo mohou ti námořníci být. Tlusťoch a jeho muži vypadali na piráty, ale dlouhý šermíř mluvil chytřeji a vybraněji než obyčejný lupič. Elof měl ale dost rozumu, aby se neptal, přinejmenším ne hned. Všechnu pozornost soustředil na polámané beranidlo. Kdysi byl kov pevný a silný, ale ran bylo trochu mnoho... Znenadání se napřímil a zaklel. „Tohle už někdo spravoval, ne?"

Šermíř se výmluvně podíval na otylého kapitána a ten zatáhl hlavu mezi ramena. „No jo, je to pár měsíců. Almi to zmáknul slušně..."

„Nezmáknul! Podívej se na tenhle hák, pane kapitáne, je prasklý, ale v té prasklině už je rez a špína! Sklepal jenom vršek a nechal dutiny. Žádný div, že to nevydrželo. A tady kousek navařil, místo aby skoval celou trhlinu."

„Typické," zabručel šermíř. „Inu kováři, oči máš bystré, a to je dobře. Ale dokážeš to předělat?"

„To není těžké..." začal Elof sebevědomě, ale hned se zarazil. Ucítil tak strašný žal ze ztráty, že na něm byl vidět. Kapitán věnoval svým lidem významný pohled, ale Elof už chytil dech. „Kdybych tu ovšem měl své nástroje. Samozřejmě jsem je neměl s sebou, když jsem se... ztratil."

„Samozřejmě," zopakoval nezaujatě šermíř. „Dole u ohně je Almiho nářadí. Chtěl jsem to s ním zkusit sám. Ale o kovářském umění vím jen z knih a proti opravdovému kováři nic neumím, zvlášť když je ze severu. Budou ti Almiho nástroje stačit?"

Elof je s odporem odložil. „Je to mizerné nářadí. Kousky, co za něco stojí, jsou staré a strašně opotřebované. A není v nich skoro žádná síla ani otisk osobnosti." Teprve teď si uvědomil, jak veliká síla byla v nářadí Mistra kováře a jeho vlastním. „Nechápu, jak mohou jižní kováři pracovat bez síly..."

Ale na tvářích kolem něj, i těch tmavších, se mísil jen zmatek s pohrdáním. Dokonce šermíř se shovívavě usmál nad tou pověrou. To znamená, že ani sečtělý Sothran - hodně sečtělý, protože studoval kovařinu - o pravém umění nic neví. Kdyby jim tak mohl ukázat...

A možná může.

„Stačí mi," řekl nakonec. „Ano, opravím to beranidlo'. Budu ale potřebovat kovadlinu..."

„Almi pracoval na železným kvádru," zabručel kapitán. „Hodil si ho vždycky na špalek, nebo co. Bude stačit?"

„Předpokládám, že naprosto. A lepší výheň. Z kamení tady na pláži můžete nějakou postavit, asi takhle..." Nakreslil do písku půdorys pícky. „Měchy nějak vymyslíme. A když se zvedne vítr, vytáhneme na správné straně kámen a měchy nebudou potřeba."

„Chytré!" hlesl šermíř. „A jak dlouho..."

Elof pokrčil rameny. „Den, den a noc..."

„To je moc!" zvolal šermíř hněvivě, až vztek přeskočil i na Elofa.

„Copak za to můžu?!" odsekl, pěsti zaťaté, zlostný pohled upřený do dlouhé tváře šermíře. Nečekaně zasáhl kapitán.

„Nech ho bejt. Almi by se s tím packal tejden a já nebo ty ještě dýl. Když ho chceš bít, najdi si lepší hůl. I tak je nejspíš chytíme."

Štíhlý muž se zvolna uklidnil a Elof si uvědomil, že ho celou dobu něco trápilo. S čela zmizela mnohá vráska a náhle vypadal jen o málo starší než Elof, daleko do třicítky. „Budiž," kývl. „Souhlasím, měli bychom být vděční za to, co máme. Tak do práce, mládenče..."

„Napřed se najím, když dovolíš," odvětil suše Elof, „a trochu vyspím. Jinak nemohu dobře pracovat. A rád bych zpátky svůj meč, jestli ti to nebude vadit. Než mi postavíte výheň, stejně mnoho nenadělám."

Kapitán zlostně zavrčel, ale šermíř se najednou rozesmál. „Nu dobrá! Zaručím se za tebe. Když budeme pracovat, ty se najíš a vyspíš, to je za předchozí hrubé zacházení dobrá omluva. Ale co se týče meče..." Zvedl Elofovu zbraň z písku a obdivně si ji prohlédl. „Pěkná čepel. Přiznám, že bych sám takovou rád. Navíc jsem ji vyhrál v souboji..." Elof se zamračil. „Ale tím spíš chápu, jak na ní lpíš. Chtěl jsem ti odpovědět, že meč dostaneš až po práci, ale chápu, že bys bez

něj nebyl ve své kůži. Tumáš!"

Zdvořile Elofovi podal zbraň křížem přes ruku. Elof uchopil jílec a stejně zdvořile se uklonil. „Jsi velkorysý a já tvou důvěru nezklamu. Vynasnažím se udělat svou práci co nejlépe a co nejrychleji."

Šermíř přikývl. „Přes všechnu hubatost mluvíš jako kniha, kováři. Jmenuji se Kermorvan a tady po kapitánu Ermahalovi jsem tu velitelem. Mohu znát tvé ctěné jméno? "

„Elof, kovář od Náspu, momentálně bez cechu a bez mistra."

„Tím lépe, dej na mě," zavtipkoval Kermorvan. „Nuže, Elofe, chceš jídlo a odpočinek. Maile, vstaň a běž to zařídit. Zbytek půjde pro kameny, pokud možno ploché, a doneste je sem..."

Když měl pak Elof plný žaludek a zabalený v dece ležel u ohně, vzpomínal na všechno, co se přihodilo. Rozhodně tu nebyl zrovna v bezpečí. Ale když s tímhle Kermorvanem jednal odvážně a přímo, nic nezkazil. Dosáhl, čeho chtěl. Opravdu? S hrůzou si uvědomil, že šermíř svou zdvořilostí a velkorysostí obrátil všechno vzhůru nohama. Teď byl těm lidem zavázán, i když to zpočátku bylo naopak. Na chvíli se rozčílil, ale brzy ho to přešlo. Takový závazek omezuje jen čestného muže a Kermorvan ho tudíž za čestného muže považoval. V jistém smyslu to byla pocta, ale dost zvláštní, když ani netušil, kdo jsou ti hrdlořezové a k čemu vlastně ono hrozivé beranidlo potřebují. Tím vším se ale teď nechtěl zatěžovat, protože měl tělo únavou těžké jako z olova. Jemný písek se pod ním rozestoupil.

Kermorvan na něj překvapivě čekal u čerstvě dostavěné feldšmídy a zkusmo klepal do malé kovadliny. Elofovi zvonění železa dunělo hlavou; po možná i několika nocích spal jen hodinku či dvě. Ale šermíř se nemohl dočkat práce, kvůli níž museli napřed odmontovat zkroucenou zbraň od kýlu. Napřed bylo nutno odlámat kusy, jež bránily přístupu k mohutným hřebům. Elof vleže na hromadě lodních kufrů právě jeden takový ohyb vyrovnával, když se bolestivě praštil o výstupek, jenž připomínal spíš dřevo než železo. Zalovil ve změti kovu a nahmatal konec těžkého šípu z palubní kuše. Kleštěmi ho vyprostil z bočních trámů. Když ho pak uviděl, nedokázal skrýt překvapení, protože si černomodré opeření pamatoval až příliš dobře. Kermorvan vzhlédl od svého hřebu a přikývl. „Ano, kováři, to jsou naši nepřátelé. A zdá se mi, že i tví. Bojujeme proti Ekweš. A proto si musíme pospíšit!"

Společnými silami odnesli nemotorné beranidlo po písku k feldšmídě. „Doslechli jsme se," funěl Kermorvan, „že zítra před večerem tudy na sever propluje silná flotila, a já bych nesnesl, kdyby ji to nic nestalo!"

Elof divoce přikývl a přiložil na oheň. „Tak si tedy pospíšíme. A dáme do toho všechno... co zvládnu." Vzpomínal na slova, útržky zpěvů, kousky veršů, které se dají zabudovat do špice kopí. Pokud je lze užít na beranidlo, pokud v jílci svého meče viděl opravdu víc než jen odlesky ohně... Vtom mu něco došlo a vyplašeně se otočil zpět na Kermorvana. „Říkáš na sever?! Když se Ekweš vracejí domů? Ale proč nezaútočit, když jeli na jih, než stačili loupit a plundrovat..." Uviděl, jak se Kermorvan tváří. „Aha. Chápu."

„Jinak by nebojovali," řekl Kermorvan smutně. „Jen když na ně čeká kořist a zisk. Jsou přece jen pouzí piráti. Nemohu změnit jejich přirozenost. Je jich jen pár. Musejí číhat v skrytu mlhy, útočit na osamělou loď. Ale pak bojují! Což nemohu říci o jiných!"

Elofovi v hrůze docházel smysl šermířových slov. „Chceš říct, že Ekweš už rabují i bohatý jih? A nikdo se jim ani tam nepostaví?"

„Ne po tom, co se stalo prvním obráncům. Rok od roku se odvažovali dál na jih podél pobřeží až ke Kerbryhaine, jíž se u vás říká Suderney, a záhy napadla mohutná flotila naše severní výspy. Strážce marky, mocný šlechtic a neomezený vládce svého kraje, ztratil trpělivost při čekání na rozhodnutí radních. Poslal proti Ekweš vlastní brance, aniž by čekal na pomoc z města. Ale jeho vojáci padli do posledního muže, ač měli desetinásobnou přesilu. Od té doby se nájezdníkům nikdo nepostavil."

„Ale... ale my vás Sothrany považovali vždy za mocný a bohatý národ, samá hradba, za niž se nikdo neodváží a armáda, jíž se nikdo nepostaví... Nerozumím tomu."

Kermorvan pokrčil rameny. „Armády máme, ale žádné válečníky, kapitány, ale žádné vůdce. Žili jsme v míru příliš dlouho, což by nevadilo, kdybychom ho dokázali udržet. Nemáme vládu kromě Rady, spolku tlouštíků, kteří se bez hlasování nedohodnou ani na dnešním datu. Strážce marky se na severní hranici lépe vzdělal ve válečném umění, ale vždy bojoval jen s lapky na Sporných územích a s piráty jako tihle... jako my. Radní se zatím krčili za hradbami a v měšcích měli dost důvodů, proč nebojovat. Doufali, že válka nezačne, dokud jsou ve funkci." Zhluboka se nadechl. „A protože se nedokáží postavit skutečnému nepříteli, hledají nepřátele v lidech, kteří... ale nic. Musí se něco udělat, byť sebeméně, aby si barbaři nepředstavovali, že jih dobudou stejně snadno jako Nordeney..."

„Mí lidé se jen tak nevzdali!" skočil mu do řeči Elof, sám překvapen, jak snadno odpustil nebohým obyvatelům Asenby. „Bojovali!"

„Ano," připustil Kermorvan, „když už jim nezbývalo nic jiného. Mí lidé se zařídí stejně, až jim nepřítel stane před branami. Ale to už bude pozdě, protože nepřítel zničí vesnice jednu po druhé jako u vás, místo aby narazil na jednotný národ. Když dokázali bez problémů rozdrtit armádu Strážce marky, nedokáže se jim osamoceně postavit žádné město, kraj, ba ani sama Kerbryhaine."

Elof přikývl, když si vzpomněl na sebevědomé Harthaby v době, kdy jen pár dní cesty na jih stále doutnaly trosky Asenby. Je ještě vůbec nějaké Harthaby? „Máš pravdu. Přesně tak to u nás bylo."

Kermorvan překvapivě zavrtěl hlavou. „Vaše zem za to vůbec nemůže. Nikdy nebyla jednotná, nedostala ani šanci se sjednotit. První obyvatelé si sami zvolili nezávislost a já netvrdím, že udělali chybu."

Elof si ho nevěřícně prohlédl. Stál před ním opravdový vzdělanec, ne pouhý šermíř. „Zřejmě víš o dějinách severu víc než já. Měl jsem za to, že mi Mistr zprostředkoval mnohé vědomosti, ale teď chápu, že byly velice omezené. Vyprávěj mi něco z dějin, zatímco budu pracovat!"

„Zatímco budeme pracovat!" opáčil veseleji Kermorvan. Zpočátku se snažil svým slovům dostát s velkým úsilím. Při rozebírání pokrouceného beranidla zapojil všechnu sílu vytrvalého šlachovitého těla a na hovor mu mnoho dechu

nezbylo. Když však došlo na kování, nezbývalo mu než sledovat Elofa při práci a chvílemi vzít za měchy. Tehdy, když padl večer, vskutku převyprávěl mnohé historie, jazykem severu i jihu, v nichž byl stejně zběhlý. Elof se jen podivoval, jak málo ví o Nordeneyi, Suderneyi i širém světě kolem nich.

I vyprávěl šermíř o zemi Kerys, dnes pouhé legendě, kterak tam poprvé předpověděli nástup Ledu a kterak mnozí z obou zdejších příbuzných národů vyrazili přes oceán na jih této země, zvané Brasayhal, v naději, že jejich děti budou už navěky žít svobodně.

„Ale mýlili se," řekl Kermorvan s hrubým severským přízvukem, jako by se tam narodil, „a když k nim po mnoha generacích dorazil Led, rozdělili se. Jako dnes jižní kraje, i jejich země měla jeden střed, veliké město zvané v tvém jazyce Strandenburg, Město u vody, srdce a hlavu říše, jemuž byla ostatní města jen místními správami a výspami. Své hlavní město milovali coby odraz zašlé slávy Kerysu. Ale v hrůze z Ledu mnozí toužili opustit svou vlast a vydat se na jih a na západ, nehledě k nástrahám hvozdů a hor v srdci tohoto kraje, jež museli buď překonat nebo obejít. Netušili však, jak dlouho to potrvá či zda to lze vůbec provést, natož zda je cesta dovede do obyvatelných krajů. Nakonec se národy rozdělily; jeden se rozhodl odejít, druhý zůstat. Ti, kdo zůstali, pocházeli většinou ze severního Kerysu a stále tužší mráz lépe snášeli. Králové pocházeli z mnohokrát smíšené krve a snažili se oba národy přesvědčit či přinutit, aby zůstaly. Jižní národ přesto utekl." Na chvíli se odmlčel, neboť Elof s pohledem upřeným do plamenů vyzpěvoval útržek neučesaných veršů.

Oceli jasná! Jestřábí duchu!
Jehlou buď, kopí, slyš můj hlas!
Jak slunce paprsek
ukrájí z mraků
ty krájej ze svého cíle!

„Jedni obdivovali jejich odvahu," pokračoval Kermorvan, „že se vydávají na tak nebezpečnou cestu. Druzí tvrdili, že útěkem jen vyhovují vůli Ledu a považovali je za zbabělce, již raději riskují neznámá nebezpečí, než by bránili těžce vydobytou zem. Nevím, kdo měl pravdu, ale asi bych byl zůstal. Nakonec však bylo třeba hrdinství na obou stranách. Neboť ti, kdo utekli, došli přes hory sem na slunný jih až po mnohých útrapách a celá polovina zaplatila cestu životem. K cestě a budování nové říše se váží legendy o velikém hrdinství a strašných obětech.

Hrdinové ale byli i na východě. Tehdy, pokud vůbec, žil Vayde a další legendární bohatýři. Ještě po dvě generace drželi říši, zatímco mráz a Led překročily jejich severní hranice. Led vyslal dlouhý jazyk na jih a ledovce rozdrtily hrdé Město u vody na prach. Leží tam pohřbené dodnes. Zbylí obyvatelé se s hořkostí odvrátili od svých králů a uprchli. Někteří se usadili v menších městech na

východě, většina se však ve stopách svých bratří vypravila do cizích krajů na jihu a na západě. Mnozí cestou zahynuli, neboť jich bylo méně a byli hůře připravení než první výprava. I tato doba zrodila své hrdiny. V mladé říši Kerbryhaine se jim však nedostalo vřelého přivítání, neboť místní lidé ještě nezapomněli na urážky a útoky těch, kdo kdysi zůstali. Proti hrdinství se na obou stranách postavila krutost, zrada a zloba. Nově příchozí museli nakonec utéci na sever, o který první vlna uprchlíků nestála. Časem se smísili s jinými uprchlíky, snědým národem z krajů daleko na západě za mořem a za Ledem. Tak vznikla tvá severská domovina.

Přistěhovalci budovali své osady daleko od sebe, neboť i na Východě a dokonce v Kerysu byli zvyklí žít v samostatných městech. Bez hlavy říše však zůstali slabí a chudí. I když později nenávist mezi severem a jihem vyhasla a rozproudil se čilý obchodní ruch, severní města se stále nedokázala spojit k obraně ani mezi sebou, natož s námi. Nezávislost pro ně měla příliš vysokou cenu."

Elof vážně přikývl, ale neodtrhl zrak od dvou kousků železa ve výhni, jež chtěl skovat. „Vzpomínám si, jak to bylo u nás v městečku. Jediným spojením se světem za hradbami byly cechy a kupci, jediným zákonem slovo starosty a rady starších. Vyšší moci by se nikdy nepodřídili."

„Ano. V tom se shodli se snědými lidmi, protože ti právě utekli před říší Ekweš a rozhodně nestáli o jinou. Byli jen pokojní rybáři a rolníci a nezajímalo je nic než plavba, půda a počasí. Za mír už jednou krvavě zaplatili. Naši osadníci chápali, jak jsou proti jihu slabí a chudí, není tedy divu, že tmavší uprchlíky přivítali s otevřenou náručí. Dnešní seveřané jsou dobří lidé, ale příliš zahledění do sebe. A to je nebezpečné, když si na vás brousí zuby Led!"

Elof na chvíli odložil kladivo a podíval se na Kermorvana.

„Můj pán mluvil o Ledu stejně jako ty, jako by byl živý..."

Kermorvan vyvalil oči. „Ale vždyť je živý! To ti víc neřekl?" Nechápavě zavrtěl hlavou. „Mistr ti nezprostředkoval jen omezené, ale rovněž velice podivné vědomosti. Slyš tedy, co u nás ví každé malé dítě. Za Ledem vskutku stojí živá vůle a je to vůle zlá. Chce - nebo chtějí, protože jich je údajně víc - zničit všechno živé. Nevím proč, ale je to tak. Ze všeho nejvíc nenávidí nás lidi a tu trochu kultury, již jsme si vymohli. Čas od času nás využije, ale hlavně se nás snaží srazit na úroveň zvířat a pak nás stejně snadno zničit. Proto nejvíc nesnáší Kerbryhaine, neboť ta je silná a vzdálená. Led je jen zbraní té vůle, pomalou, ale nezadržitelnou. Neříkal jsem ti snad, jak se natáhl po velikém městě? Nikde ještě tak daleko na jih nedorazil, ale už se dere horami na severu tvé země."

„Já vím," přikývl tiše Elof, vytáhl díly z ohně a lehkými údery je skoval. „Slyšel jsem ho."

„Slyšel jsi..." Kermorvan vytřeštil oči a chvíli se nezmohl na slovo. Pak vybuchl: „Jak ses opovážil jít tak blízko? Led není prázdný, obývají ho strašná stvoření, hrozná zvěř a děsy, jež se bojím pojmenovat. Ta vůle je přitahuje spolu se vším nečistým, cestují po Ledu jako po moři a dělají mu předvoj, šíříce smrt a hrůzu. Přicházejí vždy, když Led sílí, někdy až sem do mokřin. Jak ses opovážil?"

Elof chvíli mlčel. Kladivo držel nad kovadlinou, ale neudeřil. Přemýšlel, zase po dlouhé době vzpomínal na okamžik, kdy poprvé uviděl přísvit na obloze a Mistr mu vyprávěl o své pouti, novém učení, přetavení, vykování...

Na kovadlině Ledu.

Elof divoce zabušil do sváru rychlými tvrdými údery, až jiskry létaly a kusy rozpálené oceli se slévaly bez znatelného zlomu. Kermorvan na něj upřeně hleděl. „Sešel jsem na scestí," řekl Elof, ale nevysvětlil to.

Kermorvan pokrčil rameny. „Nevím, jestli je to možné. Říká se, že vedle mocností ledu jsou i jiné. K nám tě rozhodně přivedly v pravý čas." Tázavě se na Elofa podíval, jako by se chystal položit přímou otázku. Elof se rychle odvrátil, ponořil skovaný kus do improvizované kalicí lázně a vděčně se skryl v oblaku páry. Na příliš mnoho otázek ještě nechtěl odpovídat ani sám sobě, natož tomuhle cizinci, který o sobě neřekl skoro nic.

Kermorvan to vycítil a dodal: „V pravý čas, když tě nebudu zdržovat od práce." Rozhlédl se mlhou. „Blíží se ráno. Jak dlouho..?"

„Sedm hodin, možná osm. A pak hodinu na přidělání. Úchyt na kýlu musíme zesílit."

Kermorvan zabručel: „Doufejme, že máme tolik času. Ty zpěvy a písmenka... Budou k něčemu?"

Elof se usmál, vzal další dva kusy železa a vrazil je do výhně. „To se uvidí. Práci nezdržují. Možná o pár minut."

„Ne? Ty minuty mohou rozhodnout!" Z netrpělivosti ho popadala zlost. „Dělej jak myslíš! Sám víš nejlépe, jak nato."

„Děkuji!" řekl Elof a myslel to vážně. Další kompliment, další břímě zodpovědnosti; tenhle Kermorvan dobře ví, jak přimět lidi ke spolupráci. „Myslím... myslím, že to stojí za pokus, i když při opravě moc síly nemají. Chápej, já nepochybuji o síle pravé kovařiny, ale o sobě."

Kermorvan, už zase uvolněný, si palcem promnul bradu. „Tak to se snad nemáš čeho bát."

Elof pokrčil rameny a otočil obrobek v ohni. „Za pár hodin uvidíme."

„Snad. A co pak, Elofe?"

„Pak vyrazíte honit Ekweš."

„A ty?"

„Já? Já půjdu domů." Elof vytáhl delší kousek a jal se ho kladivem narovnávat. „Ale když mě vysadíte nad nebo pod mokřinou, budu mít kratší a bezpečnější cestu. .." zaváhal, aniž by věděl proč.

Kermorvan dělal, že si ničeho nevšiml. „Nemůžeme vyplout před bitvou, protože jinde nás nechrání mlha. A pak tě tu také nemůžeme vyzvednout, protože Ekweš prohledají celé okolní pobřeží a my se nesmíme vrátit. Někam tě odvezeme jen v případě, že se nalodíš dnes." Naléhavě se ke kováři naklonil a v pronikavých šedých očích blýskl odraz rudého ohně. „Proč ne, Elofe? Už tak mají přesilu, možná sto na padesát. Muž jako ty by mohl zvrátit šance."

Elof popotáhl. „Nejsem bojovník."

„Ze ne? A kdo, když ne ty? Jsi silák i na kováře a dost mrštný. Umíš trochu šermovat. A nenávidíš Ekweš, to je bez debaty. Tak pojď s námi!"

„No jasně, jedem!" zavrčel kapitán, právě se vynořiv z mlhy. „Porazils mě a to se hned tak někomu nepovede, nemám pravdu, Kermorvane? A když jsme u toho, moh bys mi udělat kování na nový topůrko..."

Elof se rozesmál. „Spolehni se. Ale udělám takové, které hned nepovolí. Co se týče ostatních návrhů, uvidíme. Teď se někdo opřete do měchů, protože jinak to nikdy nenarovnám..."

Než beranidlo dodělal, slunce přešlo poledne a mlha zřídla v lehký opar. Na kýlu se skvěl nový pevný závěs a zasadit do něj beranidlo bylo otázkou několika okamžiků. Kapitán piráty hned vyhnal naložit loď a vztyčit stěžeň, ale Kermorvan se nemohl od zbraně odtrhnout a jen nábožně přejížděl prsty po lesklém tmavém kovu. „Beru svá slova zpět!" pravil nadšeně. „Udělal jsi z ní lepší zbraň, než kdy byla, pevnější, ostřejší. A běhají tu zvláštní odlesky..."

Elof ležel strhaný na zádech v písku a význam Kermorvanových slov mu chvíli docházel. Když se tak stalo, otočil se a vyskočil. Toužil se podívat, ale také se bál. Co tam šermíř vidí? Má snad i on v krvi trochu nadání?

„Jako když se honí rybky v kaluži!" dodal Kermorvan očarován. „Jako bys tam zakoval slunce. To se říkalo o dávných duergarských kovářích. Ale já tu ztrácím čas! Teď máme opravdovou naději!" Poručil námořníkům připravit lana a kladky. Elof bázlivě natáhl ruku k teplému kovu, podíval se na něj a pak do něj. Pod nazelenalým leskem oceli vskutku probíhalo světlo, chvíli jasné, chvíli bledé, tepavé jako krev v žilách. Hrubá práce mu ožila pod rukama.

Chytil meč, položený vedle jeho pláště a kazajky, a důkladně si prohlédl jílec, jímž ho vybavil. Uviděl stíny mraků, i když nebe bylo jasné, rozpité obrazy bludných myšlenek. Prozření, návrat naděj, jež raději zavrhl, ho skoro zabolelo, jako kdyby začal pohybovat dlouho ochrnutým údem. Ale uniknout mu nemohl a v samé bolesti zažíval rozkoš. Měl si to domyslet, už když sáhl na mizerné nástroje a nic v nich neucítil. Při práci u Hjorana si té prázdnoty nevšiml. Jen síla dokázala vycítit jinou sílu nebo její nepřítomnost. S radostným výkřikem vyhodil meč do vzduchu, chytil ho, sevřel na lesklém jílci prsty a přitiskl ho k hrudi. V jeho práci byla síla, i když netušil jaká. Vrátilo se mu umění a nemoc definitivně ustoupila.

„Najednou jsi hotový válečník!" rozesmál se Kermorvan o kousek dál na pláži. „Tak co, pane kováři? Jdeš s námi do boje, nebo chceš dál hnít ve své kovárně, pokud ji vůbec najdeš?"

Elof zarazil meč do písku, až tam stál jako výhonek podsvětí. Zvláštní, že do jílce něco vkoval, aniž by věděl co. Ale co teď věděl o sobě? Má se vrátit do bažin a žít jako dřív? Močál mu kdysi tolik vyhovoval, byla to skrýš ani ne tak před Mistrem kovářem, jako spis před jeho pohrdáním sám sebou, očista pro nemocnou duši. V utrpení našel trest a možná se polepšil. Nebýt jeho, mnozí pocestní by nenašli svůj cíl. Sám se díky tomu vyléčil. Přes všechnu opuštěnost mu mokřiny poskytly bezpečný přístav, kde mohl žít prostě a užitečně a nestarat se o nic, než o holé živobytí. Ale směl na ně zapomenout, když se mu vrátilo zdraví i umění? Bylo správné dál se schovávat? Svět běžel dál a nečekal, než vyleze z bažiny. Co pomsta na Ekweš? Co závazek k Rocovi? Co slib daný Kafe? A co s tou strašnou silou, již dal nechtěně do rukou bezohlednému člověku?

Chvíli nevěděl, co má dělat, ale nerozhodnost ho rychle přešla. Přikývl, zároveň rozzlobený a pobavený. Ať už ho sem dovedlo cokoli, bylo to v pravý čas. Ekweš měli čím dál větší kuráž a on pomáhal těm, kdo se jim dokázali postavit. Ať konal v kovárně sebevětší dobro, víc toho zmůže venku ve světě. A z širého světa ještě nic neviděl, nic neuměl, a byl stále ještě mladý.

Otočil se na Kermorvana a vytáhl sluncem rozehřátou čepel z písku. Svou cestu už viděl jasně. „Budiž, ty sothranský piráte! Jdu s vámi! Ale s jednou podmínkou. Až bitva skončí, můžu odejít. A vy mě vysadíte se zásobami dost blízko nějakého města. Platí?"

„Platí!" zvolal Kermorvan. „Mohli bychom si na to podat ruku, ale já mám lepší nápad. Na útok je ještě moc brzy, Ekweš by nás viděli na míle daleko. Stejně musíme čekat. Tak z tebe udělám alespoň trochu šermíře. Zkřížíme na to meče?" Kermorvan tasil ocel šedou jako jeho oči.

Elof se usmál a černá čepel se zaleskla v překvapivé nádheře. Napodobil Kermorvanův postoj. „Dobrá odměna za to, co jsem tě naučil z kovařiny..."

A tak se přes hodinu rubali a houstnoucím šerem zvonily čepele. Nevytížení piráti se shromáždili kolem a smáli se vždy, když Elof dostal za vyučenou plochou čepelí nebo padl obličejem do písku, vzteklý jako pes. Všichni už si při Kermorvanově učení vytrpěli svoje. Ale záhy, sotva se do zátoky nahrnula mlha, se přestali smát a jen zamyšleně pokyvovali hlavami a sázeli své podíly z kořisti na vítěze. Elofovi totiž síla vynahradila pomalejší reakce a z kovadliny měl nacvičené přesné údery. Nakonec, příčky zaklíněné, se navzájem podívali do očí a Kermorvan zasípal vyschlým hrdlem:

„Lepšíš se! Jednou... velký bojovník... jenom chtít!"

„Spíš budu bušit do železa... než do lidí," vydechl Elof. Dlouhán se zasmál a zrovna chtěl odpovědět, když se z vysokých dun za pláží ozvalo volání: „Plachta na obzoru! Pluje z jihu! Černá plachta!"

„Připravit k vyplutí," zahřímal kapitán. „Konec flákání, všichni muži k lanům!" Kermorvan jediným plavným pohybem vyprostil meč, zasunul ho do pochvy a odtáhl Elofa k ostatním pirátům. Loď, tažená lanem napjatým mezi zádí, silným pařezem a příďovým navijákem, se zvolna valila po kulatině. Ti, kdo nenapínali svaly u navijáku, sbírali za lodí polena a nosili je před ni. Elof se na zádi podivoval, že se nikdo nezraní, ale zřejmě to měli dobře nacvičené. Dlouhý štíhlý trup vklouzl do nehybných vod bez jediného šplouchnutí. Kolem nízkých boků se válela mlha a záhy pohltila i nohy námořníků na palubě. Mnozí tiskli v dlani amulety nebo dělali pověrčivá znamení. Dokonce Kermorvan přitiskl čelo k stěžni a zamumlal pár slov. Elof se prostě ohlédl na břeh, ale ten už se rozplynul v mlze a pach bažiny se ztratil v tisíci lodních smradů od dehtu a mokrých tuleních přikrývek až po bezejmenný hnus v podpalubí. Kapitán vytáhl těžký balík v mastném hadru a když ho rozbalil, padlo světlo luceren na velikou zvířecí hlavu s očima z rudého skla a zuby z mosazi. Kapitán hlavu nasadil na konec čnělky, až se nad přídí vznášela jako prohnutý labutí krk.

„Amicac!" zvolali námořníci a provolali slávu. Elof se otřásl.

„Proč se tak ochotně hlásí k mořskému ničiteli? " pošeptal Kermorvanovi.

„Dovedeš si představit pro piráty lepší symbol?" pravil temně šermíř. „Hrůza, metla a prokletí, ke všemu se hlásíme. Jsme vyhnanci a zločinci. Vlastní lidé nás mohou pobít stejně dobře jako nepřátelé." Hořce se zasmál. „Možná jsme s ním uzavřeli dohodu. Posíláme mu potravu, někdy sami sebe. Proč bychom ho neměli žádat
o ochranu? Opřete se do těch vesel! Zajistit kolíky!"

Veslaři se usadili na lavice a uložili dlouhá těžká vesla na kolíčky, jež tu sloužily jako havlinky. Chvíli je nechali ve vzduchu, jako by chtěli veslovat spíš mlhou než vodou, ale když kapitán zavelel a udeřil halapartnou o palubu, ponořili listy, jako jeden muž zabrali a štíhlá loď vyrazila vpřed s pěnou kolem nového beranidla.

Někdo se dal tiše do zpěvu a ostatní se v rytmu veslování k smutnému popěvku přidali.

Na vlnách pluje
překrásná,
Saithany mořské panny krásné tělo!
Kadeře vlají
slunečné,
bílými prsy razí racků cestu!
Přeštíhlé tělo,
bělostné,
hedvábné boky plují vzdutým mořem!

Nad sbor se vznesl Kermorvanův čistý hlas.

Saithano, ke mně pojď,
nenech mě spáti
v samotě vod,
Kde si se mnou příboj hraje
a rvou mě prsty ledové!

„No jo, ať si volají Saithanu, dokud můžou," obrátil se kapitán na Elofa, „protože ta je, pane kováři, jediná naděje utopenců! Než ty hajzly najdeme, ať se bavěj, stejně to potmě a v mlze nebude hned tak."

„Ale jinou možnost nemáme," dodal klidně Kermorvan, „protože za dne a pod plachtami bychom neměli šanci. Pomáhá nám jen fakt, že jsou mizerní námořníci a neodvažují se daleko od břehu. Vždy musí projíždět mlhou tady v deltě a tehdy je dostaneme!" Zahleděl se do houstnoucích mlh, kde Elof nic neviděl. Za okamžik křikl rozkaz a zpěv utichl. Přitiskl ucho k boku, jako by naslouchal. „Podle těch vln bych řekl, že jsme za útesem, co, kapitáne? " Oslovený chvíli poslouchal a přikývl. Elof cítil, že se pod ním paluba houpe pomaleji a majestátněji, ale ani na širém moři vítr nezesílil. „Připravte se!" dodal Kermorvan. „Uhaste lampy, obalte havlinky, přivažte všechno k lodi a koukejte být ztícha, abyste slyšeli rozkazy. Chceme ty parchanty zlodějské slyšet dřív, než zaslechnou oni nás, jasné? Držte se toho

a vrátíte se jako boháči!" Piráti polohlasem provolali slávu a pak se na loď sneslo ticho hustší než mlha. Otočil se na Elofa. „Nemysli si o mně nic špatného, když jim slibuji kořist. Sám ji potřebuji."

„Jakpak to?"

Tvrdou pěstí uhodil do násady kormidelního vesla. „Abych za ni nakoupil a vyzbrojil vlastní lodě! Abych mohl udeřit ještě před nájezdy a nesbírat krvavé zbytky jako sup! Zatím jsme napadli čtyři ekwešské lodě a tři z nich přemohli. Já, pouhý psanec, jsem si všechny podíly schoval. Zatím toho není moc, ale to jsem nebyl prvním důstojníkem. Dnes něco uvidíme!"

Hodiny plynuly a piráti na přídi i na zádi neustále vyhlíželi nepřítele. Kermorvan s kapitánem odhadovali polohu lodi jen podle hlasu vln a proudů. Občas mlhu roztrhal závan slabého větříku, ale většinu času plachta jen bezvládně visela, navlhlá mlhou, a čím dál unavenější piráti bez nadšení veslovali. Sílil názor, že Ekweš už dávno projeli. Elof střídal dřinu u vesla s hlídkou za obludnou hlavou na vysoké přídi, rukou pevně chycený za steh. S pohledem upřeným na nové beranidlo těsně pod hladinou pochyboval, zda udělal dobře, když věřil šermíři a připojil se k pirátům. Mlha mu zatemnila smysly, věčná bledá tma, prázdno, ticho...

Ticho?

Naklonil se, zatajil dech a uslyšel tiché skřípání, šplouchání, hučení vody pod přídí, skoro jako ozvěna zvuků z jeho lodi, ale ztracená kdesi v bledém světle rozbřesku. Může to být jen klam mlhy, jež ohýbá zvuky stejně jako světlo? Ale znovu se zaposlouchal, zadržel dech, až mu skoro došel vzduch a zaslechl hrubý smích, který tak dobře znal z dětství. Na palubě své pozorování ohlásil kapitánovi a Kermorvanovi. Vesla ztichla, posádka se vyložila podél boků a zvuky zesílily, přiblížily se, až o jejich zdroji nemohlo být pochyb.

„Ale kde je?" hádal kapitán. „Jednu chvíli tuhle, pak zas támhle - nemůžu jim sáhnout na zoubek..."

„Ta loď je tam!" ukázal Elof.

„Vlevo před přídí..."

„Ne, vpravo a vzdaluje se..."

„Ten buben duní za lodí!"

„ Ticho!" sykl Kermorvan a vztekle poručil veslařům: „Do práce, u všech čertů! A veslujte jako o život! Kormidlo na sever a připravte se na všechno! Lučištníci na místa! Jsou všude kolem... "

Pirátská loď poskočila, na chvíli jí pomohl vítr, mlha se zavlnila jako plachta a zřídla. Všichni muži na palubě se přikrčili, jen Kermorvan stál jako přibitý. Jitřním přísvitem se po vodě plouživ dlouhé černé stíny, o polovinu delší a podstatně vyšší než pirátská loď. Nebyly dva nebo tři, ale přinejmenším dvacet.

Pak vánek ztichl a námořníci žehnali padnuvší mlze. Neozval se poplach, výzva k boji ani skřípot natahovaných katapultů. Hlídky si jich nevšimly. Kermorvan chytil Elofa za rameno. „Běž s Mailem na příď a dobře poslouchejte! Jeden mířil ke břehu, když si pospíšíme, můžeme ho chytit! Výsadek do zbraně! Kormidlo..."

Elof se s bocmanem Mailem vyškrábal na svůj hrad a při kličkování mezi černými stíny šeptem posílal rozkazy ke kormidlu. Trup duněl údery bubnu a piráti se podřídili jeho rytmu, přídě syčely rovnou černou hladinou oceánu. Pirátská loď se s šílenou odvahou proplétala flotilou, křížila cestu těsně před přídí a houpala se na brázdách. „Na záď, Maile," poručil Kermorvan, „a na místo! Už jsme je projeli, jen jeden je před námi. Slyšíš?"

Před nimi se ozývalo pomalejší veslování, volný rytmus bubnu a zpěv hrubých hlasů. Něco nebo někdo kvílel na vrcholu zoufalství. Elofovi stouply do krku hořké vzpomínky. Otočil se na Kermorvana. „Tak co? Kam se mám..." ale v úžasu oněměl.

Vedle sebe už neviděl Kermorvana. Šermíř měl na hlavě kompletní zdobenou helmu z matného železa, na obličeji masku ve tvaru pyšné, panovačné a rozhněvané tváře s rozšířeným chřípím a úzkýma očima. Krk mu chránil lesklý ocelový límec a pod ním se černalo plnoplátové brnění s krunýři na ramenou, pažích a kolenou. Za širokým koženým opaskem se mu houpala sekera a dlouhá dýka. S ramen mu visel dlouhý kožešinový plášť, nohy skrývaly okované boty a v železných rukavicích s ostny na kloubech svíral veliký obouruční meč. Z kovu koukala jen ústa s bradou a sevřené rty dokonale ladily s lítým výrazem hledí. V mlze připomínal oživlou sochu boha války nebo nějaký ničivý a smrtonosný stroj. Dokonce v hlase mu dunělo železo. „Opravdu mají kuráž, lidožrouti. Domů jedou jako na výlet, zatímco dřív by prchali." Nakročil a zvonění zbroje ztlumil pláštěm. „Přesto se na boj připraví dost rychle a našemu útoku se dovedou postavit velice účinně. Listy jejich vesel mají ostře nabroušené ocelové břity, takže zajišťují dobrou obranu z boku. Žádný výsadek neuspěje, když se cesta neproseká dřív, než se vzpamatují jejich střelci. Stát tam a sekat vesla je sebevražda a potřebuješ na to pevný meč a silnou vůli. Vím to, protože jsem to dělal při posledních útocích a mnozí zemřeli, protože jsem nemohl velet výsadku. Ujmeš se toho?"

Elof se na šermíře podíval a po chvíli přikývl. „Kam se mám postavit?" zeptal se náhle ochraptělým hlasem.

Kermorvan ho odvedl kousek dozadu, kde se shromáždilo deset pirátů s různorodou sbírkou mečů a seker, ale jen lehkou koženou zbrojí a malými kulatými štíty často ekwešského původu. Pochopil, kolik jich může zemřít, když je nepovede velitel v brnění.

„Máme pro tebe zbroj, jestli chceš. Ne? Tak tady je tvoje místo," zašeptaly ztuhlé rty. „Jakmile udeříme, vyskočíš na bok a chytíš se stěžňového lana. Musíš odseknout aspoň dvě vesla, raději však tři. Pak půjdeš za námi, nebo tu budeš odrážet ty, kdo by chtěli pro změnu obsadit naši loď. Ale to už budou mít doufám dost práce sami se sebou! Tedy jsme připraveni. Všichni se držte." Maska upřela oči do mlhy a pak ke kormidlu. „Máme je na dosah, kapitáne? Skvělé. Veslaři, do útoku."

Slova byla pronesena šeptem, ale zněl v nich mohutný řev. Bubnování o palubu zrychlilo a veslaři se opřeli vší silou do vesel, až jim hučelo v plicích a praskalo v zádech. Celá loď za chvíli funěla jako obrovský mořský netvor. Razila si cestu vlnami, hadí hlava se vzpínala jako její hrůzostrašný vzor a mlha mezi nimi proudila v potrhaných cárech. Elofa popadlo šílené vzrušení, přes všechno nebezpečí vyskočil na bočnici, chytil se kladky a zadíval se na své beranidlo, jak

tiše syčivě klouže vodou jako obrovský šíp vypálený na stále zřetelnější černobílý obrys vpředu. Vtom se vlna pod přídí náhle zvedla, lapená mezi oběma trupy...

Mlha vybuchla k nebi a obří ruka ho shodila z bočnice. Paluba se pod ním propadla jako padací dveře. Chvíli visel za jednu ruku z kladky a druhou tápal po meči, až loď poskočila a narazila mu zespoda do nohou. Otočil se právě včas, aby uviděl, jak na něj útočí obrovská plochá hadí hlava. Zoufale jí ťal po krku, zapraskalo dřevo a nabroušený list vesla spadl do vody. Vyklonil se co nejdál a sekl po dalším veslu. Násada křupla a pak se roztříštila o bok pirátské lodi, když k sobě oba trupy přitlačila vlna. Právě se snažil utnout třetí veslo, když mu lano

v ruce zazvonilo jako struna harfy a shora čerstvě vytvořenou mezerou skočila na zábradlí ekwešské lodi okovaná postava. S výkřikem „Morvan morlanhal" na rtech Kermorvan máchl těžkou čepelí a přes zábradlí do zpěněné vody padla dvě černě oděná těla. Z pirátské lodě vyletěly kotvičky, přitáhly nepřítele a korzáři se nahrnuli do prostoru, jejž vytvořil. Vtom vyletělo další veslo a Elof sotva stačil vyskočit, když pod ním ocelová hrana sekala prkna paluby. Dopadl na tyč, zadupl ostrý list hluboko do dřeva a odsekl ho jediným úderem. Nahoře na ekwešském zábradlí se rozlehl křik a Elof jen nevěřícně zíral, jak černí bojovníci vyrážejí do protiútoku a padají pod přesnými seky Kermorvanova meče. Maskovaný válečník se dral vpřed, výsadek pirátů jako klín za ním, a před těžkou čepelí nic neobstálo, štít, meč ani kosti. Kermorvan záhy zmizel na zádi a za sebou nechal jen krvavou pěšinu.

Elof viděl, jak na zvýšenou příď leze ekwešský lučištník, míří a vzápětí padá do moře, zasažen střelou z přídě pirátské lodě. Zazvonil ale jiný šíp, jeden z veslařů zachrchlal a zlomil se přes veslo. Ostatní se přikrčili, ale v práci nepolevili. Za zábradlím nepřátelské lodě se už k obraně šikovali střelci. „Tak tam vlítnem, pane kováři!" zařval kapitán. Křikl něco na vlastní lučištníky a málem nedoskočil. Chytil se však rukama a když po něm skočili dva Ekweš, padli s šípy v hrdle.

Elofa krveprolití vyvedlo z míry, ale krev se v něm vařila. Vylezl po ráhnovém laně až nad ekwešskou palubu, chvíli počkal, až se loď zhoupne blíž, a skočil. Ještě ve vzduchu ho škrábl šíp a když doskočil, upadl a ztratil meč. Nad ním se objevila černooděná postava, Elof se odkulil a čepel meče uštípla kus paluby těsně vedle ucha. Vší silou kopl, černý hábit se sesul jako stan, Elof nahmátl svůj meč a bodl. Hábit se zlomil v půli, hrůzně zasípal a zůstal ležet. Elof vstal, vyděšený, okouzlený šarlatovými kapkami na černé čepeli. On, to on tu krev prolil, konečně se pomstil! Běžel na něj Ekweš s píkou.

Špička se krvežíznivě kývala nahoru a dolů. Ťal po ní. Kopí ho minulo, Ekweš chvíli stál s krvavou ranou přes celý hrudní pancíř a pak se složil.

Elof se napůl v hrůze a napůl v nadšení opile potácel po rozhoupané palubě. Loď se neúprosně vzdalovala flotile, protože pirátští veslaři dřeli ze všech sil, zatímco ekweští museli pomáhat v boji. Vysoko na záďové nástavbě, obklopen těly porubaných lučištníků, stál Kermorvan, strašlivá postava v krvavém brnění, rozdával rány na všechny strany a stínal přibíhající Ekweš, než se vůbec stačili připojit k boji. Další se drali přes veslařské lavičky, ale o ty se postarali ostatní piráti. Vzduch řinčel zvoněním zbraní, hrubým bojovým křikem korzárů a šíleným jekem Ekweš. V kalužích krve paluba pod nohama klouzala a Elof uviděl, jak po ní nejistě kráčí bezhlavé tělo bojovníka a padá propadlem do podpalubí. Zdola se ozval hysterický jek. Náhle byl zase zpátky v Asenby, mrtvola starosty mu ležela u nohou a ženy strašlivě kvílely pod zkoumavým dohledem těch strašných očí -a najednou je měl před sebou, žluté a rozpálené neukojitelnou nenávistí. V hrůze po nich sekl. Něco ho palčivě hryzlo do ramene, po palubě se rozkutálela černě oděná mrtvola a teprve tehdy pochopil, že nesekl iluzi, ale skutečného nepřítele. Meč mu z ramene vypadl na zem a sklouzl za svým majitelem, rozcapeným hned pod záďovou nástavbou. Elof k ní došel, zrovna když Kermorvan slézal po žebříku. Cestou mával půlkou meče. „A je to! Máme ji!"

Elof ho minul a otočil ležícího Ekweš. Oči na něj zíraly, dokořán vytřeštěné a přes těžké zranění ještě živé. „Náčelník, soudě podle hábitu," poznamenal Kermorvan a zvedl řečený oděv zbytkem meče. Raněnému něco zazvonilo u pasu, podle délky snad dýka, a Elof se pro to sehnul. Když se ale chladného předmětu dotkl, úžasem vykulil oči. Byla to zahnutá bronzová hůlka s širokým kruhem na konci, bohaté vzory a písmena dávno ohlazená k lesku mnoha rukama a mnoha léty. Znal ji tak dobře, a přece si ji prohlížel novýma očima. Přitiskl známý předmět k tělu a mezi prsty mu problesklo žluté světlo, tak velkou měl bodec sílu. Také to ten starý Ekweš cítil a proto si ho nechal?

„Tohle..." vydechl Elof. „Je to od nás z města... tohle zvíře ho kdysi zničilo!"

„A bezpochyby i mnozí další. Svažte tu mršinu, chlapci, a odneste ji k nám. Rád bych si s ním promluvil a na to teď není čas!"

„Všichni vykládat!" zařval kapitán. „Hněte prdelí, chcete, aby nás dojely ještě jedny necky tyhle sběře? Proberte to tu od jednoho konce na druhej!"

Piráti se rozešli sbírat zbraně a zbroj, okrádat mrtvoly o nejrůznější cetky a dobývat se přes mříž do podpalubí. Kermorvan se rabování nezúčastnil, jen pomalu došel k zábradlí, opřel se o něj a jal se zkrvavenými prsty odvazovat helmu. Elof si pověsil bodák za opasek, pomohl Kermorvanovi s odstrojováním a když měl bojovník masku dole, vděčně si oddychl. Na tváři mu po ní zbyly šrámy. „U Kerysu! To byla hrůza!" řekl a olízl si vyschlé rty.

„Připadalo mi, že tě to baví," opáčil Elof a dál rozklepanými prsty čistil zakrvácenou čepel.

„Tebe možná baví tvé řemeslo a věda," zašeptal Kermorvan, „když zapomeneš, kam tvé meče patří! Nejsem žádný berserk. Jsem rád, že jsem těm zvířatům mohl oplatit stejnou mincí, to ano! Ale abych z toho měl radost jako oni, to ne. Tak velikou a obsazenou loď jsme zatím nedostali... U Hel, co je tohle?"

Z podpalubí, kde loupila většina pirátů, se ozval řev a Elof si vzpomněl, jak před chvílí slyšel někoho ječet. Ale než první z nich doběhl k hlavnímu propadlu, zaduněly na schodech kroky a na palubu se vyhrnul roj ženských. Měly světlou pleť, jasné Sothranky, jedna či dvě držely malé děti. Při pohledu na zakrváceného Kermorvana se zarazily tak rychle, že poslední málem spadly zpátky do podpalubí. Zaječely leknutím a shlukly se těsněji k sobě. Kermorvan z nich nebyl vyplašený o nic méně, zoufale gestikuloval a pokoušel se jim vysvětit, že jsou v bezpečí a dostanou se zase domů. Spíš než slova je uklidnily jeho zrzavé vlasy, jasný hlas a nesmlouvavý rozkaz všem pirátům, ať se o ženy dobře

postarají. Nakonec přešlo všech dvaadvacet žen na pirátskou loď. Některé ječely; byly to prosté vesničanky, které před nájezdem Ekweš v životě neviděly loď. Za nimi putovaly na korzárskou palubu veliké balíky kořisti a nakonec i starý ekwešský náčelník. Kurážnější ženy se shromáždily kolem něj, škrábaly ho, kopaly a plivaly na něj. Pak na pirátskou příď skočil i Kermorvan. Dva námořníci přinesli násady od kopí. Elof vzal jednu, Kermorvan druhou a společně vyprostili zahákované beranidlo z trupu nepřátelské lodi.

„Šlo ven úplně samo!" nechtěl věřit šermíř. „Přitom se zakouslo hluboko jako šavlozubec! A není na něm jediné škrábnutí, jediný háček není ohnutý... Kováři, už nikdy se nebudu posmívat tvému zpívání!"

Elof se ale díval na ekwešskou palubu, kde sílilo červené světlo. Kapitán zavelel veslařům, ale než se dostali na dva záběry daleko, plameny vyskočily lanovím na stěžeň a odtud do svinuté plachty. Námořníci zabrali ze všech zbývajících sil ve strachu z jisker, ale než se nepřátelská loď konečně ztratila v mlze, přehořely jí ráhnové úvazy a hořící plachta v mohutných plamenech dopadla na palubu. „Doufám, že Ničitel rád pečené maso!" poznamenal suše Kermorvan. „Ten oheň hořel na takovém oltářičku na zádi, dobře zajištěný v kotli a obestavěný cihlami. Nebudu říkat, co se na něm peklo jako oběť. Rozkopl jsem ho. A teď ať si hledají!"

„Ale ty přece potřebuješ víc lodí!" zvolal Elof. „Kdyby sis tuhle vzal..."

„Sám jejich lodě užít nemohu a jiný je nekoupí. Sice bych snáz vjel do jejich flotily, ale po bitvě potřebuji menší a rychlejší loď jako je tahle, deset patnáct párů vesel, ne třicet. Loď, která na krátkou vzdálenost Ekweš ujede a přece pobere dost nákladu a mužů!" Zašklebil se. „A žen. Než tohle skončí, budou problémy!"

Přes Kermorvanovy předtuchy se ale ženy se svým osudem smířily dost snadno, hlavně proto, že se neměly kam vrátit. I piráti byli zticha, unavení z bitvy a od vesel. V kořisti však byla spousta zásob, slíbili si tedy na souši hostinu. Šest pirátů padlo, dva byli smrtelně zraněni, ale ostatní se vesele radovali - už jen že jsou naživu. Kermorvan, Elof i kapitán se střídali u vesel a loď udržovala slušnou rychlost. Pár hodin museli plout mlhou, leč i ta se zvolna rozplynula a piráti mohli s pomocí větru v plachtě rychleji pokračovat na sever do dalšího tajného přístavu, skryté zátoky mezi útesy, od moře neviditelné. Kermorvan zavolal ke svému a Elofovu veslu jiné námořníky a šel na záď, kde před ženami hlídal zajatce pirát příliš porubaný na veslování. Jedna žena zatahala Kermorvana za rukáv. „Pane, pusťte nás na něj! Prosím! Dělal..." Zajíkla se. „Byli tam všichni naši chlapi, i malí kluci... vzali nás na loď s dcerami, té mojí bylo deset... a pak tenhle, tenhle přišel a vzal..."

Kermorvan se podíval na Elofa. Děvče tohoto věku nikde na lodi nebylo. Jemně odstrčil plačící ženu. „Bude žít jen tak dlouho, dokud nám nepoví, co ví. Už jsi viděla dost strašných věcí; je mi to líto. Vynasnažím se ti zjednat spravedlnost.

Nebo ty," dodal k Elofovi, když míjeli stráž. „Protože si máš s tím netvorem také co vyřídit."

Elof zavrtěl hlavou. „Ty budeš spravedlivý, já ne. Stejně před sebou vidím jen nemocného starce." Sehnul se nad raněného, aby mu uvolnil pouta, ale za dobrotu se dočkal jen plivance.

„Ty, teď si na tebe vzpomínám!" Ekweš hovořil sothransky téměř plynně, jako by se jazyku někde učil. „Moc let, ale vzpomínám si... Spratek, co ho vzal velký šaman..." Odporně na Elofa zašilhal a v hrdle mu zahvízdal vzduch. „Měl jsem tě... tenkrát zabít, sníst tvoje játra... a jeho taky, ať shnije! Protože on mě k tomuhle donutil, i můj klan!"

„Cože?" nechápal Kermorvan. „Jenom proto, že jsi ho nezabil?"

„Ne, ty idiote!" zasípěl stařec. Hněv v něm vřel a Ekweš si ho toužil vylít na prvním, kdo ho vyslechne. „Válečníku, i ty to poznáš! Postav se mu a uvidíš! Nejsem žádný hlupák! Nešel bych na jih tak brzo, tak daleko, ale on poručil! Blbost, když na kostech severu ještě zbývá tolik masa! Moc daleko, moc brzy, moc málo vojáků..."

„Proč jsi tedy toho člověka poslechl?" zeptal se tiše Kermorvan, když k umírajícímu poklekl. „Patří k mocnému klanu?"

„Klany!" Stařec se zasmál, jako když zaskřípe hřebík o sklo. „On klany ničí, ponižuje náčelníky, ruší tradice Aika' iya-washa! Spojil nás s Vydrami, Orly, Žábami, starými nepřáteli, abychom zaútočili dohromady, jako Led... Někdo se podřídil hned, já řekl nikdy a další také, než ukáže moc, setmí se a všichni se klaní... Nikdo se mu neodváží postavit... Jeho čepel nikdy neudeří... Proklínám ji a se mnou všichni předci, proklínám jeho i vás, špinavci, čubčí syni, červi, křiženci zvířat... Mayehsa' se-kaw'hai... " Náčelník přešel do nadávek ve svém jazyce.

„Kam mířila vaše flotila?" vyzvídal Kermorvan. „Přímo domů?"

Náčelník ale dál mluvil jen svým jazykem, dokonce i s Kermorvanovým mečem na krku, byť je nadále probodával jako krkavec nenávistnými pohledy. Svoje už řekl a na každou otázku teď odpovídal jen zarytým mlčením. „Mučení nám nepomůže," uznal nakonec Kermorvan. „Raději to skončíme. Elofe, nechceš se toho hada ještě na něco zeptat? Elofe?"

Elof ho slyšel, ale dál ležel zhroucený na palubě.

„Co je s tebou?" štěkl Kermorvan.

„Sám jsi ho slyšel!" špitl Elof a dál bezmocně zatínal pěsti. „Ten muž, veliký šaman... Nepřekonatelný strach... čepel nikdy neudeří... Kermorvane, to byl můj mistr! A tu čepel jsem udělal já!"

Starý náčelník porozuměl, protože se sípavě rozesmál. „Tak ať tě zničí vlastní práce! Ať prsíčka vašich dcer skončí v našich kotlích..." S Kermorvanem ale nebylo radno si hrát. S odporem se otočil a jeho čepel tupě dopadla jednou, podruhé, potřetí, až se smích změnil v sípání a konečně utichl. Ženy radostí zaječely a jedna křikla: „Nechcípal snadno!"

„Hoďte ten odpad přes palubu!" poručil Kermorvan, sehnul se a pomohl Elofovi na nohy. „Nerozuměl jsem všemu, ale ty asi ano. Řekneš mi to, až budeme o samotě. Ale teď ti povím tolik, že z tebe žádné zlo necítím. Pokud se nějaké tvé dílo dostalo do špatných rukou, kdo jiný by to měl napravit? Přemýšlej o tom!"

Druhého večera po útoku stočili příď mezi vysoké útesy severního přístavu, vytáhli loď zpola na stříbřitý písek a s úlevou se svalili na břeh. Tehdy zapálili velikou vatru, neboť skály skryly i dým, a spali, zatímco jim ženy připravovaly večeři a svářely víno z uloupených sudů. Pak všichni hodovali a pili, ženy s nimi, až dostali chuť dovádět. Elofa, jenž se spíše stranil společnosti, objímali jako bratra, napájeli ho vínem, vychvalovali jeho odvahu a velebili jeho sílu. Jakožto nejmladší člen posádky se těšil u žen velké pozornosti, mladší z nich se mu věšely kolem krku a lákaly ho k divokému tanci kolem ohně. Neodháněl je, protože už vínem spláchl žal a bez žen žil celý život. V plamenech mu před

očima tančila Kařina tvář, ale na paže, jež ho objímaly, si mohl sáhnout, rty na jeho ústech byly horké, ač ne tak svůdné a těla v jeho dlaních pevná, byť ne tak štíhlá. Výpary z horkého vína mu zamlžily vědomí; obrátil se a dvě děvčata, jedna zrzavá a sporá, druhá kyprá bruneta, ho odvedly s mnohoslibnými jiskřičkami v očích. Veselá nálada dávala celému

táboru zapomenout na utrpení předchozích dní. Piráti neměli zábrany a ženy jich v hrůze drancování a únosu také většinu ztratily. Záhy se na písku v jiném tanci svíjela těla, hluchá ke všemu krom základní potřeby. Elof klopýtal, podpírán oběma děvčaty, bez dechu smíchy a vzrušením. Po pláži došněrovali do mělké jeskyňky u paty útesu a vděčně klesli na suchý písek. Tady pak šaty, roztrhané z boje a nasáklé tisíci podobami smrti, spadly a zbořily hradby mezi živými těly a pulzující krví. Elofovi v žilách duněla tma a zapomnění, hučela ve spáncích, až nevnímal nic než horká těla kolem sebe, měkkou vlhkou kůži, rozechvělou na svém těle, prsa pevně přitisknutá na jeho hruď či rozhoupaná jako zralé ovoce pro jeho hladová ústa. Střídal jednu za druhou, přijímal a rozdával zvířecké ukojení, jež přehlušilo všechno ostatní. Když pak jejich dech horečně zrychlil, rozdmýchaný plamen vyšlehl nejvýš a kladivo udeřilo do rozžhavených těl, aby je pevně skovalo, viděl Karu, držel Karu. Kara se zjevila v plamenech, jež ho sežehly a zanechaly jen hasnoucí uhlíky, potom spánek.

Probudil se ještě před úsvitem, vyklouzl z objetí dívek, přikryl je jejich oblečením a vypotácel se na pláž vykoupat. Ledová voda ho osvěžila a z moře vylezl očištěn na těle i na duchu, ale zmrzlý a hladový. Oblékl se do těch kusů oblečení, které ještě na těle snesl, v kořisti našel další a mezi zbytky orgií i víno, chléb a maso. Cestou zpátky na pláž našel Kermorvana opřeného zády o kámen sedět a házet do vody oblázky, a vesele ho pozdravil. „Nevšiml jsem si, že by sis včera něco užil!"

Kermorvan k němu zvedl smutné oči. „Užil? Takhle?"

Kováře polekala hořkost v přítelově hlase. „Co tedy trápí dušičku velkého válečníka? Nemáš rád holky?"

„Samozřejmě mám," rozhořčil se Kermorvan. „Ale ne takhle!"

„A jak tedy? " vyptával se Elof podrážděně. „Na špičce meče?"

Kermorvan vyskočil, upřel na Elofa světlé oči a chytil ho za límec kazajky. „Nebyl jsem vychován, abych snášel posměšky! Buď rád, že nemáš pravdu, nebo bych ti to předvedl na vlastní kůži!"

„Copak? Mně se posmíváš jak chceš! K tomu jsi byl vychován? Co se stalo tak strašného? Žádná nešla proti své vůli."

Kermorvan ho pustil se slovy: „Pošpiní to cosi posvátného. .. Něco mezi mužem a ženou, co musí být jen jejich - něhu, úctu, ohledy... Na písku jako říjná zvířata... Promiň, že jsem tě urazil, kováři. Ale ty to nechápeš."

„Proč jseš o tom tak přesvědčený?" otázal se suše Elof. „Možná jsem vyrostl na vesnici, ale jednu miluji. Budu ji ctít celý život, pokud ji zase najdu. Ale oba obýváme těla a ta mají své potřeby. A ty potřeby někdy nejde ovládnout, bojovníku. Zvláště když se přihodí to, co včera." Díval se do vrásek ve tváři vyššího muže a do propadlých očí. „Řekl bych, žes moc nespal, pokud vůbec. Já ano, i když jsem předtím asi neviděl tolik krve jako ty."

„Ano," vzdychl válečník, „viděl jsem už hodně krve. A bojím se, že jí oba ještě hodně uvidíme. Zapomeň, co jsem ti řekl, jestli můžeš; možná jsi moudřejší než já. Ale pověz, když jsi vyrostl na vesnici, když si tě vzal ten veliký šaman, co jsi v životě viděl ty? Co je zač ten tvůj výrobek, ta čepel? Řekni mi to, prosím, protože se obávám, že se to týká všech, kdo bojují proti Ekweš, možná i proti Ledu samotnému."

Elof si tvář před sebou, dychtivou a přece váhavou, prohlížel přímým a jasným pohledem orla. Nakolik porozumí tomu, co musí říci? Umí se tenhle spravedlivý slitovat? Ale pravdu měl, nevyhnutelnou pravdu. Musí to říci za každou cenu.

„Mylio!" vykřikl šermíř. „To jméno patří k mému lidu, ale nic jiného na něm dobré není. Užívali ho šlechtici ze starého severu, pak žili v Bryhaine. Posledního ale myslím vyhnali někdy za časů mého otce. Byl to učenec, ale své poddané trápil k nevydržení. Tohle je jeho syn?"

„Možná. Nebo on sám. V knihovně na zakázané stěně měl knihy o prodlužování života."

Kermorvan se nedůvěřivě zamračil. „Černé vědy! Nikdy jsem na ně nevěřil, ne úplně, ale... Ale tys je studoval."

„Ano," přiznal pevně Elof. „Vyslechni mě." Kermorvan přikývl, čímž uznal oprávněnost žádosti. Visel na každém slůvku, polykal stovky otázek, jež se mu draly na rty, až Elof ve vyprávění dospěl k k nočním stínům, zvonu a příchodu bojovníků, jejž ohlásil. „U Kerysu!" vydechl válečník. „Duergar - nikdo jiný to být... I ty pokácené stromy a vykopané doly. To mnohé vysvětluje."

„D-Duergar?" nechápal Elof.

„Slyšíte to?" málem se rozesmál Kermorvan. „Chodí mezi samými divy a ani si jich nevšimne! Tos nikdy neslyšel o Starších, lidu z hor? Vždyť přece... ale pokračuj, dopověz mi to."

Elof se otřásl a vyprávěl o užití meče, svém varovném výkřiku a podivném útěku. „Takže nás nějak donesli na pěšinu z hor rychleji a dál, než by to dokázal kůň."

Kermorvan přikývl. „Nesli vás tajnými cestami skrz hory, ne přes ně. Jistěže to bylo rychlejší. Ale pokračuj." Soucitně naslouchal líčení strastiplné cesty, ztráty a rozhodnutí hledat nápravu v bažinách. Když Elof vyprávěl o původu svého meče, Kermorvan si ho s úžasem prohlížel, ale zůstal zticha. Teprve když vyprávění dospělo k podivnému jezdci, narovnal se, jako by ho zasáhl šíp. „Havran! To jsi viděl Havrana!"

„Viděl jsem fůru havranů. Té noci tam byli dva..."

„Mám na mysli toho muže..." Polkl a poplašeně se rozhlédl. „Tvého návštěvníka! Ty..." Prudce zavrtěl hlavou.

„Vidím, že mi nevěříš," odsekl Elof. „Dokázat to nemohu. A co je vůbec zač ten Havran? Rád bych s ním prohodil slovíčko..."

Kermorvan se zmohl jen na nedůstojné breptání. „Já ti věřím," vypravil ze sebe nakonec. „Kdyby to nebyla pravda, nikdy bys něco tak nesmyslného neřekl. Ale představ si, že bych ti tvrdil, že jsem tu viděl plavat mořskou pannu

Saithanu. Co? Protože to je tak stejně pravděpodobné!"

„Co tím chceš říct?" zvolal Elof.

„Tím chci říct, ty můj zázračný kováři..." Pak ale pokrčil rameny a nejistě se rozhlédl. „Nevím. Musím si to promyslet... Později, teď ne."

„Teď ne?" zavrčel Elof. „Ale já se teď musím dozvědět, co mám dělat! Přece chápeš, co jsem způsobil!"

Kermorvan se důkladně zamyslel. „Ano. A v tom, cos mi řekl, najdu řešení. Co se stalo, může se odestát. Nebo porazit. Udělej jinou zbraň, když už se ti ta prapodivná síla vrátila, a postav se mu."

„Ale jak?" vydechl Elof. „Nemám znalosti..."

„Které má tvůj někdejší mistr. Pravda, to je problém. Ale copak nevidíš, že i jemu něco schází? Síla! Umění, nebo jak tomu říkáš, protože jinak by si tu strašnou věc udělal sám a nesvěřoval ji učedníkovi. Možná nečekal, že jí dáš takovou sílu, ale kdo ví... Jeho odjezd se ti tak báječně hodil; možná tě sám pokoušel, aby viděl, s čím přijdeš. Možná tě i sám nějak přiměl zradit Ingara, což by mohlo ulehčit tvému svědomí. Ale ať už to bylo jakkoli, může tě utěšit, že v tom podivném umění jsi silnější než on!"

Jasný chladný hlas odhaloval pravdu a Elof civěl jako hlupák. Zmocnily se ho vlny příboje a cosi se v něm vzedmulo od palců na nohou po kořínky vlasů. Sevřel dlaň kolem známých písmen na bodci zavěšeném u pasu. „Ano!" vydechl. „Musí to tak být! Věděl předem..."

„V tom případě je tvůj problém jednoduchý. Najdeš si lepšího mistra a naučíš se u něj, co potřebuješ."

„Ale koho? Tuláka jako já by vzal do učení snad jen starý Hjoran, ale ten neví nic z toho, co se potřebuji naučit..."

„Mezi lidmi možná mistra nenajdeš, ale jsou tu jiní."

„Jiní?"

„Ano, a ty už jsi se s nimi seznámil, což mi zní jako dětská povídačka. Tvůj mistr ti tady zatajil, co ti může ve světě prospět. Neboť se odedávna vypráví, že vysoko v horách, jež tvoří hranici Jihu i Severu, žije starší lid, zakrslíci, jimž se v tvém jazyce říká duergar."

„V mém jazyce?" nevěřil Elof. „Než jsi to slovo řekl ty, nikdy jsem ho neslyšel, ani v dětských pohádkách. I když těch jsem moc neznal... ne, ani tehdy."

„Přesto se o nich mluví i na ubohém omezeném jihu, kde se o kovářích nevyprávějí legendy. V divokých mokřinách pod horami ve stínu Velikého hvozdu žije jen málo lidí, lovci a horalové, často slabého ducha. Někteří z nich prý vysoko v horách občas potkají někoho ze Starších a váží si jich víc než svých civilizovaných pánů." Potřásl hlavou. „Říká se, že jsou mistry kovářství a kdysi ho učili naše předky. Také se říká, že hledat je znamená smrtelné nebezpečí." Vzdychl. „Ale nemáme na vybranou. Mocný kovář jako ty jim možná bude vítaný, protože se s tím, proti komu bojuješ, rozhodně nepřátelí a tys je před ním jednou zachránil. Co je nejdůležitější, víš, kde bydlí. A to zřejmě neví nikdo jiný."

„Ano," zadumal se Elof. „I když za mou pomoc bohatě zaplatili a pro jednoho člověka to bude dlouhá a nebezpečná cesta..."

„Byla by. Ale ty nemusíš jít sám. Půjdu s tebou, pokud mne po tom všem, co jsem řekl, ještě sneseš."

„Jestli tě snesu?" Dlouhý bojovník vedle Elofa právě soustředěně vybíral z písku další oblázek. Elof si vzpomněl, jak Kermorvan za mizerného osvětlení skočil v těžkém brnění, s nímž by hned skončil v Amicacových zubech, na nepřátelskou loď, jen aby zachránil životy svých lidí. „Tady mezi korzáry máš přece poslání..."

„Mé poslání je boj proti Ekweš. To mě připravilo o domov a poslední zbytky majetku a vlivu. Doufal jsem, že jednou převezmu velení této lodě, nakoupím další a spojím je v opravdovou obrannou flotilu. Uvědomil jsem si však, že přes všechnu tu řezničinu, přes všechny zmařené životy, jsem jim sotva poškrábal brnění. Jediná loď - desátý díl třicetiny téhle flotily, a jejich skutečná síla může být ještě desetkrát větší, když se spojí pod jedním praporem! Hlavně proti tomu musím bojovat! A jsem pevně přesvědčen, že právě proto jsi mi byl poslán, kováři. Jsi má jediná naděje a já ji nesmím ztratit, ani tebe. Ptám se tě znovu, půjdeš se mnou?"

„Kolik ti je let, Kermorvane? "

„Dvacet pět."

„Vypadáš starší. Mně je dvacet, nejvýš dvacet jedna, a jsem stěží připraven protloukat se světem na vlastní pěst. Když mě sneseš, proč bych s tebou nešel? Půjdu rád."

KAPITOLA ŠESTÁ
Na kovadlině

„Bude to pěkně dlouhá cesta po vlastních," poznamenal Kermorvan při pohledu na večerní krajinu před nimi. Pod svahem, na němž teď stáli, tvořily kraj rozsáhlé lesy a mezi nimi holé pláně bez známky života či osídlení. Vítr se tu volně prohánět. Až na dalekém obzoru bylo tušit rozeklané hřebeny hor, zlověstné v přísvitu zapadajícího slunce. Na kopce, jež právě překonali, ani na zátoku za nimi se však neohlédl ani jednou.

Trval na tom, že musejí vyrazit hned, než se piráti probudí. „Mohli by nás zkusit zadržet. Dokonce by mohli být dost pošetilí a tasit zbraně." Usmál se. „Pochybuji, že by proti nám dvěma něco zmohli."

„Ale... nemáš dojem, že nás budou postrádat?"

„S takovou kořistí? Ti lotři jsou teď díky mně bohatší, než si zaslouží. A jestli jim to trochu myslí, koupí si za ty osvobozené ženy odpuštění trestů. Ne, nedlužím jim nic, i když uznávám, že by mohli mít ten dojem. Tak jdeme!"

Spěšně tedy sbalili oblečení a zásoby a vydali se po pláži k místu, kde se dalo na útesy vylézt snáze. Kermorvan nesl vedle jednoručního meče i těžký pytel, zřejmě brnění, ale z kamene na kámen skákal s lehkostí, jíž se krátkonohý kovář mohl jen obdivovat. V kopcích nasadil Kermorvan vražedné tempo a zastavil teprve, když se slunce sklonilo k západu.

„Vidíš," ukázal prstem, „lodí jsme se dostali na sever od bažin na Sporná území. Támhle jsou, samá mlha! Na severovýchod odsud, teď už ve stínu hor, je cesta, po níž jsi přišel od severu se svým přítelem." Elof si vzpomněl na

Roca, jako ostatně často, jak se mu asi daří mezi svými. Co by řekl na Elofova podivného společníka, piráta s vychováním šlechtice? Jedno měli bezpochyby společné; lepší srdce, než by dávalo znát jejich chování. „My ale musíme na sever najít rychlejší cestu," dodal Kermorvan. „I když nebude tak bezpečná. Napřed půjdeme po pobřežních silnicích a teprve později zahneme k horám. " Zasněnýma očima se pokusil dohlédnout tam, kam už vidět nemohl. „Rád je zase uvidím, ty hory," vzdychl. „Podhůří je krásné, zelené lesy a spousta čistých jezer, nahoře majestátní vrcholy. Často jsem se chtěl vypravit výš, ale neodvážil jsem se sám postavit Ledu. A ty mi najednou říkáš, žes tam žil několik let!"

„Ve vysokém domě, opevněném rozhodně na mnoho způsobů. Nevěděl jsem, že znáš severní hory, Kermorvane! Nejsi přece seveřan, ne?"

„To tedy ne!" zasmál se Kermorvan. „Ale když jsem před několika lety opustil Jih, krátce jsem pobyl na severu s kupci. Vrátil jsem se po pobřežních silnicích, takže o jejich nástrahách něco vím, i když ty se určitě za tu dobu zhoršily. Tehdy jsem pochopil, o co Ekweš běží, a přestal jsem být zaslepený jako většina mých krajanů. U srdce mě bolela všechna ta vypálená městečka. Trámy ještě doutnaly, pole ležela ladem, kosti obránců oplakávala jen obloha a mrchožrouti jim vypravili pohřeb."

Elof přikývl. „Možná jsi viděl Asenby, které jsem před sedmi lety opustil."

„Viděl jsem spousty podobných měst a naživu nezůstal nikdo, aby mi řekl jejich jméno. Vypadají jedno jako druhé. Pojďme! Máme před sebou dlouhou cestu a čím víc ujdeme, tím méně zbyde na zítřek!"

„Už je skoro tma..."

„Pravda. Ale chceš spát na holém svahu, když dole rostou jedle a poskytnou nám úkryt? Ukážu ti, jak se z větví dělá přístřešek. Jdeme!"

A tak to pokračovalo po většinu cesty. Kermorvan zůstal vůdcem skromné výpravy. Elof toho nijak nelitoval, protože Sothran znal cestu a navíc byl zkušený lovec a pastičkář. Elof si pomyslel, o kolik lépe by se jim s Rocem vandrovalo, kdyby uměli to, co Kermorvan, a snažil se od něj co nejvíc přiučit. První noci jim vítané přístřeší poskytlo několik spletených jedlových větví opřených o kmen stromu. „Vtip je v tom," vysvětloval Kermorvan, když se zachumlal do svého tmavozeleného pláště, „že střecha musí být dost příkrá, aby po ní stékal déšť, ale přitom nízká, aby sis dokázal přístřešek vyhřát tělesným teplem." Pod hlavu si strčil svůj uzel a zanadával, jak řinčí. „Možná to tu není tak útulné jako ve tvé kovárně, ale bude nám to stačit."

Má kovárna! Elofovi se po ní náhle zastesklo. Ať byla jak chce bědná, přece mu byla prvním vlastním domovem. Elofovi scházelo bezpečí a mír, jež tam našel, ba i s nimi nerozlučně spjatá jednotvárnost dní. Pokud je někdo neukradl, stále tam visí jeho nedocenitelné nářadí. Proč o to všechno musel přijít? Proč se prostě nevrátí a dál se neprotlouká služebným životem jako dřív? Tihle duergar - jak moc jsou ještě lidští, když žijí pod horami? Čím se živí? Svým způsobem vypadali lidsky, ale proti obyčejným lidem byli tak silní a nebezpeční. Dokonce Mistr kovář se jich bál, než získal meč. Schválně je hledat - šílenství, zase mu někdo něco vnutil. Rozmrzele se vrtěl a převaloval, nad hlavou mu jehličí do větru šeptalo nesrozumitelná tajemství. Proč? A kdo? Jaká arogantní moc? Při vzpomínce na ten posměšný úsměv zaskřípal zuby a podíval se na Kermorvana. Ráno mu bude muset povědět všechno, co ví o Havranovi, i kdyby to z něj měl Elof páčit. Teď nemůže dělat nic.

Nakonec usnul, ukolébán šuměním větru v korunách borovic a jejich těžkou vůní, nerušen sovami, posedávajícími na přístřešku, ani chrastěním větviček pod tlapkami malých zvířátek. Probudil se jen jednou, mezi větvemi uviděl kulatou tvář měsíce a proti ní bílá křídla. Znovu usnul a zdálo se mu o Kaře.

Druhého dne vyšli z lesů na vřesoviště. Kermorvanovi se z neznámých důvodů o Elofově nočním návštěvníkovi nechtělo mluvit. „Někdo ti to přece musel říct!"

„Ale to mě Havran nesledoval!"

„A mě snad ano? Potom i tebe, protože jdeme spolu. Kvůli bezpečí bych o něm měl něco vědět, ne?"

„Kvůli bezpečí?" Kermorvan zjevně nechápal. „Havran není zlý. Tedy ten, koho tak nazýváme, protože to možná není jeho pravé jméno; slyšel jsem spoustu jiných - Tulák, Kápě, Otec bouře, Pán bitev. Nevím, které mu opravdu patří. Takovou mocnost těžko zaškatulkuješ jediným přízviskem."

„Mocnost? Pán z Ledu?"

„Neřekl jsem ti, že jsou i jiné mocnosti? Mocnosti, jež život chrání, jako se ho Led snaží zničit? Přesto nikdo neví, která strana je silnější, nebo zda jsou si rovny, nebo snad obě slouží ještě vyšší moci. Mocnosti tu ale jsou a můj lid je odedávna uctívá. Možná už příliš dlouho, protože se rozplynuly v polopravdách a legendách, na štítech a praporech, v polozapomenutých písních. Saithana, pokud opravdu existuje, by mohla být jednou z nich. Ale Havran k nim patří určitě! Věz, kováři, žes té noci okoval koně veliké mocnosti! Nebo boha, pokud chceš."

„To sám řekl!" vydechl Elof. „Ale stejně... jestli to je, jak říkáš, a hlava se mi z toho motá víc než z vína, jestli mě k tobě opravdu přivedl... proč to dělal?"

Kermorvan pokrčil rameny. „Kdo ví? Důvod ale měl a my se mu s každým dalším krokem blížíme. Chápeš už, proč o tom tolik nepřemýšlím? Každé mé rozhodnutí, každá volba nějak ovlivní naši věc. A nemusí to být jen k lepšímu! Havran není zlý, ale říká se, že nerad někomu straní. Brání život ve všech podobách, nejvíce lidský. U nás je, nebo alespoň byl, ve veliké úctě, slyšel jsem však, že stejně tak ho uctívají Ekweš." Ušli kus cesty, než to Elof strávil. „A i kdyby podporoval naši věc, nepomůže nám tak, jak bychom chtěli. Prý je nepřítelem netečnosti a stagnace, takže podporuje změnu a vývoj

i za cenu krveprolití. Nedovolí lidem, aby na něm byli závislí, snad jen v rámci vyvážení sil Ledu. Jejich záležitosti tedy řídí nepřímo a pokoutně v hávu šibala, jak jsi poznal na vlastní kůži."

Až po delší odmlce Elof řekl: „Teď jsem mnohému porozuměl a otevřel se přede mnou širší svět. Je ale popletený a daleko nebezpečnější, než jsem si myslel. Není jen plný obyčejných a osamocených nebezpečenství, ale stal se

hotovým bojištěm velikých mocností! Není divu, že mi Mistr kovář toto poznání odepřel, když slouží Ledu a snažil se mne k vlastnímu prospěchu přimět k stejné službě. Z těchto znalostí jsem ale nic nezaslechl ani jako dítě v Asenby."

„Ano, tady se na takové věci málo myslelo, moudrost předků vymizela a dnešní lidé se starají spíše o obdělávání moře a půdy. Možná si vědomosti nechávali pro sebe jen ti tví tajnůstkářští kováři. Také proto jsem je považoval za pouhou pověru, když jsem na ně poprvé narazil. Ale teď..." Rozhodil rukama. „I mně se otevřely širší obzory a svět mi připadá stejně popletený jako tobě. Spolu se vzdělanci svého národa jsem věřil, že Mocnosti jsou něco neosobního a vzdáleného. Vyprávění o jejich vzhledu jsem chápal přinejlepším jako pouhé podobenství, přinejhorším jako lži určené slaboduchým důvěřivcům. Jak by mohlo nějaké éterické stvoření obléknout hmotnou postavu?"

„Ten tvůj Havran mi připadal docela skutečný!" ucedil Elof. „I to kleté zvíře, co na něm jel! Nebo to byly všechno přeludy?"

„Spíše ne," dumal Kermorvan. „Historky o cestování Mocností, nebo dokonce o jejich občas nedůstojném chování, jsem vždy považoval za nesmyslné rouhání. Vzpomínám si ale na vývody jednoho filosofa, že Mocnosti přijímají lidskou podobu, aby nám lépe rozuměly a mohly nás snáze ovlivňovat, když s námi budou sdílet obyčejné radosti i strasti, výhody i slabosti lidského těla. Jiný byl

zase přesvědčen, že hmotný svět mohou přímo ovlivňovat jen v pevném těle, a tato podoba že je do určité míry stálá, neboť odráží jejich skutečnou povahu. Asi uhodneš, že mi takové vysvětlování tehdy přišlo postavené na hlavu. Ale teď..." Výmluvně pokrčil rameny. „Jsem z toho jelen. A to nepřiznávám rád."

„Ale ten válečný oř běžel rychleji, než může obyčejný kůň," zamyslel se Elof. „Aspoň to tak vypadalo..."

Tak stoupali divočinou za hovoru a disputací, podivujíce se zcela odlišnému vzdělání druha. S večerem často zjistili, že jim cesta utekla rychleji, než čekali, a že došli dál. Prvního dne se přiblížili okraji Sporných území, druhého dne za úsvitu už uviděli pobřežní silnici.

„Mám něco peněz," přemýšlel nahlas Kermorvan. „Možná dost na dva koně, když najdeme někoho, kdo je prodá."

„Nebude lepší šetřit na jídlo?" zeptal se Elof.

„Ne, myslím že ne, čím dřív tam budeme, tím méně toho sníme. V nejhorším můžeme koně zase prodat. Nebo sníst," dodal v zamyšlení. Elof se zašklebil.

Než ale dorazili někam, kde mohli koupit koně nebo jídlo, urazili hodný kus cesty, protože první městečko u silnice leželo v troskách a za ním další a ještě další. Mohli by najít nějaké schované zásoby, jimž se oheň vyhnul, ale k hledání se neodhodlal ani jeden. Přepad se odehrál už před pár měsíci, ale pach popela a rozkladu se nad městy stále vznášel a v černých polích mezi odolným plevelem se ještě zubily nepohřbené lebky. Tato městečka stála mezi silnicí a mořem. Další, Randeby, bylo však položeno hlouběji do vnitrozemí a na vysoké skále se dokázalo tvrdému útoku do jisté míry ubránit. Přišli sem však uprchlíci z ostatních měst a vyjedli už tak skromné zásoby. Nad hradbami visel hladomor i mor a když se pocestní objevili, vyhublí muži i ženy, utáboření u brány, se na ně vrhli. Kermorvan musel tři srazit, než je odehnal, a po zbytek dne nepromluvil. „Vlci!" řekl nakonec.

„Ubožáci! Co by udělali pro poslední penízek v našich měšcích nebo drobek v tornách."

„Nebo maso na našich kostech," doplnil Elof. „Takhle nás Ekweš stahují na svoji úroveň."

„Přesto kolem sebe mají jídla dost. Učit je lovu se mi ale moc nechce." Suše se zasmál. „Havran ti prokázal větší dobrodiní, než vůbec tušíš. Jestli to takhle vypadá všude, tenhle rok nebude na silnicích moc rušno."

Elof přikývl. „Třeba bych vyhladověl jako oni. Kdybych jim tak mohl nějak pomoci!"

„Tak je zbav Ekweš. Bez toho je jakákoli pomoc marná."

Té noci spali na stromě, i té další, aby svedli případné pronásledovatele ze stopy. Avšak den poté, když se silnice stočila do vnitrozemí, došli do Tensborgu, daleko většího města, na které nezaútočili Ekweš ani uprchlíci. Přestože jídla tu nebylo nazbyt, koní měli spousty, protože sothranští kupci se letos zdrželi. Za rozumnou cenu koupili dvě slušná zvířata a od té doby jim cesta na sever ubíhala daleko rychleji. Měsíc jeli po přímořských silnicích a severská krajina se jim měnila před očima. Kdykoli se cesta vzdálila od moře, aby obešla pobřežní pahorkatinu, vjeli do roztroušených lesů. Vysokých sekvojí a černých borovic zvolna ubývalo, na jejich místo se draly jedle, duby, jedlovce, smrky a menší druhy sekvojí. I porost zřídl; vysoké kapradí se vytratilo, sasanky a rozkvetlé pěnišníky byly čím dál menší, až úplně vymizely. Když se pak silnice vrátila k moři, lesy se ztratily ve zvlněných travnatých dunách, kde z písku svítily jen kuřinky a mořské levandule. Právě u moře viděli nejvíce zkázy po ekwešských nájezdech. „Vždycky jen u moře!" poznamenal chladně Kermorvan. „Ekweš jsou mizerní jezdci a neumějí bojovat na koni. Na to jsou potřeba pořádné třmeny! Takže s sebou neberou koně a neodvažují se moc daleko do vnitrozemí, aby nebyli odříznuti od lodí."

Elof se zahleděl na východ, kde se do dálky ztrácely travnaté pahorky a drobné remízky. V takové krajině vyrostl; do Asenby to už nemůže být daleko. Přesto si ani trochu nepřipadal jako doma... „Takže vnitrozemská města jsou v bezpečí?"

„Ne! I když si to myslí, tady i na jihu. Když barbaři nenarazí na odpor, budou se od lodí odvažovat dál a dál, nakradou nebo si přivezou koně... Tolika lidem jsem se to snažil vysvětlit, kupcům, farmářům i vypaseným měšťanům. A jak se mi odvděčili? Oni prostě věřit nechtějí! O Ekweš ať se stará někdo jiný, jejich problém to není."

„Ale jestli je žene Mistr kovář, stačí přemoci jeho a -"

Šermíř potřásl hlavou. „Na chvíli by to pomohlo, ale ne navždy. Jen využívá své výhody a dělá to, co jeho páni připravili dávno předtím, než jsi mu ukoval meč. Bez něj by Ekweš pokračovali v nájezdech a dříve nebo později by se stejně dostali na jih. Jejich říši ženou vpřed jiné, mocnější síly a já nevím, zda je dokážeme my či kdokoli jiný přemoci."

Po nějaké době dojeli do kraje, kde cestě po břehu bránily vysoké kopce a hluboké zálivy a silnice se stočila do vnitrozemí. Navíc byla v čím dál horším stavu a znesnadňovala putování. Úpatí hor dosáhli až za několik týdnů, na vrcholu léta. Na cestu přes hory to byl nejvýhodnější čas, ale vzhledem k tomu, že nechtěli pokračovat po vyšlapaných cestách ani běžně užívanými průsmyky, koně jim už nebyli k užitku. Prodali je v malém městečku, jež si Elof z dob

prvního putování uchoval v paměti jako vcelku slušné, a za stržené peníze nakoupili jídlo. Za pár mincí navíc Elof koupil od místního kováře trochu železa a pronájem kovárny. Dvě pevné hole vybavil na konci zubatými železnými hlavicemi tak pěknými, až se kovář bál, že ho chce Elof znemožnit, a domluvit si nechal až mečem. „Aspoň něco mě ten můj mistr na horách naučil. Takovéhle cepíny nám nahoře mohou zachránit život!"

Kermorvan po očku pozoroval nasupeného kováře.

„Tedy je hned vyzkoušejme! Ve městě teď stejně spát nemůžeme. Tak jdeme do hor!"

Té noci spali v lesíku asi tři míle nad městem. Ale než zapadl měsíc, neomaleně je probudilo praskání větvového přístřešku nad hlavou. Vyskočili a ocitli se tváří v tlamu velikému medvědu. Zvíře se zaleklo jejich poplašeného křiku a dalo jim tak čas tasit meče. Vzápětí se rozlícená šelma postavila na zadní, až byla dvakrát větší než Kermorvan, a rozháněla se po nich tlapami. Šermíř vytáhl z uzlíku drátěnou košilí a snažil se ji proti drápům užít jako síť. Když ale medvěd viděl, že se jen tak nevzdají, mrzutě zabručel a s lomozem odběhl do lesa. Kermorvan se otřásl. „Měl jsem za to, že budeme i nadále v bezpečí jako doposud. Většina zvířat od spícího člověka uteče nebo mu nevěnuje pozornost."

„Pravda," přisvědčil Elof. „Menší medvědi se občas splaší, ale tihle velcí, co přezimují v doupatech, nejedí maso ba ani mršiny. Proč byl tak agresivní?"

„Medvědi jsou odjakživa trochu nevypočitatelní," pokrčil Kermorvan rameny. „Tak opravíme střechu a vystřídáme se na stráži. Já budu hlídat do západu měsíce."

Elof přikývl, ale zůstal zticha. Ten útok mu přišel divný, jako by to byl jen projev nějaké skryté nemoci lesa. Zabalil se do pláště, za tu chvíli vychladlého a nehostinného, a vynasnažil se usnout. Ale dalších pár dní, celou cestu do hor lesem, se mu vracela představa nemoci v prožraných stromech, ve světélkujících houbách na zetlelých kmenech, v hustém houští jedovatého břečťanu, na něž naráželi každou chvíli. Popínavky a paraziti se jim chytali kořínky za krk, ostružiní jim poutalo kotníky, trní drásalo oblečení i kůži pod ním. Možná to byly jen drobnosti, ale chování zvířat se jim plně vyrovnalo. Nejednou museli uskočit před bronzovým hadem, který by jinak při dupotu kroků dávno utekl. Kermorvan jednou v noci zvedl hlavu za podivným zvukem na stromě a veliký výr ho málem připravil o oko. Za poledne na ně po

slunečních paprscích nalétávala mračna much a nedala jim na okamžik spočinout. S večerem kolem nich kroužila hejna komárů. Všechno běžné lesní nepříjemnosti, ale v nevídané síle. Elofovi připadalo, že s lesy, jež kdysi prochodil na výletech s Mistrem kovářem, se udala nějaká drobná, ale nebezpečná změna. Strašlivý lovecký pokřik šavlozubce je nutil každou chvíli tasit meče.

„Kolik tu těch zvířat může být?" vydechl Kermorvan. „Tolik kusů na tak malém území by za týden vyvraždilo všechnu potravu! Nebo se za námi táhne stále jedno vytrvalé zvíře?"

Elof pokrčil rameny. Té noci spali na stromě, přivázaní k větvím popruhy z tulení kůže, jež vzali na lodi. Elof zůstal dlouho vzhůru, i když si našel vcelku pohodlnou rozsochu, a pozoroval chladný přísvit nad siluetou hor. Přemýšlel o spoutané síle, již odrážel. Byla i ta nemoc lesa, všeobecné nepřátelství, jen podobným odrazem téže moci? Pod kabát se mu zakousl studený větřík; oklepal se a skryl obličej. Než ale stačil docela usnout, do listí nad hlavou zaklepaly kapky deště a brzy mu už tekly na kapuci. Zlobně zavrčel, ale úkryt na zemi dnes riskovat nemohli. Bude muset přečkat déšť tam, kde je.

Lesy v podhůří byly nepříjemné, ale čím výš stoupali, tím hůř se jim cestovalo. Zásoby už dávno dojedli a naživu je držela jen Kermorvanova dovednost při kladení pastí. Lovit tu skoro nebylo co. „Skoro bych chtěl, aby se do nás pustil ten šavlozubec!" zabručel Elof při obírání pečeného rejska. „Rád bych věděl, jak z něj chutnají kotletky!"

„Určitě nebudou tužší než tohle," přitakal Kermorvan a vrátil svého nedopečeného hlodavce zpátky nad oheň. Vtom vyskočil, shodil jídlo do plamenů, rychle je udusal a vytasil meč. „Hau yma!" zašeptal. „Co se to tam hýbe?"

Elof zaslechl tichý šustot, pak prasknutí suché větve, sténání rozhrnovaného křoví. V polosvitu se opravdu ně-

co hýbalo, něco pomalého, ale těžkého. Ve zvuku nebylo slyšet rytmus jednotlivých kroků.

„Plazí se to..." špitl.

„Ano..." zavrčel Kermorvan a znenadání srazil Elofa do křovin u kmene velkého stromu. „Šplhej!" sykl a vyskočil na spodní větev, zatímco Elof se ještě vzpamatovával. Kermorvan mu právě včas podal dolů ruku. Z křoví se ozval rachot a do kruhu keřů se vplazilo cosi velikého. Bez dechu viseli na stromě, Elof nejistě zachycený napůl za větev a napůl za Kermorvanovu ruku. Ze svého místa neviděli, co k nim přišlo na návštěvu, až se tvor z mohutným zafuněním vydal o kousek dál. Objevil se obrovitý černý bok. Spočíval celý na zemi jako bok plaza, ale byl daleko větší a vystupovala z něj krátká tlustá noha. Dlouhé drápy rozšláply doutnající ohniště, znovu se ozvalo skřípavé funění, šelest šupin, a vzduch naplnil pach zkaženého pižma. Elofovi mrzla krev v žilách, ale jako vždy nad strachem zvítězila zvědavost. Vyvlékl se z Kermorvanova nepolevujícího objetí a natáhl se, aby měl na netvora lepší výhled. Ale bohužel, nebo naštěstí, se plaz díval na druhou stranu a Elof z něj uviděl jen silnou zadní končetinu, nějakých dvanáct stop za přední. Přímo před ní ležely jejich saky a v nich tolik nepostradatelných věcí...

Elof se na chvíli pověsil jen za ruce. Pak se zhoupl dozadu, vykopl a zlehka jako peříčko dopadl na čistinku prostou suchých větviček, kde jeho dopad ještě ztlumil koberec borového jehličí. Sehnul se, sebral batohy s úpěnlivou modlitbou, ať Kermorvanův zase nerachtá, a když se velký bok nadzdvihl a drápatá noha se pohnula vpřed, skočil do křoví. Netvor si ho nevšiml. V novém oblaku smradu se zvolna zavlnil, odrazil nohama, jako by to byla vesla, a rozvážně se plazil dál z kopce. Ani jeden z mužů se však nepohnul, dokud zvuk dávno nedozněl v dáli.

Ztuhlý Kermorvan seskočil s větve.

„U Kerysu! Ty máš odvahu, kováři! Co to jenom bylo?"

„Mě se neptej! Ze by drak?"

„To bych neřekl. V našem domě byli na tapiseriích draci zpodobení lidmi, kteří je znali až příliš dobře, a žádný z nich nevypadal takhle. Tohle navíc bylo opravdové zvíře, tupé a netečné, přičemž draci jsou údajně něco víc. Pohybovalo

se jako ještěrka - rychlý pohyb, pak dlouho nic."

„Tak tedy napůl ještěrka, napůl had, navíc tlustý jako kůň. Nikdy jsem tu nic takového neviděl ani o tom neslyšel."

„V tom případě to bude něco z Ledu, předvoj zkázy. Fujtajksl! Ten smrad! Jdeme pryč, večeře skončila."

Než vyšli z lesů, zažili i jiná setkání, byť žádné už nebylo tak strašidelné nebo tak bezprostřední. Když se jednou chystali k spánku, mezi kmeny pod sebou uviděli hopkat cosi lehce světélkujícího. Kamkoli věc dopadla, utichly i ty nejtišší lesní zvuky. A později, když už docházeli k holým srázům, něco jim s notným hlomozem zkřížilo cestu; ač to neviděli, podle stop v křoví uhadovali na člověka, byť velice nemotorného. Nechtěli se zdržovat a rychle se prodrali na konec lesů a začátek holých stěn.

„Tady už se neschováme," poznamenal Elof, když šplhali po kamení ještě tu a tam porostlém zakrslými keříky a tvrdou travou. „Pamatuju si to tady a k Mistru kováři to není dál než den cesty na sever. Musíme si dát pozor; za pěkného počasí často vyrážel na výpravy. Dál na sever, za svůj dům, nás nikdy nebral. Tam se už hluboko mezi hory klíní ledovec. Ti duergar nás nechali na východ odsud, za těmihle horami, asi dva dny pochodu. Nejlepší bude asi začít hledat tam."

„Vylezeme tedy těsně pod hranici sněhu," navrhl Kermorvan, „a půjdeme kolem."

Zanedlouho se jim pod nohama ztratily i poslední zbytky zeleně až na pár osamělých rostlinek v puklinách,

a od té doby šli buď po římsách z pevné skály, nebo sesypech sutě či hromadách balvanů. Vítr nejen vyl, ale začal i kousat, opíral se jim do plášťů, tahal je za rance a dul do obličeje, až jim slzely oči a pálilo chřípí. Kolem severních vrcholků šikoval vojsko šedivých mraků; Kermorvan je s obavami sledoval. Vytáhl šálu dlouhou na rozpažení a začal si ji motat kolem hlavy, když vtom si všiml, že Elof žádnou nemá; ihned ji na polovytažené čepeli čistě rozřízl napůl a jeden kus mu podal. Elof si ji vzal s děkovným pokývnutím, protože nevěděl, co by řekl.

Koncem druhého dne ale konečně obešli vrchol a dostali se do závětří. Vítr kolem nich stále vířil, ale už neměl takovou sílu. Chvíli si odpočinuli. Elof se rozhlížel po úbočí hory a snažil se vybavit si první zmatené okamžiky podivně nabyté svobody. Byla tu jezera i lesy, ale už se netvářily tak přátelsky. Šedé světlo soumraku mu nijak nepomohlo. Otočil se nahoru k hřebeni. „Za průsmykem už jsou ledovce. Tam ti duergar jít nemohli. Museli zmizet někde tady na svahu. Aspoň to tak vypadalo. Byla tma a lampy měli jen oni."

Kermorvan nakopl macatý balvan. „Neuvědomil jsem si, že je Led tak blízko. To nevěstí nic dobrého. Pokud tu mají dveře nebo bránu, jistě ji zamaskovali, jak nejlépe dovedli. Možná ji ani nedokážeme najít. Stejně to ale zkusíme." Znovu zvedl zrak k obloze, kde se dál řadily mraky. „Doufejme, že se nám to podaří dost rychle. Takhle vysoko může z podobných mraků sněžit i v létě."

Než se vydrápali nahoru na hřeben, unavení, vymrzlí a malomyslní, padla tma. Rozdělili si celý svah, ale ve strmé stěně nenašli jediný volný kámen, jedinou skulinu, která by nevypadala dokonale přirozeně. Zbýval jim už jen vlastní hřeben a ten vypadal příliš holý, než aby skryl byť krysí díru, dokonale ohlazený neúnavným severním větrem. Jasná záře se odrážela od mraků a prosvěcovala i obláčky, jež jim stoupaly od úst. / to může zmrznout...

Kermorvan jako obvykle dorazil na vrchol první. Elof o něj dostal strach, protože šermíř se nahoře zarazil v záři Ledu, ztuhl a pak pomaličku klesl na jedno koleno. Elof mu pospíšil na pomoc, ale jakmile se ocitl na hřebeni, sám při tom pohledu ztratil dech.

Stáli na okraji hlubokého horského údolí, vyseknutého do skal jako rána mečem. Elof si uvědomil, že tato propast je přímo naproti údolí Mistra kováře a vychází ze stejné vzdálené hory. Druhá strana byla však jen mrazivá a nehostinná. Tato stála v sevření Ledu.

Tehdy Elof poprvé spatřil velkého Nepřítele a zdrceně padl na zem vedle Kermorvana. Byl to ve vší hrůze zázračný pohled, tak nečekaně nádherný, až mu i v žilách probudil led. Do nejzazší dálky se táhl ledovec, klikatil se mezi horami, až splynul s obrovskou rozlohou lehce pableskující šedobělí. Východní stěny hor se do ní propadaly jako do moře. Tu a tam z Ledu trčely zbytky vzdáleného vrcholku jako obležená pobořená pevnost. Za těmito posledními smutnými výspami se už plocha táhla do dáli tak monotónně, že ji oči nedokázaly zaostřit a rozbolely. Zdálo se, že i obzor zmizel, snad proto, že se s ním slévala šedivá mračna. Při tom pohledu měl Elof neodbytný pocit, že on sám, že celý svět hlíny a květin a zvířat a mužů a žen je jen tenounkou skořápkou špíny na nekonečné chladné běli, smítkem na vybroušeném drahokamu. Dokonce když zvedl oči k horským štítům, aby se utěšil jejich majestátem, připadaly mu náhle tak křehké, o nic trvalejší než jejich severnější druzi. Bylo to jen otázkou času a Led už v sobě zamrazil celé věky. Co získali lidé?

Náhle upřel pohled najedno místo ve stínu záře Ledu. Postavil se i v silném větru a zaclonil oči dlaní, dokud si nebyl jistý, co vidí. Otočil se a vedle něj ještě klečel Kermorvan. Ve tvrdé bledé tváři měl úžas a obdiv, ale ani stopu strachu. V očích mu jiskřilo, jak vracel výzvu vzdálenému obzoru. „Něco jsi zahlédl?"

„No... myslím! Támhle na druhé straně údolí mezi štíty, vidíš! Vidíš-"

Kermorvan si protřel oči, zadíval se na konec údolí a zavrtěl hlavou. Dal zraku odpočinout, zamžikal a znovu se podíval k jednomu z vrcholů. „Vidím... tu nejslabší oranžovou záři..."

„Přesně tak!"

Kermorvan si ho pochybovačně změřil. „Může to být cokoli..."

„Může. Ale napadá tě něco nadějnějšího? "

Kermorvan smířeně přikývl. „Ne, protože ten sráz pod námi vypadá stejně holý jako všechny ostatní. Nuže dobrá, pojďme, protože než po těch horách údolí obejdeme, něco nachodíme." Hodil si sak zpátky na záda a zrovna chtěl vyrazit, když ho Elof chytil za paži.

„Tudy ne," varoval. „Dokola nemůžeme, na to to tady znám až moc dobře. Museli bychom nedaleko od domu Mistra kováře zkřížit jeho cestu!"

„A kudy tedy můžeme jít? "

Elof se hryzl do rtu a ukázal očima do údolí. „Máme jen jednu cestu. Přes Led."

„Cože?!" Kermorvan pleskl dlaní o meč. „S tvým prokletým mistrem to klidně zkusím..."

Elof ho znovu zarazil, tentokrát s opravdovou silou. „Ty blázne! Když dokáže ovládnout Ekweš, myslíš, že tě nezničí jedinou ranou? Navíc tě prostě nezabije, ale podřídí tě své vůli a postaví tě proti všem, koho chceš chránit! Tohle chceš zkusit?"

Rozzlobený Kermorvan nerozhodně stál a pohledem klouzal přes údolí ke vzdáleným vrcholkům. Bylo jasné, čemu dává přednost, ale na kovářově straně stála logika. „Řekl jsem, že půjdu s tebou," zabručel. „Nepochybuj o mně. Ale nebudeme na Ledu riskovat ještě víc?"

„Tady na okraji to snad nebude tak strašné!" trval na svém Elof. „Viděl jsi stejně dobře jako já, že tam v údolí se nic ani nepohnulo. A není široké. Když si pospíšíme, do rána to zvládneme..."

„Do rána..." začal šermíř s pohledem upřeným do údolí, ale vtom chytil Elofa za ruku a druhou ukázal. Hluboko dole, až na kraji nejbližšího lesíka, se něco prodíralo křovím, něco dost velkého, aby se keře rozhýbaly a přitom tvora skryly. Když pak ale křoviny skončily, stvoření se na chvíli ukázalo ve světle hvězd a Ledu, než vzápětí vklouzlo za velký balvan. Vypadalo jako člověk, ale bylo větší, širší v ramenou a vyšší od čela k temeni. Dlouhé ruce se kývaly kousek nad zemí.

„ U Kerysu," vydechl šermíř. „Myslíš, že nás tohle sledovalo v lese?"

„Pohybovalo se to podobně - ale poslouchej!" O kousek dál něco běželo křovím a z hloubi lesa se ozývalo hrdelní chrochtání. „Je jich celá smečka!" špitl Elof. „Tak co, válečníku, pořád chceš jít lesem?"

„Led má najednou jistý půvab," připustil suše Kermorvan. „Ale nejsou tu ti tvorové právě proto, aby nás zahnali na Led?"

„Může být. Ale pokud nás mají zatlačit, čeká se, že budeme vyděšení, pomalí a že tam půjdeme až nakonec a neradi. Odvážný výpad nikdo neočekává..."

„Dvanáct hodin ostrého pochodu bych neoznačil za výpad, ať už jakkoli odvážný. Ale jinak máš pravdu, kováři. Jdeme!"

Společně se vrátili na hřeben a spustili se srázem na druhé straně, jak tiše jen dokázali. „Jde to snadno!" zašeptal Elof.

„K Řece to jde údajně také snadno," opáčil škarohlídsky Kermorvan. „Jedním směrem."

„Povzbuzování si nech až na Led, tam ho budeme potřebovat víc!" Kermorvan se překvapivě zasmál a dál slézal lehčím krokem.

Shora, na první pohled, vypadal Led zářivě bílý a hladký jako sklo, ale čím víc se mu blížili, tím tmavší a zbrázděnější se jim jevil. Elof viděl, že hladký není ani zdaleka a zhruba bílý jen uprostřed; oba kraje byly hluboko rozpraskané a skoro stejně černé jako kameny, na něž útočily. Zblízka pak poznali, že jsou to výběžky, roztroušené po ledovci jako kal v zamrzlé řece. „Už jsem o nich slyšel," řekl Kermorvan. „Říká se jim mořeny. Tvoří je kamení a suť, kterou ledovec sebral po cestě. Když se oteplí, led odtaje a moréna zůstane na místě. Bezpochyby tu před námi leží mnohý pyšný horský vrchol. A cestu nám rozhodně neusnadní."

Morény ležely po celé délce údolí, ale na povrchu ledu byly i užší brázdy, prohloubené stínem. Občas se křižovaly. „Vypadají jako vrásky v kůži," poznamenal Elof. „Ve staré kůži, vyschlé a špinavé. A támhle, jak se údolí stáčí, jsou poskládané jako v lokti! Jako by ten ledovec byl jen údem nějakého strašlivého zvířete..."

„Bojím se, že to budou rozsedliny," řekl Kermorvan. „Širší a hlubší tam, co vidíš loket. Těm se musíme vyhnout! Budeme mít co dělat s menšími puklinami."

A vskutku, když konečně došli k okraji ledovce, Elof si až pomyslel, že zabloudili, jak byl rozpukaný. Mezi mořenami nahánělo hrůzu skučení větru. Na spodních kamenech ležel tenký ledový povlak, tvrdý, čirý a zrádný, a mezi nimi zamrzly kluzké kaluže špinavého sněhu. Při posledním kroku ztratil rovnováhu, málem upadl a na chvíli zaváhal. Pak opatrně poprvé položil nohu na Veliký Led.

Na okamžik ho přemohl pocit, že je zpátky ve své kovárně a že šlápl na rozpálenou předradličku. Palčivá bolest v nohou nebyla horká, ale mrazivá, pocit byl ale úplně stejný. Pálení mu stoupalo do lýtek. Poskočil, do-vlekl se ke skupince kamenů, kde na chvíli pocítil úlevu, ale když zase stoupl na led, jako by mu spaloval holé nervy v těle. Zaváhal, skoro bez dechu, a zatoužil se vrátit na kamení. Stál by tam déle, možná by se tu dočkal své zkázy, kdyby ho Kermorvan vražedným tempem neprotáhl přes mořenu na vlastní Led. Elof neměl na vybranou; zbývalo mu jen zatnout zuby a klopýtat za šermířem.

Vylekalo ho, jak Kermorvan pospíchá, v pološeru opatrně vybírá cestu, ale cepínem máchá a z kamene na Led skáče s obvyklou vervou. Elofovi došlo, jak je statečný, když odvážně pochoduje vstříc síle, jež mu byla v dětství strašidlem a v dospělosti ztělesněním všeho, co nenáviděl. V duchu se možná chvěje, ale v kolenou ne. Když kovář hlučně sklouzl po vyšším zlomu, šermíř se hned otočil a pomohl mu na nohy. Asi za hodinu si už Elof na bolest tak zvykl, že dokázal promluvit: „Ty to necítíš?"

Kermorvan si k němu přidřepl na ostrůvek rozdrobeného kamení. „Co bych měl cítit?" Bylo jasné, že nic neví. Elofa to překvapilo, ale nechtělo se mu nic vysvětlovat. Kermorvan se zachumlal do pláště. „Cítím vítr. A taky jsme tady pěkně na ráně. Potmě by se možná šlo hůř, ale neměl bych takový strach, že nás někdo uvidí. Kéž by ty mraky do rána přešly na jih a zastínily hvězdy!"

Přání se mu nevyplnilo. Mraky sice na severním obzoru vystavěly velikou hradbu, ale vítr utichl a odmlčel se i mrazivý vzduch. Obloha nad údolím zůstala čistá a když vyšly hvězdy, viděly na Ledě svůj rozptýlený odraz.

Vysoko nad hlavou jim zajiskřil vzduch, jako by jím prolétla od obzoru k obzoru neviditelná opona. Kermorvan se rychle přikrčil a Elof ho napodobil. Tichem pomalu sílil suchý praskot na hranici slyšitelnosti. Opona se znovu zavlnila, tentokrát vyvedená v sytější rudé a zelené záři. Než ji pohltila tma, objevily se i odstíny modré a fialové. Nocí prolétly bledé šmouhy světla. Světlo hvězd zahanbila neuvěřitelně obrovská koróna chladného ohně.

„Co je to za znamení?" vydechl Sothran, když si zaclonil oči.

„Severní světla!" špitl Elof a dál se kochal tou nádherou. Za nimi zkřížil nebe další cákanec světla. „A k tomu padají hvězdy! Už jsem je viděl, ale nikdy tak veliká, vždy jen z dálky..."

„Co to může věštit?"

„Nic, pokud vím," odpověděl kovář. „Nebo přece... Mistr kovář se jednou zmínil, že mohou věstit setkání mocností, víc netuším."

„Setkání!" zabručel zlověstně Kermorvan. „Tak to bychom neměli zůstat uprostřed!" Sehnutí k zemi opatrně pokračovali podél morény, až se ocitli naproti nejbližšímu svahu za Ledem. „Mezi rozsedlinami budeme dokonale vidět," dodal napjatě šermíř. „A je to nejdelší kus cesty. Tak jdeme!"

Vyrazili na otevřenou plochu ledovce, pochodovali po širokých hřbetech a po úzkých se plazili po čtyřech, až ve zmrzlých prstech skoro neudrželi cepíny, a od nohou jim do hloubky puklin padaly kusy polozmrzlého sněhu. Když dopadly, ozvala se ozvěnou tlumená rána, takže poznali, že by na ně na dně místo sněhu čekal tvrdý led. Ledový oheň na nebi jim barvil tváře mrtvolnými odstíny a nutil stíny do tance, až pocestní stěží viděli, kam šlapou. Mezi ostrůvky čistého ledu se objevovaly podivné postavy. Elof měl jednou dojem, že vidí v odrazech Kařinu tvář, vyděšenou a varovnou, za chvíli si Kermorvan protřel oči a zašeptal: „Brána! Hlavní brána..." Mezi rozsedlinami nebyla jediná schůdná cesta a každou chvíli se objevovaly nové pukliny, jež shora vůbec neviděli. Praskliny je navíc sváděly ze směru a nutily je zacházet si nahoru údolím. Přesně si uvědomovali, jak utíkají drahocenné hodiny. Kermorvan si strčil studené dlaně do podpaží, Elof protáhl ztuhlé ruce a připomněl si všechno, co kdy slyšel o nebezpečí omrzlin. Kermorvan se náhle zastavil tak nečekaně, že do něj Elof málem vrazil, a upřel zrak níž do údolí. Pak netrpělivě zavrtěl hlavou a vykročil dál, když ho Elof chytil za plášť. „Ne! Já to také vidím!"

Jako jeden muž padli do měkkého sněhu a pozorovali.

Od opačné strany údolí se oddělil stín a klouzal po moréně snadno jako po vyleštěné podlaze. S lehkým zhoupnutím změnil směr a zamířil doprostřed ledovce přes pukliny, jako by tam ani nebyly. Měl tvar člověka, asi jako kabát na věšáku, ale byl nepřirozeně tenký a šedivý. Brzy dorazil do středu ledovce, kde zůstal viset ve vzduchu jako leknín na rybníce, jen vysoká kápě se kývala ze strany na stranu. Pomalu se obrátil, cestovatelé schovali hlavy, ale stín, otočený na druhou stranu, se dál kymácel na svém místě. Díval se zřejmě na jih, na konec údolí, kde končil i nejzazší výběžek Ledu.

Elof se bál pod tenkou vrstvou sněhu vrtět, velice opatrně tedy otočil hlavu a zadíval se do dálky. Dlouho neviděl nic, ale pak jako by zahlédl náznak pohybu. Připomínalo to tmavnoucí stín, který houstne do pevné podoby. Elofovi vstaly vlasy na hlavě. Něco se tam formovalo přímo ze vzduchu. Na místě, kde před chvílí nic nebylo, se objevovala postava. Byla tam a kráčela. V porovnaní se stínem vprostřed ledovce, necelých dvě stě sáhů daleko, ale vypadala malá a neohrabaná, jako když se brouk škrábe přes oblázky. Ohlédl se na Kermorvana; i on se díval na jih a neměl příjemný výraz. Kdyby šli dál, stín v kápi by si jich možná nevšiml, ale nově příchozí určitě. Mohli jen čekat jako balvany a doufat, že tak i vypadají.

Menší postava pomalu a neohrabaně šla ke graciéznímu stínu. Působila beztvarým dojmem, jen nahoře měla krunýř jako hmyzí hlavu. Elofovi došlo až za chvíli, že je to člověk a po rozpraskaném ledu se vlastně pohybuje velice lehce. Beztvarost těla měl na svědomí rozevlátý plášť a dojem hmyzí hlavy budila helma.

Elof ztratil dech. Srdce se mu zastavilo a pak rozběhlo tak divoce, že hory bušení málem vracely ozvěnou. Tu přílbu si nemohl splést, ty bohaté vzory, masku, byť si stěží uvědomoval, jakou má sílu. Abych se pohyboval hbitě a neviděn... A tu chůzi neznal o nic hůř, ostrý od-

měřený krok, až za ním plášť vlál jako černé plameny. Přímo proti nim, ani dvě stě kroků daleko, se postava zastavila a zlé oči masky nejistě prohlédly okolí. Stín v kápi trpělivě vyčkával. Tehdy se maska helmy zvedla, samu přílbu okované ruce svlékly z hlavy, ojíněné tmavé vlasy spadly na mohutná ramena a Elof po dlouhé době uviděl bledou hrdou tvář svého někdejšího pána. Mistr kovář se ještě jednou rozhlédl, jako by na sobě cítil jejich palčivé pohledy, ale pak zvedl hlavu a upřel zrak přímo do kouřmého stínu rozkymácené kápě. Chvíli tak stál a pak se velice uctivě poklonil.

Elofův pohled od mistra odtrhl záblesk na obloze. Hvězdy teď padaly houšť a rychleji, posměšně se prohánělly mezi stálicemi a svítily tak jasně rudě a oranžově, až přezářily i polární záři. Ale i ta se vzepjala k novému výkonu, nabitý vzduch zapraskal jako ohníček, oběma cestovatelům vstaly vlasy na hlavě a mezi nimi začaly přeskakovat jiskřičky. Za Severními světly samy hvězdy tančily ve zvlněném vzduchu, prohnuté jako aura kolem srdce Světel. Zachvěly se jednou, podruhé, potřetí, ještě silněji, až se složily skoro do pevné podoby, jako když plášť spadne na zem. Nad pulsujícím srdcem Ledu se soustředil obrovský kužel jasného světla a Mistr kovář i jeho stínový společník se k němu otočili. Ve světelném plášti se zformovala postava, vznešená, vysoká až do mraků, bledá jako perla, řídká jako dým, prozářená vlastním světlem. Neoděná žena, ruce vztažené a vlasy rozevláté v neexistujícím větru. Šedá kápě se zvolna a důstojně poklonila. Mylio se ale klaněl tak hluboko, až padl na kolena, ruce natáhl před sebe a čelem se poníženě dotkl blýskavého Ledu.

„Teď!" sykl Kermorvan, protože se oba nepřátelé dívali jinam. „Běž jako o život!" Vytasil meč a s hrůzou zjistil, že mu na jeho špičce tančí zelený oheň.

Elofa zachvátila panika. Chytil rozzářenou čepel a zadusil oheň prsty. Kermorvan meč rychle vrátil do pochvy a vyrazili na útěk. Plazili se závějemi, krčíce se jako opice, aby zůstali krytí, opírali se o cepíny, zapadali do hlubších prohlubní plných sněhu a nevěnovali pozornost na každém kroku zejícím puklinám. Neotočili se ani jednou, jen běželi a běželi, až je ledový dech v podrážděném hrdle pálil jako oheň a údy se jim kroutily bolestí. Jednou sklouzli do rozsedliny, ale hrnuli před sebou dost sněhu, aby spadli do měkkého; vyškrábali se na nohy a drápali se ven po protější stěně pukliny. Nahoru to šlo daleko hůř. Museli si vysekávat stupně do ledu, ale když konečně vyšplhali na okraj praskliny a zůstali udýchaní ležet na hraně, záře v srdci Ledu zůstala daleko za nimi, nic víc než chladný vzdálený příšvit, na němž nedokázali rozeznat podrobnosti.

Za chvíli se postavili, roztřesení a otřesení, bez jediného slova se otočili a nejistým krokem vyrazili k černému pásu morén. Kermorvan se každou chvíli ohlédl, zda je něco nepronásleduje, ale jen jednou, na vrcholu vzduté morény, chytil Elofa za loket a ukázal prstem. Vrhli se do sněhu. Po ledovci plul dlouhý stín, ale v šikmém perleťovém světle ho vrhala malá postavička. Vracela se na jih. Elofovi připadalo, že má hlavu nepokrytou, ale na takovou dálku si nemohl být jistý. Když se znovu otočili, ještě se neztratila. Maličká postavička v dáli se dál drala přes rozbrázděný povrch ledovce. „Tvůj někdejší pán, předpokládám?" zeptal se trpce Kermorvan, i když měl v hlase ještě něco jiného. „Zajímalo by mě, proč si zase nevezme helmu."

Elof pokrčil rameny a šel dál.

Cesta už nebyla tak dlouhá, jak se báli, protože morény na severním okraji ledovce byly nižší než na jižním a blíž u sebe. Snadno je za hodinu či dvě překonali a byli rádi, že tu nejsou vidět. Zvedal se vítr a když vzhlédli k obloze, hvězdy už byly zase na svých místech a pomalu mizely za mraky. Led pod nimi zase pableskoval, holý a nehostinný.

Konečně se ohlásil úsvit, bledý a šedivý, jen slunce vidět nebylo. Kermorvan potřásl hlavou, jako by se probudil ze sna. Přímo před nimi se vypínaly štíty hor a i jejich pusté stěny vypadaly životodárněji než Led. Jen dvě hodiny po rozbřesku sestoupili z ledovce jako z lodi. Když Elof došlápl na zem, ledový oheň okamžitě pustil jeho nohy, tak náhle, až kovář úlevou málem upadl. Zůstala jen obyčejná snesitelná zima. Kermorvan zřejmě zas nic zvláštního necítil. Místo toho zavětřil a zahleděl se do mraků. „Bude sněžit!" zabručel. „Teď, když nás sníh neskryje nepřátelským očím a nám nezbývá než šplhat! Elofe, můj milý kováři, modli se, ať to tvé záhadné světlo brzy najdeme, jinak tu oba zahyneme. Pojď!"

Když lezli vzhůru stěnou údolí, vítr jim vyl kolem uší. Sráz tu byl strmější než na druhé straně a protože potřebovali obě ruce k lezení, nemohli si přitáhnout pláště k tělu. Kámen, byť tvrdý, byl rozežraný nemilosrdným ledem a často se jim pod nohama utrhla napohled pevná a spolehlivá římsa. „Pokud nás někdo sleduje, ví přesně, kde jsme," zavrčel Kermorvan. „Ale vypadá to, že dál není svah tak prudký. A začíná sněžit!"

Kolem vskutku kroužilo prvních pár vloček, vítr nesl další a z obou stran jim ve vírech hnal sníh do očí. Konečně s námahou dorazili na mírnější sráz, jenž vedl k jejich štítu. Brzy měli sníh i na cestě, veliké těžké vločky se rozpouštěly jen na okraji, slévaly se pod nohama v ledový škraloup a pokrývaly kámen jako sklo. Elof si dával pozor, aby nešel v Kermorvanových stopách. Když dorazili na mírnější svah, už na něm ležel sníh. Hned se jim nalepil na boty a zatížil je natolik, že jej musili oklepávat cepíny. „Jestli ta chumelenice zhoustne, ztratíme cestu," strachoval se Kermorvan, „a to v horách znamená smrt! Ale teď už to světlo není o moc výš. Nejjednodušší bude držet se téhle stěny..." Dotkl se zmíněného skalního útvaru a ucukl. „Je teplá! Přinejmenším teplejší, než by měla! Podívej se támhle, ty spáry jsou jako větrání - a jde z nich kouř! Horká láva!" Vztekle zabodl cepín do sněhu. „Tak tohle světlo jsme viděli! Tam, kde hoří podzemní ohně, nic nežije! Pro nic za nic jsme se odsoudili k smrti!"

„Nebuď si tak jistý!" odsekl Elof, ač měl sám jisté pochybnosti. „Dům Mistra kováře stál právě na takovém místě a podzemní ohně užíval v kovárně! Nemohou duergar dělat totéž?"

Kermorvan zavrtěl hlavou, ale pak pokrčil rameny a zvedl cepín. Po svahu se svezla vánice a nahrnula už padlý sníh do hlubších návějí. „Nic jiného nám nezbývá!" zavolal do skučení větru. „Umřít můžeme i při hledání..."

Ze sněhu se zvedl obrovský stín. Dlouhá ruka se mu natáhla po krku a sevřela hrdlo. Tak nečekané to bylo. Kermorvan padl na skálu. Elof ale měl dost času se sehnout a tvor ho minul. Narazil do stěny, odlétlo pár kamenů a ozval se vzteklý bolestivý řev. Elof se sklonil a odtáhl Kermorvana o kousek výš. Šermíř lapal po dechu. Elof se postavil nad něj, tasil meč a v levé ruce zhoupl cepín. I Kermorvan však záhy vstal. „Co to bylo?" zeptal se, zatímco zápolil s pochvou.

„Nejspíš sněžný trol," řekl napjatě Elof, „i když jsem nikdy žádného neviděl. Šedivá srst, černé drápy, a ten vzrůst..." Olízl si vyschlé, popraskané rty. „Myslím, že totéž nás sledovalo v lese, někdy se odváží až tam..." Zavířil sníh, ozval se další řev a přišel nový útok, tentokrát shora. Elof se otočil, uklouzl a padl na břicho. Sehnul se nad ním veliký stín a vzápětí s vyděšeným jekem ucukl. Elofovi se na kazajce rozstříklo něco horkého a smradlavého. Když vstal, uviděl na sněhu kalužrudé krve a Kermorvana s mečem, z něhož se kouřilo. „Zády k sobě," křikl šermíř, „tak je odrazíme! Morvan morlanhal!"

Odpověděl mu sbor skřeků a z bílé chumelenice se vynořil kruh strašidelných zjevení. Natahovaly se po nich ruce, Elof po nich ťal, vystříkla temná krev a jedna pazoura padla do sněhu, kde se dál svíjela. Za sebou uslyšel tupý kovový zvuk, jako když sekera zatne do dřeva, ozvalo se zvonivé prasknutí, Kermorvan mu narazil zády do zad a do sněhu padlo velké tělo. Elof ještě lovil rovnováhu, když se před ním objevila zasněžená tlama s vyceněnými tesáky, obludná nápodoba lidské tváře, a nad ní mohutné tlapy svíraly těžký hranatý balvan. Elof rychle uskočil a v okamžiku, kdy kámen dopadal do jeho stop, sekl po obrovském lýtku příšery. Tvor se se strašným řevem skácel jako podťatý, Elof se narovnal a dodělal ho jedinou ranou. Pak skočil do chumelenice, kde měl být Kermorvan, ale nikoho tu nenašel. Ležela tu jen obrovitá mrtvola s půlkou čepele v lebce. U skalní stěny se tyčili nejméně tři trolové a bojovník s krvavým ramenem, zády ke skále, je odrážel zbytkem meče. Elof chytil cepín a mrštil jím do zad jedné příšery s bojovým pokřikem na rtech. Zasažený trol zařval, ostatní se otočili na něj, Elof chytil svou zbraň oběma rukama a švihl do vichru, až čepel zazvonila. Vykročil a trolové překvapivě ucouvli; další krok a další ústup. Když Kermorvan seběhl kousek po svahu, Elof se na troly vrhl zcela vážně a příšery vzaly nohy na ramena. Posledním úderem ještě zasáhl jednoho škrtiče do zad. Sbor zoufalých jeků se ztratil ve vánici. „Dobrý boj, kováři!" zvolal Kermorvan. „Ale až překonají hrůzu, vrátí se. Jeden si v lebce nechal můj meč!" Zraněnou rukou zoufale lovil v batohu. „Mám dýku..."

„Zapomeň na to! Nech dýku dýkou a pojď! Jestli se ještě vrátí, musíme nahoru! Vylézt nahoru, rozumíš? Možná najdeme bezpečný průduch. Přinejmenším tam bude teplo!"

Kermorvan přikývl, ale přitiskl si pytel k tělu. Elof to vzdal a vyrazil po skále nahoru; Kermorvan mu "bez obtíží stačil. Na obočí a neholených bradách jim bíle jiskřila jinovatka, v horkém dechu tála a stékala jim po bradě. Vítr skučel a vrhal

jim do očí sněhové vločky, až Stěží viděli na cestu. Náhle se před nimi objevila další stěna, první tmavší věc v bílé mlze. Úporně se doškrábali k průduchu, kámen byl čím dál teplejší, až Elof narazil na stěnu. „Je to zavřené!" zvolal. „Zkus jiný!"

„Pozdě!" vykřikl Kermorvan. „Už jsou tu!" Řev trolů mu posměšně přisvědčil. Elof zoufale ohledával kámen rukama. Zdá se mu to, nebo kolem opravdu cítí vát teplejší vzduch?

Kermorvan bojovně sevřel pahýl meče. „Zkus se dostat k dalšímu," navrhl klidně. „Nebo uteč, dokud budou mít dost práce se mnou. Nedám jim nic zadarmo..."

„Ne, ty blázne!" křikl Elof. „Aspoň počkej! Něco tu nehraje..." Sevřel prsty kolem výstupku v kameni. Byl tenký, příliš úzký, a ten tvar... Sehnul se a nakoukl do štěrbiny. Do tváře mu dýchl teplý zatuchlý vzduch a rozpustil mu jíní na obočí, takže stěží poznal, zda má oči plné tajícího ledu nebo slz. „Je to kov! Ta stěna je odlitek z kovu!"

„Cože?!"

„Podívej se sám! Je to mříž upravená tak, že vypadá jako kámen! A stěží je vidět skrz."

„Dokážeš ji otevřít? Už jsou skoro tady!"

„Vezmi si můj meč! A dej mi svůj..." Elof zkušeně prohmatal kov, udeřil do něj a poslechl si, jak zvoní. Byla to nádherná práce, ale oslabovalo ji, že musela vypadat jako skála. Určitě najde nějaký výstupek, skulinu... Klepal znovu a znovu, až nakonec do kovu udeřil hruškou jílce. „Rychle, nebo nikdy!" sykl Kermorvan. Elof zaváhal, v ústech měl sucho. Od konce převisu se ozval radostný řev. Vrazil zbytek meče do pukliny a vší nemalou silou se do něj opřel. Cítil, jak pod jeho vahou zničená zbraň sténá a ohýbá se. Pak někde luplo, zablýskl se kov a jedna tenčí tyč vylétla z mříže, ohnutá ven. Nestačilo to. V naprostém zoufalství chytil sousední tyče a táhl, zapřený nohama o skalní stěnu, až mu v zádech praštělo.

Když Kermorvan uslyšel skřípat kov o kámen, polekaně se otočil. „U Kerysu! Branka!" Ve stejném okamžiku se u vchodu pod převis zatmělo. Kermorvan proti po-

stavě vyskočil s hrotem Elofova meče nataženým daleko před sebe. Chrčivý jek náhle ustal, šermíř vyprostil čepel jediným škubnutím a veliké tělo se hlučně sesunulo po skalní stěně. Aniž by se zastavil, hodil Elofovi meč, chytil svůj vak a rovnýma nohama skočil do černé díry mezi mříží a skálou. Ozval se náraz, pak klouzání a dunění uvolněných kamenů. Elof zalamentoval a skočil za ním. Hned u vchodu ho ale chytil železný stisk.

„Ne tak hr, kováři. Tady začíná nějaký sešup! Teď by myši měly zamknout díru, než se kočky vzpamatují." Společnými silami zabrali za mříž a táhli, dokud branka zase neochotně nezapadla do svých kolejí. Elof zablokoval kolečka malými oblázky.

Venku se něco hýbalo, sunulo se po kovu, bylo slyšet vrčení a funění. Elof sevřel jílec. Byli ti tvorové podobní člověku? Dokáží najít vylomenou tyč? Na odsunutí mřížové branky měli síly dost... Cítil, jak na kov tlačí veliká tíha a pak mříž zazvonila tak hlučně, až skoro upadl. Tahle práce byla ale stavěná na hrubé útoky a za chvíli už bolestné sténání potlučeného zvířete zmizelo ve větru.

Kermorvan se někde ve tmě smál. „Někdo si nejspíš ukopl palec. Kopat do zdi jako malý parchant, když nedostane hračku." Šermíř si protáhl raněné rameno. „Pěkně si to odnášíme, my dva. Můj dlouhý meč, který jsem měl ještě z domova, teď rezaví někde v horách. Široký meč už jsem zlomil, takže nemám žádný, a to je horší zmrzačení než porubané rameno. Ale přinejmenším se zdá, že jsme na správné adrese!"

„Skvělá chytrá práce!" vzdychl vděčně Elof.

„A bystrá mysl, jež se tou chytrostí nedala ošálit! Teď se rozhlédni kolem, můj kováři."

„Rozhlédni?" zapochyboval Elof, ale otočil se.

Po tom bílém pekle a hluku venku tu na něj těžce doléhala tma a ticho. Oči si ale zvolna zvykaly. Kdesi před ním vskutku cosi lehounce pableskovalo. Natáhl ruku, ale Kermorvan ho zadržel. „Slyšíš?"

Teď když se na to soustředil, slyšel a dokonce z kamene cítil pomalé hluboké dunění. Vzpomněl si na kola u Mistra kováře a obrovské strojové perlíky. Teď si uvědomil, že téměř neviditelné světélko je ve skutečnosti díra v podlaze, šachta nezměrné hloubky. „Prudký sráz," řekl Kermorvan, když se došátral o něco blíž. „Ale podívej se na ty pravidelné stíny! To musí být chyty, některé vysekané v kameni, jiné ze železa. Můžeme slézt dolů, i když jsme ztratili lana."

„Neměli bychom napřed zavolat a ohlásit se, aby věděli, že přicházíme v míru?"

„Zajímalo by je to? Rozuměli by vůbec? Říká se, že o lidské návštěvy nestojí, ať už přicházejí v míru nebo ne. Na tom žebříku budeme moc zranitelní. Mohou nás prošpikovat šípy a svou chybu už nikdy neodhalit. Raději se ohlásíme, až budeme zase na pevné zemi."

„To je rozumné," připustil Elof. „Můžeš s tím ramenem šplhat?"

„Snadno, je to jen škrábnutí. Čím dřív mi tu ránu ale někdo vymyje a ošetří, tím lépe. Kdo ví, co bylo na těch drápech za svinstvo. Tak jdeme."

Šachta byla strmá, ale zdaleka ne svislá. Oba zmáhala únava víc, než si připouštěli, bylo to tedy moc dobře. Údy se jim třásly a Kermorvanovo rameno rychle vypovídalo poslušnost. „Alespoň jsou ty chyty pevné a dobře rozmístěné - jako na žebříku. Můžeš si i odpočinout. Bál jsem se, že když je udělali ti malí lidičkové, budou moc úzké a tenké."

„Nejsou tak malí, jak si myslíš," upozornil ho Elof. „Podle těch, které jsem viděl, výšku neodhadnu, ale vypadali dost masitě. Bude lepší jednat s nimi s úctou."

„No jistě, říká se, že jsou dost nebezpeční."

„Tak jsem to nemyslel..." začal Elof, ale nechal toho. Kermorvan o těch duergar mluvil, jako by to nebyli lidé, ale Elof si vzpomínal na kruh tváří, živých a ve výrazu

úplně lidských. Doufal, že to brzy zjistí sám, protože se blížili konci šachty. Cesta se rozšiřovala a končila v rozlehlé stinné místnosti s podlahou z udusané hlíny. „Ještě pár kroků," vydechl Kermorvan, „a můžeš se ohlašovat co srdce ráčí. Já si odpočinu."

Zahvízdala ostrá píšťalka. Něco se zatřepetalo vzduchem jako veliká křídla a Kermorvan zmizel. Zařinčelo železo, jako by se do kovárny propadla střecha a vzápětí se šermíř svíjel na podlaze, zabalený do lesklé sítě. Ze všech stran se sbíhaly tmavé postavy. Elofa něco bolestivě chytilo za nohy a táhlo ho dolů z příčle. Chyt se pod tou vahou prohnul, Elof povolil a spadl také na podlahu, kde zůstal zkroucený ležet. Padla na něj těžká síť; pokusil se oka roztrhnout, ale byla z propletených kovových drátků. Šachta vrátila ozvěnou ostré rozkazy, silné ruce ho zvedly, omotaly kolem sítě pevná lana, a už ho nesly. Kolem tančila a poblikávala světélka, pod těžkými kroky duněla zem, pak zase dřevěné hatě nad tekoucí vodou. Náhle s heknutím přistál v čemsi, co mohl být nejspíš dřevěný vozík. Odněkud zpředu slyšel Kermorvanovy tlumené nadávky.

Elofa se zmocnil lítý hněv a kovář odhodil veškerou opatrnost. To ušel celou tu cestu širými kraji, slotou, nepohodou, hrůzami Ledu jen proto, aby ho tu bez jediné otázky či slova chytili do sítě jako zvíře? Tak ať pěkně začnou poslouchat! Nabral žíly sítě do dlaní, roztrhl ji, roztrhl i lana, vyskočil a zvolal: „Počkat!"

Vtom se zarazil a úžasem otevřel ústa. Nestál ve vozíku, ale uprostřed dlouhého člunu připoutaného k vysokému dřevěnému molu. Osvětlení zajišťovaly svítící koule na zdobně vyřezaných sloupech. Za molem shlížela z domovních štítů na dlážděnou ulici teple prozářená okna. A všude kolem šuměla a hučela řeka...

V hlavě mu vybuchlo rudé mračno. Podlomila se mu kolena a než všechno zhaslo, viděl už jen, jak se mu palubní prkna ženou v ústrety.

KAPITOLA SEDMÁ
Kámen a ocel

Zvuky zesílily, měchy funěly, kladiva bušila, horko a zář tak pálily, až stěží dokázal přistoupit blíž k výhni. Přesto se musel přemoci, překonat žár a zapomenout na bolest, uchopit rozžhavené železo a kladivo a kovat, a vykovat to, co musí být ukuto...

S vypětím sil se zvedl na jednom lokti a zavrtěl hlavou, jako by z ní nějak dokázal vytřást neodbytnou bolest. Světlo ho tolik pálilo v očích, že si hned neuvědomil, jak málo ho tu je. Jako první vedle sebe na podlaze uviděl číši a náhle pocítil strašlivou žízeň. Chytil pohár a zkusmo usrkl, pak do sebe silné víno hodil v jediném doušku a rozkašlal se, když mu v ústech došla hořká pachuť bylin. Krev mu zabušila ve spáncích, žaludek se obrátil a vzápětí už viděl celou místnost jasně. Naproti seděl Kermorvan, opřený zády o hromadu starých truhel a košů. Byl trochu bledý a zmožený, ale rameno měl čistě převázané. Suše se na Elofa usmál a pozvedl jednu nohu. Zazvonil řetěz. Elof se podíval na vlastní kotníky; i on je měl v okovech. V náporu vzpomínek chtěl už už vybuchnout rozčilenými otázkami, ale Kermorvan mu očima významně ukázal stranou. Elof se nenápadně podíval v naznačeném směru a zjistil, že tu nejsou sami. Na první pohled byli v moci duergar a navíc v jejich vězení.

Pocestné hlídal jediný z nich. Elofa to udivovalo tím méně, čím déle si strážného sedícího u dveří prohlížel. Neměl brnění, jen kazajku a volné kalhoty, ale přes celou hlavu a větší část obličeje, krom nosu jako brambora a zarostlé brady, měl pevnou přilbici. V průzoru se blýskaly oči a prohlížely si kováře stejně pozorně, jako si on prohlížel duergha. Vedle ošetřených zranění to byla v jistém smyslu další dobrá známka. Strážný měl však přece jen v klíně píku s těžkým hrotem a na ní přesně v těžišti nedbale položenou ruku.

Elof se otočil zpátky na Kermorvana. „Řekls jim něco o našem úkolu?"

„Jen tolik, že přicházíme v míru a bojovat proti Ledu. Ale z toho, co mi odpověděli, jsem mohl stejně dobře mluvit do tvé kovadliny. Tak jsem si řekl, že bude lepší mlčet, než se probudíš. Předpokládám, že nás k někomu odvedou. V té loďce jsme byli pěkných pár hodin a i když jsem byl svázaný a popletený, myslím, že nás odvezli pěkně daleko od místa, kde jsme..."

Zmlkl, protože strážný náhle vstal. Chvíli se na ně díval, pak otevřel dveře a vyběhl ven. „Pěkné vězení!" zasmál se Kermorvan. „Nemají ani zámek na dveřích. Alespoň že tu je ta špína a pouta na nohou. Kdybych měl meč..."

„To by ti mnoho nepomohlo," namítl Elof při pohledu na modré odlesky svých okovů. „Vypadá to na čerstvou a poctivou práci, i ten kruh v podlaze. Jako by tady udělali vězení teprve pro nás. Nejspíš to byl sklad."

Kermorvan povytáhl obočí. „Ale proč? To nikdy žádné nepotřebovali? To snad ne."

Dveře zase vrzly a strážný se objevil stejně hbitě, jako zmizel. Došel k nim, odstrčil Elofovu ruku a odemkl pouta. Elof vyskočil, ale vtom se ve dveřích objevily další postavy s helmami na hlavách. Pokynuly mu, ať jde ven, ale píky namířené na prsa nezvedli. Zaslechl, jak za ním spadla na zem i Kermorvanova pouta, a záhy společně sehnuti prošli dveřmi cely do chodby. Při tom pohledu se otřásl. Nechápal proč, neboť byla holá a temná, dokud si neuvědomil, že je vystavěna úplně stejně, jako chodby ve věži Mistra kováře. S tím poznáním mu do sebe zapadlo víc věcí. Nedostal ale dost času na přemýšlení, protože je popohnaly tupé konce pík v zádech; Kermorvanovi blýsklo v očích, ale měl dost rozumu nevzpouzet se. Hnali je dál chodbou, pak za roh, nahoru po strmých schůdcích a několika těžkými dveřmi. Kameny na podlaze vystřídala hladká dlažba. Místnost za posledními dveřmi byla stejně tmavá a nehostinná jako jejich cela a chodba za ní, ale o něco prostornější a dost vysoká, aby se strop ztrácel ve tmě. Nebyly vidět ani horní zárubně vysokých dveří v protější stěně. Ke všem východům se postavily stráže a opřely si kopí o zem. Elof v náhlém tichu zaslechl z další místnosti tlumený hukot hlasů.

Kermorvan přikývl. „Takže nás opravdu vedou před někoho důležitého. Doufejme, že nás aspoň vyslechne."

„Jak si můžeš být tak jistý?" zeptal se Elof. „Copak ty jim rozumíš?"

Kermorvan se kysele usmál. „To vskutku ne. Ale připadá mi, že dvory jsou všude stejné, ať jsou dvořané lidé nebo ne. Tenhle předpokoj, stráže, zmatek, to všechno znám."

Od vysokých dveří se ozvaly tři mocné údery a strážní je pospíšili otevřít. Předpokoj prozářilo kouřmé červené světlo, pocestné strčili dovnitř a dveře za nimi zase zabouchli.

Zprvu neviděli nic, oslněni tou podivnou září, ale slyšeli hovor a cítili vzrušení shromážděného davu. Hovor nezněl přátelsky a pach nepřipomínal lidská těla. Elofovi skoro voněl, neboť spíš než upocené lidi mu připomněl čistou nasládlou vůni jeho stáda. Kermorvan ale vysoko zvedl hlavu a pohrdavě pokrčil nos. Když oči přivykly světlu, uviděli to, za čím tak dlouho putovali, duergarský dvůr.

Stáli ve vysoké síni, nejvyšší, jakou kdy Elof viděl. Přesto si mohl snadno připadat jako pod kořeny nějakého ohromného stromu, neboť do takového tvaru byly vyřezávány sloupy, pokroucené a sukovité. Vzduch tu byl zároveň čerstvý i zakouřený, připomínal odpoledne pozdního podzimu. Narudlá záře vycházela z jakýchsi vyrovnaně hořících pochodní zasazených vysoko ve stěnách. Světlo tančilo po vykládaných řezbách na dveřích a ostrých vzorech v kamenné podlaze a zdech, kde se vločky růžové žuly, zeleného doleritu, purpurového křemene a zrzavého pískovce snoubily s neznámými a vzácnými minerály. Tvořily tvary a písmena, ostrá a záhadná, až na fresku nad hlavami davu na protější stěně. Byl tam obraz tak překvapivý, že při tom pohledu Elof zapomněl na všechno ostatní. Zpodoboval velkou siluetu při pohledu zdola, jakoby člověka z mravenčí perspektivy, širokou postavu v záři plamenů s kladivem v jedné pevné ruce. Před postavou stála kovadlina a na ní cosi zářivého a zubatého. Kovář mohl být jak podsaditý silný člověk, tak jeden z těch, kdo stáli okolo.

„Tak co, lidé?" oslovil je chladně ostrý hlas v severském jazyce. „Paste se tu pohledem, jak chcete. Přišli jste pro poklady duergar, bezpochyby přes mnohé strázně. Krátký pohled vám neodepřeme."

Jak Elof upozornil, duergar nebyli nijak malí. Nejvyšší z nich nebyli ani o hlavu menší než on, i když další tak vysoko nedorostli. Malí vypadali díky širokým svěšeným ramenům, silným pažím a svalnaté šíji. Tváře mu ale připadaly cizejší, než když je viděl poprvé, protože teď se ani jedna neusmívala. Dospělí, jichž tu byla velká většina, vypadali jako vyřezaní ze starého, dobře vyzrálého dřeva, plného vrásek. Tváře rámované bílými vlasy mohly být stejně dobře bez kůže, složené jen ze samých rýh a záhybů. Znepokojivě ale působily hlavně mladší bezvousé obličeje. U nich se nejlépe projevovala nelidská forma, nezakrytá společnými stařeckými deformacemi lidí i duergar. Celo bylo nízké, ustupující, zčásti skryté huňatým obočím na vyvinutých nadočnicových oblucích. Jakýkoli náznak zvířeckosti však zaháněly veliké, hluboko posazené oči. Skoro všichni měli velký tupý nos, ale bylo lze vysledovat stejnou rozmanitost jako u lidských nosů. Níže se však duergarská tvář stáčela k tenkým rtům a pevné čelisti beze známky vystupující brady. Tváře měli propadlé díky mohutným žvýkacím svalům a vysedlým lícním kostem. Tenkým uším scházel dole lalůček, zato nahoře se stáčely do náznaku špičky. Pokud se zdálo, že jsou usazeny trochu moc dozadu, bylo to proto, že duergar měli celou lebku delší a širší než lidé. Tohle všechno si Elof uvědomoval, ale přesto hned uviděl v davu pohledné mládence a hezká děvčata - tedy hezká, kdyby se usmála. Ale duergar necenili zuby v úsměvu, ani se na ně netlačili z pouhé zvědavosti.

Jakmile hlas promluvil, síň naplnil zlostný šepot a stráže přiskočily, aby násadami pík vyklidily cestu. Tehdy Elof uviděl, že sál má tvar mělkého amfiteátru s malým podstavcem uprostřed pod obrazem kováře. Stupínek sahal duergar až nad hlavu, u jeho paty sedělo několik důstojných postav; dávaly najevo důležitost už držením těla. Kermorvan měl pravdu; některé věci jsou všude stejné. Daleko větším dojmem ale působil mluvčí, byť neměl lesklý černý hábit ani drahé kožešiny. Seděl na stupínku v křesle z holého šedého kamene. Proti klenutému opěradlu trůnu, kde šeď narušoval jediný vzor tenounkých zlatých žilek, by vypadal maličký i největší z lidí. Ten, kdo na trůně ve skutečnosti seděl, nepatřil ani k nejvyšším duergar, ale ač sehnutý a ošlehaný bezpočtem let, nevypadal maličký ani trochu. Kámen kolem nemohl být tvrdší než jeho hlas.

„Jak vidíte, o vašem příchodu jsme věděli okamžitě. Řeky nám nosí zprávy, i vzduch, vánky v jeskyních, leč nejvíce jich nese kámen." Skoro něžně pohladil opěrku z šedé skály. „Vždy hlavně kámen. Na severu nemáme mnoho hlídek, jsou však bdělé. Musí bdít, neboť hlídají Led! Tak jsme vás zajali. Vy - lidé!" To slovo vyslovil s hořkostí v hlase. „Lidé. Kéž nikdy byl nenastal den, kdy jsme se slitovali nad vaším plemenem! Kdy jsme se my, Starší, poprvé jali pozvednout vás ze zvířeckosti, jak jsme sami byli dávno předtím pozvednuti! Pokaždé, když jsme vám pomohli, dostalo se nám odměnou jen bídy a utrpení. Utekli jsme před vámi přes půl světa a přece nás nenecháte na pokoji. Štěstí či záměr vás přivedlo k nám, kam nesmí žádný člověk, a přinesli jste strach a zmatek, jehož jsem se již doufal nedožít. Chci vědět proč."

Zlostně si přitáhl jednoduchý stříbřitý kožíšek k vyzáblým údům. „Jsem Andvar, pán všech duergar v těchto horách. Mám chuť vás nechat hned popravit a mít pokoj. Ale nenechám o sobě rozhlašovat, že jsem se snížil na vaši úroveň. Tedy mluvte."

Kermorvan zrudl vzteky, ale ovládl se a pohlédl na Elofa. Kovář udělal krok. „Děkuji ti, pane, a domnívám se, že svého rozhodnutí nebudeš litovat. Je nám líto, že jsme vás vyplašili. Vtrhli jsme tak hrubě, neboť nás pronásledovali nepřátelé z Ledu. Ale do hor jsme přišli hledat duergar. Potřebujeme vaši pomoc, ne poklady."

Dav se křečovitě rozesmál a dokonce i Andvar zkroutil koutky. „Jak víme, i pomoc lze ukrást. Co je vaším cílem?"

Elof zachytil jeho pohled. „Náš cíl je životně důležitý pro všechny, kdo se chtějí postavit Ledu a jeho úderné síle, Ekweš. Ač jsem nikdy nemluvil s nikým z vašeho lidu, přinejmenším jednou jsem již dokázal, že nejsem nepřítel, a na oplátku se mi dostalo přátelské pomoci."

Síň zahučela údivem. Elof zvedl ruku. „Žádám jen, abys vyslechl vše, co ti chci říci, než vyneseš rozsudek."

Andvar si širokou tvrdou rukou odhrnul šedý pramen z očí a opřel se. „Budiž. Všichni přítomní rozumí tvému jazyku, mluvíš jasně. Většinou ale znám jména svých přátel."

„Jistě, pane," znejistěl Elof. „Toto je Kermorvan, velký válečník z Jihu, můj společník." Kermorvan se uklonil, ač s podivným úsměvem na rtech, jako by v popisu něco scházelo. „Já se jmenuji Elof..."

Sál zaburácel posměchem. „Vskutku skromné jméno!" křikl Andvar. „Věz, že to prastaré přízvisko, Kovář, u nás získává jen ten, kdo je vskutku Jeden sám." Ukázal na velký obraz nad hlavou.

„Pokud jsem vás urazil, omlouvám se!" vydechl zmateně Elof. „To jméno jsem si vybral zcela nevinně, neboť jsem byl

jen bezejmenný nalezenec a mezi lidmi jsem kovářem. Jako chlapce si mne totiž vybral Mistr kovář Mylio..."

Zarazil se, protože síň náhle ztichla. Andvar přimhouřil oči a zabubnoval prsty na opěrce trůnu. „To jméno už není mostem k naší přízni."

„Tím lépe pro mne!" pravil vzdorně Elof. „Dodržíš slovo a vyslechneš mne? "

Andvar seděl na trůně ztuhlý zlostí. „Mluv tedy. Všichni budou zticha."

Od té chvíle by mohli duergarští posluchači být stejně dobře vytesaní z kamene, dokud Elof nedospěl ke kování tovaryšských děl. Tehdy se ve veliké síni změnila atmosféra a ticho začalo připomínat klid před bouří. Když Elof převyprávěl příběh kování meče, sám Andvar porušil vlastní příkaz: „To ty jsi tu věc vykoval, chlapče? Ty?! " Ukázal na něj dlouhým prstem. „Pojď sem, lidský kováři. Ať se na tebe podívám zblízka."

Elof pokročil k patě stupínku. Duergarští lordové vstali, opřeni o dlouhé hole, a stáhli se kolem něj, hledíce na něj a do něj. Na nejistých nohách vystoupil nahoru, kde se k němu sklonila vrásčitá tvář stařičkého vládce. Jeho pohled našly prastaré oči, zažloutlé, ale jasné; vydržel ten pohled a trochu ho vyděsilo, když v očích uviděl červené plamínky, jež nebyly odrazem plamenů loučí.

Po několika dlouhých minutách se Andvar posadil zpátky na trůn. „Může být!" pravil zamyšleně. „Může být. Umění duergar a lidí jsou dvě různé záležitosti. Planou v tobě prapodivné ohně, ale planou vskutku silně..." Pak v něm hněv překonal zvědavost a vládce se na trůně zhoupl se založenýma rukama. „A proč bychom se nad tebou měli po tom všem slitovat? Jak máme odměnit stvoření něčeho tak zlého? Alespoň nebudu mít pocit, že tě odsuzuji nespravedlivě, protože jsi způsobil smrt mnoha našich lidí a jednoho z vašich, když jsi ho zradil. Byl jsi vskutku pravým žákem svého mistra! Zpočátku nám byl užitečným přítelem a když nás požádal o tu starou opuštěnou hlásku, souhlasili jsme, plni soucitu s vyhnancem z vlastního rodu! Soucitu! Dokonce jsme mu pomohli vystavět kovárnu a nešetřili jsme svou moudrostí. Když jsme ho pak našli vrtat v našich dolech a stýkat se s nečistými, varovali jsme ho a nechali v míru odejít. Dlouhé měsíce nás zdržoval prosbami a sliby, nakonec i hrozbami. Dokonce i tehdy, kdy jsme proti němu museli poslat ozbrojený oddíl, aby ho vyhnal, jsme ho předem varovali. A víš, s jakou jsme se potázali?"

„Vím," řekl Elof. „Byl jsem tam, protože jsem od Mylia utíkal, i od té věci, co jsem udělal. Snažil jsem se vaše lidi varovat a vykřikl jsem na ně z hřebene. Je mi líto, že jsem nedokázal víc. Pak jsem sám utekl, myslel jsem, že v panice, ale teď vím, že to byla síla meče, zmenšená vzdáleností. Někteří z vás, zřejmě ti, co z trestného oddílu přežili, našli mne i mého tehdejšího společníka a podzemními cestami nás odnesli na svobodu. Usoudili, že jsem jejich přítel, a já jsem jim za to vděčný. Chceš teď zpochybnit jejich rozhodnutí?"

Andvar na něj užasle zíral, ale než stačil promluvit, jeden z lordů vyskočil na stupínek, chytil Elofa za rameno a otočil ho k sobě. Tvrdá rovná tvář, ani stará, ani mladá, se ocitla skoro ve stejné výšce s jeho obličejem. Kolem silného krku měl duergh jemně vypracovaný zlatý náhrdelník. Pak Elofa s překvapivou silou plácl do zad. „Ten lidský kovář mluví pravdu!" zvolal duergh. „Změnil se, ale nezapomněl jsem na něj. Zachránil většinu oddílu včetně mé dcery Ils, tak jsme ho vzali podzemím. Takovou pomoc si zasloužil, a podle mne ještě větší."

„Správně!" ozval se z davu ženský hlas.

Andvar zvedl ruku a ztišil nesouhlasné mručení zástupu. „Byl jsi vždy k lidem velkorysý, Anskere. Neříkám, že jsi v tom případě pochybil. Ale co tenhle lidský kovář vypustil na svět - a proč mu trvalo skoro dva roky, než nás vyhledal? Pokud k tomu máš víc co říci, člověče, raději mluv rychle!"

Elof cítil v krku knedlík, i když ho Kermorvan gesty pobízel, ať mluví. Copak se tenhle zavilý stařec kdy uvolí pomoci člověku, ať mu řekne cokoli? Pokud bude jednat podle vůle svého lidu, tak ne, snad až na toho Anskera. Pokradmu se na něj podíval. Duergh na něj povzbudivě kývl a jeho tmavovlasá dcera mrkla a usmála se, takže si na ni také vzpomněl. Oplatil jí úsměv a dodal si odvahy.

Jeho slova padala do ticha jako kameny do hluboké jámy, dokud ve vyprávění nedospěl k neznámému jezdci před kovárnou. Ansker nevěřícně sykl a narovnal se, ale lordi se rovnou odtáhli a dav začal bez pokárání diskutovat. Když Elof domluvil, duergarský vládce na něj dlouho mlčky hleděl a pak promluvil nezvykle ustaraným hlasem: „Co po nás tedy chceš?"

Elof zvedl ruce. „Klíč! Klíč k síle, která leží tady uvnitř! Já vypustil to zlo na svět, jak jsi správně řekl. Sami se mu postavit nemůžete, protože byste to už dávno udělali! Kdo jiný tedy může? Pokud někdo má tu sílu, jsem to já, ale scházejí mi znalosti! Udělal jsem mistrovské dílo, ale jsem pouhý učedník. Staňte se vy mými mistry!"

Ticho se provalilo jako hráz a duergarské hlasy stouply až ke stropu, kde probudily netopýry jako živé ozvěny. Propukla hádka v severském jazyce i v halasné nosové řeči duergar, mnozí obklopili trůn a vráželi tu jeden do druhého. Kermorvana si málem ani nevšimli; hádali se o Elofa a vypadalo to na lítý boj. Jeden nebo dva vyrazili po schůdcích na stupínek a musela je odrazit stráž. Andvar se mračil čím dál víc, až se náhle napřímil a pokynul Anskerovi i ostatním lordům. Bubenické dunění holí na stupínku přehlušilo i svárlivý halas dole v síni. Andvar se do nastalého ticha pochmurně usmál. „No tak! Lidi sice nevidíme tak často, ale proto je nemusíme hned napodobovat! Vyslechneme návrhy mých rádců, napřed Anskera, neboť chodil mezi lidmi."

Ansker se Andvarovi poklonil a otočil se čelem ke shromáždění. Zlatý náhrdelník mu byl dokladem autority v pevné tváři i zvučném hlase.

„Lorde Andvare, měli bychom mu pomoci. Musíme!" Sál zahučel jako vosí hnízdo, ale nikdo se neodvážil zvednout hlas proti mluvčímu. „Přemýšlejte o tom!" zvolal důrazně velký duergh. „Všichni jste slyšeli, na co se ta bestie Mylio se svým mečem chystá. Chce dohnat divochy k útoku na lidské země..."

Andvar pokrčil rameny. „A jak se to týká nás, můj dobrý Anskere? Poplují snad ekwešské galéry i po našich ponorných řekách, rabovat podzemní přístavy? Ať se lidé pozabíjejí navzájem, budeme mít klid."

„Opravdu?" zvolal náhle Kermorvan hněvivým hlasem. „Vládce duergar, což tvá moudrost usnula? Stejná slova jsem slyšel z úst vypasených měšťanů ve své zemi, když jsem je varoval před hrozbou ze severu. Slyšel jsem je i od

samotných seveřanů, kteří si byli jistí, že nájezdníci se nikdy nevypraví tak daleko na jih, aby je ohrozili. V posledních pár týdnech jsem viděl už jen jejich kosti a kosti jejich dětí bělet na slunci! Tedy se tě ptám: když před tím Mistrem kovářem padnou severní i jižní lidské země, co vás pak uchrání? Ví, že jste tu, zná vaše zvyky, baží po vašem bohatství a jistě nenávidí každého případného nepřítele. A především ho nežene vlastní hrabivost, jež není nekonečná, ale mocnosti Ledu. Jaké hranice mají ony? Ať máte přístavy nad zemí nebo pod ní, nebude je jednou stejně muset vyhledat? Pozor, ať se to nestane dřív, než čekáte!" Odmlčel se a z výšky přehlédl celý dvůr. „Uvažte ještě jedno. Tomuto lidskému kováři, jak ho nazýváte, přišel na pomoc sám Havran. Vidíte, stejně jako já, že nelže. Odmítnete mu to, co mu dávají samy Mocnosti?"

Tvrdá slova zněla ozvěnou do dokonalého ticha, jaké snad nedokázal poručit ani Andvar. Ve vzduchu byla ještě zloba, ale smíchaná s pochybnostmi a obavami. Obličeje se otočily k vládci, zhroucenému na trůně.

„Má moudrost neusnula," odvětil nakonec ledově Andvar. „Nebojím se žádného z nich, Ekweš, Mistra kováře, ba ani Havrana poutníka. Neznáš sílu našich horských pevností, člověče."

„Znám," opáčil klidně Kermorvan. „Jsem tady."

„S naší pomocí!" křikl do sílícího ruchu starý vládce. „Hned jsme o vás věděli a lapili vás! Pokud jde o Havrana, i kdyby ta historka o něm mluvila pravdu, ctíme ho, ale nechodíme v jeho stopách!" Ukázal na obraz nad trůnem a Elof si všiml, že je už pouhým materiálem nedocenitelný, protože jen plameny byly vykládány množstvím drahokamů a vzácných kovů. „Skláníme se jen před jedinou Mocností, a tou je Kovář Ilmarinen, jediný, kdo z dávných Mocností nezklamal důvěru! Zbudoval nám úkryty, když přišli lidé, a teď nás také neopustí!"

Elof se podíval na rozeklaný obrobek na kovadlině a porozuměl. „Vytvořil hory, aby zachoval váš lid a jeho moudrost? Jsem tomu rád, protože jsem se naučil ocenit dobré řemeslo a vážím si těch, kdo ho k dobru ovládají. Ale vládce duergar, přemýšlel jsi někdy, proč byl tvůj lid zachován? Jen proto, abyste se stáhli do sebe tady pod zemí a světu venku nic nedávali? O Mocnostech mnoho nevím, ale jistě by takovým bohatstvím jen tak neplýtvaly. Nebylo to spíš pro tento den, kdy se temné síle Ledu může postavit vaše starobylá moudrost?"

„To je řeč!" křikl z davu jasný hlas a dívka vzápětí vyskočila vedle něj na stupínek. „Mocnosti nebudou navěky trpět stagnaci, to víme. Pane, už příliš dlouho jsme moc spokojení sami se sebou. Jsem za to zodpovědná stejně jako všichni ostatní. Musíme začít jednat, a kdy, když ne teď?" Síň zahučela mnoha hlasy a Elof s radostí vytušil změnu nálady. Andvar se otáčel na své rádce a stále vzrušeněji s nimi diskutoval.

„Takže!" pokračoval po chvíli, když se zase rozhostilo ticho. „Jak jsem řekl, má moudrost neusnula a žádného útoku zvenčí se nebojím, ať ho povedou třebas poskoci samotného Ledu. Ale tenhle lidský kovář ohýbá slova stejně šikovně jako zlé zbraně a staví můj lid proti mé vůli. Budiž, ať je po vašem. Anskere, říkáš, že přebíráš zodpovědnost? Potom i já. Slyš mou vůli! Můžeš si to stvoření vzít a nejvýše dva roky ho učit všemu, co uznáš za vhodné. Za tu dobu ho budeme mít čas poznat a uvidíme, zda ho lze nechat jít i se vším, co se u nás naučí. Do té doby si ho ale musíme pojistit. Za celý ten čas pod trestem smrti nevstoupí jeho noha kamkoli mimo tvůj dům a kovárnu. Jsi s tím spokojen?"

Elof zaslechl, jak za ním Kermorvan něco tlumeně vykřikl. Sám nevěděl, co si má myslet. Dva roky bez čerstvého vzduchu, bez světla měsíce i hvězd... A co se za tu dobu udá venku na světě? Našel však, za čím přišel. Hluboce se poklonil Andvarovi a pak Anskerovi. „Pokud si mne Ansker k sobě vezme, budu poctěn."

Ansker se usmál. „Máš s sebou nějakou vlastní práci, mládenče?"

„No... obávám se, že ne, můj pane. Až na jílec meče, který mi vzali, hned když jsme přišli."

Andvar pokynul stráži a ta přinesla Elofův meč i zbytky obou Kermorvanových. Ansker bez váhání zvolil černou čepel. „Ty zbylé jsou sothranská práce," zabručel pohrdavě. Prohlédl si jílec, prohmatal ho prsty a pak si ho podržel proti světlu. „Jakou sílu jsi do něj vkoval?" zeptal se.

„Nevím, pane. Dělal jsem ho, když jsem... byl nemocný. .. a nesnažil jsem se mu dát žádnou." Anskerovi zacukalo v tváři a otočil se na dceru. „Podívej se na to, Ils!" Společně jílec chvíli studovali a pak se rozesmáli. „Síla v tom je!" kuckal Ansker. „Ale čepel jsi nedělal ty?"

„Ne. Našel jsem ji v bažinách na Sporných územích."

„Aha," přikývl Ansker. „Je to zvláštní kousek. Ale jílec je na člověka slušná práce, pane učedníku."

„V tom případě je rozhodnuto," pravil ponuře Andvar. „Předpokládám, že musíme svou pohostinnost rozšířit i na toho sothranského společníka."

„Tvá velkodušnost je mi ctí," opáčil chladně Kermorvan a uklonil se. „Ale ač se mi dostalo vřelého přijetí, netoužím se tu zdržet. S tvým dovolením tedy..."

„Nemáš mé dovolení," sykl Andvar.

„Promiň, pane!" ohradil se Kermorvan o něco procítěněji, „ale k čemu vám bude držet mne tu jako vězně? Nejsem kovář, ve vaší zemi nebudu mnoho k užitku a venku mne čeká spousta povinností. Přišel jsem jen jako průvodce a ochránce přítele na nejisté cestě..."

„Přesto jsi přišel! A co se týče vedení a ochrany, bez svého přítele by ses moc daleko nedostal..."

„Ale vždyť on mě bránil!" zvolal Elof nechápavě.

„To si opravdu myslíš?" optal se pohrdavě Andvar. „Myslíš si, že světlo z našich průduchů vidí každý, nebo že každý otevře naše mříže? Mají sílu skrýt před všemi, kdo nejsou naší rasy, svůj účel. A přece jsi ty, Elof, viděl světlo už z dálky a ukázal ho společníkovi. Hned jsi našel branku a pochopils, jak ji lze otevřít. Zajímalo by mne, co všechno jsi ještě cestou nevědomky odhalil a kolik nebezpečenství tvá moc odvrátila." Elof vytřeštil oči, otřesený do morku kostí. „A co se tebe týče, příteli, konec rozpravy. Pokud nás někdy opustíš, tedy až s ním. I když souhlasím, že nebudeš mnoho k užitku. Lidský válečník!" Popotáhl. „Nesvěřil bych ti ani nošení zbraní. Ale najdeme ti nějaké užitečné zaměstnání. Řekněme v dolech..."

„Chceš mne urazit, pane Andvare?!" Kermorvan až na horečnaté skvrny na tvářích zbledl. Vykročil davem o mnoho

menších duergar. Stráže před ním zkřížily kopí, ale šermíř je odhodil jako stébla trávy; hroty se mu opřely o záda, ale nevěnoval jim pozornost. „Nech si mne tady, pokud chceš. Nech mne hnít v žaláři, jestli se ti zachce! Ale otroka ani tažné zvíře ze mě neuděláš! K ničemu takovému jsem se nenarodil a ač snesu na tomto světě každou strázeň, neobětuji svoji čest. Raději půjdu odsud až k Řece, než bych zvedl nejlehčí břímě otroka!"

Dav zahučel a Elof se mezi nimi náhle cítil strašně osamělý, protože nechápal, co přítele tak rozhněvalo. „Nechovej se jako hlupák!" sykl. „Pracoval jsi se mnou na beranidle..."

„To bylo nezbytné, vojenský úkol!" odsekl ledově Kermorvan.

„A tohle..."

Ale Kermorvan byl ke všem námitkám hluchý a jeho hlas byl jasný jako stříbro ve zdi. „Slyš má slova, Andvare, a dobře si to rozmysli! Nejsem žádný obyčejný člověk. Mí předkové po mnoho generací sedali na soudné stolici jako dnes ty, na kamenném trůnu, oděni v zákon a vůli lidu. Podle zákona odsuzovali muže do vězení či na smrt, ale nikdy k zvířecké otročině! Kdyby to udělali, tak jsme to alespoň chápali, sami by se ponížili ještě víc a oprávněná moc by z nich spadla jako prachnivý plášť. A tak může spadnout i z tebe, pane a králi! Má se snad o tobě říkat, že jsi klesl nejen na naši úroveň, ale hluboko pod ni?"

Jediný duergh se nepohnul ani nepromluvil. Kermorvan se nad nimi tyčil jako strom v bouři, nehybnou tvář bledou jako jejich nejbělejší mramor. Elof nevěřil očím, protože šermíře nikdy neviděl v podobném stavu. Čas nad nimi visel jako těžký poklop. Andvar vypadal starý, síň také, ale mladý Kermorvan působil přesto stejně starobyle, jako by byl jen článkem dlouhého řetězu do propasti věků. Panské, skoro blahosklonné manýry se změnily v cosi nesmírně silného a bezvěkého, jako sochy dávných králů v knížkách, a hněv v šedých očích zamrzl v drsnou, strašlivou spravedlnost. Ty oči zastrašily i duergarského vládce.

Když pak promluvil, hlas se mu třásl a proti jasné Kermorvanově řeči zněl skoro plačtivě. „Nechtěl jsem tě urazit ani ponížit," zamručel Andvar. „Práce v dolech je u nás čestnou povinností silných a vytrvalých."

„A statečných!" dodala dívka Ils. Elof se po ní podíval. V jejím hlase zaslechl něco nedořečeného a dokázal si to domyslet. V dolech bylo třeba statečných, pravda, ale jen těch, kteří navíc nemohli nabídnout jiné schopnosti umu či ducha. Mezi řemeslníky nebudou požívat velké vážnosti. Kermorvan si to však zřejmě neuvědomil, protože ihned ustoupil, poklonil se Ils a něco méně i Andvarovi.

„Děkuji ti, paní," řekl. „A přijímám tvé slovo, králi Andvare. Když je to tak, mohu úkol přijmout se ctí, byť je mi ta práce cizí."

Napětí okamžitě povolilo, ale Elof se chvíli rozhodoval mezi všeobecným blahem a věrností příteli. Nechtěl přihlížet, jak si z Kermorvana dělají blázny, ale kdyby řekl, co věděl, všechno by začalo znovu. Mohlo by to být ale ještě horší, kdyby si to nelítostný válečník domyslel sám. Ze zoufalství se podíval na Kermorvana a v jeho mrazivých očích zahlédl smutnou jiskřičku, jež ho zároveň vyděsila a potěšila. Kermorvan si moc dobře domyslel, co zůstalo nedořečeno, ale předstíral, že ne. Elof seskočil ze stupínku a vzal přítele za ruku. „Nemysli si, že nevím, co pro mne děláš!"

Kermorvan pokrčil rameny, překvapen sám sebou. „Nejen pro tebe. Poprvé mi připadá lepší se ve větru sehnout, než se nechat zlomit. V sázce je příliš mnoho. Jsem přesvědčen, že by to mí předkové pochopili. Nech to být, máš, co jsi chtěl. Doufejme, že dva roky budou stačit."

„Kéž by. Doufejme, že Mistr kovář do té doby neudeří na tvou zem."

„Ano. Jde o to, zda bude chtít napřed úplně zničit sever. Ale já bych to na jeho místě neudělal, protože jedinou hrozbu pro něj teď představuje má země."

„A naše!" doplnila vesele Ils. Kermorvan se znovu poklonil, ale Elof si ji pozorně a zvědavě prohlédl. Cizí duergarská tvář na ní vypadala dobře, vlastně by se zalíbila každému. Černé vlasy, ostříhané a vlnité, jí na čele padaly skoro do očí; velké bystré oči měla jasně hnědé, tupý drzý nosík se krčil nad širokým nakažlivým úsměvem. Měla těžké boty, krátkou silnou suknici a tmavou kazajku bez rukávů, v pase staženou bohatě zdobeným okovaným páskem, na němž vedle dýky v pochvě viselo množství těžko určitelných předmětů. V hluboce vykrojené kazajce byla pro lidské oči nadmíru baculatá, ale druhý pohled odhalil v pažích a ramenou hru pevných svalů. Elofovi oplatila upřený pohled stejnou mincí, znenadání ho chytila za ruku, prohmatala mu bicepsy a dloubla ho pod žebra. „Nejsi tak slabý jako většina lidí. Jenom podvyživený! O to se postaráme..."

„To bych prosil!" štěkl ostře Andvar. „Oba vás volám k zodpovědnosti. Válečníka odvedete dolů na molo a předáte ho Baylsovi z dolů. Ale tenhle je jen váš. A na tebe, lidský kováři, vkládám ještě jeden závazek. Jednou tě možná vrátíme k lidem. Mluv o nás jak chceš, dobře i zle, to nás nezajímá. Ale naše moudrost patří jenom nám. Přísahej při všem, co umíš, že nikdy nevyzradíš tajemství našeho umu! Teď je odveďte! A zavažte jim oči, ať si nezapamatují cestu."

Kermorvan pohrdavě odfrkl, ale Elof odpřisáhl, co Andvar chtěl. Stráže je vyvedly z trůnního sálu, nasadily jim na hlavy pytle a mnoha dlouhými chodbami a těžkými dveřmi je doprovodily až do většího prostoru, kde nebyl dozvuk tolik slyšet a sám vzduch byl čerstvější. Šli po kočičích hlavách za stále silnějším hučením vody, až jim pod nohama zadunělo dřevěné molo. Tady stráže předaly Elofa do péče Anskera s Ils a Kermorvana Baylsovi, jenž stroze a nevybíravě poručil šermíři nasednout na loď. Kermorvan se zasmál. „Tak to začíná. Drž se, můj

kováři, a dobře se uč! Nerozmázni si palec po kovadlině! Ať to stojí za to nám oběma!"

„Bude!" odvětil vroucně Elof a snažil se vymyslet nějaký lepší slib. „A ty si dávej pozor na stropy, máš hlavu vysoko!" Ils jim pomohla s podáním ruky a Kermorvana odvedli na loď. Elof naslouchal přípravám na vyplutí, pleskání plachet, skřípání trupu i lanoví, a zase jednou se cítil osamělý, navíc vinen trapným ponížením přítele. Najednou mu někdo stáhl pytel z hlavy.

„Stráže už buzerovat nebudou, tak pryč s tou parádou!" prohlásila jadrně Ils.

„No," připustil Ansker, „když už tě budeme muset držet v domácím vězení, byla by ostuda neukázat ti aspoň kousek

duergarské říše. Dobře se dívej!"

Elof se rozkoukal, sjel pohledem od něj k Ils a pak nevěřícně i kolem sebe. Díky čerstvému vzduchu si připadal natolik stejně jako venku za chladného letního večera, že ani nepřemýšlel, kde mohou být. Stál na rušném nábřeží široké řeky, kvalitní dřevěné stavbě přilepené ke kamennému břehu. V čerstvém vánku se třepotaly bílé plachty. Proud ale vytékal z tunelu na jedné straně a na druhé, nedaleko od nich, ve skále zase mizel. Elof šplhal očima po stěně vzhůru, výš a výš, v očekávání kousku oblohy nad úzkým sevřeným údolím. Nebe ale nenašel a měl co dělat, aby neucukl při pomyšlení na tu strašnou váhu kamene, před níž vypadala všechna lidská díla malá a nepodstatná. Nad řekou totiž do prudkého svahu šplhaly ulice plné malých, ale pevných domků s rozsvícenými okny, a ještě nad nimi se na kopci tyčily hradby a vížky mocné citadely. Proti okruhům hradních zdí, tak hladkých, jako by samy vyrostly z kamene, se zdály domky a městské hradby i věže maličké. I celá veliká citadela však byla sama drobná v porovnání s obrovskou jeskyní v živé skále, zřejmě vnitřku duté hory, jejímž jediným spojením s vnějším světem byly sporé průduchy, vpouštějící proti záři luceren jen zanedbatelnou trošku světla.

Přemýšlel, kam musí řeka proudit, kde jsou další jeskyně v horách a další přístavy. Moc duergarské říše se před ním tyčila jako obrovité zvíře, dlouho spící pod horami, skoro zapomenuté, ale přesto natolik mocné, že dokáže jednou zahanbit samotné denní světlo.

„Vidíš," řekl Ansker, aniž by dal najevo, že si všiml Elofova úžasu, „že země nám i tady v hlubinách dává teplo. Díky zimě na horách vzduch stále proudí všemi jeskyněmi naší říše. Je tedy stále čerstvý a navíc máme vítr do plachet."

Elof v bázni zakroutil hlavou. „Přemýšlím, zda jsme s Kermorvanem nebyli hloupí, když jsme se k vašemu vládci chovali neuctivě. Jak mohou Ekweš nebo sám Led kdy ohrozit takovou pevnost?"

Ils vehementně zavrtěla hlavou. „Hloupí? Ani náhodou! Bylo to první rozumné slovo, co tu někdo řekl za posledních sto let. Dobře, že se konečně někdo našel. Andvar stárne, to je všechno, a nemá lidi dvakrát v lásce. Pamatuje časy, kdy se cpali na naše pole a loviště."

„Většinu jídla totiž pěstujeme nad zemí jako vy," vysvětlil Ansker, „na terasách vysoko v horách. Led nás tedy může ohrozit stejně jako vás. I jinak. Dokáže kousek po kousku rozbít každou horu. Nikdy jsi neslyšel, jak za studených nocí kámen praská nebo jak ledovec skřípe o skálu? Ani k tomu ale dojít nemusí, protože nás dokáže zničit rychleji. Když se ochladí vzduch, zimy se prodlouží a léto ztratí sílu studenými větry, mlhami a ledovou vodou v řekách, každá sněhová čepice na horách poroste níž a rozhojní chlad. Brzy se z ní také stane ledovec, a ten už nebude mít mezi sebou a vašimi západními kraji další pohoří. A za západem už je jen moře. Tak se i Led dokáže rozmnožovat, jako život, jímž tolik pohrdá."

„A co duergar?" Elof stěží našel hlas. „Mistře Anskere, co se pak stane s vaším lidem?"

„Pohřeb," odvětil vážně starší duergh. „Dokonale nás pohřbí pod zemí - naše řeky zamrznou, průduchy zadusí led. Přijdeme o krev i dech říše a naše horské pastviny zničí sníh nebo nečistí tvorové Ledu. Nebude to ale hned, neboť Led nejsnáze postupuje tam, kde se mu nepostaví srdce ani duch, kde nevzkvétá um ani vědění a šíří se jen sváry, útlak a boj."

Elof zvolna pokývl hlavou. „Vzpomínám si, co mi Mistr kovář řekl, když mi poprvé ukázal záři Ledu na obloze. Jak umrtvuje tělo a posiluje mysl, aby zmrazil zvířecké vášně a zanechal jen čistou myšlenku. Možná jsou mu obyčejní lidé - a duergar - odporní; možná nedokáže snést pohromadě větší počet bytostí, jež zároveň myslí i cítí. Takže nás dokáže přemoci, jen když už budeme oslabení a rozprášení."

Ansker přikývl. „A tak obrací člověka proti člověku, snad i člověka proti duerghovi. Dobře, že jsme zapomněli na staré sváry a obnovili ještě starší příbuzenství. Kéž by toto byl jen první krok! Ač tě musíme držet doma, přece jsi ctěný host. Tak pojď!"

Nábřeží se táhlo po celém břehu, lemované obrovskými kvádry, jaké měl i Mistr kovář ve věži. V pravidelných rozestupech tu stály vysoké sloupy s pochodněmi, jejichž světlo se zlatě zrcadlilo v klidné vodě. Pod nimi vedly žebříky na původní břeh. Všechny byly krásně vypracované z černého kovu.

„Kámen a kov," poznamenal Ansker, „náš základ a dvojí podstata našeho rodu. Andvar pracoval s kamenem a přijal jeho vlastnosti: je tvrdý, spolehlivý a vytrvalý, Ils, já a mnozí další jsme však z kovu; v jistém smyslu pevní, ale také pružní, schopní přizpůsobit se změnám a událostem."

Ils se zahihňala. „A přesto dost houževnatí, abychom se dokázali v případě potřeby vrátit do původního tvaru. I ty jsi z kovu a tvůj přítel svým způsobem taky."

„Pevně v to doufám!" zvolal Elof a podíval se do člunu, připraveného k vyplutí. Bylo to zvláštní plavidlo, dlouhé, štíhlé a hladké, vybavené nízkým stěžněm se

čtvercovou plachtou, jen lehce vystrojené. Zamával, ač nečekal, že by ho Kermorvan uviděl. Vysoká postava na palubě se však nečekaně otočila a zamávala mu v odpověď.

Ansker se usmál. „Horník Bayls není tak tvrdý, jak se tváří. Nenechal by nikoho s pytlem na hlavě déle, než je nutné. Myslím, že o přítele nemusíš mít strach."

Elof si povzdychl. „To jsem rád!" Lehký jeskynní vánek nadul plachtu a člun vyklouzl na rovnou hladinu řeky jako sen, bez jediné vlnky. Lodníci se dali hlubokými hlasy do zpěvu veselé písně v duergarském jazyce, jemuž tehdy Elof nemohl rozumět. Přesto se v kronikách dochovala seveřanská verze podobné písně, možná právě téhle.

Dole pod kameny vítr se zvedá,
napněte plachty, nadešel čas!
Dej sbohem dívence, na vodu plujem,
kde zlato přesvítí sluneční jas!

Hluboko v jeskyni běží si řeka,
zaberte! V peřeji budem se mlít!
Pomuchlá tě jak žádná tvá milá,
za ní je stříbro nad měsíční svit!

Dole pod horama tma brzy houstne,
rozsviťte světla, hlídka má bdít!
V noci je tunel i slamník zrádný,
u cíle klenot nad hvězdy třpyt!

O tom, co se Elof učil u kováře Anskera, se mnoho nedochovalo, protože takovou moudrost nikdo nezapíše do záznamů, jež si může přečíst každý, a Elof nejméně ze všech. Svou přísahu věrně dodržel, jako všechny. Přesto se ví, že mnohé, co se tu naučil, mělo spíše souvislost s přirozenými vlastnostmi věcí a jejich vztahy než s tajným učením.
„Protože to je z větší části pouhý stín," vysvětlil údajně Ansker, „síly, která leží v tobě. Jen složitá a jemná cesta, jak dát tomu, co proudí z tebe do tvé práce, tvar a směr. To jsi sám viděl. Když tě tížila vina, mohl jsi dát na dílo všechny znaky správně a přesto nedostalo žádnou sílu, protože ses uvnitř bál mu nějakou dávat. Nevědomky ses snažil svůj talent uhasit. Na ten jílec jsi nevyrazil jediný znak a přece je plný síly."
„A co je v něm tedy za sílu?" zeptal se Elof. „A proč jste se s Ils tak smáli?"
Ansker se zase uculil. „Protože jsi, chlapče, nemohl přinést nic lepšího, abys nás přesvědčil. Ils! Podívej se ještě jednou a řekni mu to."
Zlehka uchopila ostrou čepel meče a otočila jílec proti světlu. „Nevidím žádnou konkrétní sílu; vskutku jsi jí nedal žádnou podobu, píseň beze slov." Lišácky se na něj usmála. „Vidím tam tebe! Nebo... nebo alespoň část. Vidím to, co se z tebe stalo v bažinách. Tvé cíle... to, proti čemu chceš bojovat. A co chceš bránit." Přes jílec se na něj podívala. „Když jsi svou moc neusměrňoval, udělal jsi z toho meče... skoro část sama sebe. To se může někdy stát s věcmi, které vyrobíme a pak dlouho používáme. Přijmou auru svého pána, jeho způsoby, jako pes. Ale nikdy v takové síle!" Překvapením vrtěla hlavou. „Vkoval jsi do toho meče svou vůli tak přesvědčivě, že skoro mluví. I teď dokáže pěkně zpívat, když si ho vezmeš, nemám pravdu?"
Elof zamrkal. „Vždycky jsem bojoval jen uprostřed hluku, v námořní bitvě a pak ve vánici, ale ano, nakonec hučel, takový hluboký zvuk..."
Ansker se na Ils zamračil. „Meč? Určitě máš na mysli jen ten jílec, protože meč není jeho práce."
„Tak se podívej!" vyzvala ho a položila zbraň.
Ansker přejel prsty po kovu ve stopách nestálého černého světla. „Máš pravdu!" řekl nakonec. „Sídlí v jílci, ale šíří se i do čepele. Jak je něco takového možné? Možná je v ní nějaké staré kouzlo a míchá se s tvou silou -ale tak výrazně!" Vzdychl a upřeně se na učedníka zadíval. „Elofe, musíš být opatrný. Máš v sobě veliký um a zdá se, že ho do práce vždy vložíš víc, než původně chceš. Mistr kovář jistě chtěl jen zbraň, kterou rozežene nepřátele, ale netušil, že je po houfech obrátí na panický útěk! Dej si pozor."
„Ale když je to tak.." Elof se zarazil. Myslel na ten náramek a síly, které do něj vložil. Jestli ho udělal tak mocný... kdyby to tak ona věděla, nezlomilo by to pouto, jež ji vázalo s Louhi? Uvědomil si, že se na něj Ils dívá trochu divně a vzpomněl si, že viděla i věci, proti nimž chtěl bojovat - a co chtěl chránit. Jak jasně to vnímala?
Zmateně potřásl hlavou. „Jak se kdy mohu naučit ovládat něco, čemu ani nerozumím?"
„Nauč se ovládat materiály, s nimiž pracuješ. Pochop jejich vlastnosti, co dokážou a co ne a podle toho užívej svého umění. Takhle veliký talent můžeš užít spíš jako čepel než obušek, a lépe ho směrovat. Méně řemesla, více umu!"
Tak se Elof vrátil ke kovadlině a mnoho dlouhých měsíců u ní otročil, bojoval s kovy, jež měl kdysi za jednoduše zpracovatelné, a s mnoha dalšími látkami. Naučil se umění slitin, až dokázal ze stříbra či zlata vyrobit skoro stejně pevný předmět jako z ocele, naučil se, jak ocel nejrůzněji tvarovanými dutinami vylehčit na hustotu dřeva. Naučil se, jak tvarovat lehké kovy, jež by za běžných okolností kladivo rozbilo nebo výheň spálila jako blýskavici. Ansker ho naučil mnoho nového o minerálech, krystalech a drahokamech, jimž Mistr kovář nikdy nevěnoval mnoho pozornosti. A co je nejvíc ku podivu, kroniky uvádějí, že se od duergarského kováře naučil nahlížet hluboko do samotné struktury kovu, vidět jím procházet každou ránu kladivem jako vlnky kaluží a předvídat účinek každého dalšího úderu, žhaveni či kalení. Říká se dokonce, že se naučil poznávat samy krystaly, tvary a struktury, z nichž je veškerý kov, a nejlépe pak krystaly železa. Kdysi jím téměř pohrdal, protože se tak snadno zpracovává, ale ze všech chyb, které kdy udělal, byla podle jeho mínění tahle tou největší. S počáteční lehkostí totiž přichází nekonečná různost, zvláště v tvarování a legování, jež vyžadovalo skoro nekonečný um a trpělivost. Právě v této složité práci ale vynikl nade všechny ostatní.
Aby toho dosáhl, nijak se nešetřil a stěží měl kdy čas litovat, že nemůže opustit Anskerovu dílnu a jeskyně. Ty tvořily samostatnou soustavu vysoko v hoře, jež tvořila hlavní město. „Je to tu staré," řekl kovář, „a posvátné. Tahle kovárna slouží mé rodině už od časů, kdy se tu před věky poprvé usadili duergar. Mnoho sil získáš už tím, že pracuješ na takovém místě, a vždycky je dobré mít vlastní zabydlenou kovárnu."
Elof se díval do plamenů. „A já ani nevím, kdo byli mí rodiče. V tomto světě jsem tulák bez domova. Kéž bych někdy takové místo našel! Ale srdce mi brání, když se nad tím zamyslím."
„Kéž toho tedy nikdy nelituješ," zašeptala Ils.
Ale zatímco Elof zůstával na jednom místě, Kermorvan ne. Ils mu nosila zprávy o příteli kdykoli se naskytla příležitost, což bylo čím dál častěji. Při práci v dolech napřed duergar překvapil svou neúnavnou vytrvalostí, jíž se jim plně vyrovnal, a později i odvahou a srdnatostí. V šachtách se plížila nečistá stvoření, protože staré štoly zabíhaly až pod Led, a uhlídat je nebylo nijak lehké. Skupinu jednou přepadl sněžný trol stejného druhu, s jakým už Kermorvan bojoval

nahoře na štítu. Ozbrojen pouhým krumpáčem netvora odrážel tak dlouho, dokud nepřispěchala stráž, a v následné bitce zasadil smrtelnou ránu, což mu vysloužilo velkou slávu. Proti Andvarově vůli z něj za to udělali také strážce a nakonec už ho posílali po celé duergarské říši hlídat horníky a transporty rudy. Přesto se říká, že v tom přízračném světě nikdy nepřestal toužit po slunci a otevřeném nebi, a ve službě se chápal každé příležitosti, jež ho přivedla blízko k povrchu, byť venku byla krutá zima. Ač však mnohdy cestoval tak daleko na jih, že už to neměl daleko domů, důvěru duergar nikdy nezklamal a dál jim věrně sloužil. Možná právě za to si ho vážili nejvíc. Přesto nikdy nedostal svolení promluvit si s Elofem. Ils mu alespoň nosila vzkazy a Kermorvan mohl být na přítele hrdý. Duergar se podivovali Elofovým pokrokům, protože nikdy nepředpokládali, že by člověk dokázal být tak zručný. Mnozí se chodili k Anskerovi posmívat a odcházeli v úžasu.

Oba muži tak každý svým způsobem prospívali a vysloužili si úctu alespoň u několika příslušníků toho tak tajnůstkářského a podezíravého národa. Jedno je ale trápilo oba: nedostatek zpráv ze světa venku. Většina duergar se o lidské záležitosti nestarala a vyhýbala se jakémukoli styku. Jedinou výměnu informací poskytlo náhodné setkání osamělých hraničářů z hor, ale vzhledem k tomu, že lidé i duergar tam byli stejně nerudní a výstřední, na jejich slovo se nedalo spoléhat. Kdysi se pár mladých odvážlivců vydalo na krátkou dobu mezi lidi; Ansker byl z přeživších ten nejodvážnější. Andvar však už podobné eskapády dávno zakázal. Elof s Kermorvanem se tak nedozvěděli víc, než že Ekweš, byť na severu posílili, ještě nepodnikli rozhodný výpad na jih. S tím se museli spokojit.

Jednoho dne ale Kermorvana odvolali ze služby s tím, že má jet do hlavního města. Cestou po řece na sever spočítal dny, o nichž už dávno ztratil přehled, a pln vzrušení si uvědomil, že jejich vyměřený čas se chýlí ke konci. Radost se v něm mísila s ledovým strachem. Byl rád, když přišel do dveří Anskerovy kovárny, prostorné jeskyně plné kovadlin, lavic a neznámých strojů, a uviděl na hrubé kamenné stěně podsaditý přítelův stín, jak na malé kovadlině mocnými, ale přesně směrovanými ranami do něčeho buší. Teprve když dokončil práci, odložil kladivo a zvedl oči.

„Kermorvane!" Když si padli do náruče, už řičeli smíchy. „Vítej, poutníče! Ty blázne, cos tu stál? Měl jsi hned zavolat!"

Kermorvan se pousmál. „Teď už vím, že není dobré rušit kováře při práci. Duergar pane dokážou člověka vychovat; i ten nejklidnější by ti za to rozštípl lebku. Měl jsem strach, že ses naučil jejich zvykům - a vida, dokonce trochu vypadáš jako oni! Šlachovitější, ve tváři víc vrásek a ta trocha barvy je stejně od sazí a od výhně."

„A ty oči," usmála se Ils, „už jsou taky plné ohně."

Kermorvan se s úsměvem otočil, aby jí vysekl poklonu, vtom ztuhl, trochu se zapotácel a rychle sklopil pohled ke kusům brnění vedle na ponku. Ils pokrčila rameny a otočila se k němu zády. Elof stěží skrýval pobavení; dalo rozum, že v takovém vedru bude Ils pracovat stejně jako ostatní do pasu svlečená. Ale aby uchránil přítele trapného ticha, změnil téma. „Já ti taky nepovím, že ses nezměnil. Netušil jsem, že můžeš být ještě tvrdší, ale vypadáš tak. A jak jsi pod horama přišel k té opálené tvářičce, co?"

Kermorvan se zasmál. „Řekli si, že mi trocha vzduchu prospěje, tak mě na jaře poslali nahoru na pastviny. Hlídal jsem stáda a pole na terasách. Představ si mě, jak střežím kozy a jeleny a pasáčky! Stejně to byla dobrá práce. Taky bys měl nabrat trochu barvy."

Elof přikývl a trochu se shrbil. Odvázal si s čela šátek. „Připadá mi, že je to celý život, co jsem naposledy viděl nebe. A tolik mi scházel mořský vítr mezi stromy, zpěv ptáků! Tady se líbí leda netopýrům." Pak se zas narovnal a v očích mu zatančily ohníčky. „Ale stálo to za to! Pracoval jsem tvrdě a ne nadarmo!"

Kermorvanovy rysy ztvrdly. „Něco ses naučil?"

„Naučil jsem se toho spoustu. A nejen naučil, i dobře použil. Což mi připomíná..."

Znenadání se otočil a došel ke kovadlině, kde před chvílí pracoval. Nad něčím se sklonil, otřel to hadrem a narovnal se s tmavým mečem v ruce. Hodil ho jílcem napřed Kermorvanovi, ten ho ladně chytil, odborně ho potěžkal v ruce a pak se s úžasem zahleděl na čepel. Kov nebyl lesklý, ale šedý se zlatým přísvitem, a když se podíval víc zblízka, objevil vzor nesmírně tenkých černých linek, jež se vlnily kovem jako voda.

„Co je to za čáry," vykřikl, „dělat čepel meče z hedvábí, z hedvábí a vody? " Prsty mu na meči zatancovaly, jako by byl rozpálený. „Další z tvých propletených očarovaných příšerností? "

Elof se snášenlivě usmál a zavrtěl hlavou. „Ani hedvábí, ani čáry, a nic ti neudělá. Ani nemůže, protože jsem ho vyrobil pro tebe."

„Ó," pravil Kermorvan. „Aha."

Elof potlačil úsměv. Bojovníkovi bylo zase trapně, teď kvůli němu. „No, myslím, že jsem ti meč dlužil, když sis oba zlomil a jeden kvůli mně. Na dva jsem čas neměl, tak jsem ti udělal tenhle na jeden a půl ruky. Když jsi přišel, zrovna jsem dodělával hrušku. A nemusíš mít strach, žádná magie v něm není. Věděl jsem, že by ti to nebylo po chuti."

Ils se zahihňala. „Žádné čáry v tom nejsou. Ten vzorek tam není od spletených železných drátů, jako u Myliova meče, ale od tenounkých vláken uhlí, jež dodávají oceli velikou sílu."

„Uhlí?" polekal se Kermorvan. „Copak uhlí železo neoslabí? Copak to není nějaké kouzlo? Vypadá to na dobrou čepel..."

„To bezpochyby!" zahalekal zezadu Anskerův hlas. Kovář se s napraženou rukou valil ze schodů. „Vítej, Kermorvane, jsem rád, že tě zpráva dostihla tak brzy. Dáš si s námi korbel piva? Já to věděl. Ils, pohni zadkem, děvče, než tu umřeme žízní! Jak jsi řekl, je to dobrý meč, tvrdý a pevný, ale přesto v něm není jediné kouzlo. Uhlí se zapeče do kovu už při zpracování rudy a zapojí se přímo do krystalů. Materiál je pak tvrdý, ale křehký, skoro jako kámen. Pravé umění pak spočívá v tom, namíchat správné množství pružnějších krystalů podobných obyčejné oceli, aby se výhody vyrovnaly. Potřebuje to spoustu času, vysoké teploty, tvrdé kování, pomalé chlazení a rychlé kalení - fůra práce. Podívej se, jak linie běží po celé délce čepele, ale tady, tady a tak dál až na špičku se skládají přes ni; tam kladivo naposledy uhodilo a uzpůsobilo tvrdý kov pružnému jádru. Zase ta naše dvojí povaha, kámen a ocel. Ale jen málo,

pokud vůbec nějaký žijící kovář z duergar, by dokázal vykovat lepší čepel!"

„Vskutku velká chvála pro meč i pro kováře!" vydechl Kermorvan a zahleděl se na meč s novým zájmem. „A veliký dar, Elofe, pro kteréhokoli válečníka z lidského rodu. Máš mé díky, příteli, a jsem tvým dlužníkem. Doufám, že ti ho má ruka jednou splatí!" Máchl mečem jednoruč-ně, pak obouruč. „Nebo mé ruce, protože je to pro mne přesně správná délka na jeden a půl ruky. Řekl bych, že tenhle by se o trolí lebku nezlomil!"

„To tedy ne!" přisvědčila Ils, když se vrátila. Kermorvan si oddechl, neboť už měla přehozenu vzorovanou kazajku a v každé ruce nesla dva mohutné kameninové korbele. „Ale jestli chceš," dodala, když roznášela pivo, „můžeš to zkusit na vlastní lebce. Trola tu hned tak neseženeme. " Usadila se na velké kovadlině a střídmě usrkla ze svého korbele.

„Nepotřebuji nic zkoušet," odsekl Kermorvan a Elof se pro sebe zase usmál. Z Ils měl ten nepřístupný Sothran větší hrůzu než z plné hory trolů. „Je důkazem vaší výuky a Elofových schopností."

„Ale jo, ujde," řekla Ils s šibalským výrazem. „Ale na to máme lepší důkaz! On ti ho ještě neukázal?"

Kermorvan se podíval na Elofa. „Udělal jsi ještě jinou zbraň? Něco proti Mistru kováři?"

Elof přikývl. „Možná. Za pokus to rozhodně stojí."

Es se sehnula a o jejím vzrušení nebylo pochyb. „Tvůj meč dělal ve volných chvílích, když čekal na tohle! Když musel počkat, až mu krystaly správně narostou..."

Elof ji pohybem ruky umlčel. „Raději ti to ukážeme," zabručel. „Ty jsi tu přece jen jediný bojovník. Řekni mi, co si o tom myslíš jako o zbrani." Přešel k přeplněnému ponku a zvedl jeden z kusů brnění, na něž se předtím Kermorvan díval. Byla to levá kroužková rukavice s rukávem, dost dlouhá, aby stačila až k rameni. Celá byla beze švu a sváru spletena z drobounkých kroužků. Každý prst byl mistrovským dílem přesného zbrojířství, obepjatý lesklou hladkou ocelí a pokrytý podivnými úsečnými písmeny duergar i starými rozmáchlými symboly ze severu, klouby chránila další vrstva jemného tkaniva. Ač rukavice vypadala těžká, Elof ji nesl bez potíží a prsty hýbal stejně snadno, jako by měl holou ruku. Kermorvan se mu přitom podíval do dlaně a uviděl tu cosi jako velký bílý drahokam, vybroušený do plochy, na níž prsty spočinuly, když Elof zaťal ruku v pěst. Rozhlédl se po kovárně, skousl ret a přešel k výhni. Neokovanou rukou rozcvičil malý měch, až sípal jako uštvané zvíře a uhlíky uprostřed roštu žhnuly pod modrými plameny rudobíle. Ils zatajila dech a Kermorvan nevěřícně přihlížel, jak se přítel sklání k ohni, kryje si tvář a pak strká ruku v rukavici do plamenů.

„Ne!" Šermíř byl hned na nohou, ale to už bylo pozdě. Jen z dálky sledoval, jak se okované prsty noří hloub a hloub do dračí výhně. Udělalo se mu zle, ale viděl ještě, jak se ruka vrací z ohně, zaťata jako podzemní pěst Surturova. Odkapával z ní oheň a prsty rukavice zářily zlověstným jasem. Pak se velice zvolna rozevřely.

Bylo to jako otevřít poklop od kotle. V ruce řval oheň, jako by ho ještě hnaly měchy. Mezi prsty proudilo světlo, proskočily plameny a olízly je, a přece sám kov nejevil žádné známky rozpálení. Pomalu, velice pomalu se prsty narovnaly a na špičkách jim zatančil tenký kužel ohně. S napjatým vítězným úsměvem se Elof otočil a vzdorně máchl okovanou paží. Prsty roztáhl od sebe. Kovárnou prolétl ohnivý jazyk, vypálil na protější stěně černé kolo a zmizel. Kermorvan vsedě nechápavě sledoval vypálený kruh, neboť ač od duergar slyšel mnohé o moci pravé kovařiny, nikdy si ji nedokázal představit.

„Pěkná věc," poznamenal klidně Ansker. „Podobá se našim lampám, ale za všechna ta léta jsme my duergar nikdy nedosáhli ani podobného výsledku."

„Jak vidíš," objasnil Elof trochu nejistým hlasem, „síly v rukavici dokáží chytat, držet a vázat. Totéž mohu udělat se slunečním světlem, nebo s větrem, tekoucí vodou, zvukem hlasu... s každou silou, se vším, co se pohybuje nebo září."

„Včetně síly, jež vhání lidem do hlav strach?" optal se zostra Kermorvan.

„No... myslím, doufám, že ano. Ansker s Ils mi o ní moc nepověděli, i když jsem jim ukázal ten dobytčí bodák a symboly, jež jsem z něj opsal; duergar nikdy nestudovali síly ovládání ani obranu proti nim. Já bohužel ano. Něco z toho meče proudit musí, aby dokázal přemoci tolik lidí najednou. A jak jsem sám poznal, ta síla slábne se vzdáleností jako světlo lampy, hlas nebo rychlost šípu. Není to tedy nějaký druh síly?"

„Černé světlo, hlas s ohavnostmi na rtech a šíp z mysli," řekl Ansker. „Tak jsem to vnímal. Tak na mne působil, ještě když jsem utíkal."

„I na mě," přidala se Ils a ohníčky v očích jí na okamžik pohasly. I v teplé kovárně se otřásla. „Už to nechci nikdy zažít. Bylo to strašné."

Kermorvan se pochybovačně podíval na Elofa. „Tak ty myslíš, doufáš, že to pomůže. Ale nebudeš si jistý, dokud se našemu nepříteli nepostavíš. Můžeš to riskovat? Čekal jsem něco - nevím přesně - třeba další meč. Ohněm proti ohni."

„Takové prostředky jsou mi odporné!" opáčil hořce Elof. „Nemohu si hrát se strachem a děsem, hnát mysli mužů jedním směrem, když je druhým žene Mistr kovář.

Co by se pak s těmi dušemi stalo, kdyby se chytily mezi dvě takové síly? Nepraskly by jako skořápka mezi kameny? Nebo snad mám proti Ekweš vytáhnout s vlastní armádou a nechat je navzájem se pozabíjet?" Smutně se zadíval do dáli. „Jak dlouho by takový boj musel trvat, když se praví soupeři skrývají za hradbou svých vojsk? Po léta, celé generace vraždění a smrti? Nic než šílenství a ničení, jež potěší jen Led. Nebo ještě hůř. Když před sebou poženu lidi jako žralok rybičky, rok za rokem, i kdybych snad nakonec přemohl svého bývalého pána, nebyl bych po té honbě jako on, nezaujal bych jeho místo?" Dál mluvil ztrápeně. „Už se to jednou skoro stalo. Vybral si mne a tak úplně se nemýlil. Jsme si příliš blízcí, on a já."

„Hloupost!" odsekl ostře Kermorvan a dál si nervózně hrál se svým novým mečem. „Ta ruka se nemůže postavit moci toho meče! Je to přinejlepším obrana. Měl jsi udělat nějakou útočnou zbraň!"

Elof zavrtěl hlavou. „Ne. Nemohu svůj um užít k něčemu takovému, teď ne. Vzbouřil by se proti mně jako už jednou. Tohle..." Zvedl rukavici. „Nerozumíš mi. Tohle nedokáže udeřit samo od sebe. Jen shromáždit a vrátit to, co užije nepřítel, a jen s takovou silou, jaká útočí. Dokáže to sbírat, vázat, dokonce soustředit. Ale nemůže nic přidat."

Kermorvan přitiskl meč k tělu a v očích se mu usadilo zoufalství.

„To nestačí!" trval na svém. „U Kerysu, to nemůže stačit! Je to hračka, efektní trik..."

Elof se mírně zasmál a natáhl ruku v rukavici dlaní nahoru. Kermorvan se zastyděl za svůj posměch a ucukl. Elof se na něj podíval. „Jseš si tak jistý? Možná potřebuješ ještě lepší důkaz. Postav se sem a přesvědč se!" Kermorvan neochotně vstal a Ils s ním, v očích obavy.' Ansker ji ale stáhl stranou.

„Teď," přikázal Elof bez hnutí, „vezmi ten krásný nový meč. Zvedni ho do výšky, tak. Až řeknu, můžeš mě rozseknout."

„Cože?!" zvolal Kermorvan a kolena se pod ním podlomila.

„Dělej, co ti říkám!" poručil Elof. „Sekni mě do hlavy, a ať je to vší silou! Pak uvidíme, jak je ten trik efektní!"

„Elofe!" nechápal Kermorvan. „Omlouvám se za to! Nechtěl jsem tě..."

Elof ale zvedl okovanou ruku. „Mlž dobře. To je všechno. Připraven? Sekej!"

Kermorvan zbělel, zmítán zlostí, studem a hrůzou z toho, co má udělat. Pár nekonečných vteřin váhal, žíly ve spáncích naběhlé k prasknutí, pak sekl čepelí po nekryté přítelově hlavě. Nevedl však úder plnou silou ani pravou rychlostí, takže by ho snad dokázal i odchýlit z dráhy, než dopadl. Nedostal k tomu však příležitost. Ránu zastavila okovaná ruka s otevřenou dlaní a ostří dopadlo na bledý kámen v jejím středu. Ale při střetu se neozval jediný zvuk a těžký úder, který by snadno přesekl dubovou větev, rukou ani nepohnul. Ocelové prsty sevřely čepel. Po jeden úder srdce ji pevně držely, zatímco Kermorvan nevěřícně poulil oči, a pak ji Elof bez námahy stáhl k zemi. Tehdy rozevřel pěst.

Meč se Kermorvanovi vyškubl ze sevření takovou silou, že se bojovník otočil a upadl. Přeletěl celou kovárnu, skoro rychleji, než stačilo oko postřehnout, s ohlušivým zazvoněním udeřil do velké kovadliny, odrazil se vysoko do vzduchu a po chvíli zařinčel o podlahu.

„Propána!" vydechla Ils. „Ještě že jsem tam nezůstala sedět!" Kermorvan jen zíral a dokonce i Elof vypadal trochu vyvedený z míry.

„Dostalo se mi ponaučení," přiznal chraplavě Kermorvan, když mu Ansker pomáhal na nohy. „Elofe, odpustíš mi, že jsem pochyboval? Vyrobil jsi mocnou zbraň. Tak mocnou, jako její nejsilnější nepřítel."

Elofa to neutěšilo. „To spíš ty mi odpusť. Vůbec jsem nečekal, že reakce bude tak silná. Tvůj meč je pohromadě?"

„To je!" přisvědčil stále trochu omráčený Kermorvan. „Zub je v kovadlině! A to mi chceš tvrdit, že v něm není magie? Jde z něj hrůza!"

„Ale je v dobrých rukou," opáčil Elof. „Věř mi, i já mám své pochybnosti. Ten zlovolný meč udělal Mistr kovář, i když ruce a síla byly moje. Vykovala ho jeho vůle a znalosti, jež získal z temných pramenů. Právem pochybuješ, zda se jim dokážu postavit. V posledku byl vlastně vykován na Ledové kovadlině."

„Ano," připustil Kermorvan, „ale ohání se jím on. Připadá mi, že všechno, co měl, někomu sebral. Vlastního má pomálu a to by měla být tvá výhoda."

„Máš pravdu," přisvědčil Ansker. „Setkal jsem se s ním, mluvil s ním, prohlédl jsem si ho. I když má na člověka dost umu a síly, rozhodně méně než ty. Když tou ekwešskou maskovací magií zabil vašeho starého kouzelníka, musel se předtím utancovat málem do bezvědomí, aby to dokázal, že ano? Tak. Jen málokterý mistr kovář mezi lidmi dokáže takovou sílu vlít do dvou výtvorů, natož do jednoho."

Kermorvan se usmál. „Takže? Není teď Elof dvojnásobný mistr? I meč, který bez poskvrnky krájí železo, je mistrovským dílem sám o sobě!"

Elof trochu smutně zavrtěl hlavou. „Ansker mi ukázal, jak to udělat. Tovaryšem se stane každý stejně, ale mistrem ne. Mistrem se kovář stane teprve tehdy, když ovládne sám sebe, když dokáže opanovat a usměrnit svou sílu; bez toho je um k ničemu. A já krom něj nic nemám. Dva roky mistrovství nepřinesou." Ztěžka si povzdechl. „Možná bych měl umět dělat meče, které sekají kovadliny vejpůl, než aby je jen škrábaly!"

„Přesto pro tebe něco mám," pronesl vážně Ansker. „Vzpomínám si, jak se mezi tvými lidmi podobné věci dělávaly. Znak možná znát nebudou, protože je můj, ale tvé umění nikdo zpochybnit nemůže. Pečeť duergarského mistra se ti možná jednou hodí." Podal mu tenký řetízek s přívěskem ze zlata a černého kamene.

„Tovaryšský odznak!" rozesmál se Elof a padl na koleno. „Mistře, děkuji ti!"

Ansker mu pečeť pověsil na krk. „Poděkuj mi, až budeš mistrem."

„To nebude dlouho trvat!" usmála se Ils.

„Snad!" řekl Elof. „Kéž by to už bylo!" Zvedl oči, jako by přemáhal bolest. „Když pomyslím na ty vzory na meči - pamatuji si je jasně, pronásledují mě - je moc důležité, abych jim porozuměl... A ještě něco musím udělat, něco nevyhnutelného, to cítím, ale co to je?!" Hlas se vytratil do šepotu.

„V tom ti zatím pomoci nedokážu," řekl vážně Ansker. „A času už ti mnoho nezbývá. Proto jsem tě nechal povolat, Kermorvane. Z vašich dvou let zbývají už sotva dva měsíce a měli byste se připravit na cestu. Ale možná to nebude tak jednoduché."

„Co tím chceš říci?" zeptali se oba muži zároveň.

„Chci říct, že to Andvar možná nedovolí. Nikdy se mu nelíbilo, že jste zůstali naživu, že se od nás dokonce učíte, a tím méně se mu zamlouvá, že byste odešli s tím vším, co o nás víte. Lituje, že se nechal do svého rozhodnutí vmanipulovat, a i když jste tu získali spoustu přátel, většina lidem stále nedůvěřuje. S jejich podporou může Andvar obejít vůli rady. Obávám se, že se vás pokusí zadržet, možná dokonce uvěznit. Ale to nesmí! Venku už jaro přechází v léto a k nám dolů dorazily zprávy. Ekweš už nepodnikají nájezdy na jih, ale na severním pobřeží sbírají velikou flotilu. Jako by na něco čekali. A před pár týdny viděly naše hlídky Mistra kováře, jak pod rouškou noci opouští svou věž a vyráží na západ k moři. Určitě jde k Ekweš. Útok na Jih začíná!"

KAPITOLA OSMÁ
Vítr pod zemí

Kermorvanovi se v hrdle třásl hlas. „Jste si jistí?" zeptal se. „Takové povídačky..."

„Tohle nejsou žádné povídačky," odvětil pevně Ansker. „Váš příchod znamenal poplach pro všechny duergar, zvlášť proto, že jste přišli severní výspou, tou, co je nejblíž k Ledu. V poslední době se tam dějí divné věci a nečistí tvorové se na horách množí jako krysy, takže už není žádný průsmyk bezpečný. Postavili jsme tam zvláštní hlídku, kdyby se chystal útok i na naši říši, a dokonce z Andvara vypáčili svolení vyslat ven pár zvědů. Ohlásili, že této zimy a minulé rovněž se Ekweš nevrátili domů, ale zůstali na dobytých územích Severu a pod hrozbou útoku vybírali od vnitrozemských měst dávky. Dokonce si stavějí domy a na polích jim pracují otroci. Zlé časy! Ti supi jsou ještě horší než lidé z jihu, kteří kdysi vtrhli do naší země!" Kermorvan sebou vztekle škubl a duergarský kovář se smířlivě usmál. „Byl to tvůj národ, já vím. A ne všichni se k nám chovali ošklivě. Ale většina ano, hnali nás ze země, již jsme obdělávali po mnoho generací, nadávali do chamradi a zabíjeli nás na potkání pro peníze za každou kůži..."

„To jistě ne!" zvolal Kermorvan.

„Ujišťuji tě, že tomu tak bylo," odvětil klidně Ansker, „i když nejsem dost starý, abych ty časy pamatoval. Ba ani Andvar, ani zdaleka. Ale jeho otec je pamatoval. Nemohu mu nedůvěru k lidem vyčítat." Kermorvan upřeně hleděl do svého piva. „Ale na tom už teď nezáleží. Musíme vás dostat pryč odsud a k vašim lidem co nejdříve. To znamená dřív, než vám v tom Andvar stačí zabránit."

Kermorvan se zamyslel. „To nebude snadné. Máte tu hotové bludiště, a dobře hlídané..."

„My vám pomůžeme," vložila se do hovoru Es. „My a další podobného smýšlení, už jsme to naplánovali..."

„Neměli byste tolik riskovat!" namítl Elof a Kermorvan jen přikývl. „Když na to Andvar přijde..."

„Co zmůže?" usmál se Ansker. „Přes všechnu slávu dost málo; je nás moc a máme jistý vliv. To vy jste v nebezpečí a musíte vyrazit hned, než se mu to donese! Jakmile budete mimo hlavní město, Andvar vás stěží dostane zpátky. Na nábřeží na vás bude čekat loď, malá a rychlá, jak potřebujete. Připluje tam za hodinu, dobře zásobená na dlouhou cestu. Můžete plout na jih a utéct nějakou jižní branou, ty se teď moc neužívají."

„To je od tebe velkorysé, mistře Anskere!" zvolal Kermorvan. „S čluny to docela umím..."

„Ale ne pod zemí!" namítla Ils. „Rozmáznul by sis tu vytáhlou hlavu na prvním stalaktitu! Navíc neznáš naše plavební kanály. Já jsem dělala dost často kurýra na jih a pro legraci si sjela tu a tam nějakou peřej. Takže jedu s vámi."

„Ale..." začal Kermorvan.

„A máme i další důvody," přerušil ho nemilosrdně Ansker. „My, kdo vám lidem chceme pomáhat, musíme mít lepší zprávy z vašich krajů, hlavně ze Suderney. Něco se nám donese od Tapiauových dětí a jednoho či dvou samotářských horalů, ale ti jsou divní i na lidi. Potřebujeme jasnější oko - a takové, které je na jasném slunci o něco šťastnější než většina z nás. Jako kdysi já, ale od té doby jsem už moc dlouho pod zemí. Navíc to musí být někdo, koho by lidé dokázali přijmout."

Elof se zasmál. „To pro Ils nebude problém, co, Kermorvane? "

Ils zabodla do šermíře pohled jako černá ocel a poklepala topůrko těžké sekery za pasem. „No... ehm, ano... předpokládám," vypravil ze sebe, „svým způsobem."

„Vskutku?" pravil Ansker. „Někdy tomu vašemu lidskému blábolení nerozumím ani já. Nicméně, jsme dohodnuti." Zhluboka se nadechl. „Snad tu teď budu mít trochu klidu! Stačilo tu mít jedno netrpělivé pískle, ale dvě... Nu dobrá. Možná tu bude až příliš klidno." Velký duergh si je prohlížel širokýma očima přes okraj korbele. „Dávej na sebe pozor, Ils. A vy taky, lidé, obou jsme si vás začali vážit. Elofa, protože je nám tak podobný, víc, než jsem kdy u člověka pokládal za možné. Snad máš v žilách trochu naší krve."

Elof se rozesmál. „To mi lichotíš! Kdyby to byla pravda, poopravím si názor na rodiče!"

„Je to možné? " dumal Kermorvan. „Přece jste z různých druhů..."

Ansker zakroutil hlavou. „Jen ze dvou různých ras. Jako fazety stejného drahokamu..."

„Jako pes a vlk..." zazubila se Ils, „jestli mi ten příměr prominete."

Rozesmáli se. „Ale nemysli si, že rozhoduje jen příbuznost, válečníku," dodal Ansker. „Ač jste u nás nebyli moc šťastní, dali jste nám všechno; nikdy vám to nezapomeneme. "

Kermorvan povstal a uklonil se. „Lorde Anskere, děkuji ti. Mám pocit, že jsi k nám byl laskavější, než si zasloužíme, a budeme se to snažit napravit. Pokud v jižní říši něco přežije, až bude po všem, mezi ní a lidem z hor mohou nastat lepší časy."

„Doufejme," přikývl Ansker. „Ale teď musíte jít. Loď tam bude každou chvíli a nemůže na vás čekat. Brzy zadují nejsilnější větry, začátkem večera, takže se připravte. Tady máš pochvu na nový meč, Kermorvane. Ostatní věci máš? Dobře. A ty, Elofe?"

„Všechno až na tohle kladivo!" Elof balil mohutný nástroj do mastného plátna. „Odnáším si velký poklad, Kermorvane! Jsou to lepší nástroje, než jaké zůstaly v Bažinách, neposkvrněné a plné Anskerovy moudrosti. Žádný kovář mezi lidmi nemá lepší!"

„A žádný si je víc nezaslouží," doplnil Kermorvan.

„Mistře, musíme jít nějakou tajnou chodbou?"

Anskera to překvapilo. „Stěží. Prostě vyjdeme na nábřeží. Když jsem s vámi, nikdo vás obtěžovat nebude. Tam se rozloučíme!"

Přesto se Ansker zastavil na vyvýšené galerii, vystavěné nad severním říčním tunelem jako strážná věž, a dobře prohlédl ulice na svahu pod sebou. „Není tu moc lidí a na Dlouhém molu nehlídá stráž. Vypadá to bezpečně. Pospěšme si!"

Elof se cestou dolů dlážděnými ulicemi třásl. Vzduch ve velké jeskyni mu po vytopené kovárně připadal chladný a vlhký, světlo matné a slabé. I proto mohl být nervózní, ale všiml si, že Ansker se přes všechen líčený klid na každém

rohu opatrně rozhlíží, nejvíc po jižní galerii, již měli teď skoro nad hlavou. „Musíme si dát pozor, protože Andvar rád sedává támhle na hlásce, teď na stará kolena. Jako vypelichaný orel na bidýlku..."

„Přestárlý netopýr ve zvonici!" opravila ho Ils. „No, tamhle máme loď, zrovna přistává u Dlouhého mola. Pěkná, co?"

U nábřeží se tyčil stěžeň, vyšší a jinak ostrojený než u kupeckých lodí. Trup pod ním byl dlouhý a štíhlý, od přídě k zádi nějakých deset metrů, vpředu tupý a vysoký, vzadu vybavený dlouhým kormidlem. Po celé délce byla paluba, na zádi budka a těsně za stěžněm schůdky do podpalubí. Stěžeň křížila překvapivě dvě ráhna, první, kratší, hned nahoře a druhé kousek pod ním. Duergarští lodníci z něj právě rozvinovali hlavní plachtu. „Má i košovou plachtu!" zvolal překvapeně Kermorvan. „Doufám, že máte pevnější taketáž než jste zvyklí, i do toho lehkého vánku."

Ils pokrčila nos. „Dost pevnou, bojovníku! Stěžeň potřebuje silnější lanoví, protože je dvojdílný a v případě potřeby se dá zkrátit. Prostě se drž a nech mě řídit, takové kurýrní čluny už jsem kormidlovala."

„O tom nepochybuji," zabručel Kermorvan směrem k Elofovi. „Jak by ji mohla neposlechnout pouhá loď?"

Ansker se zasmál. „No, mládenci, všechno máte na palubě, tak abyste šli. Nechci se dlouho loučit, ale..."

Shora se náhle ozval křik, chraplavý rozkaz v duergarské řeči a pak i severský: „Hej, vy tam! Stůjte!"

Jako jeden muž vzhlédli na cimburí hlásky a Ansker zaklel. Stál tam Andvar a nebyl sám; kolem se shromáždil hlouček zamračených stráží. Vztek z něj skoro kapal a jasně zněl v rozklepaném hlase. „Došlo až k tomu, že se jeden z mých rádců snížil ke konspiraci s nepřáteli a násilníky? Mysleli jste si, že se o tom nedoslechnu, že jsou mi všichni stejně nevěrní jako vy? Zbývalo nám jen chytit vás při činu!"

Ansker něco znechuceně zavrčel a shlédl na molo. „Nějaký blbec se vždycky najde... Poslyšte, mládenci, Ils, běžte na loď, dokud jste z dostřelu!"

Elof zavrtěl hlavou. „A to tě tu máme nechat napospas těm..."

„Nikomu! Vás by rád postřílel, ale na mne si nedovolí!"

„Má pravdu!" sykla Ils. „Jdeme..."

Ale než po strmém svahu sklopýtali deset kroků, Andvar zamával holí ve vzduchu a přes nejzazší kraj cimburí cosi s duněním vykouklo, hrozivý zobák nějakého zařízení, jež bylo bezpochyby zbraní. Andvar se zuřivě tahal za vousy. „Zůstaňte, kde jste!" křičel skřípavým hlasem. „Vyčkejte příchodu stráží! Nebo vás zničíme i s lodí!"

„Přišel o rozum!" špitla Es, jakmile se zarazili. „Podívejte se na stráže, ani jim se to nechce líbit."

„Stejně po nás ale můžou střílet," připomněl Elof, „když budou přesvědčeni, že na tom závisí přežití tvého národa. Můžeš si být jistá, že Andvar vybral ty nejvěrnější."

„Zbláznil ses, pane? " zavolal na něj Ansker. „Je s nimi moje dcera..."

„Tím hůř pro ni! Když laškuje s lidmi, může si za to sama! A vám oběma to ještě spočítám před radou. Zradili jste svou zem a lid kvůli nějakým..."

Jeho slova uťal nenadálý hluk, vysoký a vzdálený, leč ostrý jako čepel. V severním tunelu se ozvěnou odrážel ocelový hlas trubky. Ozvěny na sebe vzaly podobu dalších trumpet, hlasitějších, bližších, a všechny dohromady podél řeky hlásily poplach. Ils vykřikla a ukázala prstem do severního tunelu, kde se objevily odlesky světla. Vysoko na věžích citadely se ke světlu otočilo velké duté zrcadlo, z města se v odpověď ozval křik, bouchání dveří a okenic i dusot běžících nohou. V citadele zazněl dunivý zvon a z druhého konce města mu jiný nelibozvučně odpověděl.

„Volá hlídka!" zafuněl Ansker, když k nim doběhl. „Posledně takhle troubili, když jste přišli vy dva! Ale co se může dít teď? Ils, přečti mi signály."

Světla jí hrála ve velikých očích. Pohybovala rty, jak si hláskovala písmena vyjádřená mihotavým světlem. „Je to daleko ze severu... leze po stěně hory - připravuje se útok... " Když blikání zhaslo, podívali se po sobě. Tři nádechy zůstala tma, pak se signály vrátily. „ Útok!" procedila Ils přes stisknuté zuby. „ Už jsou tady!" Pak vykřikla. Všichni to uviděli ve stejnou chvíli. Nejvzdálenější, nejslabší světélko v tunelu náhle jasně vzplálo jako rozdýmané uhlíky a oheň vzápětí přeskočil i na ostatní světla, rudě se zaleskl v zrcadle na citadele a zhasl.

Ze tmy zaduněl hluk, zkreslený vlastními ozvěnami, ale o nic méně bestiální. Za zvukem letěl hvízdavý vítr, jako by sama tma lapala po dechu, a přinesl pach žluklého pižma, rozžhaveného železa, spáleného masa. Poloskasaná plachta na velkém ráhně se zatřepetala jako vyděšený pták a s prásknutím se rozvinula, protože lodníci leknutím pustili kasací lana. Znovu zaduněl stejný hluk, světélka zablikala, trubky se rozkřičely přes halas hejna hlasů a tmu prořízl rudý cákanec. Vítr ožehl tváře přihlížejících a z tunelu vyklouzly dva ohromné stíny.

Ve městě zavládla panika. Lodníci vyskočili na břeh a dali se na útěk. Elof s Kermorvanem chvíli ve tmě viděli jen mávání obřích křídel a mezi nimi roztancované světlejší tečky. Stíny vyletěly vysoko ke stropu jeskyně, tu se jeden oddělil a spustil po křídle přímo nad střechy města.

Z hlásky cosi rozkázal Andvarův hlas a válečný stroj se začal točit a zvedat. Byl ale příliš pomalý, protože stín útočil právě na cimburí.

Ze všech stran se ozval vyděšený křik a dupot nohou. Andvar měl právě dost času narovnat záda, zvednout hůl, o niž se doteď opíral, vysoko nad hlavu a divoce jí máchnout proti rostoucímu stínu. Dolů vyšlehl gejzír ohně a olízl celý ochoz. Vládce duergar stál pevně, ztělesněný vzdor proti běsnícím plamenům. Když ale oheň ochoz přešel, byl Andvar pryč. Po cimburí pobíhaly malé černé postavičky, zoufalci se dokonce vrhali dolů, ale ještě v letu" z nich divý plamen dělal živé pochodně. Ve zdvojnásobeném žáru křídla zprůsvitněla, dlouhé plazí tělo se blýskalo a krátkýma nohama drásalo vzduch jako kočka svou kořist. Mezi ohnivými čarami však vojáci stále zápolili s válečným strojem, ozval se kovový úder, netvor zanechal hry a neobratně odlétl pryč, zanechav za sebou popraskaný žčernalý ochoz a cimburí. Vzduchem otřásl hromový řev a Elof s ostatními se instinktivně sehnuli, když příšera padala směrem k nim, bezmocně tlukouc křídly. Byla tak obrovská, že jim zastínila celou jeskyni - pak natáhla křídla a sklouzla do plachtění. Světla na nábřeží se odrazila od šupin velkých jako lehké štíty a pak zhasla pod vichrem křídel. Ulice před netvorem bičoval tekutý oheň; dusot podrážek přehlušil křik a sténání. Válečné stroje plivaly a z cimburí slétla i sprška harpun. Jedna

prolétla ohněm a hořící se zapíchla do paluby. Od stropu jeskyně slétl na citadelu druhý stín, ještě větší, a před ohnivým jazykem mu tančily podivné tvary.

„Draci!" vydechl Ansker, když se vydrápal na nohy.

„Musíme se dostat do citadely, dokud můžeme! Dospělý párek takových rozměrů nikdo neviděl, co se pamatuji, ani tak útočný! Přeletěli všechna severní města, aby mohli udeřit až v srdci říše! Jdeme!"

„Nemůžeme," řekl Kermorvan a tasil meč. V jedné ulici zavadil konec křídla o hřeben střechy, ozvala se stržená zeď a chraptivý křik umlčel až rachot sesutého zdiva. Vyskočil úzký plamen, prohnal se celou ulicí jako bystřina a zapaloval na obou stranách. Menší stín kroužil nad hlavami, ladně se otočil u stěny jeskyně, podletěl strop a vyrazil zpátky nad domy.

„Ten červ si pohrává s našimi lidmi!" knikla Ils. „To hnusný zvíře je mezi městem a citadelou, a ten druhý zaměstnává obranu. Teď může ničit město, kde se mu zachce! Otče, co budeme dělat?"

„My? My můžeme jenom doufat, že ho ta hra unaví a aspoň na pár vteřin uvolní cestu. Většina lidi z města by našla bezpečí v citadele - pokud se ovšem mohou otevřít brány. Ta zvířata se nesmí dostat dovnitř! Obsadila by ji, usadila se tam a namnožila. Hned tak bychom se dovnitř nedostali."

Z rachotu nad hlavou zaléhaly uši, dračí řev odlamoval ze stropu jeskyně kameny a ty padaly na město. Ve vyzvánění zvonů, bezmocném křiku a řinčení zbraní bylo těžko přemýšlet, snadno panikařit. Na druhém konci nábřeží náhle obchodní loď napjala plachtu, vyplula doprostřed řeky a zamířila k jižnímu tunelu. Jako kámen spadl od stropu větší stín nad vodu mezi loď a průjezd. Plavidlo proti němu vypadalo titěrné. Shora se ozval katapult a uprchlíci zase sehnuli hlavy, neboť nad nimi hvízdla dlouhá střela planoucí modrým ohněm, těsně minula jejich loď a se syčením vlétla do vody. Na místě, kde se potopila, ještě chvíli hořel modrý oheň. Netvor zvedl ocas a udeřil jím do bezbranného říčního člunu jako bičem. Loď dutě zaduněla, postavy popadaly na palubu, stěžeň se prohnul, praskl a spadl do vody. Děravé plavidlo se naklonilo, posádka volala z vody na nábřeží o pomoc. Nad nimi zabušila křídla, dlouhá hlava se sklonila a úzké čelisti rozevřely. Jediná krůpěj ohně skanula na hladinu a rozprskla se v kruh plovoucího plamene; vrak vzplanul a výkřiky utichly. Netvor se v mračnu šípů zhoupl zase ke stropu.

„Takže lodí asi neutečeme!" zabručel Kermorvan. „Kam se poděla ta menší bestie? Už ji nevidím nad městem..."

„Hlavní ulice je čistá," vyhrkla Ils a tasila zpoza opasku sekeru. „Můžeme běžet..."

„Nic lepšího mě nenapadá!" přisvědčil Ansker.

„Tak pojďme. Elofe, Elofe?"

„Běžte," vydechl Elof a zápolil se svým batohem. „Jdu hned za vámi!" Ostatní zaváhali, ale když je mávnutím odehnal, vyrazili. Belhal se za nimi, ale batoh se mu ještě rozvázat nepodařilo.

Stíny kočičích hlav jim v zášlezích plamene a mávání křídel tančily pod nohama. Minuli jednu ulici, pak druhou, prázdnou, a stoupání nabralo na prudkosti. Před sebou už viděli roh, za nímž čeká brána citadely, ale ještě jim zbývalo několik minut minut běžet, když se zpoza rohu vyplazil menší drak a postavil se jim do cesty.

Kermorvan se zarazil a jako první z dračího pohledu pochopil, že netvor tam schválně čeká, aby odřízl přístupovou cestu. Byly to hrozivé oči, v poměru k dračímu tělu veliké jako ptačí, ale jasnější a plné zloby. Jednou mrkly, zvolna jako had, překryly je silné průsvitné šupiny. Když se pak zase víčka zvedla, z očí zářilo zlovolné potěšení. Křídla se roztáhla a zašustila jako stará kůže, široká přes celou ulici, a v závanu pižmového pachu se zase složila. Když bestie zlehka vykročila, zcela nepodobná těžkopádnému ještěru v lese, mezi trupem a krátkýma nohama jí chřestily olejnatě zelené šupiny. Zahnuté drápy drásaly dlažbu.

Elof skupinu dohnal a viděl už jen, jak Kermorvan pevně stojí v cestě postupujícímu drakovi a téměř lítostivě svírá nový meč, jako by se chystal provést nějakou lumpačinu. Netvor pohodil hlavou, z nozder zasyčela pára. Elof prolétl kolem Anskera s Ils a hrubě srazil přítele stranou. Za pohybu si navlékl rukavici a když drak vycenil zuby, máchl po něm rukou stejně jako před chvílí Andvar.

Ulice zmizela v moři rachotu a plamenů. Elofa obklopil oheň a na chvíli ho oslepil, přesto kovář nic necítil. Zkusmo, skoro mimovolně, sevřel prsty. Oheň zavířil a odumřel, Elof se rozkoukal a uviděl upřený a rozlícený pohled draka. Dlažbu mezi nimi pokrývalo cosi vazkého a nažloutlého. Elofovi se zvedl žaludek z odporně kyselého smradu. Zavrávoral, v pěsti pevněji sevřel cosi rozechvělého, uviděl lesk velikých očí, pohození hlavou a výpad, a když se pak tlama plná vroubkovaných zubů otevřela dokořán, máchl rukou a otevřel dlaň, jako by do ní chtěl skočit.

Svět vybuchl světlem a hlukem, veliká ruka ho odstrčila. Když se mu vrátil zrak, sníjel se na dlažbě a uši měl plné děsivých zvuků. Kolem prolétla vysoká postava a jakmile se trochu sebral, uviděl Kermorvana mohutnými rozmachy sekat do jakési zkroucené spráskané hmoty. Ozval se ohlušující jek a vyšlehl oheň. Elof se sebral, vytasil meč a nejistým krokem vyrazil do boje. Obrovská hlava se před ním převalovala, ožehnutá jako uhel, čelisti ochablé, místo jednoho oka vypálený důlek. Kermorvan podřízl natažený krk a z rány vystříkl oheň. Trup sebou škubl, odhodil Kermorvana stranou a zbylé oko se upřelo na Elofa. Ten pevněji sevřel meč do obou rukou, holé pravé i okované levé, a zaťal do krku tam, kde Kermorvan skončil. Čepel zazvonila o dlažbu, ruku mu sežehla sžíravá bolest, ale dračí hlava povolila. Když se přidaly dvě sekery a vrátil Kermorvanův meč, brzy upadla. Mrtvola sebou ještě škubala, ustoupili tedy z dosahu. Po krvi a slizu na dlažbě přeskakovaly plaménky, vzplály jim dokonce i čepele. Elof byl z kovárny zvyklý nevěnovat běžným popáleninám pozornost, ale teď ucukl bolestí a strčil si ožehnutou ruku do úst. Jazyk mu zalila hnusná hořká chuť, jíž se nezbavil ani divokým pliváním.

„Hoří zevnitř!" zvolal Kermorvan znechucen a otřel si čepel o kámen. „Jaké zvíře může takhle žít?"

„Žádné!" vypravil ze sebe Ansker, když popadl dech. „Elof chytil první oheň... a zapálil ten hnus, co to plive... když ho to mělo ještě v hubě__"

„Kryjte se!" křikla Es. Když druhá bestie viděla, co se dole seběhlo, nechala městskou obranu obranou a vylétla až ke stropu. Okamžik měli pocit, že na ně každou chvíli vletí, ale v té chvíli se nad vysokými hradbami citadely objevila

dlouhá očazená roura. Ozval se strašlivý rámus, ještě horší než dračí řev, a přes celou ohromnou jeskyni vyletěla k dračímu křídlu modrá ohnivá koule, takže netvor musel rychle uhnout. Vletěl ale přímo do mračna šípů a ze všech stran se ozval jásot. Ze severního tunelu ladně vyplula dlouhá loď s dalšími válečnými stroji na palubě a za ní už bylo tušit plachty dalšího plavidla. Drak se stáhl k protější stěně jeskyně.

„Ze severu!" vydechl s úlevou Ansker. „Takže pokud na ně někdo útočil, odrazili ho a teď nám jedou na pomoc. Es, moje milá, i vy, mládenci, teď máte příležitost! Mazejte na loď a pryč odsud!"

Kermorvan s Elofem se po sobě nejistě podívali.

„Nebuďte pitomí, lidi!" zařval Ansker. „Myslíte si, že nedokážeme zvládnout jednoho dráčka? Co kdyby se vám něco stalo nebo se nějak pokazila ta vzácná zbraň? Kdo pak zachrání vaše město?"

„Ale vy..." namítl Elof, pěsti zaťaty.

„Teď už se do citadely dostanu, ne? Chcete tu žvanit, dokud Kerbryhaine neshoří na popel?"

Kermorvan se zařinčením zasunul meč do pochvy. „Měj se tu tedy dobře. A přijmi naše díky za všechno!" Ils otci poslala vzdušný polibek.

„Dej na sebe pozor!" zavolal za ní. „A nech o sobě vědět, když to půjde! Kéž vás provází dobrá vůle horského lidu!"

Elof zvedl ruku, natáhl dlaň a zatímco mával, z drahokamu zářilo lapené světlo. Posvítil tak Anskerovi na cestu. Duergh se odvrátil a jal se dusat do prudkého svahu k citadele. Ils už běžela k lodi, ale na nábřeží se ještě zastavila, ohlédla a běžela dál. Elof pochopil, že vysoká zdobená brána se jejímu otci otevřela.

Když skočili na loď, paluba zaduněla a štíhlé plavidlo se povážlivě rozhoupalo. Kermorvan zaklel; z místa, kam dopadl šíp s dračím slizem, stoupal dým. Elof se tam hned rozběhl a začal rvát palubky, zatímco Kermorvan s Ils zkušeně spustili plachtu. Náhle se rozesmál a sevřel planoucí hrot šípu do levé dlaně. Oheň okamžitě uhasí a Elof šíp snadno vytáhl. Na dlani mu zatančil drobný ohníček, ale brzy dohořel.

„Dobrá práce, můj milý kováři!" smál se i Kermorvan, když odrážel loď od břehu. „Ta tvá hračka se hodí i k jiným věcem, než jen oplácet drakům stejnou mincí!" Rozesmáli se úlevou. Kermorvan Elofa poplácal po zádech. „Zachoval ses navýsost statečně. Teď je z tebe veliký bojovník!"

„O to nestojím!" ohradil se Elof, ale Kermorvan mu už vrazil do ruky bidlo. Ils se opřela do kormidla, oba muži pak ze všech sil odstrkovali příď do proudu. Podíval se do města, na ohně, dým, masakr a rachot bitvy. „Chci být jen kovář a mít klid!"

„Na to budeš mít dost času na stará kolena!" zahalekala ze zádi Ils, pevnou ruku na kormidle. „Kermorvane, chytni úvaz a vytáhni i horní plachtu, jestli se chceš toho stáří dožít!"

Kermorvan tiše zaklel, ale poslechl. S horní plachtou loďka rychle nabrala rychlost a čistě krájela vodu mělkým dnem. Pomalu vklouzli do klenutého tunelu. Zahalila je tma. Světlo se za nimi pomalu ztrácelo a bitevní vřava se pod neviditelným stropem slévala v tichou ozvěnu.

„Lucerny..." začala Es, ale pak se tišeji opravila: „Ne, raději pojedeme potmě, dokud to půjde. Prozatím vidím dost. Tenhle úsek je hluboký a dobře ho znám, stačí se držet uprostřed proudu."

„Nepoplují sem i lodě z jihu?"

„Ano, ale až za nějakou dobu. Vítr teď vane proti nim a na úzké řece se těžko křižuje. Dokud se vítr neobrátí, budou veslovat a sem se před ránem nedostanou. Do té doby už bude drak mrtvý nebo uteče. S takovými útoky už jsme si poradili, i když nikdy nebyly tak divoké."

Dlouho seděli mlčky, vyčerpaná těla zmožená zmatkem poslední hodiny, loď je klidně nesla dál tunelem a lomoz bitvy zvolna utichl v dáli. Elof se potmě poddal míru a klidu podzemí, neměl z toho však radost. „Nevím proč!" zamumlal a neohrabaně se šátral na druhý konec paluby. „Krev té bestie mi spálila ruku, bolí mě to. Ale ještě něco..."

„Tlačí tě rukavice?" navrhl Kermorvan. „Sundej si ji a odpočívej!"

„Odpočívej?! Když jsem tě viděl naposled, měl jsi ruku na meči!" odsekl Elof.

„U Kerysu!" zalamentoval šermíř. „Po tom všem se také nedokážu uklidnit. V té tmě mi srdce říká, že to ještě nemáme za sebou. Lucerny, děvče!"

„Jak si přeješ," řekla Ils, „stínidla můžu zvednout i odsud." Na vrcholku stěžně a po dvou na přídi i na záři nesměle vzplála známá narudlá světla. „Stejně mám pocit, že fouká nějak čerstvěji. Bude lepší vidět na cestu. Není vzadu nějaké ticho?" A když to řekla, plachtu vskutku nadul poryv chladného větru a loďka vyrazila.

Elof znenadání vyskočil. „Opravdu je tam ticho!" sykl, chytil jednu lampu a vylezl až nahoru na záď. Pár nádechů tam visel, oči upřené do tmy; copak si to jen vymýšlí? Chladné prsty větru mu prohrábly mokré vlasy. Vítr! Zavolal a vytasil meč. „Kermorvane! Ke mně! Netvor je nám v patách!"

Ils vyskočila leknutím. Kermorvan se dopotácel k Elofovi. „Cože? Nic nevidím..."

„To ten vítr! A boj v jeskyni utichl! Cítíš, jak fouká v póry věch?"

„Ale proč..." začala Ils.

„Křídla!" zakřičel Elof a hádky ustaly. Ze tmy se ozvalo burácivé kašlání, loď ovanul závan dračího puchu a stíny za zádí se složily a spadly. Těsně za lodí udeřily do hladiny plameny, voda se vzdula oblaky páry. Bledničkové slepé ryby v zmatku vyskočily a zpět spadly už mrtvé. Plamenné kaluže světélkovaly na hladině a oheň ozářil celý tunel. Druhý drak letěl těsně pod stropem jako tepající hadí stín.

Vtom na ně slétl.

Ale když zabral křídly, plachty se nadmuly, lanoví zadrnčelo, loďka poskočila a pod přídí znenadání zasyčela pěna. Drak s podobným vývojem nepočítal a teď letěl do vody přímo za zádí a brzdil zoufalými údery křídel, aby nespadl do studené tmy. Loďka se zachvěla a v poryvu vyrazila, až Ils musela přitáhnout plachtu, aby vítr nezlomil stěžeň. Smála se a křičela:

„Žene nás před sebou!"

Bylo to tak. Rozložená dračí křídla měla daleko větší plochu než plachty a vítr od jejich mávání zůstával uzavřený ve stísněném prostoru. Čím více se je příšera snažila dohnat, tím rychleji je hnala, byť duergarské lodi neposkytovala zrovna ideální vítr. Drak nakonec pochopil, co se děje. Když dorazili na širší úsek řeky s vyšším stropem, náhle se zvedl, sklouzl po křídle a pomalým plachtěním se snášel na palubu.

Elof málem nestihl včas zvednout ruku, protože plamen byl teď zamířený přesněji. Opět ho oslepila ohnivá mlha. Pak žár ustal, jen na hladině poskakovaly malé ohníčky. Elof sevřel prsty jako kolem neviditelného jílce a z pěsti mu vyšlehla plamenná čepel - příliš rychle, než aby netvor stačil ve stísněném prostoru uniknout. Ozval se bolestný řev, v kraji blanitého křídla praskla kůže a bestie nemotorně sklouzla na stranu.

Kermorvan vyzývavě zvolal za doprovodu ozvěny: „Šetři slinu, červe! Máme jí tolik, co ty!"

Jako by mu drak porozuměl, bez dalšího plivání plamenů vletěl rovnou na ně jako jestřáb na hraboše. Řítil se přímo na záď, dlouhou čelist vykloubenou, jako by chtěl na zubech cedit z vody slepé ryby. Ils srazila kormidlo po větru, oba muži se otočili a draku v ústrety zazpívaly dvě čepele, černá a šedozlatá. Elof, zapřený o vypínací lano, slyšel Kermorvana volat: „Morvan morlanhál!" a sám naslepo bodl do mohutného těla, jež se řítilo těsně podél lodi, v očích blesky, tlamu dokořán. Pak slyšel ránu, napínací stěžňové lano mu zadrnčelo v ruce a pak byl drak pryč, zmizel, stoupal ke stropu. Kermorvan ležel na palubě, ale už se sbíral. Na čepeli mu kouřily černé kapky a Elof uviděl stejné i na špičce svého meče. Podíval se na draka. Netvor kroužil u stropu a zoufale se spáry sápal na dlouhé rány na chřtánu.

„Ještě jednou tady proletí a máme po stěžni!" zaječela Ils. „Bude zpátky každou chvíli! Držte se! Jsou tady staré boční kanály..."

Zapřela se do kormidla a nakopla naviják. Plachty povolily, loď se stočila na levobok a vklouzla mezi dva kamenné pilíře, vystrčené z vody jako stráže. Boky zaskřípaly o kámen a trup se zhoupl, jako by vjel na mělčinu. Vysoký stěžeň drnkal o visící krápníky; některé z nich spadly na palubu. Najednou byli za vjezdem. Plachty ztratily poslední zbytky větru, loď klouzala po rovné těžké hladině, až se zastavila lehkým nárazem do čehosi v cestě.

„Ils, tudy neprojedeme!" zvolal Elof a běžel na příď, kde z vody vyčnívalo cosi mohutného.

„Hlupáku!" křikla na něj kormidelnice ze své lavičky.

„Nikdy jsi neviděl zdymadlo? Kermorvane, vezmi bidlo a zavři za námi vrata!"

Elof se podíval za loď a uviděl na mohutných kůlech systém řetězů a kladek, jež evidentně vedly kamsi k protizávažím. Kermorvan už asi zdymadlo někdy viděl, protože bidlem zkušeně spustil mechanismus. Závaží rachotivě sjela a kalná voda zavířila, jak se pod hladinou zavírala těžká vrata. Před přídí také vyskočily na hladinu vlnky a voda brzy začala odtékat kanálkem dolů pod spodní vrata. Vzadu však zablikal oheň a mezi sloupy u vjezdu do zdymadla vyšlehl dlouhý plamen. Mohutným ocasem drak urazil jednomu sloupu špičku a zase poodlezl.

„Příště projde!" zvolal Kemorvan při pohledu na odraz na zvlněné hladině.

„Nemůžeme čekat, až komora vyteče!" zaječela Ils. „Elofe, meč! Usekni protizávaží..."

Elof zvedl hlavu. Ve světle příďových luceren uviděl další soustavu řetězů a zátěží. S mečem v ruce vylezl na příď, druhou rukou se chytil vypínacího lana, natáhl se nad vodu a sekl do prověšeného řetězu.

Ani čepel, již vykoval Kermorvanovi, by tu mnoho nepomohla, protože řetěz byl kdysi vykován z nejlepší duergarské oceli a síla ho chránila před rzí i křehnutím; čas ho jen zakalil. Černá čepel byla ale ještě starší a při každém seku zničila jeden řetěz. Pomalu a majestátně, jako sekvojové kmeny, jež měly zpodobovat, se protizávaží svalila. Jedno spadlo s tupým žbluňknutím do tmy pod vraty, ale druhé sklouzlo na hřeben vrat a v jediném okamžiku je otevřelo dokořán. Elof měl jen zlomek vteřiny, aby skočil zpátky na palubu, než loď vyletěla. Dírou proudila nahromaděná voda a člun letěl do tmy na zpěněné vlně s posledním poryvem větru v zádech. Vysoko za nimi šlehaly tmou plameny a olizovaly tesaný strop, až z něj do zničeného zdymadla pršel rozpálený štěrk. Plavci, přitisknutí k palubě splašené lodi, naposledy uviděli dlouhou dračí hlavu, narvanou do úzkého průchodu nad horními vraty, kde by drak křídla neprotáhl. O stěny zaduněl poslední zklamaný řev ohnivé bestie. Byl to zvířecí křik, ale přesto Elof skoro věřil, že v něm zaslechl slova, byť jejich význam mohl jen uhadovat.

Ils zápolila s kormidlem, Kermorvan vlál na hlavní plachtě a když příď vyskočila do výšky, využil Elof příležitosti a sklouzl po palubě Ils na pomoc. Chytili splašené kormidlo, silou ho zasadili zpět na havlinku a ruku v ruce se do něj opřeli, oba rozesmátí. Úlevou z úniku jim bylo báječně. Ils zářily oči víc než kdy předtím, její holé paže ho hřály na kůži a z čiré radosti, že jsou po tom hluku, letu a tmě ještě naživu, zavládlo mezi nimi nevázané veselí.

Kermorvan tak šťastný nebyl. Plachta pleskla dozadu o stěžeň a jen díky rychlé reakci Kermorvan zachránil celé oplachtění. Teď na ní ale visel plnou vahou a kdykoli sebou loď hodila, ocitl se o něco blíže kraji.

„Musí přestat tancovat!" zakřičel. „Tahle skořápka bez kýlu se může každou chvíli překlopit!"

„To je dobré!" zavolala v odpověď Ils. „Každou chvíli se kanál rozšíří a nárazová vlna se rozlije do šířky!"

Ještě než to dořekla, vlna nečekaně opadla, jako když dítě ztratí zájem o otlučenou hračku. Loď se ještě pár minut divoce točila a houpala, stěžeň jen zázrakem prokličkoval mezi krápníky na nízkém stropě, ale náhle plula zase uprostřed proudu klidně a rovně jako labuť.

Ils a Elof se každý na své straně kormidla sesuli na palubu, oddechli si a pak šli Kermorvanovi pomoci s lehce zvlněnou plachtou.

„U Kerysu!" pravil a dál si masíroval ruce. „To bylo těsně, Ils. Smůla, že se drak rozhodl utíkat na jih místo na sever."

„Smůla?" zapochyboval Elof, což Kermorvana překvapilo.

„A co jiného?"

„Pak byla smůla i to, že ta druhá bestie na nás čekala v záloze, když měla celé město u nohou."

Kermorvan s Ils se na něj podívali, pak jeden na druhého. Nakonec válečník pokrčil rameny. „Nuže, teď už po něm nevidím ani stopy, takže jsme snad opravdu unikli. Je mi jen líto, že jsme ho nezabili jako toho druhého, ať už nás lovil, nebo ne. Nelíbí se mi představa, že je v tvé zemi volný drak, Ils. Určitě dokáže pod horami najít spoustu skrýší..."

„Žádnou, kde bychom ho nenašli!" prohlásila zlověstně Ils a ve tváři jí náhle vystoupily ostré kosti. „O to neměj strach! Musíme pomstít Andvara a mnoho dalších, i rozbité domovy a kovárny. Mí lidé to zvíře najdou, i kdyby ho měli honit z jednoho konce hor na druhý, dokud před námi nebude ležet ve vlastním ohni nebo hluboko pod vodou. Když má mrtvou samičku, nemůže si zplodit další na pomoc. Dostaneme ho!" Zvedla oči ke stropu a rozhlédla se po stěnách tunelu. „My teď máme důležitější věci na práci."

„Proč?" zeptal se Elof. „Copak nevíš, kde jsme?"

„Doufám, že ano, ale musím si to zkontrolovat na mapě. Spíš mě trápí, kam tahle řeka vede, a jak se dostaneme k cíli. Tohle je starý plavební kanál, nepoužívaný jistě tak dlouho, co jsem na světě, a kdybychom byli měli jinou možnost, nikdy bych sem neodbočila. Zavede nás kousek na jih, ale ne tak daleko, jako hlavní cesty k jižním bránám. Tenhle se stáčí spíš na jihozápad a nemá jediné splavné rameno nebo přítok. Vede pod nižšími kopci a končí mezi útesy někde na sever od Sporných území." Kousla se do rtu. „Někde tam vytéká do moře, ale kde přesně, nebo jak, jsem nikdy neslyšela."

Kermorvan neskrýval zděšení. „Můžeme se vrátit?"

„Rozbitým zdymadlem už ne," řekl Elof. „Ledaže bychom nechali loď lodí a vyšplhali po vratech. Ale co pak? Chtěl bys jít pěšky po břehu někde v tunelu, kde ještě číhá drak?"

„To opravdu ne," přiznal smutně šermíř. „Hlavně ne teď, když se odnaučil plivat oheň. Nu dobrá, musíme kráčet tmou, doslova i přeneseně. Ten netvor nám zasadil tvrdší ránu, než vůbec tušil. Kéž se tam přece dostaneme včas! Jak daleko nám ještě zbývá plout?" Ils ze skříňky vytáhla balík srolovaných map. Podívala se do tunelu před přídí a pak rozbalila na palubě jednu z nich.

„Jak daleko?" zopakovala. „Sedm dní cesty, když vydrží vítr. Podle mapy je tu stálý svižný proud, živený množstvím pramenů, nikde tu nejsou náplavy ani jiné nepříjemnosti. Jen při výjezdu z hor klesá strop, budeme tedy občas muset složit stěžeň a tím déle to potrvá."

„V téhle děsné tmě!" povzdychl si Kermorvan. „Celou dobu neuvidíme nic než světlo luceren, ani žádným městem neprojedeme! Sedm dní bez slunce! Jak poznáme, kolik už jich uplynulo? "

Elof pokrčil rameny. „Je mi to líto, příteli. Ale moc slunce jsme neviděli celé dva roky; pár dní už nic nezmění. Přinejmenším máme spoustu času odpočívat a přemýšlet."

„A pít!" doplnila Ils, když otevřela vedlejší skříňku. „A zpívat! Je tu dost vína, aby nám cesta ubíhala veseleji a abychom spláchli z hrdel dračí puch."

Usadili se s jídlem a pitím na zádi, kormidlo a stehy na dosah. Kermorvan přijal nabídnutý demižon, silnými prsty vytáhl zátku, přivoněl si, povytáhl světlé obočí, zvedl nádobu na lokti a nemírně si přihnul. Když hrdlo odtrhl od rtů, zhluboka se nadechl. „V tom víně je sothranské slunce, letní odpoledne na jižním svahu. A zpěv a řinčení zbraní v čestném zápolení a horká krev. S něčím takovým, a ve vaší společnosti, mohu být i tady skoro šťastný. Ale mé srdce nepřestane prahnout po Jihu a strachovat se o něj. Bryhaine!" zvolal, až se tunelem rozběhla ozvěna. „Kerbryhaine! Jak blízko jsou ti nepřátelé? Jak silné máš hradby, jak pevné brány? Byť by byly jako skály, přichází moc, jež udeří do nejslabšího místa. Jak pevnou máš duši, mé město?" Posadil se ke kormidlu vedle Ils a dal se tiše do zpěvu hořkých slov na starý nápěv.

Kerbryhaine! Tvých Sedm věží vždy zlatí slunce jas!
Podél řek čistých plodí stromy, na polích zlátne klas!
Však v srdci, co tam září, co kvete v tuto chvíli?
Strnula mysl, ztratily ruce zesláblé útržky dávné síly?

Kerbryhaine! Vidím tě, kdys velká ve své nádheře
a moci,
velikost padla, nádhera zvadla, moc zašla bez pomoci.
Jaká to nemoc pod kůží rozežírá živou tkáň,
že vzala moc i čest a v nitru pálí jako saň?

Kerbryhaine! Výhonku zdatný, už nerosteš,
leč usycháš!
Strom starší padnout nechala jsi, lepší snad
mízu máš?
Vše živé zima zabíjí, Led zbyde, ten se nemění,
když však pak jaro přijde, obrazíš zase zelení?

Kerbryhaine! Zda nejsi už jen záchvěv noční můry?
Když poupě nebo lísteček dokáže vyrůst z kůry,
pak oběť není marná, ať pokosí nás bitva!
Přežiješ však, když do vředu zanoří se ti břitva?

Když Kermorvan dozpíval, omluvně se usmál. Vrátil se mu demižon, napil se, trochu se rozveselil a přidal se k písni, již začal Elof s Es. Ils zpívala hlubokým sladkobolným hlasem staré popěvky podzemního národa a kvůli mužům převáděla texty do severštiny.

Zima je, zima, ve větrech pod horami,
černé jsou řeky, nesou chlad a zmar,
na konci cesty však měkce lampa hoří,
a zlato hřeje nad slunce žár.

Vadnou ach vadnou listy od podzimu,
když všechny spadnou, zimní je čas.
Pod zemí kámen však vždy rodit bude
a zlato září nad sluneční jas.

Klesá ach klesá po létě slunce,
vychládá láska, nechce se žít.
Tady pod horama plane však stále,
když její oči jsou nad zlata svit.

Elof dal také k dobru pár písní, i když mu vlastní hlas připadal hrubší a ne tak příjemný jako jejich. Naučil je staré kolové písničky, jež si pamatoval z dětství, prosté vychloubačné popěvky pasáků a rybářů a pár útržků, jež zachytil na cestách.

Tak jim temná cesta vesele ubíhala, protože vedle vyplašených netopýrů a vodních myší tu jejich zpěv, smích a rozsvícené lucerny neměly koho vyrušit. Byli mladí, každý podle měřítek své rasy, a po každodenním nebezpečí si konečně užívali trochu klidu. Vzrušení si užili, jen když před nimi klesl strop jako jícen nějaké příšery a oni musili k veslům a bidlům. Když se pak podle jejich odhadu sedmý den zhoupl v osmý, Kermorvan byl na hlídce čím dál nervóznější a každou chvíli ve světle luceren pečlivě prohledával břehy. Nakonec probudil ostatní, již kvůli vzduchu spali na palubě.

„Radím ti, abys měl dobrý důvod mě budit!" zavrčela Es zpod deky.

„Ticho!" odsekl Kermorvan. „Tys tady dole vyrostla, necítíš nic? Jiný vzduch..."

Ils se posadila. „Ano, je chladnější. A pohybuje se!" Podívala se na ně. „Možná jsme konečně u konce cesty."

„A co pak? Prostě vyskočíme na břeh? Dobré tři ligy
už jsem mezi tím kamením neviděl jediné přístaviště. Nebo tví lidé postavili někde v zátočině molo?"

„Určitě," zamumlala Ils, „ale nikde ho tu nevidím, což bych ráda, protože ten zvuk se mi vůbec nelíbí..."

„Peřeje?" zasténal Kermorvan.

„Ne. Ty bych poznala vždycky a všude... tenhle rachot je hladší, stálejší, žádné hučení kolem kamenů. A nemáme ani kde postavit stěžeň!"

Elof se rozhlédl. „Kam plujeme? Nevidím tu jedinou pláž, jedinou trhlinu ve stěně. A jedeme dost rychle..."

„Je to tak!" křikl Kermorvan. „Daleko rychleji než před minutou. Proud nás táhne s sebou... a ten hluk -Ils, dělají se ve vašich řekách víry?"

„V žádné, kterou jsme kdy usplavnili! Ani to neduní jako vyšší vodopád. Opravdu zvláštní zvuk... V každém případě brzy dostaneme odpověď."

Ve spěchu a obavách tedy sesbírali nejcennější výbavu a pár zavřených soudků jako plováky. Pak připravili těžká vesla u vědomí, že proti takovému proudu sice nic nezmůžou, ale budou mít čím odrážet loď od kamenů a trochu ji řídit. Potom čekali, protože jim nic jiného nezbývalo, a loď letěla stále rychleji čím dál hrozivější chodbou. Hladinu všude kolem krájely ostré špičaté kameny. Přesto byl kanál dobře upraven, protože proud je nesl přesně mezi nimi do čím dál větší jeskyně.

Ils se postavila na špičky a houkla na Elofa, příďovou hlídku: „Světlo, vidím světlo! Co ty?"

Kermorvan přeběhl na příď k Elofovi. „Já nevidím nic... Tma jako v pytli."

„Ale Ils je duergh a má oči jako kočka!" připomněl mu Elof. „A já mám taky pocit, že vpředu něco je... takový přísvit..."

Vtom pod ním paluba vyskočila a málem ho shodila do vody. Kermorvan ho chytil a téměř by přepadl sám, kdyby se na poslední chvíli nechytil tyče od lucerny. Strop jim padal na hlavu, v uších řval vzteklý obr

a Ils výskala hrůzou i vzrušením zároveň. Jedno veslo sebou trhlo a roztříštilo se o skrytou překážku. V jediném okamžiku před přídí narostl světlý kotouč a loď k němu vyrazila jako vystřelený šíp. Vyskočila do vzduchu a vzápětí spadla s mohutnou zpěněnou vlnou. Elof, rozpláclý na palubě, měl chvíli pocit, že je zase ve zdymadle, vtom se loď narovnala a Elof zjistil, že ač má nad hlavou stále zubaté kameny, probleskuje mezi nimi šedé světlo a posmívá se jim tisíci stínů. Ils zavolala o pomoc a když se na ni Elof otočil, viděl, že jednou rukou ještě svírá kormidlo, ale druhou si cloní oči. Dopotácel se na záď s hranicí světla v patách, jasná vlna před sebou hnala tmu. Lucerny v té záři nebylo vidět a kovové předměty házely oslepující odlesky. Když došel na záď, uviděl tu nemožně uzounkou jeskyni, jež je vyplivla, a malý vodopád, tak přirozený, ale jistě stejně chytře postavený jako stěny, mezi nimiž teď pluli, a strop z nepravidelných a nebezpečně vyhlížejících balvanů. Ten záhy zmizel a Elof si byl jistý, byť nezvedal oči, aby nebyl oslepen jako Ils, že nad hlavou má volné nebe.

Zachvěl se v poryvu větru, byť kdysi by mu chladný nepřišel. S vůněmi a zvuky přivál i vzpomínky, sůl a vyvržené řasy, křik racků v mořské prázdnotě, nekonečný tep oceánu. Stěny se znenadání rozestoupily, vítr nabral na síle a loďka vyplula na rozlehlejší hladinu malého fjordu, obklopeného z obou stran strmými útesy bez sebemenší plážičky či skuliny. Vítr vál proti nim, ale bez stěžně a plachty je proud snadno nesl ven ze zátoky. A za ní uviděl Elof ohromnou zlověstnou šeď, otevřené moře.

Rychle pomohl Ils od kormidla, ale Kermorvan na něj něco zavolal. Díky tomu, že často pobýval na povrchu, ho denní světlo neoslepilo. Už se potýkal s vesly. „Vidíš?" zakřičel. „To je dobře! Uvaž kormidlo a nech ho být. Je tu závětří. Vítr vane k pevnině a máme štěstí, že je tak slabý! Proti těm vlnám budeme potřebovat všechny síly!" Ils zamžikala kalnýma očima a nechala přivřená víčka. „Co chceš dělat?" zavolala roztřeseným hlasem. „S takovouhle lodí nemůžeme na moře!"

„A co jiného nám zbývá?" zeptal se Elof. „Nemáme tu kde přistát. Tenhle fjord vaši bránu skrývá i hlídá. Tví předkové si ho museli vybrat právě proto."

„Nebo ho tak postavit!" opravila ho Ils a Elof se s úctou podíval po strmých stěnách útesů. „Nejspíš předpokládali, že každý, kdo se tudy vypraví, bude mít loď na moře."

„Ale my to stejně musíme zkusit," řekl Kermorvan, „nebo nás to hodí zpátky na kameny, když se loď do té doby nezvrhne! Mohli bychom ven plachtit, ostře proti větru, ale bez kýlu bychom se rychle převrhli. Pokud..." Chvíli upíral zrak vpřed. „Stěžeň!" křikl na ně. „Vesla na palubu! Musíme hned zvednout plachty!"

Rychle postavili stěžeň, až jim v kloubech praskalo. Když napínali poslední lano, Kermorvan už nejistě pokukoval po blížícím se moři. „Musíte chvíli kormidlovat do větru," přikázal společníkům. „Pokud si vzpomínám, tyhle jeskynní čluny mívají spoustu zásobních prken." Otočil se a s dupáním seběhl do podpalubí.

„A co teď?" naštvala se Ils. „Raději bych to riskovala s vesly, než se spoléhala na jeho nápady! Kdybych aspoň něco viděla! Jsem na tom lip než staříci, když se rozkoukám, snesu i slunce, ale teď jsem tak bezmocná..."

„U Keryské brány!" zaduněl průlezem Kermorvanův hlas. „Tohle bude stačit." Na palubu za sebou vytáhl dlouhý kus dřeva, čtyři pevné fošny nějaké čtyři metry zdéli, spojené kováním. Mnoha smyčkami pevného duergarského lana k němu byla přivázána násada zlomeného vesla.

Ils zamrkala. „Přepážka z podpalubí? Co s tím budeš dělat?"

Kermorvan místo odpovědi křikl na Elofa: „Pojď mi pomoct!" a společně desku spustili přes okraj za stěžněm. Elof ji držel, zatímco Kermorvan uvazoval násadu k nepotřebné havlince. Zbytek lana hodil kolem desky pod loď do divoké vody na soutoku klidné zátoky a zvlněného moře. Rychle uvázal lano k zábradlí a otočil se ke stěžni. „Jenom hlavní plachtu, než přijdeme na správné vyvážení! Na tu desku si budeme musit chvíli zvykat."

Hbitě spustili hlavní plachtu a Kermorvan běžel na záď chytit stehy. „Elofe! Běž na příď a hlídej! Dobře se drž, bude hodně vyhazovat! Ils, jak se zachází s těmi navijáky?"

Elof cestou na příď slyšel rachot navijáků, vrzání ráhna a pak plesknutí napjaté plachty. Loď pod ním náhle ožila a vyskočila našlehanou vodou vpřed, trochu odkloněná po větru. Kermorvan ale přitáhl plachtu a rychle směr vyrovnal. Voda před přídí žádná překvapení neskýtala; Elof se tedy podíval na záď, jak Kermorvan bojuje s kormidlem. Hrál si s plachtou jako s velkou zaseknutou rybou, stáčel loď stále ostřeji proti větru a povolil vždy těsně před okamžikem, než by plachta ztratila napětí. Dřevěná deska po boku duněla a škubala úvazy, jako by se o ni praly veliké síly, ale nepovolila. Právě vyplouvali zpoza útesů, vítr zesílil a hladina se zčeřila. Vlny tu byly, zpěněné hřebínky se lámaly o ostrou příď a pleskaly do štíhlých boků plavidla.

„Jsme venku!" zajásal Kermorvan. „Pod kýlem hluboká voda! Jak drží deska?"

„Dobře, řekl bych!" zavolal na něj Elof. „Napadlo tě to v pravý čas, příteli."

Kermorvan pokrčil rameny. „Měl jsem si vzpomenout dříve. Mí krajané takovou desku na závětrném boku používají u menších lodí, které musí plout mělčinami a přitom se držet na otevřeném moři. Mají na každém boku čep, aby se daly snadno spouštět."

Ils spráskla ruce. „No jasně! Slyšela jsem, že i my měli na námořních člunech něco takového, ale uprostřed trupu, aby deska lépe napodobila kýl. Nikdy jsem ale takovou loď neviděla, natož abych v ní plula."

„Nebudu se zlobit, když se bude takhle držet celou cestu. Ale jsme už dost daleko, nevidíš, kde by se dalo přistát, Elofe?"

Ale Elof už útesy nějakou dobu prohlížel a teď zoufale vrtěl hlavou. Pobřeží bylo drsné a kamenité, útesy strmé a neohlodané, pláže uzounké a daleko od sebe, snad až na ústí řek. Kermorvan se rozhlédl a přikývl. „Tuhle část pobřeží znám. Kousek dál na jih se dá přistát v bažinách. Na to jsme už dost daleko v moři; otočím loď a můžeme tam vyrazit. Držte se a hlídejte břeh!"

Elof cítil, jak se mu pod nohama loď bezmocně houpá na vlnách, plachtu vyvěšenou, příď proti větru. Pak zavrzalo ráhno, plachta pleskla, loď se zvolna otočila a o něco klidněji vyrazila na jih. Jakmile paluba přestala skákat, vylezl si na zábradlí na přídi a rukama se chytil vyřezávané čnělky, zkropené slanou sprškou. Takže teď byli severně od bažin! Trochu smutně se usmál a promnul si neholenou bradu. Je to už dávno, ještě zamlada. Někde vlevo možná stojí polozřícený dům u Náspu, výheň vyhaslá, nástroje vystavené pro každého, kdo by si je chtěl vzít. Projela tam třeba znovu Kara, nahlédla do otevřených dveří a našla jen bezútěšnou prázdnotu? Ale přece ji viděl, pokud to byla ona, cestovat na jih s nějakým záhadným posláním, jež nemuselo být její, a na jihu tedy začne s pátráním. Něco ho napadlo a před očima se mu zatmělo. Tohle musíš udělat jako první...

Vzpomněl si na Mistra kováře, jak ho viděl očima malého chlapce, ztělesnění moci a tajemství. Jedna jeho část se té představy stále bála. Přemýšlel, co by proti té bázni postavil, a vzpomněl si na Anskera, statného, prostého v řeči i jednání, a přece díky dědictví pradávného národa tajemnějšího než celý Mistr kovář nebo kterýkoli jiný člověk. Anskera a Ils mohl považovat za opravdové přátele, to mu byla jasné, a přesto za celou dobu, kdy s nimi žil, ani nenahlédl pod povrch duergarské povahy; viděl v nich jen to, čím byli příbuzní lidem, ne to, čím se lišili. Možná jen neměl dost času, neboť co jsou dva roky pro bytosti, jejichž život ten lidský čtyřikrát překračuje? Jejich odlišnost je možná příliš cizí na to, aby si jí ze svého pohledu všiml člověk, nepochopitelná jako holé útesy, jež studoval teď. Z větší vzdálenosti by možná pukliny byly výraznější, ale odtud viděl jen stěnu šedi, pevnou jako černý stín na obzoru.

Když na něm ale spočinul pohledem, zapomněl na všechno ostatní, na duergar, pláže, útesy, postavil se na zábradlí a

zahleděl se do matného odpoledního světla, jako by ho ještě oslepovalo.

„Co se děje, Elofe?" zeptala se ochraptěle Ils a Elof si uvědomil, že už na něj přátelé musejí nějakou dobu křičet. Nezmohl se ale na nic jiného než ukázat rukou. „Co?" zavolala Ils. „Nevidím tam nic než černý pruh na obzoru, na míle daleko. Věstí to bouři?"

„Ano!" opáčil úsečně Elof a seskočil na palubu. „Kermorvane, vidíš to?"

„Vidím, ale ne moc jasně. Visí nad obzorem jako kouř z podzemních ohňů. Ale vítr ji zažene na jih, nám neublíží..."

„Neublíží?" zvolal Elof. „Copak jsi pod zemí taky oslepl, že tam vidíš mraky? Podívej se pořádně!"

Kermorvan vstal, upřel zrak na obzor a pak se podíval na Elofa. „To není možné! Nemohou se táhnout do takové šířky!"

„Je to tak. Myslíš si, že ten pohled neznám? Černé plachty, černé trupy, prapory odsud až k západu slunce a další plují před nimi! Ty znáš jejich flotily, viděls někdy větší?"

„Ne od chvíle, co jsem proti nim poprvé tasil meč!" zasténal Kermorvan. „Tak útok už přišel, závěrečný úder! A my jedeme pozdě!" Chvíli se zdálo, že nechá kormidlo kormidlem a s ním i všechno ostatní. Když se po něm ale Ils natáhla, narovnal záda a zrudl v obličeji. Odhadl vzdálenost k černému pásu na obzoru i počet lodí. „Ještě

není pozdě! Ještě ne! Město Kerbryhaine nedobudou za jediný den, ba za týden, ať už s Mistrem kovářem a jeho zbraněmi nebo bez něj. A za městem leží celý Jih."

„Ale vždyť jsme na sever od bažin. Než se odsud dostaneme na jih, uplynou týdny!"

Kermorvan přikývl. „Proto musíme cestovat po vodě, dokud to půjde."

Ils se na něj podívala s dlaní před očima. „Ty znáš moře, já ne. Ale jak dlouho se na něm udrží tahle tenká prkna? Myslím, že moc dlouho ne. Už teď vržou ve vlnách."

„Ano. Navíc nám zrovna nepřeje počasí. Jinou možnost však nevidím. Pár hodin, pár dní, možná i týden... Musíme využít každý okamžik."

Elof si při myšlence na rukavici uloženou v podpalubí protáhl prsty. „Riskujeme, že o všechno přijdeme, včetně životů. Ale k čemu by to všechno bylo, kdybychom dorazili pozdě?" Pomyslel na Karu, uvězněnou stínem strachu, a zaťal pěst. „Rozhodni to."

Ils se křečovitě usmála. „Na koupání je prima počasí."

Kermorvan se usadil ke kormidlu, natáhl nohy a spokojeně si oddechl. „Tedy plujeme dál," rozhodl klidně a v očích mu blýskl studený odlesk vln.

KAPITOLA DEVÁTÁ
Hlasy

Následně kroniky uvádějí, že zamířili na jih za černou šmouhou na obzoru. Velké válečné lodě Ekweš však malý člun předčily i rychlostí a než první den plavby padla tma, zmizely na jihu.

„Už jsou v našich vodách," zašeptal smutně Kermorvan. „Poplují tak rychle, jak to jen půjde, ve dne v noci, aby žádná naše loď nestačila varovat město. Musíme to udělat my!"

„Vždyť jsme na to jen dva!" ohradila se Ils, od soumraku na službě u kormidla, protože v noci viděla lépe. „A já jsem na moři poprvé. Musíme občas přistát, jestli si chceme odpočinout."

Kermorvan zavrtěl hlavou. „Vyjet s touhle skořápkou na břeh? To si netroufnu. To bychom ji pak už nemuseli dostat na vodu. Nebude to snadné, ale musíme to vydržet..."

„Nauč mě kormidlovat!" řekl Elof. „Nemůžu tu jen tak sedět, když vy budete dřít do úmoru!"

Kermorvan pochybovačně potřásl hlavou. „Na téhle splašené loďce to nebude snadné učení..."

„Lepší začátečník než nikdo!" trval na svém Elof. „Napřed budu na hlídce s vámi a časem můžu kormidlovat sám, když vám bude připadat, že už jsem připravený."

Elof tedy pomáhal Ils a začal se učit řídit loď. Musel být dobrý žák, protože mu kormidlo svěřili skoro hned a brzy ho nechávali řídit loď samotného. Bral si hlídky za soumraku a při rozbřesku, protože viděl lépe než oba jeho společníci. Jako oni se pak dlouho hrbil nad kormidlem a snažil se všemi smysly vycítit změny větru a vln, jež hrozily každou chvíli nestálé malé plavidlo převrhnout, protrhnout tenkou plachtu nebo zlomit stěžeň. Ze všeho nejvíc ale naslouchal pleskání vln o boky, sténání tenkých prken, aby mu neušly první známky povolených spojů nebo prasklého dřeva. Byly to nepříjemné zvuky, protože jim všem připomínaly, jak křehká hranice je dělí od závistivého moře. „Pomáhá nám, jak lehkou loď máme," řekl Kermorvan. „Všimněte si, jak se prohýbá a kroutí! Pohybuje se s vodou jako by byla živá, místo proti ní, a tak jí síla vln nevadí. To ale nevydrží dlouho. Každé prohnutí povoluje švy o další kousek, s každým zhoupnutím nabíráme o pár kapek víc. Jakmile jeden spoj povolí úplně, stěží můžeme vylévat vodu z takhle velkého člunu. Naše dny na moři jsou sečteny, byť sami nevidíme výsledek. Nemůžeme plout příliš daleko od břehu."

Přesto právě v tom spočívalo další nebezpečí, jak vysvětlil Elofovi, protože plavba příliš blízko břehu představovala naléhavější rizika. Z hluboké vody příliš často trčely kameny, útesy a mělčiny a cokoli vyššího na břehu, ať útesy, kopce nebo jen lesíky, nevypočitatelně stáčelo vítr. Ať si suchozemci myslí, co chtějí, pro námořníky je bezpečnější držet se dál od břehu. Trojice se musela snažit obě rizika vyvážit a dát si na nebezpečné dno pozor. Nakonec ale největší ohrožení přišlo z otevřeného moře a poprvé se ohlásilo na Elofově hlídce koncem bezměsíčné noci.

Bylo to dvanáctého dne plavby a Elof už se na svém místě u kormidla zabydlel. Vítr jako často tou dobou zeslábl, vzduch se ohřál a moře bylo klidné, vlny dlouhé a pomalé. Trup na nich líně stoupal a klesal bez jediného skřípnutí. V nezvyklém tichu ale Elof uslyšel jiný zvuk. Zprvu byl tichý, vzdálený, a vstaly mu z něj vlasy na hlavě. Napřed si řekl, že Ils tíží noční můra, protože mu zvuk zněl jako ženský hlas, zoufale žalostný. Ale hlas bez přerušení sklouzl do hloubky pro lidské hrdlo nemyslitelné a klesal dál, až přešel do dunivého stonu, jako by samy vlny úpěly pod

břemenem lodního trupu a všech smutků světa. Nad prvním hlasem se ozval druhý, žádostivé broukání buď bláznivé, přihlouplé nebo dokonale nelidské, a pak další, temný pulsující hukot jako tep obrovského srdce. Elof chvíli poslouchal se zatajeným dechem, aby slyšel víc. Připadalo mu, že hlasy sílí. A bylo v nich ještě něco jiného...

Uvázal kormidlo a na palubě se sklonil ke spícímu Kermorvanovi. Šermíř se jako vždy probudil okamžitě.

„Co se děje? Něco s trupem?"

„No. Zvuk... divný zvuk, strašidelný. Jako volání, hluboké i tenké, všechno dohromady."

„To mohou být tuleni," pokrčil Kermorvan rameny. „Tady na jihu jsou dobře vykrmení."

Elof důrazně zavrtěl hlavou. „Vyrostl jsem u moře, tuleně jsem slyšel mockrát, i lvouny. Tak poslouchej a řekni mi, jestli to jsou oni!"

Kermorvan se zaposlouchal a vytřeštil oči. Než stačil cokoli říci, vyskočila z příďové nástavby Ils. „Slyšíte to?" špitla. „Celý trup se chvěje."

„Slyším," odpověděl Kermorvan, zmaten. „Nic takového jsem nikdy neslyšel, pokud... Ils, je to dole pod hladinou slyšet lépe?"

„No... ano, je! Takže ty zvuky nese samo moře?"

Hlasy sílily a snad jich i přibývalo. V Elofovi se svářil úžas a hrůza, zvuky se mu slévaly do podivných harmonií, podobných pohybům Severních světel. Měl čím dál silnější pocit, že v nich je opravdu něco víc, že tajuplné souzvuky tvoří oddělené slabiky nějakého ohromného překrouceného hlasu, protaženou řeč, rozmáznutou jako inkoust pod rukou nepozorného písaře. Jediné slovo se tu natahovalo a opakovalo v bezčasé lenosti; slovo, jemuž rozuměl až příliš jasně. Zalapal po dechu a chytil Kermorvana za paži. „Slyšíš to?"

„To už jsem řekl, ne? Co je s tebou? "

„Nejen ty hlasy. Slyšíš, co... slyšíš to... to slovo?"

„Slovo?" nechápal Kermorvan, zamračil se a znovu se

zaposlouchal. „Žádné slovo, jen... volání, zvláštní výkřiky. .. víc nic..." Otočil se, jako by ho náhle něco napadlo, a upřel pohled do vody ve stínu zádě.

„Víc nic," připojila se Ils. „Elofe, co to tam slyšíš?"

Elof jen sípavě zašeptal:

„Své jméno."

„Své jméno?!" Ils nechápavě stála, zatímco hlasy kolem nich sílily a vířily. Celá loď se roztřásla jemným vrčením, daleko hlubším, než dokáže vydat kterékoli zvíře, jež znali. Pištivé sténání zas rozechvělo železné součástky a dokonce jim z něj zatrnuly zuby. Kermorvan náhle vykřikl a ukázal prstem. Mezi vlnami za zádí vyskočilo z vody něco lesklého a s mohutným cáknutím spadlo zpět. Další podobné zvuky se ozvaly z širého moře, klidná voda zavířila. Nedaleko vyskočila další ryba, o něco menší než člověk, na hřbetě zubatou ploutev. Ale v okamžiku, kdy se dotkla hladiny, vynořilo se cosi, co ji dokonale zastínilo, veliký černý kopec, pokrytý bradavicemi a šedivými skvrnami, obklopený bílou pěnou. Vyrazil, zajel do další olověné vlny a na druhé straně, blíž k lodi, se hned zase vynořil.

„Niaradovi psi!" vykřikl Kermorvan, přeskočil ke stěžni a vytáhl z přihrádky veslo. Ani ne dvacet sáhů daleko se na pravoboku objevil další kopeček. Válečník stál uprostřed paluby s těžkým veslem na rameni, připraven skočit nalevo i napravo. „Vy dva ke kormidlu! Držte kurs, dokud nezavolám, a buďte připraveni ihned otočit proti větru!"

Ils a Elof zalezli ke kormidlu, ale když ho chytili, skropila je sprška z vlny těsně za zádí. Vysoko tu vyskočila další ryba, ale do vody se už nevrátila. Z vlny pod ní se mezi pěnou ležérně zvedla veliká hlava, dlouhé ostré čelisti se ladně otevřely, zavřely, ryba bez boje zmizela a skvrnitý trup dlouho, předlouho zajížděl celou délkou pod vodu, až konečně hladinu prořízl i ocas tvaru půlměsíce a obr zmizel z dohledu.

„Ta bestie je dvakrát delší než my!" špitla Ils. „Ještě víc! Podívejte se!" Upřela oči do první šedi rozbřesku, kde byla na Elofa ještě příliš hustá tma. „Musí jich tu být stovky! Jsou všude kolem, po celém moři. Kermorvane, co to je zač? "

Chvíli zaváhal. „Myslím, že Elofovi krajané jim říkají valfis."

„Velryby?" vydechl Elof a dál upíral zrak do noci. Pak se zasmál. „Ale velryby nejsou nebezpečné, pokud je zrovna nelovíš nebo jim nezkřížíš cestu. To věděl každý rybář z naší vesnice!"

„V tom případě neznali Niaradovu smečku! Tohle nejsou ty moudré veliké velryby, ani kosatky! Podívej se na tu hlavu, ostrou a dlouhou jako hrot šípu! Tohle jsou zabijácké potvory z dávných časů, jimž nestačí mozek na víc než zlobu a vztek. Jsou jeho strážemi a jeho lovci! Ať si je odvolá někam jinam!"

„Volaly moje jméno..." šeptal Elof. Ozvalo se něco jako výbuch, všechny je polila páchnoucí sprška a rozšklebená tlama, dost velká, aby se do ní vešel člověk, minula bok plavidla o pouhou stopu. V čelistech měla jen pár zubů, ale velikých a členitých jako ledovce, chladných jako oči nad nimi, větší a výš posazené než u obyčejné velryby. Za nimi se dmulo kropenaté tělo, nebylo ovšem pokryté kůží, ale pevnými šupinami ve tvaru štítu. Tvor připomínal hada v brnění, tloušťkou se vyrovnal lodi, ale byl téměř třikrát delší.

Chvíli tam ležel, nelovil jako ostatní, jen se nechával válet vlnami. Přetočil se na bok, odhalil holé bílé břicho s dlouhými bílými ploutvemi a velké chladné oko obrátil k pozorovatelům na palubě. Pak se stočil zase zpátky a z nozder v půli délky hlavy vyfoukl oblak mlhy, štiplavě smradlavé, pak schoval hlavu pod vodu, zakormidloval stranou...

„Plave nám pod lodi" zajíkla se Ils.

Kermorvan prudce přikývl, ale své místo neopustil.

„Nedělejte nic! Možná ji nerozzlobíme. Je na nás moc silná..."

Loď se zvedla na vlně, pahorek netvorova hřbetu vklouzl pod ní a Elof si pomyslel, že se nic nestane. Vtom sebou člun škubl, otřásl se, zasténal a z otevřeného poklopu i nástavby na přídi zadunělo praskání dřeva. Loď sjížděla po obrovském hřbetu jako hračka, již dítě táhne přes oblázky, kormidlo vyskočilo ze záseku a divoce se roztančilo, plachta ztratila vítr a hned ho zachytila z druhé strany, ploutevní deska na boku zoufale skřípěla.

„Ta bestie se o nás drbe!" zabědovala Ils a běžela na levobok.

„Zajímalo by mě, jestli jí jde jen o to," zabručel Elof, když chytil kormidlo.

Ostatní ho ale neslyšeli, protože právě v té chvíli se od pravého boku ozvala ohlušující rána a z moře vyplul netvor v celé své délce. Opřel se o jeden bok, až zábradlí na druhé straně zmizelo ve zpěněné vodě. Kermorvan rychle, ale zlehka opřel kulatý konec vesla o šupiny a opatrně, jak jen to šlo, loď odstrčil. „Snad si nevšimne..." začal, ale v tom okamžiku máchl ocas z vln, loď se divoce zhoupla a Kermorvan se rozplácl na mokré palubě. Z podpalubí dutě zaduněla rána a hukot vody, deroucí se do lodi, znatelně zesílil. Chvíli se zdálo, že bestie se potopila do zpěněného moře. Ale vtom Ils vykřikla, voda zavířila a nestvůra opět prorazila hladinu, přední část těla nad vodou, jako by chtěla narazit na palubu a promáčknout bok, nebo loď rovnou rozštípat. Elof se dopotácel na bok, vytasil černý meč a ten zlostně zahvízdal, jak chytil na ostří čerstvě se zvednuvší vítr.

„Volal jsi mě, netvore? Zpíval jsi mé jméno? Tak pojď! Elof je tady!!"

V poslední chvíli se dlouhé tělo stočilo a hlava dopadla do vln vedle lodi místo na ni. Ozval se hromový třesk a vystříknutá voda bohatě zkropila celou palubu. Vlna je chytila všechny tři, vyhodila je do výšky a stáhla dolů. Elof se plazil podél zábradlí, divže neupustil meč. Loď ležela mezi dvěma vlnami, silně nakloněná. Kermorvan se vytáhl na nohy s pomocí stěžně. „Nabíráme vodu! Zatočte k zemi!" Elof se cestou chytal všeho, co se mu připletlo do cesty, až se doplazil na záď, kde už s kormidlem bojovala Ils. Společně se do něj opřeli, Elof kopl do pojistky jednoho navijáku a když se moře trochu uklidnilo, ráhno vklouzlo do větru. V promočeném lanoví se zalesklo první světlo úsvitu a narýsovalo zaplavenou palubu. Do ztěžklé plachty se opřela sílící bríza, Ils vytáhla i horní ráhno a v pomocné plachtě se zatřepetal vítr. Venku na moři se za rybami lesklými jako drahokamy dál hnali leviatani a nakloněné lodi na její poslední zoufalé cestě k pevnině nevěnovali pozornost.

Elof se rozhlédl a zalekl, jak blízko břehu se ocitli. Tyčil se nad nimi, v pološeru rozbřesku ještě šedý a jednolitý. Srážka s mořskou příšerou je zahnala daleko blíž k pevnině, než byli, a Elof už v dálce slyšel rachot příboje. Ještě hlasitěji však hučela voda v podpalubí a Elof po skloněné palubě přeběhl k příďové budce. Všechny věci měli dole, především rukavici; dokázal s ní mnohé, jen ne plavat. Místo toho si ji pevně uvázal pod kazajku a s ostatními zavazadly se vydrápal zpátky na palubu.

Jen za tu chvíli, co byl dole, se situace viditelně zhoršila. Malá loď najížděla ke břehu šikmo s větrem v zádech, ale topila se hluboko ve vlnách a s každým zhoupnutím z poklopu vystříkla voda. „Dobrá práce, příteli!" křikl na něj Kermorvan, když Elof přivazoval batohy k háku na vesla. „Teď běž dopředu a najdi, kde přistaneme! Musíme přirazit každou chvíli!"

Elof popohánět nepotřeboval. Už teď stál na čnělce a v polosvětle mhouřil oči na rozeklané pobřeží. Teď něco zahlédl, něco tam je...

„Pláž!" zaječel.

„Kterým směrem?"

„Přímo za nosem... ale pozor na vlny, jsou tam mělčiny!"

„S tím nic nenaděláme!" zavolal Kermorvan. „Už teď se nám rozpadá pod nohama! Jedeme!"

Když příď vjela do příboje, Elof měl chvíli strach, že se převrhnou. Když se potácel na záď, po obou stranách hřměly a syčely mělčiny; zakymáceli se, málem uvízli, když se příď za něco zachytila, ale další vlna je zvedla a přenesla, s větrem v zádech se drali zčeřenou vodou plnou pěny a plovoucích trav k uzounké oblázkové pláži u paty vysokého černého útesu. Loď sebou náhle škubla, když boční deska narazila do nějaké měkké překážky.

„Odsekni ji!" křikl Kermorvan a Elof mečem prosekl zábradlí, havlinku i úvazy, jednou, podruhé, a deska se utrhla a zůstala plavat za zádí. Tehdy příšera zařvala, chytila loď do chřtánu, zvedla příď a rozlomila trup. Lanoví nesouladně zadrnčelo a popraskalo, plachta s ráhnem spadla do vody, zlomený stěžeň se skácel na palubu. Všichni spadli na zábradlí.

Po tom šoku a divokém zmatku následovalo ohlušivé ticho. Teprve když Elof znovu zvedl hlavu a pomalu se mu vrátilo vnímání, uslyšel i zvuky moře. Zněly zlověstně, dunění příboje o kámen, vlny si hrály s těžkým, tupým, zaplaveným trupem. A houpání nepřipomínalo jízdu po vlnách, spíš pod vlnami, jen zlehka nahoru a dolů. Pokusil se zvednout a zjistil, že loď leží v nesmyslném úhlu na pravém boku a dál se nekácí. Pod nezvykle stabilním zábradlím běžely vlny. „Jsme na břehu!" prohlásil.

„Spíš řekni: jsme na dně." Kermorvan ručkoval ve výšce po levém zábradlí a z čela mu tekla krev. „Přinejmenším příď je na dně, a rozmačkaná jako shnilé ovoce. Přesto je tu dost vody, aby se měla kam potopit záď a možná stáhnout celou loď. Raději hned vyrazíme na břeh." Elof přikývl a tentokrát se zvedl o něco opatrněji. Jakmile se postavil, záď nebezpečně klesla a z vody se už nevynořila. Ils, jelikož měla lepší rovnováhu, stála rozkročená u háku na vesla a odvazovala zavazadla. Chytili je a vypravili se na příď, cestou se přidržovali zábradlí, rohatinek a čeho se dalo. Ils se jednou opřela o ulomené prkno a málem sklouzla do vody, Elof ji však včas zachytil. Příď ležela na oblázkovém prahu nějakých sedm metrů od břehu, takže museli přelézt rozštípanou palubu a pak se ještě napůl brodit, napůl plavat k pláži, batohy nad hlavou. Vypotáceli se z dosahu vln, udýcháni se zhroutili na oblázky a pevná země, na níž nestanuli už dva týdny, se pod nimi houpala a vzdouvala, jak byla jejich těla uvyklá pohybům lodi. Po chvíli se Kermorvan překulil, posadil a podíval na vrak lodi. Vlny ho konečně sebraly a stáhly z nejistého lože na mělkém prahu. Vrak sklouzl, roztříštěná příď se vzepjala do výšky a pak také zmizela pod hladinou. „Nechala nás v tom," poznamenal hořce. „Celou tu cestu nás nesla a nakonec nevydržela. Do Kerbryhaine to musí být ještě daleko. Mohla vydržet ještě den, dva..."

„Sám jsi řekl, že na takovou cestu není stavěná," řekl Elof. „Spíš je zázrak, že nám vydržela tak dlouho a plula tak dobře. I když na tom mají stejnou zásluhu i tvoje a Ilsiny zkušenosti."

„Zázrak?" podivila se Ils. „Ani náhodou. Duergarské lodě jsou věrné, mají v sobě síly dobrého cestování a bezpečného přistání. Udělala, co mohla."

„Ano," přisvědčil Elof. „Jela by klidně dál, o tom nepochybuji, kdybychom nebyli zahnáni na břeh."

„Zahnáni? Schválně?"

Elof pochmurně přikývl. „Za těmi bestiemi se skrývala vůle. Hnaly nás jako kořist na mělčinu."

„Jak si můžeš být tak jistý? Protože si myslíš, že jedna volala tvé jméno? "

„Ne jedna," namítl Elof. „Všechny dohromady. Jako by se křik celé té smečky slil do jednoho většího hlasu... Víc vám nepovím. Víme, kde jsme?"

„Doufám," odpověděl nešťastně Kermorvan. „Měl

jsem čas si to pobřeží trochu prohlédnout. Pokud už jsme na jižní straně těch kopců, dobře. Pokud ne... Ale budeme tam muset vylézt, abychom se ujistili."

„Budiž," přisvědčila kysele Ils. „Ale napřed se usušíme."

„A nasnídáme!" připojil Elof a zalovil v batohu. „Od přítele Roca jsem se naučil, že přes jídlo je na svět hned veselejší pohled.

K uzoufání hladovému naději je třeba, na duchu ho podpoří, lepší je však chleba!"

Z naplaveného dříví postavili za kamenem oheň, Kermorvan měl však přesto strach, že bude vidět kouř. Elof si ale natáhl rukavici a vytáhl z dýmu jeho sílu, takže se líně válel po zemi na moře jako ranní mlha. Jídlo a oheň je vskutku vzpružily, když si tedy trochu odpočinuli a v botách jim za chůze nečvachtalo, vydali se šplhat na svah nad pláží.

Trvalo to dlouho, protože tu nebyla ani pěšinka; pod nohama jim bujela tráva a porost, slunce pražilo a žhnulo. Mezi listím drze popiskovali malí ptáčci, modří jako safír. Stromy rostly do značné výšky, ale daleko od sebe, takže neposkytovaly stín; z dalších zbyly jen pařezy napolo schované vysokou travou, jež ve větru syčela na pocestné. Pláště a kazajky si sundat mohli, ne však těžké batohy. „Tak tohle je ten Jih!" funěl Elof. „Zázrak, že tu vůbec někdo může žít!"

„Jistě, už se nedivím, že mají červené vlasy," přisadila si Ils zastřeným hlasem. „Ty moje chytí co nevidět!"

„Měla bys jít ještě dál na jih," usmál se ponuře Kermorvan, „tam dokáže slunce vysušit půdu do Šeda a tráva žloutne dřív, než vyroste. A dál jsou jen strašlivé rozpálené písečné a kamenité pouště, přes něž nikdo nedokáže přejít. Jisté je, že na cestě na daleký jih, do Malého Brasayhalu, umřelo už mnoho lidí."

„To je divné," usmál se Elof. „Copak tam nemůžou prostě doplout?"

Kermorvan zavrtěl hlavou. „Na moři se té oblasti říká Niaradova pec. Vítr tam sice lodi doveze, ale pak zmizí, na lodích v bezvětří postupně dojde voda a posádka pomře žízní. Dnes už to nikdo nechce pokoušet."

Elof pokrčil rameny. „To jim nemůžu mít za zlé. Ale kdo je ten Niarad, že se o něm pořád mluví?"

„To nevíš?" zvolal Kermorvan. „No jistě, odkud bys to věděl. No..." Odmlčel se a podíval hluboko dolů do vln. „Niarad je mocnost, v moři má velkou sílu. Možná bys ho mohl označit za bratrance svého přítele Havrana."

Ils rozhodně zavrtěla hlavou. „My máme naopak za to, že jsou různého druhu i původu. Zaprvé, Niarad je prý daleko starší než Havran a patří spíš mezi divočejší mocnosti jako Tapiau. Zadruhé, Havran je tulák, ale Niaradovou říší je jen moře; dokonce se říká, že on a moře jedno jsou, protože přebývá vždy jen v něm a málokdy přijme tělesnou podobu, neboť život mimo oceán nemá příliš v lásce."

„Přesto se říká, že při zakládání našich velkých měst se objevil v lidské podobě!" odsekl Kermorvan. „A v podobě soch uctíváme právě toto tělo."

Ils pokrčila rameny. „Možná se zjevil. Kdo si může být něčím jistý, když jde o Mocnosti? Už podstatou se od nás nebo od vás liší, jejich záměry nechápeme. Šťastný, kdo jim nezkříží cestu."

„To bohužel není můj případ," vzdychl Elof. A po zbytek výstupu dlouho a usilovně přemýšlel o tom hlase a o jméně, jež slyšel jen on.

Když ale konečně dorazili na vrchol, na všechno zapomněl. Zpočátku to byl prostý zájem. Kermorvan se dychtivě rozhlížel, maně rozpoznávaje krajinu, náhle se rozběhl do kopce a dlouhým krokem lovce brzy svým společníkům utekl. Když doběhl na hřeben, zadíval se do dáli, sevřel pěsti, zvedl je k nebesům a strašlivým

hlasem cosi zařval. Elof s Ils vyplašeni přidali do kroku a vysupěli po travnatém svahu za ním. Když Elof dorazil, Kermorvan se k nim otočil. „Proklínám tu mořskou bestii a celý její rod. Smrt na ni a věčný Led! Jsme ještě stále na sever od kopců!" Otočil se zpátky a zalapal po dechu. „Podívejte se, u Keryských bran, vidíte... "

Elof ho už stěží vnímal, uchvácen krásou krajiny, jež se před ním rozprostírala.

Sever měl také své půvaby a Elof je na svých cestách dobře poznal. Ale i v nejzelenějších časech byl stále divoký. Země na jih od kopců byla zcela přetvořena lidskou rukou. Něco podobného nikdy neviděl. Tenké říčky protkávaly pahorkatinu každá svým údolím jako stříbrné nitě. Pláně pokrývala šachovnice polí, zelených, hnědých a zlatých, po svazích vršků se pnuly terasové zahrady a vinice či drobné čisté remízky. V bližších údolích dokázal dokonce tu a tam rozlišit skupinky stavení, jež mohly být jak rozlehlými statky, tak malými vesnicemi, ale žádnou větší osadu. Kraj byl napohled hustě osídlený. Měl dojem, že by snad měl nějak vibrovat vší tou pílí tisíců pečlivých rukou, jež ho musely udržovat v tak pěstěném stavu. Byl to obraz jistoty, blahobytu, lidu, jenž obrátil všechno živé ke svému užitku. I tráva, v níž stál tady na dalekém opuštěném kopci, byla pravidelnější než na severu. Nikde neviděl ani jitro nezkrocené divoké přírody, dokud neodtrhl oči od úžasných dálav a neshlédl do hlubokého údolí přímo pod kopcem.

Po celé délce se tu jako tmavý plášť táhl výběžek pralesa. Ze všeho, co viděl, jen tento hvozd vypadal tvrdý, divoký, neovladatelný, změť bezohledného růstu. Byl vyšší než kterýkoli les na chladném severu, byť ne majestátnější. Jak se ale údolí směrem na jih rozšiřovalo, les řídl, až se nakonec nedaleko moře úplně vytratil.

„Pěkný pohled, ten tvůj Jih," přiznal Elof a Ils vedle něj přikývla na souhlas.

„Pěkný, to jistě, ušlechtilý stvol! Ale jak se daří květu?" Kermorvanovi se třásl hlas. Chytil Elofa za ramena a otočil ho čelem k jižnímu pobřeží. „Podívej se dobře! Pohleď na Kerbryhaine v Bryhaine, Nádherné město Kerbryhaine!" Ztišil hlas do šepotu. „A hleď dobře, protože ho už neuvidíš. Přišli jsme pozdě."

A Elof v úžasu uviděl největší lidské dílo, jaké kdy spatřil. Na tuhle vzdálenost, v jasném oparu, to mohla být nějaká drobná hračka nebo tretka, již vykoval na nejmenší kovadlince, vyřezal v nejtenčím svěráčku, nějaká drobounká brož z lesklých šedozelených kroužků, vykládaná smítky slonoviny, na vrcholu korunovaná bronzí a zlatem, u moře zkrášlená stříbrnou krajkou. Stříbro ale zašlo a zčernalo, vzduch potemněl dýmem z mnoha ohňů.

„Bitva už začala!" zašeptal Kermorvan, úzkostí bez dechu. „A já tam nejsem!"

„Hlavu vzhůru," povzbudila ho Ils. „Budeme tam včas..."

„Včas?" vykřikl zuřivě Kermorvan. „Kdyby ta loď vydržela, byli bychom tam zítra nebo pozítří! Teď to je přinejmenším týden pochodu!"

„To přece ne!" zvolala Ils. „Nemůže to být dál než dvanáct lig, to tvoje velkoměsto, a většinu cesty takovou rovnou krajinou. Hrdinové naší velikosti to musí zvládnout za tři dny!"

„No jistě!" přisvědčil Elof. „Pobřeží se stáčí na východ, na lodi bychom to museli obeplouvat. Po souši ale půjdeme přímo za nosem. Jakmile se dostaneme přes ten les, už nám..."

„Přes ten les jít nemůžeme!" odsekl Kermorvan už opravdu vztekle a ztěžka se posadil do trávy. „To je moc troufalé."

Elof se na přítele nevěřícně podíval. „Cože? Moc troufalé? Pro člověka, který vlastníma rukama porubal půl ekwešské galéry? Který se postavil celé tlupě sněžných trolů a zkusil odstrčit lovící velrybu?"

„Ano, a chtěl se postavit drakovi!" připojila Ils. „To se

teď bojíš pár plesnivých stromů, když spěcháš zachránit město?"

Kermorvan se znechuceně zašklebil. „Nebojím se tak, jak si myslíte! Bojím se jen, že zklamu! Skočili byste do propasti, abyste ji nemusili obcházet? Nejsou to obyčejné stromy. To, co vidíte dole, se táhne bez přerušení až na konec vašich hor, Ils, a dál na východ."

Ils hvízdla mezi zuby. „Takže je to část Velikého hvozdu? Slyšela jsem, že sahá až k moři, ale nevěděla jsem, že tady."

„Ano, Hvozd, Tapiau'la-an-Aithen, černé srdce celé země. Moc bychom svým otčinám nepomohli, severu, jihu ani podzemí, kdybychom se tam navěky ztratili."

„Ztratili?" zeptal se Elof.

„Ano, beze stopy. To se stane se všemi, kdo přejdou hranici té stinné říše. Copak se o Říši stromů nevyprávějí legendy i na Severu?"

„Pár," přiznal Elof. „Ale tady přece..."

Kermorvan zavrtěl hlavou. „Kdysi byl daleko větší, táhl se kus na jih ve všech údolích, a na okrajích neměl takovou sílu. Na vrcholu své moci proti němu moji krajané povstali jako proti utiskovateli a zatlačili ho o mnoho lig na sever. Tohle údolí ale vykácet nedokázali a my se mu dodnes vyhýbáme, až na pár ztřeštěnců. Nikdo z nich do lesa podruhé nevkročil."

„Jsou na druhou výpravu moc vyděšení?"

„Nikdy se nevrátili z první."

Es se pohrdavě ušklíbla. „Pánové, tohle je padlé na hlavu. Duergar cestují i okrajovými oblastmi Velikého hvozdu. Má svá nebezpečí, to jistě. Která část Tapiauovy říše je nemá? Ale nic tak strašného, tak definitivního, abychom to nezkusili - ani Tapiauovy děti. Raději risknu cestu přes tohle údolí než útok na svou zem."

„Takže mne máš za hlupáka a zbabělce, když se na to dívám jinak? " optal se hořce Kermorvan.

Položila mu na rameno macatou ruku. „Myslím, že ti, co se ztratili, nebyli jako ty. Nebo ty, Elofe. Když znaly tvé jméno velryby, možná ho budou znát i stromy."

Kermorvan se trochu sebral. Chvíli seděl, rukama objímal kolena a hleděl do černého kouře nad domovem. I na pražícím slunci se třásl. „Takže vy oba byste to zkusili, navíc kvůli cizí zemi?"

„Víš, o co mi ve skutečnosti jde," Elof se jako dávno před lety zadíval na moře. „Ale když budu přihlížet, jak padá tvé město, stejně toho nedosáhnu. Nejsi můj jediný přítel z Jihu. Kvůli nim, kvůli tobě, kvůli svému poslání to zkusím."

Es se zahihňala. „Ten tvůj mistr nás s Anskerem málem shodil ze skály. To bych si s ním ráda vyřídila, a spoustu dalších věcí s Ledem, jemuž slouží. Ano, půjdu do toho."

Kermorvan se zlehka usmál, jako by se právě vyřešily všechny jeho starosti, a hbitě vyskočil.

„V tom případě nemohu se ctí udělat nic jiného. Jdeme! Na kraji lesa teče řeka, najíme se tam, napijeme a promyslíme cestu. Pojďte! Na co čekáte?" A sám odhodlaně vyrazil ze svahu.

Ils se na Elofa zazubila, ale ten jí úsměv neoplatil. Brzy bude čelit nepoznanému strachu a přitom neví, co vlastně odvaha znamená. Na ekwešské lodi a od té doby často vídal Kermorvana konat hrdinské skutky a myslel si, že bojovník se prostě nebojí a nebezpečenstvím věnuje tak málo pozornosti jako Elof v zápalu práce drobným popáleninám. Elof to obdivoval, ale měl dojem, že je to něco nelidského, odtažitého, co nikdy nedokáže napodobit. Ale teď Kermorvan projevil strach. Narazil na zřejmě největší nebezpečí, jaké znal, na strach vštípený ještě v dětství, a přesto mu šel vstříc vcelku klidným krokem. Jak to dokázal? Možná v sobě našel, ne, vyvolal ještě větší strach, strach ze ztráty cti. Elof si povzdechl. Jaký větší strach v sobě dokáže najít, než ze setkání s Mistrem a plodem svého nejstrašnějšího skutku? Když proti němu Mistr kovář ten meč obrátí, přes všechnu zlobu jen vykoná spravedlnost. Čeho se má bát víc?

Zdola proti nim vyrážely vrcholky stromů. Cestovatelé sestoupili na jejich výšku dávno předtím, než došli na dno údolí, a podivovali se jejich vysokému vzrůstu a tloušťce listové střechy nad údolím. „Po těch korunách by se snad dalo jít!" zvolala Ils.

„Stěží by to bylo víc nebezpečné," opáčil suše Ker-morvan. Byť bylo jen chvíli po poledni, slunce už zapadalo za strmé kopce a údolí zahalilo jako závoj z lesa prastaré šero. Tisklo se k holým kmenům u země, tlumilo zvuky, svádělo oči. Jen na okraji zářily stromy světlou zelení; vlastní hvozd se za nimi tyčil jako stěna černé tmy. Když se ale posadili k jídlu na břehu říčky do stínu sehnutých olší, vypadal téměř mírumilovně. „Odtud to nemůže být moc daleko," řekl Elof

povzbudivě, když dojedli skrovné příděly. Sehnul se, aby naplnil kožené měchy vodou. Říčka se tu valila ze svahu, mělká a čistá, a do lesa vtrhla hlubokým korytem mezi obnaženými kořeny vysokých jedlí jako zárubněmi. Kermorvan dál žvýkal kousek uzeného a nic neodpověděl. „Nejvýš pár mil," dodal Elof. „A jak to tak vypadá, potom to bude snadná cesta v kopcích. Do noci bychom měli být venku."

„Pokud půjdeme přímo," opáčil Kermorvan a vstal. „Zdržováním ničeho nedosáhneme. Všichni připraveni? Tedy dobrá. Ale u Kerysu! Kdyby to nebyla jediná cesta. .." Otočil se a vkročil mezi olše do lesního šera jako skokan do vody. Svým společníkům zmizel stejně náhle.

Rychle vyrazili za ním a okamžitě se ocitli ve vysokém porostu kapradí, papratek i haši vek, vysokých přesliček zdobených červenými, hnědými a zelenými kroužky, propleteného borůvčí, louček kosatců a spousty dalších rostlin. Do obličeje je šlehaly nízké větve lísek, javorů a šeříků. Ale Kermorvan, jen pár kroků před nimi, se tu proplétal jako zkušený lesák a ukazoval jim tak nejsnazší cestu. Ils na tom byla jako nejmenší člen skupiny nejlépe, ale Elof si z uplakaných očí vytíral pyl a každou chvíli sahal po meči, aby si prosekal cestu. Vzpomněl si však, co ho o cestování lesem učil Kermorvan, a ovládl se. Není třeba usnadňovat cestu případným pronásledovatelům. Uvědomil si, že jdou zase z kopce, a když se otočil, uviděl kraj lesa vysoko nad sebou, stěží prozářený rozptýleným odpoledním světlem. „Musí tu být rokle tak hluboké, že se do nich nikdy nepodívá slunce, ani paprsek světla!" Řekl to tiše a trochu se zachvěl. I vítr v korunách jim šustil vysoko nad hlavou; pod ním bylo podivné ticho.

„To tedy musí!" zasmála se Ils. „A co bys pak dělal, nemít s sebou duergarské děvče? Co? Takhle dobře se mi nekoukalo od chvíle, co mě dva šikmoocí mládenci unesli na moře! V tomhle stínu vidím na rostlinách i v kamení vzory, které vy nevidíte. Vidím havěť pod listím. I houby na hnijícím dřevě mi dávají dost světla! Tak řekněte, nejsem na tom lip než vy dva ranaři?"

„Tos vždycky byla!" zakuckal se Elof. Byl moc rád, že je s nimi, byl rád za její štiplavý humor a kamennou vytrvalost. V návalu citu se po ní natáhl a objal ji. Odrazila ho pěstí na bránici, nijak zvlášť silně.

„Ruce pryč, ty smradlavý člověče! Aspoň dokud se neumyješ v něčem lepším než v moři."

Zasmál se tomu. Byli přáteli už od prvního dne v Anskerově kovárně. Vždycky ji měl zcela samozřejmě rád a snadno zapomínal, že je z jiného druhu, jenž nemá lidi příliš v úctě, a že musí být navíc daleko starší než on. Teď mu to ale vtipem připomněla. Nevadilo mu to, ale na druhou stranu ho ani nenapadlo, že to Ils musela připomenout sama sobě.

Kermorvan je šeptem okřikl: „Ticho, vy dva! Jste tu snad na výletě?" Věděli, že má pravdu, a zmlkli. Lesem se rozléhaly zvuky, jimž by měli věnovat pozornost, dutý zpěv vody v peřeji, šelest větví, šustění listí a praskání větviček pod nohama, cupot zvířátek u země, křik ptáků. Jen podle nich, podle jejich náhlých změn či odmlk, mohli vytušit nebezpečí, pokud tu na ně nějaké čekalo.

Elof tedy naslouchal a přitom si čím dál jasněji uvědomoval rozlohu hvozdu. Zvuky se táhly donekonečna a utápěly v sobě každý vzdech vnějšího světa. Křovím odlišného druhu se dostal do kruhu sekvojí. Opřel se na chvíli o jeden mohutný kmen, zvedl hlavu a úžasem ztratil dech. Zbrázděné pně se nad ním tyčily do neuvěřitelné výšky, jako by podpíraly nebesa. Vzhledem k tomu, že vyrůstaly z rokliny, byly dokonce ještě vyšší, než jak je viděli cestou z kopce. Nejmenší z nich byla vysoká jako největší sekvoj na severu, navíc tu rostly blíž u sebe. Silné větve se v horní polovině kmene splétaly navzájem tak hustě, že střecha propustila na vlhkou půdu jen pár nestálých odlesků a někam ani to ne. Elof porozuměl té rostoucí změti všude kolem, proč jedna rostlina šplhá po druhé, všechny se jako ztracené děti tisknou ke kmenům stromů, hlavně sekvojí, ale mezi nimi i stejně vysokých jedlí a cypřišů. Byl to boj o slunce, krutá vyčerpávací válka, strašná, jakmile si jí člověk jednou všiml. Bylo to jako jít mezi sochami v bojových pózách a vidět téci krev. Les náhle nepůsobil tak poklidně a Elof si pospíšil dohnat přátele. Už Kermorvana chápal o něco lépe.

Uplynulo něco času, možná půl hodiny, a pocestní šli stále ještě z kopce. Světlo nad hlavou zešedlo, stromy rostly snad ještě výš. Ils zírala do polotmy. „Jak daleko se ten dolík táhne? Ještě ani nevidím protisvah!"

Kermorvan přikývl. „Obávám se, Elofe, že do noci venku nebudeme..."

Elof ho ale utišil mávnutím ruky, zastavili se a mlčky vyčkávali. Ptáci skoro ztichli. Divoká voda jim teď hučela za zády, ale přidal se k ní další pleskavý zvuk. Kermorvan zvedl hlavu a na tvář mu dopadla kapka. „Prší!" oznámil. „Nu což, tady dole jsme pod střechou, ať pod tímhle stromem nebo jinde. Raději půjdeme." Navlékli si tedy pláště, stáhli kapuce do čela a pokračovali v pochodu. Vítr rozhoupal špičky stromů a ze země zvedl kostry loňského listí, mohutné větve nad nimi se však ani nepohnuly. Vůně hlíny zesílila, ztěžkla, až jim z ní bylo k zalknutí. Zelený strop vskutku zachytil déšť, ale na oplátku je zkrápěl pomalejšími, těžšími kapkami a všudypřítomným drobounkým mžením. Za chvíli byli na kost promoklí a hluší ke všemu krom neslábnoucího bušení deště, únavného a otupujícího. Pak se to stalo.

Elof slyšel jen zadout vítr jako veliký roh, skřípot větví nad hlavou, a už mu něco spadlo na ramena. Otočil se a sáhl po meči, ale to už se pral s vysokou postavou, drápal ji do holé kůže, kluzké od deště. Vzápětí už ležel zkroucený na zemi, něco mu klečelo na zádech a jakýsi obušek na zátylku mu držel obličej v blátě. Vedle slyšel nadávat a bojovat Ils; zuřivě sebou škubl, nadzdvihl hlavu a zahlédl Kermorvana, ještě na nohou, meč v ruce, jak stojí v kruhu nezřetelných tvarů. Na hlavu mu dopadla rána a šermíř ztratil vládu nad tělem. Elof slyšel lomoz rvačky, třesk zbraní, výkřiky a pak tupý náraz, jak něco těžkého spadlo na zem. Pak ho hrubě postavili na nohy, postrčili stranou a svázali mu ruce za zády.

Zastřenýma očima před sebou rozeznal Ils, odranou a naježenou, ale jinak v pořádku. „Nebraň se!" sykla. „Smrtelné nebezpečí! Tapiauovy děti!"

Teprve teď jasně rozeznal podivné postavy, jež ji vedly. Nebyl to pěkný pohled. Vypadali jako lidé, ale na lidi byli nepřirozeně vysocí a štíhlí, skoro dvakrát vyšší než Ils. Končetiny měli nepoměrně dlouhé a kůži barvy světlého medu. Byla dobře vidět, protože chodili skoro nazí a tím mu přišli daleko barbarštější než Ekweš. Na delší prohlídku neměl čas, protože Kermorvan se probral a nechtěl se dát tak lacino. Jedno tělo srazil, vytrhl paže ze sevření a dopotácel se do cesty další běžící postavě, ta ho přeskočila a zmizela v porostu. Ozvalo se volání, křik; vyskočil, s chladným hvízdnutím vytasil z pochvy černý meč a skočil po hloučku kolem Ils. Postavy upustily její zbraně a uskočily. Jedna vrhla oštěp,

ale Kermorvan se po něm ohnal mečem a roztříštil zbraň na kousky. Tu najednou byly pryč. Z hustého porostu nebylo slyšet kroky, větve nad hlavou nesvědčily o útěku; bylo to, jako by je polkla zem a stíny stromů.

Ils vyskočila na nohy a ukázala prstem. Když se Elof otočil, uviděl udýchaného Kermorvana zbroceného na plášti i na meči krví. U nohou se mu svíjelo jedno z těch podivných stvoření. Elof přikročil blíž a úžasem zalapal po dechu. Pod špinavým brněním z okované kůže se nepochybně skrývala žena.

„Co to tu máme za lesní démony?" vydechl Kermorvan. Byl velice znepokojen. Žena měla v paži hlubokou ránu a kolem čehosi, co vypadalo jako zbytky nepěkné píky s protiháčky, se do země vsakovala kaluž krve. Bezmocně se na sebe s Elofem podívali. Byl to nepřítel, ale mohli ji nechat vykrvácet? Je jenom zajali, ale ne-zapíchli. A to stvoření jim může posloužit jako pojistka. Bez jediného dalšího slova Kermorvan k raněné přiklekl, stáhl ránu prsty a Elof s Ils zatím vyhrabali z batohů obvazy.

„Tohle se musí zašít," zavrčel Kermorvan, „ale na to nemáme čas. Obvaz bude rychlejší a krvácení prozatím zastaví. Doufejme, že její přátelé jí to už zašijí, pokud to umějí. Elofe, podrž jí tu ruku. Ils, ty hlídej. Co je to vlastně za pololidi? "

Elof vzal paži do klína a málem ji hned pustil, když uviděl dlaň. Byla o polovinu delší než jeho a nepříjemně odlišná. Jako by někdo natáhl obyčejnou ruku do délky, ale přitom ji nezeslabil. Záprstní kosti byly daleko delší, stejně jako prsty, ale ty se jako hák stáčely do dlaně. Palec neměla žena kupodivu o mnoho delší než Elof, usazený však byl spíš po straně ruky. Pod kůží však vystupovaly pevné svaly a šlachy v náznaku nemalé síly. Představil si, jak by s takovou rukou koval, a zavrtěl hlavou. Není divu, že jsou tak zaostalí! Něco mu na tom

ale nesedělo, podíval se tedy znovu na její oblečení. Kolem boků neměla obyčejnou bederní roušku, jak se zprvu domníval, ale suknici z měkké kůže, staženou širokým páskem ze stejného materiálu. Pokud šlo majitelce spíš o ochranu než o cudnost, nebylo to špatné oblečení. V kůži dokonce rozeznal nějaké vzory. Výraznější pak byly na širokých pobitých pásech, jež se jí táhly od opasku přes prsa jako lehká zbroj. Znovu ochrana bez nutnosti halit. Oblek vypadal na brnění zvěda nebo partyzána, zbavené všeho, co není naprosto nutné. K podobnému kompletu jí ale scházely boty. Podíval se jí na nohy a zamrazilo ho. Měla je bosé a stejně podivné jako ruce. V něčem ale působily ještě cizeji. Jak potom vypadá tvář? Byla skrytá pod hustými hnědými vlasy. Elof hřívu váhavě odhrnul a tentokrát se opravdu lekl. Oči měla ledově zelené, velké, divoké, šikmé jako zvíře, tvář kolem nich přísně napjatou, rty průsvitné a stažené přes zaťaté zuby. Vypadala tak zvířecky, že se bál, že na něj každou chvíli skočí, ale pak mu došlo, že vyceněné zuby jsou jen znakem strachu na jinak v zásadě lidské tváři. Ukázal jí prázdnou dlaň a raněná se uklidnila. Kermorvan už jí obvázal ránu, natáhl se a rychle jí ohnul ruku k tělu. „Takhle se jí ta rána znovu neotevře. Měli bychom rychle vyrazit a vzít ji s sebou."

„Je to moudré? " zeptala se Ils. „A je čestné brát rukojmí?"

Kermorvanovi škublo v tváři. „Je to nutné. Dobře, že jsme jí pomohli, ale obralo nás to o náskok, jejž jsme získali, když jsme je zahnali na útěk. Navíc není žádná rukojmí, nechci jí ublížit. Ale to vědět nemusí. Jdeme!"

Mezi stromy zasténal další poryv větru a snesla se na ně sprška deště. „Pozdě!" procedil Elof skrz zuby a zaklel. Teď bylo jasné, jak se ostatní tvorové dokázali tak rychle vypařit. Mělo mu to už dojít; ruka byla tak dokonale uzpůsobená k lezení po stromech, jako by ji vykoval. Teď se vrátili s posilou, proti větru, aby nebyli slyšet, a právě na ně padali ze všech stran. Postavili se kolem nich do velkého kruhu, ostražití a hroziví. Tentokrát si přinesli luky a víc oštěpů. Ani Kermorvan se neodvážil pohnout.

Elof teď jasně viděl jejich tváře a velice ho překvapily. Muži i ženy si byli dost podobní, pohledným protáhlým tvářím dominovaly vysedlé lícní kosti a hranaté čelisti. Výraz jim dodávaly hněvivě sevřené rty. Žena se s obtížemi zvedla na nohy a s druhou rukou na obvazu doklopýtala ke svým druhům.

„Kdyby to byl chlap," zavrčela znechuceně Ils, „nechali byste ho prostě být!"

„Jistěže," přisvědčil nepřítomně Kermorvan a teprve pak mu poznámka došla. Elof je netrpělivě umlčel. Žena něco říkala ostatním a on měl dojem, že jí skoro rozumí. Když k nim jeden muž vykročil s připraveným kopím v ruce, strnul. Stvoření stálo s rozkročenýma nohama a shrbenými rameny, přesto se nad nimi tyčilo výš než jakýkoli člověk. Pak cosi řeklo hlubokým sametovým hlasem. Elof naklonil hlavu a muž otázku zopakoval:

„Er' Aika' iya-wahsa?"

„Ptá se nás, jestli jsme Ekweš!" zvolal Elof. Ils znechuceně odfrkla a Kermorvan se rozesmál. „Ne! Nejsme Ekweš!" vykřikl Elof v naději, že mu porozumějí stejně snadno jako on jim. „Ekweš..." Zaťal pěst a naznačil, že něco odstrkuje. „Rozumíte? "

„Říkala jsi jim Tapiauovy děti, Ils," řekl Kermorvan. „Neslyšel jsem od Anskera, že si s nimi vyměňujete informace? "

„Nejen informace," opravila ho napjatě Ils. „Ty luky a čepele mají od duergar, jestli nám to nějak pomůže. Ale mnoho styků s nimi nemáme, jsou zvláštní a duergar nemají do jejich říše volný vstup. Sama jsem je nikdy neviděla a jejich řeč neznám. Opravdu mě překvapilo, že jsme na ně narazili tady, protože většinou žijí hluboko v hvozdu na východě."

Lesní muž přikročil blíž, kopí pohotově, a sehnul se k ní. „Paní Ils je z rodu duergar," vyslovil pomalu a jasně Elof.

Lesní muž se otočil na Kermorvana. Ten stál přímo s rukama založenýma na prsou. „Jsem bojovník z Jihu," představil se klidně, „jménem Kermorvan." Muž ztuhl, ale žádný nepřátelský pohyb neudělal. Očima se mu mihl podivný nepřítomný pohled.

„A já jsem ze severu," řekl Elof a ukázal do kopce. „Kovář. Jmenuji se Elof." Poklepal si na hruď, protože lesní muž na něj civěl zcela bez výrazu. „Elof."

Muž hned položil kopí na zem a křikl nějaký rozkaz. Luky se sklonily k zemi, ale lesní lid vyrazil tak rychle, že zastihl pocestné zcela nepřipravené. Než se nadali, zase je svíraly dlouhé ruce dost silné, jak už Elof věděl, aby udržely těžké tělo ve větvích. Cítil, jak se nohama odlepuje od země a vtom se les kolem něj rozmázl, to když lesní lidé vyskočili na stromy. Ucukl hlavou, ale nic ho nesrazilo, byť kolem něj zelené houští letělo šílenou rychlostí. Nevěděl, kdo ho nese, zda s sebou má ostatní, či zda je ještě na zemi nebo už v korunách. Šílený kvap trval snad jen pár minut, ale když se

rozkoukal, pohybovali se už zcela jinou částí lesa. Kolem vládla polotma a když se podíval nad sebe, neviděl ani stopy po obloze nebo jiném světle. Někde mimo dohled tekl hluboký proud. Vítr ve větvích k němu doléhal jen zdaleka a z nesmírné výšky; přímo nad hlavou se mu větve stěží pohnuly, jako by se k nim vítr zvenku ani nemohl dostat. Stejně dobře mohl být ztracen v nejhlubších duergarských jeskyních a těch pár obrovských kmenů, jež začínal v přítmí rozeznávat, mohly být vyřezávané sloupy, dost silné, aby posloužily horám za kořeny. „Ils?" zavolal zkusmo. „Kermorvane?"

„Tady!" odpověděly mu zpovzdálí dva hlasy a hned ztichly. Něčí ruka s ním nešetrně zatřásla a Elof už víc neřekl. Před ním sílilo světlo, až uviděl, že jeho únosci teď běží po zemi pod stromy, skoro holé až na zetlelé listy, spadlé větve a zvláštní houby. Nebylo divu, když sem nesvítí slunce. Vpředu však zářil sloup oslnivého světla, mýtinka uprostřed nejhlubšího lesa. Nerostlo na ní nic vyššího než tráva se žlutými kvítky, až na obrovský červený kmen uprostřed, ozářený odpoledním světlem. Tam ho teď strkali a Elof si pomyslel, že ho ke kmeni přiváží. Místo toho mu ale roztáhli ruce a položili je dlaněmi na kůru.

Pak ho skoro uctivě položili a o krok ustoupili. Otočil se na ně a sundal ruku s kmene. Jedna žena natáhla ruku až příliš dlouhou, jako pavouci noha, a přitiskla mu dlaň zpátky na kůru. Pak se stáhla mezi ostatní.

Elof se zmaten otočil ke stromu. Ucítil lehkou vůni prohřátého dřeva a shledal ji příjemnou. Strom vypadal jako každá jiná sekvoj, žilnatá, šupinatá kůra na hluboce zvrásněném pni, trochu drsná na dotyk. I to mu bylo příjemnější než obyčejně. Připadalo mu to jako hladit jemný zvířecí kožich, třeba skot na pastvě, a cítit pod ním život, hru svalů, tep krve v žilách. Tady nějak cítil život stromu, tok mízy, slunce na listech, vodu v kořenech, pomalý rytmus růstu, jenž nikam nespěchá, protože mu nic nezabrání. Byl to zvláštní, jedinečný, vzrušující pocit a Elof si představil, jak celý prales pulsuje stejným životem, myslí přelétal od stromu ke stromu, keři, stonku, kapradi, stéblu, semínku, houbě, spoře. A mezi nimi, rychlé jako sluneční paprsek, běhaly ostrůvky rychlejší a horkokrevnější vitality, které celek oživovaly jako koření nevýrazný pokrm - zvířecí život mezi rostlinami. Cítil, jak se jeho únava a strach rozplývají ve slunečním svitu, žízeň ho opouští, skoro jako by sám dokázal zapustit do země kořeny. Ten boj o přežití, jehož si všiml dřív, teď připomínal spíš tanec, hudbu složenou z mnoha témat, z nichž každé si najde své místo a čas, aby nenarušilo souzvuk. Když se zapojí, uvadne, ale znovu vyroste. Uviděl propletený propojený život lesa v jeho

celosti i větší celek, který menší části skládají. Zachvěl se lísteček, zavrzal strom, jestřáb zaútočil, mravenci se činili; na mýtině, ničím nevylekán, poskočil jasnooký jelen a utekl pryč. Zrodila se myšlenka. Tehdy porozuměl.

Proč jsi sem přišel?

„Proč?" Rozhlédl se kolem, ale věděl, že ten hlas neslyšel ušima. Byl to mocný a chladný hlas, jako by doléhal z dálky. Zněl trošku divoce, měl v sobě nestálost větru i jasný tón rohů vesnických lovců v dálce za soumraku. „Jmenuji se Elof..."

Vím, jak se jmenuješ. Proč jsi vkročil na mé území?

„Já... chci se dostat... do velkého města na jihu. Obléhají ho Ekweš."

Něco jsem slyšel. Co tam chceš? A co tvoji přátelé?

Elof se nejistě podíval na strom, na jeho spodní větve vysoko nad hlavou. Všiml si, že má rovnou špičku, ne sraženou bleskem jako tolik vysokých stromů stojících o samotě. Kermorvan řekl, že ten les je nepřítelem jeho krajanů; troufl by si mu říci, tomuhle hlasu, co už tolik věděl, o své zbrani a poslání? „Já... i mí společníci... chceme jim pomoci, to je všechno."

Tři proti tisíci? Těžko jim budete scházet.

Elof polkl ostrou odpověď. „Ty tedy držíš s Ekweš?"

Světlo trochu pohaslo a když se Elof podíval nahoru, slunce právě zašlo za okraj kruhu stromů. Po výřezu oblohy běžely šedé mraky. Daleko v lese zavyl vlk, bolestně a trýznivě.

Já? Nedržím s Aika' iya-wahsa ani s tím, kdo je žene, s Louhiným lovčím. Což mne neznáš?

„Ne!" řekl Elof, rozzlobený, že si s ním někdo hraje, ale trochu nejistý, zda mluví pravdu. Zvedl se vítr, stromy zahučely a sehnuly se před ním jako y pokloně.

Jsem Tapiau.

Elof zaryl prsty do měkké kůry. „Jméno znám, ale nic o něm nevím."

Nevíš? V hlase se objevil náznak pobavení. Z větví vyletělo hejno holubů, chvíli poletovalo kolem a pak se usadilo zpátky do koruny. Věz tedy toto, Jeden sám. Věz, že mezi těmito stromy jsem mocnost, že toto je mé území a že jsem ti nedovolil do něj vkročit. Měl jsi zvolit nějakou jinou cestu na jih.

„My si ji zvolili!" odsekl Elof. „Snažili jsme se cestovat po moři, ale velryby nás zahnaly na břeh!"

Až tak? Niarad vás tedy na svém území také nechce. Ale já budu milosrdný. Seber své společníky a vraťte se stejnou cestou!

„Tohle je ale životně důležité!" hájil se zoufale Elof. „Neseme... něco moc důležitého. Když tam nedorazíme za pár dnů, bude pozdě!"

Vítr se do něj opřel, v listí zapraskalo. Nebe odstínil šedivý mrak a západ slunce nebyl daleko. Do listí zase zabubnovaly kapky. Nepadlo jediné slovo, ale Elof hned pocítil tu stínovou hradbu, již viděl na kraji lesa, hradbu nezájmu. Udeřil pěstí do kůry, ale hned věděl, že je to zbytečné. Hlas nesídlil ve stromě, byl v celém lese až po nejzazší okraje v nepředstavitelných dálkách. Strom byl jen ohniskem, jedním z mnoha, jako okno nebo dveře. A teď se zavřel, zamkl, zabednil. Prales se od něj odvrátil.

Sklonil hlavu a sjel rukama po kmeni. Už chtěl strom pustit, když shora uslyšel chraplavý křik a koutkem oka zahlédl černou tečku. Vzhlédl k nebi. Zablýsklo se a z dálky dolehl rachot hromu. Byli dva a kroužili vysoko mezi blesky čistě pro zábavu. Vtom spirálou slétli dolů a dál na sebe pokřikovali zvuky, jimž téměř rozuměl. Za mohutného křiku a plácání křídly vrazili mezi větve velikého stromu a shodili Elofovi na nechráněnou hlavu sprškujehličí a šišek. S posledním

drzým kráknutím se usadili na tlustou větev, jež se pod jejich vahou znepokojivě prohnula.

Jeden naklonil hlavu a pobaveně si Elofa prohlédl. „Mysli!" zakrákal. Elof to slovo slyšel zřetelně.

„Pamatuj!" krákl druhý.

„Pozdě!" ozval se první a načepýřil křídla.

„Nebezpečí!" přidal druhý a poplašeným hlasem pokračoval: „Pomoc!" Pak hlasitě zaklapal dlouhým černým zobákem a otřel si ho o kůru.

„Bouře!" zaráčkoval první.

„ Utíkej!" krákl druhý a oba hned s mohutným máváním křídly uletěli. Hrom zase zaduněl, nepříjemně blízko, současně se zábleskem na obloze. Havrani se záhy ztratili na prozářeném nebi.

„Rozumím jim!" řekl Elof nahlas, oči upřené na nebe.

Kdo okusil krve plaza, porozumí časem spoustě věcí.

„Zase ty!" lekl se Elof. „Co chceš teď?"

Unáhlil jsem se. Neřekl jsi o svém poslání dost. Je důležité a já tě nebudu zdržovat. Přesto nesmíš mou zemí chodit volně ani se tu zdržovat déle, než je nutné. Mí lidé vás na jižní kraj donesou rychleji, než byste šli sami.

„Děkuji ti, pane lesa!" řekl Elof.

Tak mi říkáš? Tedy děkuji, odvděčím se varováním. Stromy lehce zapraskaly. To, co neseš, nestačí. Potřebuješ víc.

„Víc, můj pane? " vydechl Elof, náhle plný beznaděje. „Nemám víc co dát..."

Ještě ne, ale nějak ti pomohu. Vydrž chvíli. Ozvalo se prasknutí a něco spadlo podél kmenu vedle něj. Podíval se a uviděl drobnou větévku hustě porostlou šupinatými sekvojovými jehlicemi. Vezmi si to a dobře to střež. Dokud je na větvičce jehličí, byť uschlé a mrtvé, drží se jí něco z lesní síly. Neochrání tě za jasného dne ani za měsíčního světla, ba ani v chladných lidských staveních, ale v přírodě, v přítmí a ve stínech, se s ní budeš pohybovat neviděn.

Elof se sehnul, sebral větvičku a sklonil hlavu. „Užijeme jí dobře, pane, a budeme šířit slávu tvé říše. Ale co ještě musím..."

To ti já dát nemohu. Poznáš to, až to budeš nejvíc potřebovat. Ted běžte!

Elofa zase chytili, les se kolem něj zatočil a stromy mu vylétly v ústrety. Nabitý vzduch mu hvízdal kolem uší, větve se divoce houpaly a Elof bez dechu letěl pralesem, stěží schopen přemýšlet. Pak všechno skončilo. Sletěli dolů tak rychle, až se mu zhoupl žaludek, pak ho ruce pustily, listí zavířilo a Elof dopadl do návěje spadaného listí. Chvíli tu nepohodlně seděl a zmateně vrtěl hlavou. V ruce ale stále svíral větvičku sekvoje.

„Elofe!" zavolala Ils a když se postavil a oprášil ze sebe zetlelé zbytky, uviděl své přátele. Ils k němu mezi stromy doběhla první a objala ho, až mu zapraskala žebra. „Kde jsi byl, ty pitomče?! Nás jen odtáhli, pak jsme tě slyšeli křičet a nakonec nás tady složili!"

„Pěkně tvrdě!" doplnil Kermorvan, když opatrně rozhýbal naraženou ruku. „Ale nechali nám všechny věci. Začínám mít dojem, že ošetřit tu čarodějnici nebyl až tak špatný nápad."

„Jsou to zvláštní lidé," řekla Ils.

„To jistě, ještě divnější než horský národ," zavrčel Kermorvan, když začali sbírat zavazadla. „Elofe, to tě vzali k náčelníkovi?"

„Řekněme spíš k otci," upřesnil Elof.

„Cože?!"

„Později," odbyl ho Elof. Opatrně uložil větévku do kapsy batohu a navlékl si ho na záda. „Zeptejte se mne později, pokud na tom trváte. Musíme hned odejít."

Kermorvan pokrčil rameny. „V tom nám nic nebrání. Jsme na druhé straně údolí, skoro u jižního kraje lesa. Hodinku nebo dvě odsud je mezi kopci průsmyk."

Ils se zachvěla. „Ale to počasí! Nemůžeme přespat spíš tady pod stromy než na větru v kopcích...?"

Umlčel ji zvuk nepříliš hlasitý, ale mohutný, jako by v jedinou chvíli zašelestilo mnoho stromů a keřů. Otočili se a v hustší zeleni pralesa uviděli kráčet velký stín,

jako by se za listy blížila zeď. Sáhli po mečích a sekyře, ale nevytasili je, když uviděli skutečnou velikost tvora. Ohromné tělo, dvakrát vyšší než Kermorvan, nesly čtyři nohy obvodem i vzhledem podobné sekvojovým kmenům, protože celé zvíře pokrývala řídká, ale chundelatá hnědá srst, nejkratší na malých trojúhelníkových uších. V podlitých očkách blýskalo rozpustilé pobavení, pod nimi doplňovaly vysokou lebku dva obrovské zakroucené rohy nebo zuby, na konci zkřížené, delší než přední nohy zvířete. Mezi nimi mohutný ohebný chobot, jímž obr prohrabával husté listoví.

„Mamut!" špitla Ils. „Ale daleko větší, než jsem kdy slyšela." Ten chobot vypadal komicky, dokud neuviděli, jak jím mamut bez námahy stahuje silnou větev, s níž by si neporadil ani trol. Nedaleko se mezi stromy ozval další podobný šelest. Tehdy se pocestní jako jeden muž dali na ústup.

„Ještě tu chceš zůstávat?" sykl Elof. „Tapiau nás tu už nechce."

„Dobře poznám, kde nejsem vítaná!" zavrčela Ils. „Ty kopce vypadají moc lákavě." Sebrali tedy zbytek zavazadel, zapjali tmavé pláště a potichu prošli mezi posledními stromy do podmračeného soumraku. Cekalo je prudké stoupání přerostlou travou a křovím, ale přesto bez odpočinku co nejrychleji vyrazili do kopce. Zezadu se ozvalo výsměšné troubení, ale jen Elof se zastavil a otočil. Přes zelené moře korun stromů dohlédl až tam, kde se rozestupovalo kolem špičky nejvyššího z nich, a dotkl se kapsy, v níž se rýsovala obrostlá větévka. Vtom na něj Ils zavolala a Elof pospíšil za ostatními.

KAPITOLA DESÁTÁ
Popouštění

I přihodilo se, že ještě téže noci trojice pocestných překročila jižní svahy vysokých kopců a konečně dorazila do krásné země Bryhaine. Průsmyk našli bez nesnází a jím prošli do kraje, který Kermorvan dobře znal. I potmě, jen za matného přísvitu zakaboněného měsíce, je dokázal vést klikatými cestičkami s takovou jistotou, že když se konečně utábořili v ústí úzkého údolí, kopce měli za sebou. Vedle tábora se několika vodopády řítil bystrý potok, podle nějž se druhého dne vydali dál, jakmile se vykoupali v tůni pod vodopádem. Bystřina se klikatila mezi drobnými remízky a horskými lukami, až dorazila ke kamenné zídce vinohradu. Na révě už visely těžké hrozny. „Letos to vypadá na dobrý ročník!" poznamenala Ils.

„Zajímalo by mě, kdo ho sklidí," řekl Elof. „Poslouchejte!"

„Nic neslyším," nechápala Ils.

„No právě! Za vinicí jsou pole a statek. Ti farmáři jistě nejsou větší lenoši než ti, které znám ze severu. Už by měli být na nohou a v pilné práci. Slyšíte snad zvonit motyky, kokrhat kohouta, bučet krávy hnané na pastvu nebo na dojení? "

„Ne," uznala Ils a bylo to tak. Léto bylo na vrcholu, kraj bohatě rodil, na rovinách zrálo obilí, ovoce v sadě tížilo větve. Přesto o sobě dávali lidé vědět jen vzdáleným rachotem boje. Venkované uprchlí.

„Někteří možná odešli do vnitrozemí," řekl Kermorvan, když došli k prvnímu brodu. „Skryjí se v divočině u kořenů hor, kde jsou asi duergarské brány, Ils. Pro nás je to ale pochybný kraj. Většina je teď ve městě, vyjídá zásoby, čerpá ze studen a šíří nemoci. Já bych tam venkovany nepustil, ale radní ano."

„Je to o něco slušnější," zapochyboval Elof.

„Nakrátko ano, ale ne na delší dobu. Uprchlíci oslabí naši obranu a možná přivodí všeobecnou zkázu, i když ve vnitrozemí by byli ve stejném bezpečí, ne-li ve větším."

„I tak," namítla Ils, „ty bys je odehnal od brány?"

„Především bych je k ní vůbec nenechal dojít, ale připravil bych vše potřebné, vydal rozkazy pro případ nouze a dohlédl, aby jim každý rozuměl. Což by rozuměl, kdyby pochopil jejich účel. Jak jinak bránit říši? Radní to ale neudělají, aby ty ubohé vesničany nevystrašili. Vsadím se, že teď jsou vystrašení dost!"

Dál ostře pochodoval brodem, aniž by v silném proudu sebeméně zpomalil krok.

Pro tři ostřílené pocestné tu byla snadná cesta, rozježděné silnice jim připadaly jako vrchol pohodlí. Šli rychle a ještě před polednem dorazili k pahorkatině nad městem. To teď bylo jen pět nebo šest lig daleko a viděli ho jasně i přes tetelení horkého vzduchu. Z brože se rozrostlo na štít, položený mezi erbovní šachovnici polí, místo pukly změť vysokých věží na kamenném vrchu, z něhož se jako vlnky na vodě rozbíhaly slonovinové hradby. V míru by to byl pěkný pohled, ale teď erb i štíty nesly šrámy války. Z erbovních polí stoupaly sloupy dýmu, mezi sytou letní zelení a žlutí hnědé jako rány choroby. Ani moře neušlo poskvrně. Když uviděli nespočet tmavých plachet, pochopili, čím stříbro zašlo a zčernalo. Ač jich však bylo tolik, vysoké hradby je hravě zastínily a zpoza nich žádný dým nestoupal. Bylo nicméně jasné, že město je obleženo a dobývání už začalo.

Byl to úžasný i strašlivý pohled zároveň, ten obležený hradec. Kermorvan hned odvrátil oči a vyrazil do údolí. Elof a Ils se na sebe podívali a rozběhli se za ním.

Toto údolí bylo širší a půda nerovná, Kermorvan však spěchal, jako by měl v patách bouřku a práh domu pár kroků před sebou. Společníci ho museli držet skoro hrubou silou a neustále mu připomínat, že jim nijak nepomůže dorazit do města bez dechu a nezbytné opatrnosti. Dobře že si to uvědomovali, protože cestou přes malou farmu narazili za rohem znenadání na devět Ekweš, rozvalených pod ovocnými stromy. Vteřinku neměli v krutých měděných tvářích nic než úžas. Než stačili pustit ukradené měchy s vínem a chopit se kopí, Kermorvan už mezi nimi řádil jako vichřice. Dvěma ranami zabil tři dřív, než se stačili postavit, další dva hned nato. Tehdy ho dohnali Elof s Ils a pustili se do ostatních. Černý meč jim s jasným zpěvem rozsekal kopí na třísky. Ils sekerou jednomu podťala nohy, Elof probodl dalšího, který na ni útočil, a zbylí dva vzali nohy na ramena. Kermorvan je ale dohnal u obytného stavení, jednoho skopl na zem a druhého přesekl ve vyražených dveřích. První se zvedl s vrhacím nožem v ruce, ale vzápětí padl s Ilsinou sekerou mezi lopatkami. Kermorvan ho dodělal mečem. „Nikdo," vysvětlil, „je nesmí varovat, jinak by nás za pár hodin ulovili. Nepochybuji, že se to tu jimi jen hemží, protože s takovým vojskem nemohli vzít dost proviantu. Musíme pokračovat opatrně. Teď mají o pár hladových krků méně a brzy jich doufám ubyde víc. Ať snědí tyhle soukmenovce, když je najdou!"

Přes všechny řeči o opatrnosti Kermorvan v polích nezpomalil, jen v blízkosti domů a statků dával větší pozor. Bylo jich však málo. „Copak v Bryhaine nejsou jiná města?" zeptal se ho Elof.

„Jen tři trochu větší, na jihu přístav Bryhannec a dvě města ve vnitrozemí. Naše přístavy na severu jsou menší, asi jako vaše velké městysy. Většina lidí raději žije ve velkém středisku, nejspíš je to zvyk z doby, kdy jsme poprvé připluli přes východní oceán a ocitli se tu sami mezi pralesy a horami daleko většími, než jsme nechali za sebou. Ještě dnes se držíme pobřeží, ať se usídlíme kdekoli."

Než vyšli z údolí, uviděli ještě tři skupinky Ekweš, ale jen z dálky. Nevzrušeně se poflakovali po okolí, dalo se tedy předpokládat, že o osudu svých kamarádů ještě nic nevědí. Když padla noc, pocestní už dorazili mezi pahorky a pohodlně se usídlili v prázdné salaši; dobře povečeřeli, byť nerozdělali oheň.

„Došly nám zásoby," poznamenala ospale Ils.

„No a?" zeptal se Kermorvan, už zachumlaný do špinavého pláště. „Zítra se probijeme do města, nebo už nás jídlo nebude zajímat. Takže je lepší se teď posilnit."

„Zítra," pomyslel si Elof, když se marně snažil usnout. „Zítra do města - a co pak? Najdu pak tu druhou věc, kterou potřebuji? Mohu ji vůbec najít včas? " Tehdy ho však překvapil spánek a nepříjemné sny. Vířily před ním tváře, na černém pozadí průsvitné jako mraky v měsíčním svitu, tváře Es, Kermorvana, Roca, a samozřejmě Kary. Za nimi se ale zjevil meč, zlovolné vzory na něm vířily jako olej na vodě a střídaly jeden druhý, že je dokázal číst jako svitek. S rostoucím vzrušením si uvědomoval, že se mu chystá vyjevit tajemství, jež musil znát. Vtom se zachvěl, otřásl, otočil a

vzory se zkroutily v nenávistné tváře, posměvačné a lstivé. Čepel se stále blížila, nafukovala se a narůstala do gigantických rozměrů, až do něj s rachotem padající hory udeřila a rozsekla ho až k srdci.

„Co to bylo?" vykřikl, když se zprudka posadil. Pak si uvědomil, že to byl jen sen, ale přesto měl pocit, že dozvuky vize se v chladném předjitřním vzduchu stále odrážejí ozvěnou.

„Jediný hrom," odpověděl tiše Kermorvan ze svého místa u dveří. „Probudil mě blesk. Něco takového se ale při letních bouřkách nestává. Zvláštní. Musíme vyrazit!"

Elof a Ils s trochou reptání vstali a hojně posnídali všechno zbylé jídlo. Kermorvan se užíral vztekem a strachem; nedotkl se ani sousta. Vyčetl jim dokonce těch pár chvil, kdy si u nedalekého pramene oplachovali obličeje, ale teď šel opatrně, rozhlížel se kolem a dbal na to, aby nebyli příliš vidět. Takhle blízko města si nemohli dovolit jít přímo přes hřebeny a ukázat se proti obloze, šli tedy po klikaté cestičce mezi pahorky, všechny smysly nastražené. Do řídkého remízku na posledním svahu dorazili až pozdě odpoledne. Elof poznal, že už nejsou daleko, protože z dálky slyšel šumění moře a ve vánku ucítil sůl. Vítr však nesl i jiné pachy a zvuky, rozhodně méně příjemné. „Tady si chvíli odpočineme a prohlédneme cestu," rozhodl Kermorvan. „Hned za lesíkem je vidět na město."

Došli ke krajní řadě stromů, bohatě podrostlé vzrostlými křovinami a vysokým kapradím. Kermorvan je opatrně rozhrnul a vyhlédl ven. Elof zaslechl, jak zalapal po dechu, skoro vzlykl, ale nepoznal, zda vzteky, žalem nebo zoufalstvím. Také došel ke křoví, také je rozhrnul a stejně jako Kermorvan zatajil dech. „Připomíná mi to moji vesnici!" řekl tiše a hlas se mu zlomil. „Možná je to bláznivé. Vešla by se do nejmenšího kouta tohohle města..."

Kermorvan rozhodně zavrtěl hlavou, byť ve tváři byl šedý. „Ne! Bláznivé ani zdaleka. Menší musí být ušetřeno vraždění, jinak ani větší nepřežije. Je to totéž, stejné zlo, ať ve velkém či v malém."

„Má pravdu," přisvědčila Ils. Sundala si batoh a vylovila z něj lesklou kroužkovou košili. „Tvoji lidé, moji, jeho - jejich smrt váží vždycky stejně, a na váze už jich je příliš. To musí skončit!"

Už nebyli ani půl ligy od hradeb, stejně vysoko jako nejvyšší věže města, jež se pod nimi prostíralo. Elof měl dojem, že se roztéká od ústředního pahrbku do rovin na všechny strany. Veliká hradba, vystavěná ve tvaru podkovy s konci v moři po obou stranách přístavu, stěží dokázala obejmout tak rozlehlou změť střech ve všech odstínech cihlové, šedozelené i slonovinové. Elofovi připadalo, že jeho vesnice, ba každá vesnice či město, jež kdy poznal, ať mezi lidmi nebo duergar, by se tu snadno ztratila a nikdo by si jí ani nevšiml. Barvu slonoviny měly rovněž vysoké zdi, propletené tu a tam mezi střechami, oddělujíce tak napohled nesmyslně různé části města. Elof však záhy pochopil, že v té nesmyslnosti vidí dějiny rozvoje města, vepsané v kruhových hradbách jako léta v pařezu. Svým způsobem byly i ty kamenné kruhy stopami času a růstu. Když se každých pár generací předměstí za hradbami rozrostlo natolik, že by ho město nedokázalo bránit, postavila se další část opevnění nebo hned celá nová kruhová hradba. Místy byla starší opevnění stržena, ale většinou zůstala na místě jako další obranná linie. Elof počítal hradby směrem k ústřednímu pahorku a podivil se, kolik jich je. Město bylo prastaré.

Nejstarší a nejvznešenější bylo srdce města, zřídlo všeho rozpuku. Střed brože, pukla štítu, to byl skalnatý ústřední pahorek, mírně svážný do města, ale prudce vypjatý nad mořem. Na něm jako hřeben na helmici stála veliká pevnost o sedmi věžích. Dolní okraje citadely byly šedé, neboť je vytesali přímo ze skály, ale věže nad nimi zářily barvou slonoviny, stejně jako střechy a hradby mezi nimi. Stály na skále jako diadém, nejvyšší se tyčila přímo nad útesem, spadajícím do přístavu. Střechy věží v slunci plály ještě jasněji než moře, neboť byly plátované mosazí a na špicích pozlacené.

Tolik by Elof viděl, kdyby město Kerbryhaine uviděl poprvé v mírových dobách. V přístavu by zřejmě křižovaly veliké lodě, bílé plachty napjaty, nebo by z nějakého komína citadely stoupal tenký proužek kouře, jak by kuchaři připravovali večerní hostinu. Teď toho ale bylo k vidění daleko víc. Slunce se i dnes lesklo na střechách věží a na špicích v mořském vánku hrdě vlály mnohobarevné prapory. Proti nim ale vlály vlajky větší a výmluvnější, černé čmoudy z hostiny nechystané pro lidi, oblaka dýmu z vypálených krajů kolem hradeb.

Od lesíka bylo ničení jasně vidět, roztroušené tábory, palebná stanoviště, zákopy a narychlo postavená opevnění a mezi nimi zástupy černooděných válečníků jako oddíly mravenců. Z někdejších stavení za hradbami zbyly jen černé trosky, z polí a pastvin a parků podupané pláně, pokryté kořistí, zbraněmi a sutí. Co kdysi musely být příjemné remízky, byly teď kmeny nastavěné u bran a obléhací stroje na kolech.

I přístav byl zplundrovaný, znečištěné vody zaplněné zbytky lodí stejně jako břeh. Za opevněnou přístavní hrází byly všechny plachty jen černé. Ponuré trupy ekwešských lodí se houpaly na kotvách, bledé tváře vymalované po jejich bocích hrozily městu vyceněnými zuby. Z palub, stejně jako z polí pod hradbami, zasypávaly katapulty šance strašnými salvami šípů, harpun, železa i kamení.

Vlajky zkázy však nestoupaly jen z luk a z moře, neboť ohně se šířily dál. Ničení vstoupilo do města. V nejzazší hradbě, jež ještě předchozího dne stála v cestě ohnivé zkáze, teď zela na severu strašlivá rána, zubatý průlom do kamene, očazený obrovským žárem. Mezerou jako mor proudily do města černé a bílé praporce Ekweš. Za průlomem padaly střechy a kolem nich se vzmáhaly vítězné ohně. V roztroušených ulicích bojovaly skupinky lidí, na domech i na šancích po obou stranách mezery. Obránci se ještě snažili odrazit útok, aby nezůstali mezi dvěma ohni. Černé vlajky ale postupovaly stále dál a další proudily zvenčí. Květ postihla sněť a teď se postupně prokousávala ke stonku. Pochmurné praporce už stoupaly nad vysokou kruhovou hláskou a za cimbuřím, vybělený od soli, přibývalo bojovníků. První hradba byla prolomena, první kruh dobyt přesilou. Ekweš přemohli vnější obranu početní silou a ocitli se ve městě.

„Jak?" zašeptal v hrůze Kermorvan. „Ta hradba měla ještě několik dní stát, i při takovém útoku. Přesto už se dostali na Vaydovu věž! Dovolili si... Co je to za čáry?"

Elof se zadíval na trhlinu v hradbě a uhlíky v paměti náhle vzplály plamenem. Ocitl se na jiném kopci, nad jiným městem, a v uších mu doznívala ozvěna jiného hromu.

„Opravdu to jsou čáry!" vydechl, plný zuřivého vzteku. „Takhle dobyli i moje město. Pokud jsme dosud mohli pochybovat, teď je to jasné. Je tady! To on přivolal blesk a rozbil vaše hradby."

„Tak to jsme k ránu slyšeli?" zavrtěl nevěřícně hlavou Kermorvan. „Ale padla jen vnější hradba. Další nejsou tak silné. Proč je rovnou nezbořil? "

„Protože ho to kouzlo vyčerpá. Musí tančit až k nepříčetnosti v těžkém hábitu a masce, navíc tu užil daleko větší sílu než v Asenby, kde mu stačilo srazit bleskem člověka, ne hradbu. Dnes to už nezopakuje! Ale zítra..."

„Zítra za úsvitu," ucedil Kermorvan, „už bude mít dotancováno. Podívej se!"

Kermorvan přivřenýma očima sledoval dění na střeše dobyté věže, skoro ve stejné výšce s nimi. Elof ho napodobil. I na takovou vzdálenost v čistém vzduchu rozeznával na cimbuří postavy; některé měly kopí a černobílé brnění, většina hábity a klobouky náčelníků, mezi nimi však chodila postava v prostém černém obleku a nápadné pokrývce hlavy. Došla k cimbuří, vyhoupla se do mezizubí, vyklonila se ven a napřáhla ruku. Za doprovodu nesou-ladného břesku trubek se na čepeli jeho meče zalesklo slunce a kovář jím opsal široký oblouk, jako by kosil životy. Jeden z nemotorných obléhacích strojů se hrkavě vydal k další hradbě. První útočníci se už připravovali skočit dolů na ochoz, když z něj vyletěly háky a na podvozek věže spadl planoucí sud oleje nebo dehtu. Stroj ihned vzplál jako obrovská pochodeň, stíny se míhaly v plamenech a padaly z žebříků jako mravenci uprostřed táboráku. Tehdy obránci zabrali za lana kotviček, celá nestabilní konstrukce se zhoupla, překlopila, zhroutila sama do sebe a pohřbila utíkající Ekweš. Avšak ještě když padala, praporky z věže daly katapultům, prakům a jiným strojům signál k dalšímu útoku. 0 zdivo zaduněly balvany, roztříštily střelecké vížky a stínky rozstřílely na smrtonosnou suť. Na ochozy zabubnovala smršť šípů a zasažení obránci padali přes okraj šancí mezi nepřátele u paty hradby. V doprovodu pěších oddílů vyrazila druhá obléhací věž, ale když přijížděla k hořícím zbytkům první, útočníci zaváhali. Meč znovu prořízl vzduch jako kosa, oddíly útočníků se prohnuly, rozpadly a znovu slily, jako když dítě strčí klacík do cesty mravencům. Druhý útok se bez zaváhání prohnal spáleništěm prvního. Bojovníci šplhali na plošinu a vrhali se na kopí obránců ještě dříve, než věž dorazila k hradbě. Přemohli je prostou silou počtu a nepříčetné hrůzy. Oheň z rozpadlé věže se rozšířil do vyschlých zahrad a zahalil výjev neproniknutelným kouřem.

Elof se odvrátil, ruku na ústech. Uvnitř se mu rozvírala obrovská prázdnota, mrazivé nic, jež pohltilo myšlení i cit. Kermorvan se na něj zostra, ale tázavě podíval. Elof přikývl a v ústech ucítil slanou hořkou chuť, pachuť krve. Odplivl si do keříku pod nohama; byla to krev. Aniž by si to uvědomil, prokousl si hřbet ruky.

„Už zbývá jen přivést tě k němu," pravil rezignovaně Kermorvan. Podíval se na Elofa a ve tváři měl stejný smutek jako v hlase. „Pro tuto chvíli jsem překonal moře a led i další protivenství. Teď nezklamu. A ty?"

Elof tupě zavrtěl hlavou.

„Tedy dobrá. Počkáme tu do tmy a pak tě ekwešskými liniemi provedu do města a do věže. Ale ty jsi, paní," obrátil se k Ils, „došla dál, než jsi původně chtěla. Raději bys tu měla zůstat, aby ses mohla vrátit domů, kdyby to nedopadlo dobře."

Z očí jí šlehaly plameny. „Mám se tu krčit, když to konečně začíná být zajímavé? Myslíš si, že byste se dostali takhle daleko beze mě? Ne, příteli, jdu s vámi. Nebo máš strach, že mne v tom tvém úžasném městě neuvidí rádi?"

„Uvidí," opáčil zlověstně Kermorvan, „protože tam

budeš se mnou. Později si ale někteří budou chtít vyřizovat účty."

Ještě mnohokrát toho dne uviděli meč ukazovat přes město a v jeho stínu vládnout hrůzu a děs. Splašení muži se nechali hnát proti nepřátelům jako plevy ve větru, až po rozehřátém kameni tekla krev potoky. Někdy se meč otočil do přístavu a tehdy se černé lodě nacpaly do úzkých kanálů mezi vraky a vesla zabušila do vody, jako by chtěla probudit utopence na dně. Konečně se jedna menší loď odvážila vplout až do stínu vysoké věže a zamířit vzhůru katapult. Střela velikosti harpuny zasáhla jedno okno, po jejím lanku vytáhli z lodi provaz a po něm začali šplhat Ekweš s luky a kopími na zádech. Když pólo šplhem, pólo chůzí po útesu dorazili skoro na balkón pod oknem, nějakých dvacet metrů nad přístav, otevřelo se vedlejší okno a provaz proti skále přesekla halapartna. Útočníci spadli i s lanem na palubu nebo do vody. Vesla zuřivě zabrala zpátky, ale to už přes zábradlí galerie přepadlo cosi velkého a těžkého. Věc dopadla na příď nešťastné lodi a propadla palubou. Dírou vystříkla voda, loď se rozhoupala, stěžeň spadl, námořníci skákali z obou stran. Obránci, vyklonění přes zábradlí, vítězně zajásali, ale u katapultu na zádi byli ještě střelci. Na balkón dopadlo krupobití těžkých kamenů, podpěry praskly a kamenná galerie se zhroutila do vody na loď a na hlavy plavců kolem ní. Útočníky i obránce potkal ve vlnách stejný osud. Elof složil tvář do dlaní; jen uši zavřít nedovedl.

Lomoz zvolna s houstnoucí tmou utichal a u města vzplály menší ohníčky táborových ohňů. V tichu, jež se sneslo na obležené město, však nebyl mír. Bylo to napjaté, ostražité ticho, zoufalá tupost raněného zvířete na útěku. Nad táborem obléhatelů pak leželo ticho lovce, trpělivé jisté ticho s vůní krve. Trojice pocestných to vyčkávání cítila, když vyrazila z úkrytu na cestu. Měsíc stříbřitě svítil. Pokračovali pomalu, od keře ke keři, ze stínu stromu k živému plotu a za ním přes pole. Lány ale nerodily nic než popel a kosti těch, kdo nestačili utéct, lidí i zvířat. První útok přišel náhle, město zjevně nebylo připravené, a Kermorvan cestou skřípal zuby. Mezi lidskými lebkami bylo mnoho malých. „Za to zaplatí!" zavrčel. „A nejen Ekweš, když bude po mém."

Trvalo jim snad dvě hodiny, než došli k vnější linii obležení a za ní uviděli řetěz strážních stanovišť. „Jsou na pozoru," šeptl Kermorvan, když se skrčili do stínu pobořené zídky u ohořelého pahýlu stromu. „Vítězství nebo porážka teď visí na vlásku. Zítra ráno..." odmlčel se, ale pochopili ho. Zítra další blesk rozbije další hradbu a s ní možná zlomí i vůli města. „Když hlídají, máme to o to těžší. Musíme se nějak dostat do města kolem těch stráží v puklině - vidíte ty ohně? - a pak proklouznout ulicemi. Půjde to pomalu a těžko. Rychlejší by asi bylo prostě přelézt hradby, ale..."

Elof si váhavě odkašlal. „Možná to tak obtížné nebude, přinejmenším k hradbám. Nejsem si jistý... mám takový dárek... dostal jsem ho v lese." Zalovil v batohu a vytáhl větvičku.

Jeho společníci si ji nedůvěřivě prohlíželi. „Tak dárek, říkáš?" špitla Ils. „Ale jak nám může..."

Odpověděla jí těžká, prohřátá, opojná pryskyřičná vůně. Zaplavovala mysl a zpívala v ní píseň cvrčků za teplého večera. Elof výhonek zdvihl a jako by nad nimi mrtvý strom ožil, přivolal duše svých větví a zastínil měsíc širokou korunou. Pak Elof větvičku otočil a náhle se zdálo, že se stín šíří z jeho ruky a roztéká se po zemi jako krev zavražděného. A stínem proudila i opojná tíha, plná šumění klidného lesa, lákala k odpočinku, zapomnění a spočinutí.

Pocestní šli tmou a měli pocit, že jim pod nohama šustí spadané listí a rachot zbraní i zbrojí, ba hukot moře se ztišily na tiché lesní šumy; že pachy jídel, krve, smrti se ztratily mezi vůněmi stromů. Ne ostrými silicemi jehličnanů z Tapiauova hvozdu, ale kvetoucích ovocných stromů, jež musily donedávna kvést i tady. Snad i ony se chtěly pomstít svým vrahům, neboť pocestní prošli mezi hlídkami a strážemi neviděni, jako duchové proklouzli mezi zákopy, zemljankami a stany z tmavé kůže. Kermorvan věděl o každém nepříteli, každé překážce v cestě, byť neviděl daleko před sebe. Když byl na vážkách, zeptal se Ils, pro niž nebyla tma o nic hustší, než v jaké prožila celý život. Kdykoli se ale Elof otočil nebo hnul rukou, cítil, jak mu na ni dopadají uschlé jehlice.

Tak prošli nepřátelské linie a časem dorazili k široké proláklině v hradbách. Mezera měla tvar obrovského hrotu, jenž nesmírnou silou rozbil kámen, rozdrtil ho v prach a spálil na popel. Černoodění strážní v proluce sehnuli hlavy, zřejmě u vzpomínky na chladné lesy své drsné domoviny, jejich oheň ve stínu větvičky zablikal a pohasl. Těch pár vteřin nad nimi visela smrt, aniž by o tom věděli, aniž by věnovali byť stín pozornosti tlumenému vrčení, jež pocházelo napůl z trýzně, napůl ze vzteku, než se Kermorvan ovládl. Mezi sutí jen něco zašustilo, snadno to mohly být krysy na cestě k mrtvolám, a pak zmizely i ty.

Potmě se zdálo, že hradba stoupá až do nebe. Elofovi se motala hlava a stěží dokázal uvěřit, že ta zeď zvící útesu je lidským dílem. Lezl přes kamenné kvádry velké jako ty ve věži Mistra kováře, jež musely být spíš prací těch tvorů, lidských i zvířecích, jež viděl zpodobené na sloupech domů pod sebou. V časech své pýchy to byly krásné domy, leč nelítostné paprsky postupujícího měsíce odhalily vykotlané trosky bez korun, zubaté, černé, z vymlácených oken stoupal dým či tma jako z očí lebek na polích. U budov ležela na cestě nepohřbená těla těch, jež nezasypaly sutiny. O takových vypovídala jen nepřirozeně vystrčená ruka či potůček krve zpod cihel, zaschlý a rozšlapaný mnoha kroky. Na kováře bylo toho Úžasu a hrůzy moc, noční můra z mládí se tu nafoukla do neuvěřitelných rozměrů. Těsněji se zabalil do tmy, již nesl, aby neviděl víc, než musel. Kermorvan kráčel dál, rty stisknuté, bez jediného ohlédnutí. Jen na Ils navenek město ani jatka neudělaly žádný dojem, snad krom údivu nad bláznivým vražděním mezi lidmi.

Když dorazili na vrchol hromady suti, zarazila se a zachvěla. „Připadám si tu moc vysoko. A na ráně. To tvoje stínidlo už dochází?"

Elof se rozhlédl a přikývl. „Mezi vším tím kamením ztratilo spoustu jehličí."

„Tak si ho schovej!" pravil Kermorvan. „Ulož ho do bezpečí, protože se nám jeho moc ještě může hodit. Tady za hradbami bychom měli být v bezpečí, pokud půjdeme potichu."

Jako strážní duchové procházeli nad spletí uliček, osvětlených ekwešskými hlídkovými ohni. Cimbuří bylo na mnoha místech pobořené střelami z katapultů a dlažba na ochozu popraskala. Tu a tam se zhroutil celý hřeben hradby a přes takové mezery museli přeskakovat. Mnoho padlých obránců ještě leželo na šancích, začasté tak hustě, že mezi mrtvolami stěží nacházeli místo, kam stoupnout. Bílé tváře mrtvých pocestné provázely pohledy vytřeštěných očí. Elof měl dojem, že se ho ptají, proč dorazil tak pozdě, Kermorvan měl zřejmě stejný pocit. Připadalo jim, že uběhlo století, byť trvalo sotva hodinu, než dorazili na jižní stranu vnější hradby a zjistili, že dál nemohou.

Podobně jako na jiných místech, kdy se vnější hradba blížila vnitřní, tu mezi oběma zdmi stál mostek, na obou stranách střežený střeleckou věží. Cestu po cimbuří vnější hradby jim zahradila vysoká železná vrata. Elof si je dobře prohlédl, aby našel slabá místa, ale bylo mu jasné, že se přes ně nedostane dost tiše, aniž by ztropil poplach.

„Tady potichu!" šeptl Kermorvan. „Nevíme, kdo drží tuhle část hradeb a tedy nemůžeme prostě zaklepat.

Nechci, aby mě zastřelili vlastní lidé, než se stačím představit. Napřed je musíme vidět. Spoléhám se na tvé oči, Ils!"

Podívala se do černých stínů za vížkou. „Na ochozu z naší strany nikdo není, ani na mostě, ani za okny. Pokud tam jsou hlídky, střeží vnější stranu. Ale jak se tam chceš dostat?"

„Přelezeme po mostě, to dá rozum," pravil Kermorvan, udělal krok a vytáhl z batohu lano, k nemírnému překvapení společníků. „A z mostu na protější šance. Zvnějšku je věž hladká, aby se na ní nedalo zahákovat, ale z druhé strany má okapy. Půjdu první a budu vás držet, jestli lano stačí." Obratně si uvázal smyčku kolem pasu a hbitě vyskočil na stínek cimbuří, shrben, aby se nerýsoval proti obloze. Když došplhal k okapu, narovnal se a jako pavouk se přitiskl ke stěně. „Ten provaz... nestačí! Pojďte, jak umíte. Napřed Ils, potom ty, Elofe!"

Ils hlasitě polkla, ale s Elofovou pomocí se vydrápala na římsu. Vytáhl se za ní, ale když doručkoval na roh věžové brány, Ils tu křečovitě visela, bledá jako stěna. „Odvahu!" pošeptal jí do ucha. „Vaše skalní stěny jsou vyšší, jeskyně hlubší!" Ale ne tak otevřené, domyslel si, a nemají tak málo chytů. Při tom pomyšlení se i jemu opotily dlaně.

„ U Kerysu!" sykl Kermorvan. „Pojďte, hlupáci!" Elof polkl, pustil se lana a chytil Ils kolem pasu. S takovou oporou se zvolna vydala po římse, trochu nejistě, ale čím dál rychleji. Elof si všiml, že má pevně sevřená víčka. Opatrně ručkoval za ní a s mečem nešikovně zapleteným mezi nohama přemýšlel, zda by ji opravdu udržel; byla malé postavy, ale statná. Konečně tu byl Kermorvan, seděl obkročmo na chrliči a podával jí ruku, aby jí pomohl nahoru na cimbuří. Když ji Elof postrkoval, zakolísal a na strašlivý okamžik shlédl do změti potemnělých střech. Pak i jeho zachytila Kermorvanova ruka a Elof se mezizubím vyhoupl na špinavou dlažbu.

Chvíli tam ve stínu věže leželi a odpočívali na jedné udýchané hromadě a lapali po dechu, blaženi po přestálém napětí. Za chvíli je Kermorvan naléhavým šeptem vzpamatoval a vykročil k druhému konci mostku. Jakmile se však postavil i Elof, šermíř mu sykl do ucha: „Pst! Co to tam je?"

Upřeli oči do tmy. Ve stínu protější věže se něco zalesklo, pohnulo, zavlnilo, zjasnělo. Objevila se vysoká postava v černém plášti přes lesklé brnění. Pracně si stahovala přilbu jako unavený strážný na cestě ze služby. Vzhlédla, škubla sebou a vytasila mohutný meč. Kermorvan zůstal klidně stát. Ozbrojenec zaváhal.

„Kdo tam?" zeptal se. Mluvil jako Kermorvan, ale měl hrubší přízvuk. „Mluv, nebo ti..."

„To ses zbláznil z měsíce, že mě nepoznáváš, Bryhone?" odpověděl mu Kermorvan otázkou.

Příchozí se zarazil, bez sebe úžasem. Měsíc mu teď jasně ozářil tvář a Elof málem ztratil dech. Byl vysoký, dokonce vyšší než Kermorvan, mohutnější a rozhodně starší. Vlasy měl černé jako smola, vlnité a dlouhé až na ramena, byť na temeni už mu jich mnoho nezbývalo. Plnovous připomínal barvou, leskem i vlnami vlasy, oči měl pod těžkými víčky klidné, dlouhý nos, rovný, ale trochu velký. Svým způsobem to byla pohledná tvář, ale Elofovi na okamžik připadala hrozivá. Žádnou přesnou podobu nenašel, ale vcelku působil muž jménem Bryhon tak podobně, že si ho na chvíli spletl s Mistrem kovářem.

Bryhon toporně vykročil. „Ty!" vyštěkl a zvedl meč. Za vnitřní branou zarachotily zbraně, zaduněly kroky těžkých bot a ven se vyhrnuli čtyři zbrojnoši. Nejistým pohledem přeskakovali z Bryhona na nově příchozí. Tři drželi v rukou napjaté krátké luky, čtvrtý těžkou kuši, a na pláštích měli stejnou přezku jako Bryhon. Černovlasý muž ukázal hlavou na pocestné. „Podívejte se na to, mládenci, a povězte mi, jestli věříte vlastním očím! Lord Kermorvan nám tu v noci leze po hradbách!"

„Kermorvan?" zachraptěl jeden strážný a vyvalil oči. Šermíř zlehka pokynul hlavou, jako by přijal oficiální pozdrav.

„Proč byste řekli, že něco takového dělá?" nadhodil Bryhon řečnickou otázku. „A zrovna v těchto časech? Možná má nějaké připomínky ke svému vyhnanství..."

„K ničemu takovému jsem odsouzen nebyl, Bryhone," opáčil vyrovnaně Kermorvan. „V nepřítomnosti to nelze."

„Proto jsi taky utekl tak najednou," usmál se Bryhon. „Jak víš, že se zatím nezměnily zákony?"

„Protože lidé ještě tolik nezhloupli."

Bryhon pokrčil rameny. „Nebudu se tu s tebou handrkovat. De facto jsi byl ve vyhnanství a naposledy jsme o tobě slyšeli, když ses spolčil s bandou pirátů jako jsou ti, co nás teď obléhají." Znechuceně zavrtěl hlavou. „A to se ještě dnes radní divili, že útočníci tak dobře znají naši obranu. Obávám se, že se jim dostalo odpovědi."

Kermorvan přivřel oči, stiskl rty, i nozdry stáhl, bez sebe vztekem, ale místo aby sáhl po meči, chladně konstatoval:

„Jednou bys toho mohl litovat, Bryhone. Ale cestou jsem zapomněl na všechny křivdy a nepřátelství, abych vám přivedl pomoc..."

„Takže armádu? A cestou jsi ji někde ztratil? Vidím jen dva otroky stejně orvané jako jsi sám..."

„Nejsem žádný otrok!" ucedil Elof, stěží schopen napodobit šermířovu sebevládu. „Jmenuji se Elof a jsem kovářský tovaryš ze Severu. Tohle je paní Ils z rodu duergar. Nesloužíme nikomu, jen přátelům!"

„To má tedy urozený pán veliké štěstí," řekl Bryhon, aniž by Elofovi věnoval jediný pohled, „že má mezi přáteli potulného tovaryše a skalní chamraď." Zavrtěl hlavou a spokojeně se usmál; hlas mu zesládl dobrou náladou. „Ne, pane. I kdybys mluvil jen pravdu, stejně tě teď nemůžeme pustit do města, rozsévat nepokoje mezi málo-

věrnými a podkopávat autoritu radních. V zájmu lidu nemůžeme snést..."

„Když se tak oháníš lidmi, Bryhone," skočil mu do řeči Kermorvan, navenek ještě klidný, ale uvnitř napjatý, jako by stěží věřil vlastním uším, „proč se jich nezeptáš?"

Černovlasý muž znovu zavrtěl hlavou a o zlomyslné radosti v jeho hlase už nebylo pochyb. „Škoda přeškoda, že to nejde provést! Ale pro začátek bys je dokázal alespoň zmást. Už jen zvěst o tvém návratu by město zbytečně rozdělila. Bude lepší, když se o tobě vůbec nedoslechnou a pak se tvoje smrt hodí na Ekweš..."

Kermorvan vytasil meč a hned po něm Elof; Ils si zvážila v ruce sekeru, připravenou k vrhu. To už na ně ale z bezpečné vzdálenosti mířily luky. Elof věděl, že ač Kermorvan běhá hodně rychle, střele z kuše neuteče. Jak se připravoval k poslednímu skoku, zaplavila ho hořkost. Dojít takhle daleko, tak těžko, a pak padnout v nějaké dětinské roztržce...

„Stát!"

Cimburím zaduněl hlas ne tak cvičený, jako Bryhonův, ale stejně autoritativní. „Nechtě toho! Pusťte luky! První, kdo vystřelí, poslouží lidožroutům za večeři! Co se to tady u všech Heliných propastí děje?"

Bryhon se na ramenatou postavu v helmě a krunýři otočil a nelibě sledoval, jak se z brány hrnou další vojáci. „Kdo jsi, že se stavíš proti mým rozkazům? Copak nevíš, kdo jsem?"

„Ale jo, radní, vím to," odvětil pevně příchozí. „Pouhý občan jako každý jiný, jak aspoň pořád vykládáš. Navíc ani nezastupuješ tuhle čtvrť. Co se mě týče, já jsem tu seržantem stráže. Mohl bys mi vysvětlit, co tu se svými chlapci touhle dobou děláš? Neužil sis přes den dost boje, že musíš být i v noci na cimburí?"

„Dobře, že jsem tu byl, když tvé stráže spaly!" opáčil jedovatě Bryhon. „Chytil jsem tyhle zrádce, jak se sem..."

„To jsem viděl, pane. Jakožto strážný jsem byl samozřejmě vzhůru. Připadalo mi to trochu ukvapené, jestli dovolíš, pane..."

„Podívej se, seržante, jsme v obležení, nemůžeme plýtvat časem na soudy! Tyhle bestie jsou naši nepřátelé..."

Seržant zavrtěl hlavou. „Tady s tebou nemůžu souhlasit, pane. Podívej, za toho dlouhána a tu plnoštíhlou slečnu se zaručit nemůžu, ale ten třetí není žádný kamarád Ekweš, protože je to můj kamarád, co, Alve? " Tehdy se otočil na Elofa a stáhl si helmu ze zrzavé hlavy. „Nebo jak si to vlastně teďka říkáš? Olaf ?"

Elof nejistě vykročil, překvapením a radostí bez sebe. „Rocu! Rocu, ty zkovářkysynu!"

Bývalý pomocník mu zasalutoval a otočil se na Bryhona. „Tak jako tak, pane, tahle čtvrť spadá do kompetence jiných radních. Pro jednoho jsem poslal a ten tu bude každou chvíli. Můžeš si to vyřídit přímo s ním - ne? V tom případě budu rád, když se svými nohsledy odejdeš z cimburí, než nás zaslechnou Ekweš a jen tak pro legraci nám sem hodí salvu kamení."

Bryhon si ho rozmrzele změřil. „Tohle si budu pamatovat," pohrozil tiše, pokynul svým mužům a špalírem strážných vešel do brány. Dusot bot na schodech brzy zmizel v hlubinách věže.

„Trhni si slezinou," zavrčel Roc a jediným pokynem zarazil Elofovy otázky. „Raději chvíli počkej, než přijde radní. Já to

vyřídím."

Po napínavém zlézání hradeb a střetu s Bryhonem bylo teď čekání nesnesitelné. Pocestní nervózně postávali pod bedlivým dohledem stráží, byť ty se směsí strachu a úcty v očích sledovaly hlavně Kermorvana. Bylo zřejmě, že jde o jeho krajany; mnozí mu byli ve tváři podobní, byť neměli tak souměrné rysy, i ti s vlasy zrzavými, černými, nebo té zlaté barvy, jež Elofovi nepříjemně připomněla Louhi.

Čekali snad půl hodiny, než uslyšeli dusot dalších kroků, mezi nimi i jedny výrazně těžší. Z brány vyběhli další strážní a za nimi mohutný muž v drahém, ale zmuchlaném hábitu. Ospale mžoural na pocestné. „Tak Rocu, co to je za zjevení, že nemůžou počkat na ráno?" Podíval se pozorněji a brada mu klesla tak nízko, až se zrzavý plnovous ztratil v šarlatu pláště. „U Keryské brány! To je Kermorvan!" Pak se otočil, prohlédl si Elofa a dal se do smíchu. „U Amicacovy černé prdele, vláčí s sebou kováře z Náspu! A my jsme si mysleli, že tě odnesla strašidla!"

Roc se uculil. „Podívej se na něj, pane, ten by je zahnal na útěk!"

„Tak to buď rád, že je na naší straně. Vezmi je nahoru! Vezmi je nahoru!"

Kermorvan cestou do patra shlédl na Elofa a křivě se usmál. „Vypadá to, že jsi v mé zemi stejně známý jako já! A nejspíš oblíbenější..."

Elof se zasmál. „Rozhodně máme štěstí, že jsem tu narazil na své jediné dva zdejší přátele!"

„Štěstí? " ohradil se Roc. „Pořád jseš přesvědčený, že mám v hlavě piliny. Pořádková stráž má už dva roky tvůj popis, kdybys náhodou přišel. Je tam i odměna, ale jenom za živou kořist. Nijak velká, ale vzpomněli si. Štěstí bylo jen, že jsem nebyl daleko!"

Elof hvízdl. „Jinak by nám Bryhon pokazil nástup."

„Však oni by ho zarazili. Myslím. Tak jako tak jseš tady a Kathel je užitečný přítel."

Kathel na Elofa vycenil zuby. „Radní potřebuje peníze, mládenče! Někdo je zdědí, jako Bryhon, ale já je vydělal na té poslední cestě; nezapomenu na nikoho, kdo mi tehdy pomohl, na něj ani na tebe." Podíval se na Ils, zhroucenou v křesle, a na Kermorvana. Byl to nesouhlasný pohled, ale ne nepřátelský. „Ale tuhleta... dáma. A jsi tu ty. Proč ses vrátil? Vyřvávat, že jsi měl pravdu? Svrhnout uprostřed toho dopuštění radu? Co tě sem přivedlo?"

„Město mě potřebuje," odvětil slavnostně Kermorvan. „A Elof. Raději ať to vysvětlí on."

Vyprávění netrvalo tak dlouho, jak se Elof obával, protože Kathel už znal začátek od Roca. „Věděl jsi, že Roc je teď můj zbrojíř? Má vlastní kovárničku, ale šatí do plechu mé lidi. Když nemá zrovna moc práce se spravováním konvic a kotlíků!" Hurónsky se rozchechtal, ale brzy zvážněl. „Tak vy mi tu říkáte, že ten váš parchant Mylio je týž člověk, co z věže honí ty divochy do útoku?"

„Nejsou to divoši," opravil ho pochmurně Kermorvan. „Mají v jistém smyslu mocnou říši, ale ta je jim už malá. Přišli by sem stejně, napřed dobývat, potom kolonizovat. Mylio je jen popohnal a dovedl je sem, než se stačili připravit."

„Jak myslíš. A všechno tím mečem, co? Mává s ním na Vaydově věži, ten spratek z mořské baby!"

„Také bych si zvolil jinou základnu," přitakal Kermorvan a podíval se po svých přátelích. „Zamlada jsem o té věži slyšel nejrůznější zkazky, některé velice strašidelné. Kdysi to byl hotový palác a dodnes je velice bohatě zařízená. Když jsem byl malý, spravoval ji cech námořníků a na střeše zapaloval oheň jako maják. Po mnoho pokolení tam ale nikdo nežil a těžko by se tam někdo odvážil přenocovat."

„Za tmy jsme odtamtud viděli světla," řekl Kathel. „Zdá se, že jemu to nevadí."

Kermorvan se pousmál. „Ekweš možná rádi ukazují kuráž, nebo se Mylio cítí mezi strašidly jako doma. Ale jestli tam chodí Vayde, spánku jim nedopřeje! Ať si dají pozor!"

Kathel si přitáhl hábit k tělu. „O tom se nevtipkuje. Kdyby se tak Vayde vrátil, živý nebo... nebo jinak. Srovnal by ty darebáky meč nemeč. Ale vy máte za to, že ho dokážete přemoci?"

Když naslouchal odpovědi, díval se Kathel poočku na Ils, uloženou v křesle.

„Tak duergarské učení... A ty takovému šarlatánství věříš?"

Ils otevřela jedno oko a probodla kupce pohledem. „Tohle je snad blázinec! My jim přijdeme na pomoc a oni nám nadávají do chamradi, zacházejí s námi jako s nepřáteli nebo ještě hůř..."

Kathel zavrtěl hlavou. „Máme těžké časy... paní. A složité pro člověka, který se snaží dělat, co je nejlepší pro jeho město. Ještě před hodinou jsem ani nevěřil, že tvůj národ vůbec existuje! A když jsem viděl mladého Keryna Kermorvana naposled, bránil s hejsky schody do rady před Bryhonovou frakcí, rozbíjel každou hlavu, která mu přišla do rány, a na ostatní svolával hromy blesky. Tohle nenechá jizvy jen na lebkách. Uznávám sice, že byl tehdy mladší a že došlo skoro na všechna jeho slova. Otázkou je, co mám u všech plamenů Heliných teď dělat?" Vstal a došel k zabedněnému oknu. „Podle zákona bych vás měl zadržet, předvést k výslechu pořádkovým strážím a přetlumočit radě to, co jste mi řekli. Což by zabralo v současném stavu věcí přinejmenším den, možná..."

„To si myslíš, že máme sakra ještě den času?" zeptala se Ils.

Kathel se na ni podíval. „Ne. To si opravdu nemyslím. Mám zlé tušení. Když padne ještě jedna hradba, vznikne panika. Kdo se postaví vichřici?"

„My!" odpověděla Ils, tvář hrdou a pevnou jako kameny citadely. „My tři!"

„My čtyři!" zahromoval Roc. „S dovolením, pane radní, tahle tlupa potřebuje dohled. Navíc bych rád něco pověděl bývalému pánovi. My čtyři!" Kermorvan se chladně usmál, ale přikývl.

Kathel se zdlouha zadíval na Ils, na Roca, na kováře i na šermíře, a celou dobu se tahal za bradu. Měřily si je oči kupce, ale za nimi hořel oheň větroplacha. „Při Zapadajícím slunci, věřím vám. Komu jinému už bych

měl věřit! Zdá se, že jste přišli ze starých časů a z hrdinských písní. Hrdinové, siláci a čarodějové, jaké jsem nikdy nedoufal poznat. Vůbec jsem nevěřil, že by takoví ještě mohli být! Jsem starý a tlustý a na životě lpím, ale kdybych mohl, půjdu s vámi, třeba jako nosič, i kdyby to mělo být do Amicacova chřtánu!" Povzdychl si. „Ale musím zůstat tady, lidé na mne spoléhají. A válka nesnese odkladu. Odvážím se aspoň tolik, že vás pustím a předtím vám dám jídlo,

odpočinek, zbraně, cokoli potřebujete." Zhluboka se nadechl, jako by překonal obtížné dilema. „Dobře toho užijte!"

Kermorvan rychle vstal. „Děkuji ti, pane radní! Jídlo si vezmeme, ale odpočívat není kdy. Už teď se blíží půlnoc a my musíme brzy vyrazit. Ani výstroj nepotřebujeme; Ils má kroužkovou zbroj, Elof nechce nic než svou rukavici a já své brnění nosil celou dobu s sebou přes moře i přes hory jen pro tuto chvíli." Roztrhl orvaný sak a na stůl se vysypala hromada v maštěné kůži. Vybalil z ní matný krunýř a helmu, z ní pak ještě jeden, stejně pečlivě ošetřený balíček. „Tak se najíme."

Jedli ve spěchu a mlčky. Elof s Rocem se snažili navzájem dobírat, jak se slušelo na staré přátele, ale očekávání věcí příštích nepřipouštělo veselí. Ils se v lidském městě necítila dobře, nejistě bloudila pohledem po stěnách, podezíravě čichala k jídlu a brala si jen to, co už ochutnali jiní, byť to byla běžná potrava. Kermorvan v brnění také mlčel, ale jinak, než vždy mlčí val. Jednou rukou hladil balíček v kůži a když je Kathel zavolal, vyskočil od nedojedeného talíře.

Cekalo na ně čisté oblečení tmavých barev a černé pláště. Ils si lesklou zbroj natřela tmavým voskem, ale Elof nechal rukavici, jak byla, jen ji skryl do záhybu přehozu. Roc měl za pasem dlouhou dýku a na zápěstí navlečené očko těžkého palcátu. „Pro udělaného chlapa jako já je to lepší než meč. Při Mocnostech, z nás jde hrůza! Když nás uvidí nějaký Ekweš, umře strachy!"

„Nebo smíchy, příteli, když tě uvidí jako prvního," doplnil Kathel cestou ze strážnice. „Dobře, že tu touhle dobou nebude moc lidí, nebo by z vás ztratili odvahu."

Lidé tu ale byli, stáli na cimbuří vnitřní hradby a dole v ulicích lucernami a pochodněmi rozháněli tmu. Šeptali jako vítr v rákosí, šeptali jediné slovo, jež letělo od úst k ústům, jediné jméno. Kermorvan.

„Zprávy letí rychle!" zavrčel Roc polohlasem. „Ale vlastně o něco takového se modlí půlka města od chvíle, co se na obzoru ukázaly černé plachty."

„Ta druhá polovina mi to jistě kladla za vinu, stejně jako Bryhon." Kermorvan se znepokojeně rozhlédl. Šepot sílil a hrozil přerůst v křik.

„Je to Kermorvan? Je to on? Je?"

„Zachraň nás, pane!" zavolala jedna stařena. „Vyžeňte radní!"

„Ne, nechte je v radě. A zazděte je, ať zajdou!" přidal se hrubý hlas.

„Ať zajdou!"

„Je to jejich vina!"

„Zachraň nás, pane! Pobij divochy!"

Kathel, bílý vzteky, se snažil dav přeřvat, leč marně. Na cimbuří přibývalo lidí, ubohých stvoření v ožehlých šatech a špinavých obvazech. Nebyli chudí nebo podvyživení, o to však zoufalejší. Kermorvan zaklel, rychle rozvázal svůj balíček a cosi si uvázal mezi ramenní pláty brnění. Kathel hvízdl mezi zuby.

„Zvedněte lucernu!" poručil Kermorvan strážím a když se tak stalo, vstoupil do kruhu světla. Hřejivá záře mu pozlatila bronzové vlasy, bledou hrdou tvář, propadlé líce, a v očích zažehla ledový plamen. Dav stál chvíli bez dechu a pak se vzrušeně rozhučel. Kermorvan zdvihl ruce a účinek byl větší, než kdyby křičel, protože se mu světlo lucerny zalesklo na plátu, jejž právě přidal k brnění. Byl matně černý, tmavší než zbytek zbroje, ale nesl zvláštní vzor vykládaný ve zlatě. Obraz zpodoboval rozzářené slunce, na jehož pozadí stoupá k nebi havran s otevřeným zobákem a lidskýma očima. Okamžitě zavládlo tak dokonalé ticho, že Elof slyšel i kroužky v Kermorvanově košili; potom dav vydechl. Kermorvan se bez úsměvu rozhlédl a promluvil obvyklým tichým hlasem, jenž se rozléhal jako trubky v dálce. „Nechte si chválu! Buďte zticha, nebo upozorníte nepřítele! Ale jak vidíte, opravdu jsem lord Keryn Kermorvan z Morvanu. Vrátil jsem se, jak jsem slíbil, a pro obranu Bryhaine udělám, co bude v mých silách. Pro vás všechny! Nikdy jsme nepotřebovali být jednotnější než teď! Tak přestaňte s tím voláním po krvi; radní mi nikdy neusilovali o život, ať si jiní přáli cokoli. Teď je následujte, držte se tady Kathela! A každého, koho Kathel pověří! I mezi radními je ještě něco cti, i když člověk musí dlouho hledat!" Ozval se smích a nálada se hned zlepšila. Přetáhl si přes erb plášť. „Teď běžte, žehnám vám! Odejděte v pokoji!"

Dav se rozběhl stejně rychle, jak se shromáždil. Kermorvan se otočil na Kathela. „Chudáci. Moc pokoje jim nezbývá! Jsi spokojený?"

Kathel vážně přikývl. „Vypadá to, že zlato není tak vzácné, jak jsem si myslel. Ano, jsem spokojený."

„Tak si vezmi na starost výpad a útok! Dej mi roh, jaký užívají stráže, a až ho uslyšíš z věže... Možná by měl i z pevnosti vyletět Havran."

Kathel se nadechl k odpovědi, ale polkl ji. „Dobrá!" vypravil ze sebe nakonec. „Nechcete po mně žádné drobnosti, vy hrdinové! Zkusím to. Ale co pak?"

Kermorvan pokrčil rameny. „O tom už nebudeme rozhodovat jen my dva. Pojďte, plýtváme časem!"

Otevřeli jim bránu vnější věže a za nimi ji hned zas tiše zamkli. Byli tam, kde chtěli, na posledním úseku vnější hradby, na přímé cestě do přístavu a k Vaydově věži. Roc se na Elofa pochybovačně podíval. „Nechce se mi to líbit! Stačí mi náš milý mistr, ale v té věži může být něco... no, běhá mi mráz po zádech, jen na to pomyslím!"

„Ale já měla za to, že Vayde je váš hrdina!" namítla Ils. „Nebyl by snad na naší straně?"

„Hrdina snad," zabručel Roc. „Ale říká se, že si tu věž postavil za tehdejšími hradbami, protože vyhledával dost divnou společnost..."

Věž se před nimi tyčila, nesmírná v obvodu i výšce, slepá, černá, temnější než tma a stejně nepopsatelná. V té ponuré siluetě nebylo cítit prázdný prostor. Její hmota se spíše rozlévala do okolí, mísila se s tmou a plnila ji hrozbou. Přitahovala oči, tahle věž; odvrátit od ní na chvíli pohled znamenalo podlehnout strachu, co se tam mohlo zatím objevit, jaký strážný přízrak. Kdo se na ni však díval příliš dlouho, zalidnil si ji duchy z jisker unavených očí a riskoval, že si na pobořeném ochozu zlomí vaz. Byla to těžká cesta, nejtěžší pro Ils, jež se na krátkých nožkách musela drápat přes proluky, které Kermorvan snadno přeskočil. Roc měl stejný problém, navíc ho tížilo plátové brnění. Když ale Elof

zakolísal na viklavém kameni, rukavice ho převážila a on málem spadl, právě tihle dva ho zachytili. Roc a Ils...

Přátelé.

Když byl malý, nikdy žádné kamarády neměl. Něco mu říkalo, ať je pošle zpátky, bez debaty, místo aby je s sebou tahal do vlastního šíleného podniku. I Kermorvana. Ten se dokázal postavit nepříteli z masa a kostí, ale nemohl po něm chtít, aby bojoval s nečistými nástrahami pravé kovařiny. Ať se čaroděj pobije s čarodějem a obyčejní lidé, nepoznamenáni, neposkvrnění, ať si dál žijí své normální životy, na což mají plné právo. Ne tak on. Byl vykován na Ledové kovadlině a toho znamení se již nezbaví. Co když tady uspěje? Co z něj bude pak? Kam se obrátí?

Cestou mezi sutí a mrtvolami odpověď nenalezl. Tady se odehrávaly nejzuřivější boje, obyvatelé se shromažďovali pod palácem hrdinného bojovníka. Kolik z těch mrtvol zemřelo s jeho jménem na rtech, napadlo Elofa, v očekávání jeho návratu? A koho bude volat on, až přijde jeho hodinka?

Kermorvan se s taseným mečem v ruce náhle zarazil, mávl na ně a přidřepl k dlažbě. Elof uviděl, co mají před sebou. Jak předpokládali, mezi nepoškozená cimbuří byla nasypána hromada kamení, za ní se kolem ohňů znaveně motali ekweští hlídači. S touto komplikací počítali a když dorazili i Roc a Ils, na chvíli se posadili a oddechli si. Tehdy Elof vytasil černý meč, připraven rychle umlčet jeho zpěv, ale jílec se mu v ruce jen mlčky chvěl. Ils zvedla sekeru a Roc si zhoupl palcát na poutku, až mu topůrko skočilo do ruky. Kermorvan ještě chvíli počkal, sklopil hledí do tváře, vyskočil a přehnal se přes hromadu s vlajícím černým pláštěm jako obrovský netopýr. Na druhou stranu seskočil dřív, než se hlídky probraly. Bylo tam deset Ekweš, ale než stačili vykřiknout, popadali jako podťatí, přeseknutí jedinou ranou nebo roztlučení na střechách hluboko pod hradbou. Tehdy pocestní přeběhli poslední úsek ochozu k černým klenutým dveřím do Vaydovy věže.

Nebyly zamčené, protože zámek vyrazili při útoku už Ekweš. Za nimi Elof viděl napřed jen rozlehlou halu, lampu s rozteklou svíčkou a několikerý další dveře otevřené do tmy. Jako první ho zarazil pach zatuchliny, prachu a dávných věků, bohatší o vůni mokrých těžkých látek. Uvědomil si, že velké stíny v rozích jsou ve skutečnosti smotané tapiserie, tak vybledlé a zaprášené, že v měsíčním světle vypadaly jako kámen. Od nich se táhly podobně zaprášené pavučiny, stejně jako od velikého osmiúhelníkového stolu uprostřed místnosti. Kolem však prach rozptýlily kroky mnoha nohou. Na protějším konci uviděl za pootevřenými dveřmi široké schodiště, osvětlené okénky ve vyšších patrech. Na nich zůstalo ještě dost prachu, aby byly vidět jednotlivé stopy.

„Musel to tu obsadit," zašeptal Roc. „Je to jako u něj doma. Ale kam půjdeme? Nahoru nebo dolů?"

„V patrech pod námi jsou společné místnosti, síně a přijímací komnaty, ještě níž předpokoje a pokojíky služebnictva," objasnil Kermorvan. „Tyhle schody vedou do soukromých bytů, čtyři patra po dvou a jeden vyhlídkový nahoře. Jsem si jist, že tam někdo bydlí, protože Ekweš by je jinak vyrabovali, už jen kvůli zlatým nitím v gobelínech. Nahoře tedy rozhodně bydlí někdo, kdo k nim nepatří."

„Tak ho jdeme najít!" zajásala Ils. „Povedu vás, abyste nevráželi do nábytku. Souhlas?"

Husím pochodem se vypravili přes kamennou podlahu, nesmírně opatrně, aby se neozval jediný krůček. Nejtěžší to bylo pro Roca; zakopával a jednou málem upadl na stůl. V položeru schodiště ale zase viděl nejlépe Elof a tak se ujal vedení. Schodiště se stáčelo do spirály, jako ve věži Mistra kováře, ale bylo dost široké pro tři lidi vedle sebe. Klenutý strop se ztrácel ve tmě. Na stěnách visely o něco méně zaprášené tapiserie; Elof na nich v měsíčním svitu rozeznával celé výjevy, karavany vozů, bitevní scény pod stromy a jednou na rozlehlé pláni. V tak zlověstném domě ještě nebyl a uvědomoval si, že ani jeho přátelé se tu necítí dobře. Tělem mu proběhl mráz, od prsou až po slabiny, a nohy mu ztěžkly a zeslábly. Co byl ten zdejší Vayde zač? Představil si, jak se tmou shora neodvratně blíží těžké kroky, po schodech, na nichž mohou pokračovat jen přes ně nebo skrz ně... Tohle ho nijak nevyděsilo. Ucítil jinou hrůzu, spíš bolest, smutek, strašlivou ztrátu a pod ní všestravující hněv, jenž se tu odrážel jako výraz pradávného odporu. Vyděsilo ho to, protože se to tolik podobalo jeho vlastním pocitům. Když tu zklame a nechá se zlomit nebo zabít, stane se i on částí toho pocitu? Také se tu bude jeho zoufalství odrážet ještě dlouhá léta?

Zastavil. Došli na odpočívadlo, z něhož mezi dvě řady dveří vybíhala široká chodba. Dveře byly prosté i zdobné, na každé straně se ale vyjímaly jedny velké, dvoukřídlé,

s barevným okénkem nad horní zárubní. Prach tu ale ležel neporušen. Podívali se na sebe a Elof pokynul vzhůru. Kermorvan přikývl, vyrazili tedy dál po schodech. Další patro bylo stejné, stejná chodba, stejná vrstva prachu, a třetí patro zas, až Elof zapochyboval, zda se rozhodli moudře, zda teď mistr kovář nespí nerušen někde venku ve stanu. Váhavě se otočil, zpola rozhodnut vrátit se, dokud je čas. Právě tehdy však pocítil ve věži čísi nezanedbatelnou přítomnost. Tma zaduněla jako zvon, jako hlas, mohutný nepřátelský tón. Rozhlédl se po společnících, ale ti mu vraceli nechápavé pohledy. Nic neslyšeli. Co může dělat, než pokrčit rameny a jít dál?

V dalším poschodí, posledním pod střechou, odbočily stopy ze schodů do chodby a tam se rozdělily mezi oboje vysoké dveře. Elof si protáhl prsty v rukavici. Kermorvan zlověstně přikývl a zvedl meč. „Rocu! Ils!" zašeptal nehlasně. „Někdo by měl pohlídat schody, než se ujistíme..." Nelíbilo se jim to, ale přikývli. Kermorvan tázavě povytáhl obočí a ukázal mečem napřed na levé, pak na pravé dveře. Elof pokrčil rameny a ukázal na levé. Opatrně a tiše došel po špičkách k vybraným dveřím. Nebyly zavřené na závoru. Přiložil ke škvírce ucho a uslyšel tichý pravidelný dech, možná oddychování spáče. Kývl na Kermorvana, kousl se do rtu a nesmírně opatrně dveře pootevřel, strčil do škvíry prsty a nadzvedl je, aby snížil tření v pantech. Druhou rukou pokynul Kermorvanovi, ať počká, a ukázal si na oči; v místnosti byla tma a on viděl lépe. Kermorvan stiskl rty, ale přikývl. Elof se opatrně zahleděl škvírou do komnaty.

Uviděl rozlehlou místnost, utopenou ve tmě, v "boční stěně otevřené dveře a za nimi další pokoj. Za chvíli se rozkoukal, protože naproti byla v silné zdi dvě vysoká okna, u každého stálo čalouněné křeslo. Mezi nimi, skoro až k vysokému stropu, se tyčily sloupy veliké postele s nebesy, vyřezávané a bohatě zdobené. Malované záclony byly stažené ke sloupům, na lůžku tedy viděl postavu,

na bílém polštáři černé vlasy. Ztěžka polkl a vykročil k ní, napolo přikrčený, rukavici s roztaženými prsty před sebou, meč pevně sevřený v druhé ruce. Jeden krok, druhý, třetí; lehce, opatrně přešel velkou komnatu mezi kalužemi světla, jež na podlahu vrhala vysoká okna. Došel už skoro k posteli, když tu si na opěradle jednoho z křesel u okna všiml bílého přehozu, snad pláště. Překvapením vydechl příliš nahlas a postava na lůžku se okamžitě posadila. Přikrývka sklouzla ze štíhlého těla. Byla to žena, měsíc jí zalil drobná prsa a odhalil mu její tvář. Měl štěstí, že staženým hrdlem nedokázal vykřiknout. Zkusil to znovu a nedokázal ze sebe vypravit víc než její jméno.

„Karo!"

Polekaně napínala zrak do tmy. „Kdo..." Tu tlumeně vykřikla, zvedla se na kolena a náramek se jí zaleskl na nadloktí, když se vrhl na lůžko do její náruče. Přitiskl ji k sobě, udiven teplou kůží, štíhlými kostmi, sladkou vůní, překvapivou silou jejích paží. Breptali jeden na druhého nesmyslná nedořečená slova, po tvářích jim tekly slzy, aniž by je zajímalo, čí vlastně. Dlouze se líbali, ale brzy jim došel dech. Elof pustil meč, rukou ji hladil po zádech, ona jeho, a obojí bylo jako jediný děj, rozhodnutí jediné vůle.

„Už je dobře," šeptal bez dechu. „Už je dobře..." opakoval stále dokola, aniž by věděl, zda vůbec kdy něco bude dobře.

„Elofe..."

Okamžitě ji odstrčil na délku paže. „Jak to víš? Odkud znáš mé jméno? "

„Louhi!" vydechla Kara v křeči. „Ona ho zná! Je tady! Vedle v komnatě..."

Náhle se lekla, odstrčila ho od sebe a podívala se ke dveřím. Uprostřed místnosti stál Kermorvan, tvář tak dokonale kamennou, že přesně kontrastovala s napjatým postojem a taseným mečem. Polkl a chystal se promluvit, když ho Elof divokým mávnutím ruky umlčel. „Dej pozor

na ty druhé dveře!" zašeptal. „Přijdu za tebou! Jdi pryč!" Obrátil se ke Kaře. „To je přítel, nechtěl nic špatného..."

„Pošli ho tedy v jeho vlastním zájmu co nejdál odsud!" řekla hořce Kara a pak starostlivě dodala: „Ach, Elofe, dej na sebe pozor! Jsi ve strašném nebezpečí! Slyšela jsem Louhi, jak se o tobě baví s Mistrem kovářem..."

„On je tu také."

Přikývla a jakoby v návalu bolesti stiskla víčka. „Snažila jsem se utéct! Zkusila jsem to cestou na jih! Vytrhla jsem se jim! Ale..." Zvedla zpod pokrývky nohy. Kolem kotníků se jí vinuly prazvláštně spletené náramky. Oba pak spojoval tenký spletený řetízek v délce krátkého kroku. Elof v něm zachytil odrazy světla, jež nepocházely od měsíce. V očích jí bleskl stejný hněv, jaký cítil on. „Chytila mne. A na její rozkaz on vyrobil tohle!"

Elof v návalu vzteku zkusil roztrhnout řetízek rukama, ale ani černá čepel na něm nezanechala -víc než škrábnutí. „Kovárnu!" zavrčel. „Vezmeme tě do kovárny a uvidíme, kdo má silnější vůli! A Louhi zemře hned teď!"

„Ne!" vydechla Kara. „Musíš odejít, nebo tě zničí! Zavolá ho na tebe! Mysli! Když dokázala zotročit jeho..."

„S ním si to vyřídím ještě předtím," pronesl Elof vyschlými ústy. „Pak se uvidí, kdo s koho, jestli já, nebo ona! Kde spí kovář, víš to?"

Ukázala nahoru.

„Poslední patro, velká komnata. Tam bydlí, ale jestli spí? Řekla bych, že nikdy nespí. Změnil se, je ještě nelidštější, než byl. Myslím, že to dělá Louhi se svými otroky..."

„Ale tebe nezměnila?"

Kara ho vzala za ruku, přitiskla si ji na hruď a Elof ucítil, jak jí divoce buší srdce. „Nejsem obyčejná," zašeptala a přes slzy se usmála. „A odedávna mne váže daleko silnější pouto, než jaké on kdy dokáže ukovat. Nezměním se!"

Přikývl. „Ani já!" Ještě jednou ho políbila, o něco vážněji. „Teď se obleč, musíš jít se..."

Zavrtěla hlavou a ukázala na kotníky. „Nemohu."

„Nenechám tě tu samotnou! Teď, když jsem tě našel..."

„Musíš! Copak na tebe nečeká přítel?" Oknem vyhlédla do bledého západu měsíce. „Poslouchej, lásko, živote, pokud nás ještě kdy mocnosti rozdělí, jdi za ranním sluncem! Drž se východu! A já, když se osvobodím, půjdu za tebou k západu, za měsícem. Přísahám! Přísahám při všem, čím jsem!"

Přikývl, protože promluvit nedokázal, ještě se dotkl jejích rtů a s rukou na meči vstal. Podíval se jí do očí a srdce v něm vzplálo, snad zažehnuto jejím pohledem. Když ale poodešel a ona klesla zpět na lože, plamen pohasl, dokud z něj nezbyl jen jediný uhlík. Ve dveřích se naposledy ohlédl přes rameno a málem porazil Ils, jež stála vprostřed chodby, nehybná jako kámen a stejně podmračená. Podíval se po vedlejších dveřích, ale zůstávaly zavřené. Netrpělivě Ils odehnal.

Ostatní už čekali na schodech. „Kdo je ta žena?" naléhal Kermorvan. „Můžeme jí důvě..." Elof se na něj podíval a Kermorvan ztichl.

Roc přikývl. „Jednou jsem ji už viděl a znám AI... Elofa. Když jí věří on, proč ne my?"

„Správná otázka!" přisadila si Ils. „Mám dojem, že patří daleko víc k Louhi než k tobě. Pamatuj, závisí na tom nejen naše životy. Pokud nahoře nikdo nebude a ona mezitím způsobí poplach, jsme odříznuti. Z téhle věže neuletíme!"

„Bude tam!" odsekl Elof a rozhlédl se. „Neměl jsem o tom vůbec pochybovat, cítil jsem to už na schodech. I kameny tu křičí odporem a každý kousek železa mi v hlavě zvoní na poplach. Varovala mě, abych utekl."

Kermorvan se se znepokojením podíval na Elofa. „Stáváš se divným na tomto divném místě. Nedůvěřoval bych té půvabné bytůstce, když má duši spoutanou. A obávám se, že nemáme na vybranou. Musíme riskovat."

Ils sklonila hlavu. „Máš pravdu. Jsme jí tedy vydáni na milost. Jdi první!"

Na posledním schodišti vládla černočerná tma, protože měsíc už zapadl. Elof se potácel krok za krokem a v hlavě mu hučelo varování z lesa. Potřebuješ víc! Něco, co pozná, až to bude nejvíc potřebovat. Hasnoucí uhlík na srdci mu rozfoukal vějíř hrůzy, obavy, že zklame. Tapiau, Havrane, vy neznámé, posměvačné mocnosti, kdy to snad budu potřebovat víc, než teď? Jsem v baště nepřítele, jenž zotročil mou milovanou, jdu proti němu se zbraní, jíž třeba

pohrdavě odstrčí... Kdy, ne-li teď...

Zahnul za poslední roh a vstoupil do světla.

Nebylo to obyčejné světlo od lampy nebo z krbu spíš nezdravý přísvit mořské hlubiny, denní světlo utopenců. Padalo na schody dveřmi ve stropě, k nimž schodiště stoupalo, a přes tepané zábradlí vrhalo fantastické stíny. Opatrně stoupal po stupních, dokud neměl hlavu na úrovni padacích dveří, a rychle se rozhlédl. Celé patro tvořil jediný byt, Elof hleděl do rozlehlé ústřední komnaty s východem na balkón. Ve stěnách za řadou tesaných sloupů byly nejrůznější další dveře, všechny zavřené. Nikoho tu neviděl. V místnosti vládl nepořádek, zbytky starého zařízení a nástěnných koberců se tu však mísily s hromadami novějších drahých věcí, nádob ze vzácných kovů, zdobnými oděvy a závěsy, vykládanými zbraněmi a zbrojemi, lesklými klenoty, ozdůbkami, rytinami a malbami. U balkónku vedle sloupu stála oděná socha z bílého kamene, na hlavě nedbale posazenou odpornou ekwešskou masku. U protější stěny zela dokořán truhla plná mincí, nad ní pak v prapodivně kovaném držáku broušená skleněná koule, zdroj zvláštního světla. Všude se pak válely knihy, hromady knih, haldy svitků, desiček a tabulek. Na nich tu a tam ležely dřevěné podnosy s nedojedeným jídlem. Vzduch páchl zatuchlinou a zkažeností, jako by tu nějakou dobu bydlela nečistá bestie. Ve všem tom nepořádku se ale nic ani nepohnulo.

Elof s Kermorvanem v patách pomalu a opatrně vystoupil až nahoru. Válečník se zlověstně zakabonil, když tu na jednom místě uviděl sebranou smetanu z kořisti. Elof věděl, že šermíř za ní nevidí jen její cenu a hodnotu, ale prolitou krev, zničené domovy, zmarněné životy. Kermorvan se rozhlédl a prudce přikývl, zjevně přesvědčen, že čarodějnické doupě nemůže vypadat jinak. Totéž si zřejmě myslela i Ils. Roc ale vyslovil pochyby, jež zarazily i Elofa: „Vždycky byl hrozný puntičkář! Proč má teď doma takový chlív? "

„Kara říkala, že se změnil! Možná měla na mysli právě tohle..."

„Možná!" přisvědčil tenký klidný hlásek, byť celou dobu šeptali jeden druhému do ucha. Jako jeden muž se otočili ke dveřím na balkón. Na oplátku se k nim odsud otočilo to, co měli celou dobu za sochu. „Ale je mi líto, pokud se vám u mne nelíbí! To už jsou strážně válčení po boku nekulturních spojenců. Přiznávám však, že na všední záležitosti dbám každým dnem méně, na ty nečistoty obyčejného života, špinavé hlíny, v níž musí za daných okolností růst myšlenky."

Elofovi s Rocem pohled na bývalého pána vyrazil dech. Kdysi zvučný hlas zeslábl do ostrého tenkého falzetu, podobně se změnil i zbytek těla. Mistr kovář měl kůži na rukou nevýrazně bílou stejně jako plášť přes ramena, kdysi bohaté černé vlasy zeslábly na tloušťku vláken, z nichž byl převlečník utkán. Když si s tváře stáhl masku Hromoptáka, odhalil i bílou tvář a prořídlý plnovous. I teď si jeho obličej mohli splést s tváří sochy, nebo snad s posmrtnou maskou, protože na spuštěných víčkách a lehkém úsměvu sídlil stejný smířený klid. Vtom se i oči otevřely a pod holými víčky byly i ony celé mléčně bílé.

„Vypadá jak jeskynní slimák!" poznamenala Es. „Slizký, bílý, slepý, a žádná krev!"

Mistr kovář se na ni ale dvorně usmál a pak i na jednoho muže po druhém, aby viděli, že slepý není. „Vítej, paní Ils, lorde Keryne Kermorvane. I vy, mládenci, Rocu a Elofe, i když jsi stále ten starý Alv. Vidíte, znám vás všechny. Nepřišli jste neočekáváni."

Ils probodla Elofa pohledem. „Kara to nebyla," ohradil se rychle. „Nevěděla, kolik nás je ani jak se jmenujete. Tohle jsou zprávy z města."

„Nepřišli jste nečekaně, jak jsem už řekl. Jsi nevinná oběť, chlapče, a unáší tě svět, jemuž nerozumíš, hra mocností, již nedokážeš vnímat ani zhodnotit svými dětinskými představami o dobru a o zlu. Což nedokáže bouře topit námořníky? A přece stejný vítr zavede mnohé další lodi do bezpečného a bohatého přístavu. Nemůžeš mít jedno bez druhého, příjemný větřík musí být na druhém konci oceánu vichřicí. Svět je velikou souhrou, obrovským řetězem, jaký nedokážeš ani pojmout v představách, z něhož jsem i já mohl spatřit jen malý dílek. Pokud tu teď vládne utrpení, je to jen proto, aby se život zbavil nízce zvířeckých hrůz, aby se obnovila vláda čisté mysli, svět byl očištěn mocí Ledu do podoby krásného pomníku, zbaveného špíny bláznů."

Kermorvan něco zavrčel a vykročil, Elof ho ale zadržel. „Když jsem vyrůstal, slýchal jsem od tebe podobné řeči pořád dokola. Pěkná slova! Skoro tak pěkná, aby dodala touze po moci a bohatství na úkor ostatních zdání vznešenosti. Chápu. Ale ne tak docela. Nedám se znovu chytit do stejné pasti. Ale i kdyby bylo všechno, co říkáš, čistá pravda, přece dám přednost svým dětinským pocitům a závazkům k těm, kdo mi dali své přátelství. Nikdy je neobětuji nějakému budoucímu blahu, nějakému mírnému vánku na druhém konci oceánu. Když chce bouře hromovat, ať si dá pozor!"

Mistr kovář se na okamžik zamračil. „Přece jsi je obětoval. Kdo se postaví bouři, musí snášet její hněv!" Zalovil v záhybu pláště a vytáhl pochvu s mečem. Tehdy z hlubin času zaútočilo na Elofa jeho nejstrašnější dílo.

Čepel se zaleskla v chladném světle, záhadné vzory po ní pluly stejně jasně jako v den, kdy ji vykoval a radoval se z ní bez pomyšlení na budoucí časy. Jak mu tak zářila před očima, připadala mu oddělena od toho, kdo s ní mával. Viděl meč spíš jako odraz vlastní tváře v pokřiveném zrcadle, kousek sebe sama, zkroucený a zkažený. Jen odpor ho přiměl natáhnout před sebe dlaň, ale rukavice mu přesto dobře posloužila. Sám žádný větší strach nepocítil, ale Kermorvan, stěží v dosahu čepele, se zhroutil jako sražený bleskem. Zlatošedý meč mu vypadl z ruky. Škubal údy, páteř mu křečovitě ztuhla a s ústy dokořán se ze všech sil snažil vykřičet primitivní hrůzu. Potácel se, držel se za hlavu, jako by mu v ní teklo roztavené železo, úplně bez sebe; narazil do zdi a odrazil se od ní k Rocovi a Ils, čímž je snad trochu zaštítil. Přesto oba ucukli a odvrátili se, jako by na ně někdo náhle otevřel dvířka od pece. Zachytili ho ale v pádu, zvedli ho na nohy a pokusili se ho za srdcervoucího řevu odvléct ke schodům. Rámus ale udělal svoje, protože zdola.se ozval křik, práskání dveřmi a zvonění okovaných bot na schodech.

Meč se obrátil od Elofa k jeho přátelům. Rozlícený zsinalý Kermorvan se snažil postavit. Elof ale skočil mezi Mistra kováře a přátele a zavolal na ně přes rameno: „Běžte dolů a vemte ho s sebou! Ještě se můžete probít ke dveřím..."

„Nemáme šanci!" křikla Ils. „Jsou tady! Pomůžeme ti..."

„ To nesmíte!!! Braňte schody, probijte se dolů! Tohle je jenom na mně!" Ils přikývla a skočila na schody, Kermorvan

se svalil za ní a zdola zazvonila čepel o břit a lítě zařval Roc.

Meč se teď soustředil přímo na Elofa a jeho moc ho zalila jako peřej, až ho málem srazila na kolena. Elof zoufale sevřel pěst, aby ji zachytil, ale byla příliš silná, příliš prudký proud, prosákla mu mezi prsty a zasáhla ho zpěněnými vlnami děsu a hrůzy. Vlasy mu vstaly na hlavě, srdce se mu rozbušilo, podlaha se mu rozestoupila pod nohama a Elof stěží držel rovnováhu na okraji bezedné propasti, z níž ozvěnou duněl jek obětí. Bojoval s tím proudem, lapal po dechu, dusil se jako tonoucí a zvolna ztrácel zrak. Před očima mu vířily hrůzné obrazy, zprvu beztvaré, pak se z nich staly stíny černých křídel v bouři.

Vytasil proti nim vlastní meč a ten se v jeho ruce na chvíli sám proměnil v sídlo strachu. Odkapávalo z něj bahno, jež se proměnilo ve sliz z rozložené mrtvoly, teklo mu po ruce, stál v něm až po kotníky, nedokázal udělat jediný krok. Kolem čepele z močálu se zhmotnil další obraz, ruka, jež jí kdysi vládla až do hrdinské smrti, ne už zčernalá a svraštělá, ale silná, pevná, rozhodná, ruka člověka, který stínal řady nepřátel, ještě když z něj život unikal a močál mu bránil v pohybu. Elof si čepel přivlastnil, vkoval se do ní a s ní nevědomky přijal i její dědictví. Nemohl ji teď zneuctít a udělat méně, než někdejší majitel.

S vypětím všech sil se probil do srdce té hrůzy. Matně slyšel lomoz ze schodů, tupé údery zbraní, chropot unikajícího života. Vrátily se mu všechny černé sny jeho života, všechny vidiny z dob nemoci, kdy v horečnatém potu blouznil uprostřed bažin - prsty sevřené jako spáry, mrtvoly ve voze, Ingar rozpadlý jako suché listí, posměšný přízrak s podobou Kary, všechno se mu slilo do jediné podoby smrti a záhuby, nekonečného ničení života.

Měl pocit, že víc už nesnese, že jeho srdce i mozek jsou jen šlachami zmučené ruky, napjaté za nejzazší mez, jejichž utrpení učiní přítrž jen poslední zlomyslný tah. V žádné z těch hrůz však podobnou konečnou ránu nenašel. Nebyly pro něj nové. V časech zkoušek a utrpení už jim čelil a jednou už ztělesnily jeho nejhorší stránky. Byť tedy drásaly jeho nejvnitrnější podstatu, přece se jim teď dokázal postavit. V žalu a lítosti se proti nim postavil jako proti vichřici a přízraky ho obletěly jako spadané listí. Dokázal se postavit své vině a vyvážit ji tím, co v sobě ještě našel. Dokázal si představit, jakou zaplatí cenu, a rozhodnout se. Konečně si byl jistý sám sebou.

Potřebuješ víc?

Razil si cestu vpřed jako plavec, dál, dál, a cítil, jak proud hrůzy na okamžik polevil a tma ustoupila. Oči se mu náhle pročistily a tvář Mistra kováře uviděl přímo před sebou. Pod rámem strašidelné masky uviděl jeho vlastní masku strachu, hrůzy z toho, že se Elof dostal tak blízko. Bledý muž zakolísal, ustoupil a začal mečem divoce šermovat. Pak v návalu hrůzy a zoufalství zvedl popsanou čepel a vší silou kovářské ruky bodl Elofa pod hrudní kost. A propíchl ho skrz.

Elofa nával nesnesitelné ledové bolesti zlomil vpůli. Nechápavě se zadíval na věc, jež mu vstoupila do těla. S odstupem agónie se jeho mysl odpoutala a nezaujatě pozorovala, jak jeho krev prýští po čepeli, po vzorech, jež tam sám vkoval, až je nakonec spojila do písma, jemuž rozuměl, do pochopitelného vzoru, jenž mu hotov vskočil do hlavy. Konečně pochopil celý význam symbolů, jež včlenil do meče.

Přes hučení v uších matně uslyšel od schodů bojový pokřik, radostné volání Ilsina jasného hlasu a dunění těla na schodech. I Roc křičel, ale nad všemi hlasy se nesl pomstychtivý řev: „Morlan Morlanhal!"

Tehdy jím znovu projela bolest, jak z něj Mistr kovář s krutým otočením meč vyškubl. Přesto se smál, smál se nahlas s rukou přitisknutou na ránu, jež krvácela do rukavice. Ozval se dupot mnoha kroků, uťatých vyděšených výkřiků, hluk těl padajících pod nohy soudruhů, panika, útěk.

„Lovec byl uloven!" vydechl a odpotácel se ke stěně. „Zloděj okraden vlastní rukou! Slyšíš, Mylio, slyšíš to? Potřebuješ víc, řekl mi, a já teď vím, co to bylo, už to vím! Nejsi dost velký mistr, abys dokázal ukrást moc, jíž nerozumíš! Měls meč, jenž dokázal sekat mysli, obrátit proti člověku jeho vlastní strachy a přehlušit černou tmou jeho rozum! Ale ostří, jež dokáže ničit duše, se o pevnější věci ztupí, meč na myšlenky nemůže tít do těla! Přesto jsi ho k tomu přinutil - a co je z něj teď?!"

Mistr kovář na něj meč napřáhl, ale Elof se jen tím hlasitěji rozesmál. Zsinalý muž se otočil, rozběhl se ke schodům, namířil čepel do padacích dveří a zoufale zašermoval vzduchem, jako by se snažil něco odehnat. Z poklopu ale vyrovnaným krokem, nevyhnutelný jako osud, vystoupil Kermorvan. Veliký bojovník teď nezaváhal, ani neustoupil. Přišel o helmu, na noze a na tváři měl otevřené rány, ale cákance krve na brnění a po celém meči i pravé paži nepatřily jemu, ani se neblýskaly jasněji, než hněv v upřených očích. Mistr kovář ustoupil, nadále bezúčelně máchaje mečem, a Elof přes všechnu radost vzlykal bolestí. „Kde máš stráže, Mylio? Zavolej na ně, ať pobijí tvé nepřátele. Kam utíkají? Co jim to teď schází?"

Mistr kovář se obrátil a s vehemencí šílence se vrhl na Elofa, teď už jen pouhý meč zdvižený k poslední zbytečné pomstě. Elof ale zvedl vlastní čepel tak, jak viděl ve své vizi. Silou mocnějšího kováře jí udeřil proti svému výtvoru. S výkřikem orla dopadla černá čepel na popsaný meč, ohnula se, bez zaváhání jím prošla, prošla i malovanou dřevěnou maskou Hromoptáka, umrlčí hlavou z modré oceli pod ní, měkkou lebkou a dál, dál, až málem rozťala Mistra kováře Mylia vedví.

Na špinavé dlaždice dopadla prázdná schránka. Obě poloviny popsaného meče zazvonily v kaluži krve, a než Kermorvan v hrůze dorazil, zazmítaly se jako raněná příšera, rozpletly do pramenů, rozštěpily, rozmotaly a odplazily od sebe.

S vítězným pokřikem vyběhla nahoru Ils, jednu ruku černou od krve, druhou podpírala Roca, raněného na noze a na rameni. Když ale uviděla mrtvolu Mistra kováře, ztichla a ušklíbla se: „Zajímavé, že z něj vůbec teče krev."

Vtom zahlédli Elofa a na úprku k němu zapomněli na všechna vlastní zranění. Odehnal je ale mávnutím ruky a nechal si svou bolest pro sebe. Kermorvan se sehnul, chytil rozpolcené tělo a rychle ho odtáhl na balkón. Pod věží se zvolna a neochotně shromažďovali černooděnci, mezi nimiž pobíhali a rozkazovali vytáhlí náčelníci a šamani v barevných hábitech. Kermorvan se nahlas rozesmál, hořce a mrazivě, mohutně zadul na svůj roh a troubení se ozvěnou rozneslo

přes střechy, hradby i věže. V odpověď se ozvaly další rohy, mnoho různých tónů, zlaté i stříbrné, mosazné i ocelové i obyčejné volské. Poplach se rozšířil a mnozí se jali vyčkávat a pozorovat. Tehdy zvedl vysoko nad hlavu cár, jenž byl jejich hlavním nepřítelem, a prýštící krev jako by zbarvila i východní nebe doruda.

Z ochozu pod věží se ozval řev, ale zpoza hradeb, ze svobodného města, zazněly velebné fanfáry a první příslib úsvitu se natisíckrát odrazil na vyleštěných mečích pochodujících šiků. Na zlatou korunu nejvyšší věže vyšplhal po stožáru balík látky, rozvázal se a chytil vítr. Nad městem se rozvinul černočerný válečný praporec se zlatou výšivkou slunce a havrana. Kermorvan zvolal mocným hlasem, že ho slyšely městské hradby, tašky na střechách i okna vznosných věží:

„Morlan morlanhal! Morvan povstane! Vzhůru, Bryhaine, sraz je do prachu! Vidíš to, vidíš?! Přichází jejich pád!"

Rozmáchl se a vrhl mrtvolu Mistra kováře přes zábradlí. Tělo dopadlo na ochoz k nohám svých někdejších náčelníků, ovládaných silou teď zničenou. Připadalo jim děsivé, nevýslovně hrozné, že by to, co považovali za sám středobod moci, mohlo být tak snadno svrženo. Ucukli jako jeden muž i se svými kmeny a jali se divoce dřít kapky krve z oděvů, aby na nich snad také neulpěla zlověstná stopa toho nenadálého zvratu.

„Kathel dodržel slovo!" řekl Kermorvan. „Tebe, Elofe, teď musíme dostat..." Ale na Elofově místě už ležel jen černý meč, žalostně prohnutý v kaluži krve, a od něj vedly rudé stopy ke schodům.

Elof už se potácel o patro níž, bez sebe bolestí, a cestou vykašlával krev. Z ulic se ozvalo první řinčení zbraní, to když měšťané s novou odvahou vyrazili proti utlačovatelům. Z ekwešských táborů koktaly bubny, naléhavé a nejisté. Elof jim však nevěnoval pozornost, doléhaly k němu jako všechno zpoza tlusté šedivé opony, již se snažil odvrhnout. Zbývala tu už jen Kara, ještě Kara, viděl ji tím jasněji, čím víc se ztrácelo všechno ostatní, a věděl, že musí jít k ní do komnaty. Opíral se o stěnu a do dveří, jež nechal dokořán, málem padl. Ale hned v tom okamžiku uviděl prázdné lůžko a otevřená okna. Dobelhal se k nim. Pod věží ozlomkrk a neuspořádaně utíkali Ekweš ulicemi, jež teprve nedávno dobyli. Obyvatelé města na ně pod havraní zástavou útočili bez milosti a rozmyslu ze všech stran. Ba i ženy a děti se chutě chápaly zbraní po sťatých nepřátelích, rubaly je na útěku a nelítostně dodělávaly každého odpadlíka. Těch pár, kteří se postavili na odpor, brzy padlo, zadupáno dřív, než stačili připravit zbraně nebo sestavit štítovou hradbu. Bez pobídky hrůzy, bez síly, jež by je nutila držet s nepřátelskými kmeny, bez čar a kouzel, jež jim otvírala hradby, bez jejich nositele, jehož pád viděli na vlastní oči, propadli náčelníci panice a vzali nohy na ramena. Pod jednou vlajkou za druhou volaly rohy muže na útěk, obsadit lodě a najít svobodu v bezpečí oceánu. Nájezdníků se v dunění bubnů zmocnil zmatek a ti, kdož ještě byli ve městě, viděli lodě s poloviční posádkou odplouvat, kotvy narychlo odsekané, plachty ve spěchu napjaté. Nakonec dal každý přednost přístavu a útěku, než se postavit rozlíceným občanům kerbryhainským. Do svých krajů pak přinesli zprávy o tom lítém hněvu, rovněž však o nepřípustné hanbě, nepomstěné pokoře, o hnisavém vředu palčivějším než všechny jejich rány.

Elof se ale nedíval na spoušť, již rozpoutal, leč hleděl k východu, do zlatého světla rozlitého nad vzdálenými vrcholky hor, nad krajem, jako by jej chtělo očistit od poskvrny války. Mocnými pomalými údery křídel k němu mířily dvě veliké labutě, jedna bílá, jedna černá. U nohou černé se blýskalo stříbro.

Tehdy Elofa konečně přemohla slabost a zhroutil se na křeslo, na němž předtím ležel plášť. Ruka, černá sraženou krví, sklouzla z rány. Tu přišla Ils, a Roc, a Kermorvan, plni zděšení a lítosti, ale také zmatku. Sklopil oči, roztrhl orvaný kraj kazajky a obnažil kůži pod ní. Nebylo na ní víc než tenká jizva, jež se jim zacelila před očima. Rána se mu zavřela.

Tak Elof dokončil své učení o poskokové Ledu byli načas vyhnáni z Jihu. Tak se uzavírá i svazek Zimních kronik nazývaný Kniha meče. Zaznamenává však ještě, že Elof po mnoho měsíců stonal, byť se mu rána zázračně zahojila, dokud se nevrátilo jaro a s ním labutě na nebi. Teprve tehdy, jak dokládá Kniha přílby, vyrazil na tovaryšská putování, jež mu nakonec přinesla veliké porozumění, veliké utrpení, velikou lásku a jméno Elof Valantor, Elof Zručná ruka, nejmocnější ze všech čarodějných kovářů za temné ledové doby Zimních letopisů.

Dodatky

O kraji brasayhalském, jeho tvářnosti,
přírodě a podnebí, o jeho národech
a jejich dějinách, Jak je popisuje
svazek Zimních kronik
zvaný Kniha meče.

Autoři Zimních kronik psali, neboť jinak to nejde, pro své současníky; bez vysvětlení ponechali mnohé, co my již neznáme, a občas se zdlouha rozepisovali o něčem, co je pro nás dnes samozřejmé. Popis prožitých příhod často právem převládá nad soustavností vyprávění. Když jsme Knihu meče přepisovali právě na takové vyprávění, mnohé podrobnosti jsme museli přidat - často jen na základě dohadů -, mnohé vynechat. Tyto dodatky nemohou nahradit, co se ztratilo, ale přinejmenším dokáží vytvořit celistvější obraz. Zahrnuli jsme do nich jen to, co má přímý vztah k příběhu; jiná témata, například zkoumání ekwešské společnosti, musejí počkat na vhodnější místo legendy.

KRAJINA

V dobách Zimních letopisů tvořil Brasayhal rozsáhlý kontinent, na severní polokouli široký od jednoho oceánu k druhému na tisíc lig a dlouhý od jižního okraje ledu až k neproniknutelným pouštím šest nebo sedm set lig. Na takové

rozloze sídlilo mnoho říší, z nichž ty lidské byly nejmenší. Zde převyprávěná dobrodružství z Knihy meče se všechna odehrála na západním pobřeží, v poměrně tenkém - nejvýš sto třicet lig - pruhu souše mezi Meneth Scahasem, tedy Štítovým hřebenem, a mořem. Tehdy to byla nejvzdálenější výspa Kerysu a s nějakými tisíci lety historie také nejmladší. Přirozeným předělem pruhu byla delta kdysi veliké řeky, teď bažina tak plochá, že v ní moře zasahovalo na mnoho lig do vnitrozemí; zatímco tekoucí voda zůstávala sladká, stojatá jezírka hromadila sůl a přeměňovala celou oblast ve velikou brakickou bažinu. Na jih se táhla otevřená nížinatá krajina, pokrytá až na pár lesů v jediné pahorkatině u moře a na úpatí Štítových hor stepí. Teplý a dobře zavlažený kraj byl ideální pro obilí i stáda, v sušších a teplejších oblastech na jihu se pak bohatě pěstovalo ovoce. Moře sloužilo spíše dopravě než rybolovu. První osadníci, jak popisuje Kermorvan v páté kapitole, tu byli spokojení, protože kraj umožňoval napodobit městskou kulturu, již znali z východu; oblasti na sever od močálů na ně byly příliš divoké, nejen díky chladnějšímu klimatu, ale rovněž množstvím kopců a lesů, jež jim nepříjemně připomínaly Tapiau'la-an-Aithen, Veliký hvozd. Krom údolí byla i půda daleko chudší než na jihu. Rostliny a stromy tu rostly menší a druhově chudší, zvířata byla naopak divočejší a nebezpečnější. Proto byl sever prozatím ponechán svému osudu a za močály se uchylovali jen samotáři a psanci. Když však na jihu neuspěla druhá vlna uprchlíků z východu, tvořená z větší části severními národy, našla v divočině nový domov. Chladnější podnebí znamenalo příjemnější léta, nedostatek ornice nahrazovalo bohatství pastvin a hojnost lovné zvěře. I moře byla bohatší než na jihu, na pobřeží tedy rychle vyrostly rybářské osady. Ovoce se pěstovalo jen v nejjižnějších údolích kolem Thuneborgu. Postupné odlesňováni zajistilo dostatek dřeva a nové zemědělské půdy, nikdy však nepokročilo natolik, aby narušilo přírodní rovnováhu. Obecně řečeno se severní osadníci, ať první z východu či pozdější, snědí, od západu, spíše přizpůsobovali přírodě, než by ji podřizovali sobě jako na jihu. Nehojné obyvatelstvo zůstávalo roztroušené a krajina mezi vesnicemi a městy divoká i podél hlavních silnic.

Na jihu i na severu bylo osídlení nejřidší na svazích hor, byť tu byl kraj původně úrodný a bohatě zalesněný. Na jihu se o tyto oblasti první lidé přeli s duergar, často i bojovali, a nakonec je vyhnali. Málokdo tu ale našel štěstí a nejedno městečko zvolna vymřelo a zaniklo. Na severu tolik bojů neproběhlo, protože osadníci tu tolik neprahli po půdě a duergar se k nim chovali obezřetněji, rostoucí vliv Ledu v Nordenbergách měl ale podobný účinek.

Tak tehdy vypadaly západní kraje Brasayhalu. O většině kontinentu se píše v dalších knihách. Přinejmenším stejně velká oblast ale ležela na severu, kde vládl Velký led.

Dlouhá zima

Může se zdát divné, že Brasayhal zůstával tak obyvatelný a úrodný i na severu, nedaleko okraje Ledu. K běžné představě doby ledové patří věčná zima a zamrzlý svět, pokrytý bez ohledu na roční dobu věčným sněhem a ledem. Ve skutečnosti se při žádném glaciálu nic podobného nestalo. V takové zimě by přežilo málo druhů, byť sebelépe přizpůsobených. Na vrcholu zalednění svět jako celek opravdu ochladí, ale v průměru jen o pár stupňů. I v nejtužším sevření ledu se střídaly roční doby. Z posledních ledových dob víme, že v různých částech světa teploty klesly o velice různé hodnoty. Důsledky se tedy značně lišily a navozené změny byly mírnější a postupnější.

Mezi jiným například díky zamrzání poklesla hladina moří a odhalila tak nová území, následně se narušil vodní cyklus mezi vzduchem, řekami a oceány. Díky tomu se změnily i cesty větrů a mraků, i srážkové cykly. Na mnoha místech tak nastala nebo se zhoršila sucha, horké, ač dobře zavlažené úrodné kraje vyschly, ale díky vzdálenosti od ledu nezchladly. Staly se z nich pouště; snad proto se rovníkové oblasti Brasayhalu staly neobyvatelnými a okolní moře nesplavnými.

Oproti logické představě mohly být změny v severních krajích daleko mírnější. Země na hranici ledu se zřejmě proměnily v ledovou pustou tundru, jak se stalo ve vnitrozemí za Štítovým hřebenem. Ani tady však nedosahovala od ledu tak daleko na jih jako dnešní tundra; nejdále sto padesát lig. Bylo tomu tak zřejmě proto, že ledovce narostly z vysokých severních šířek do teplejších krajů, kde dosáhly s původním mírným podnebím patu. Tam, kde ledovce dokázala zadržet přírodní bariéra jako Nordenbergy, byl účinek mrazu ještě méně znatelný. Mírný pás Severu čekaly krutější zimy, ale jaro a léto, byť kratší, si podržely původní žár. Bylo též prokázáno, že velká ledová plocha stáčí cyklony na jih. Přibylo tedy bouřek, ale s nimi i srážek a rostlinného života. Na severu tehdy jistě rostl svého druhu deštný prales stejně jako na jihu, ale složený z odlišné vegetace, příslušející mírnému pásu. Víme, že na některých dnešních pouštích kdysi rostly husté luhy.

Když vezmeme toto všechno v potaz, vidíme, že ledovce teplejší zóny ani tak neochladily, jako spíše srazily na sebe a zdůraznily extrémy, neboť k sobě přiblížily nejstudenější a nejteplejší kraje. Cesta z ledu přes lesy mírného pásu a vlahé obilnice do subtropických sadů byla daleko kratší.

To ale hrozbu Ledu nijak nezlehčuje. Svět má křehkou rovnováhu a nepotřebuje nijak ohromné ochlazení celkové teploty, aby byl život vážně ohrožen. To mohlo být původním záměrem Ledu. Hrozilo nicméně horší nebezpečí, protože z ledu vzniká na mnoho způsobů zase jen led. Veliká rozloha ledovců dokáže díky své barvě odrazit do vesmíru množství slunečního záření a ochladit tak nad sebou vzduch. Když pak vzduch vychladne příliš, jako v zimě, ledovce postoupí dál a sněhové čepice na špičkách hor definitivně zamrznou, jak přesně popisuje Ansker; možná to v průběhu několika zim viděl na vlastní oči. Horské ledovce se pak spojí s větším Ledem, odrazí více tepla a cyklus pokračuje geometrickou řadou k jedinému možnému konci. V podobném procesu musí existovat bod zlomu, za nímž je nezvratný, za nímž se už do vesmíru odráží tolik tepla, že ani horké léto na žádné polokouli postup Ledu nezastaví, a ten pak roste bez ohledu na roční období. Žádná změna klimatu by pak už nebyla možná a ledový krunýř by se velice brzy sevřel od obou pólů až k rovníku. Lidová představa doby ledové by se tak naplnila jednou provždy.

Tohoto bodu zlomu nebylo zjevně nikdy dosaženo. V dobách Zimních letopisů se však blížil, aniž by to Elof tušil.

OSÍDLENÍ

Národy Jihu

Na Jih přišli z východu jako první tuláci bez půdy a beze cti. Jako první se také střetli se zdejšími duergar, kteří zemi obývali, aniž by ji pro sebe chtěli zabrat. Příchozí byli ale srdnatí a nemilosrdní, zocelení nebezpečenstvími Hvozdu, a rozhodně se nechtěli ohlížet na nikoho kromě sebe sama. Založili několik osad, ale ty padly ani ne o generaci později buď v bojích s duergar nebo vnitřními sváry. Domů na východ se vrátilo jen pár šťastlivců, přinesli však s sebou zprávu o úrodné zemi na západě, která jen čeká na osídlení.

Nikomu se však do takového podniku pochopitelně nechtělo, dokud východní kolonie neohrozil Led a neochladilo se podnebí. Většinu kolonií tvořili potomci keryských jižanů, zvaných Penruthya (v severním jazyce Arauthar), a ti dávali po vzoru předků přednost teplejšímu klimatu, které svědčilo jejich polím. Postupně mezi nimi sílila touha vypravit se na jihozápad, ale jejich králové byli proti; věděli, že Ledu se může postavit jen silná říše. Rozkol se však šířil, možná rozdmýcháván tajnými přisluhovači Ledu, jehož záře byla na obzoru vidět stále jasněji. K útěku na jih - či snad evakuaci, jak tomu říkali - se vytvořila tajná spolčení, až jednou koncem léta celé osady opustily svou půdu a tou či onou cestou vyrazily na jihozápad. Tehdejší král Keryn IV. tomu mohl zabránit brannou silou, jež mu byla věrná, ale nechtěl udělat Ledu radost rozpoutáním občanské války.

Osud neznalých a špatně promyšlených výprav v nebezpečném vnitrozemí si lze snadno představit. Pobřeží dosáhla pouhá třetina uprchlíků. Byli to ale v zásadě ti nejdisciplinovanější a pro nové město zvolili přirozený přístav v lůně úrodné země. Nazvali ji Bryhaine, Země svobody, v jejím srdci pak vystavěli opevněný hradec. Odvrhli však všechny keryské zvyky, protože bohatí a mocní vůdci výpravy odmítli království a sami se postavili do čela města v podobě Rady. Radním se mohl stát jen ten, kdo složil dostatečný příspěvek do obecní pokladny. Rada šla ve svých snahách ještě dál a udělala z Kerbryhaine čistě penruthyánskou obec, kde se směl používat jen jižní jazyk. Jinak však své severanské spoluobčany neutlačovali. Tak byla založena Bryhaine a od té chvíle se jí dařilo výtečně.

Národy Severu

Rasa přišedší ze severních oblastí Kerysu si říkala Svarhath, jižané ji označovali Runduathya. Severané své příbuzné z jihu v mnohém připomínali, měli však spíš tmavé vlasy než zrzavé a rostli spíše do šířky než do výšky. Od přírody byli málomluvní a tajnůstkářští, spíš moudří a důkladní než veselí a otevření. Měli sklony k mystice a učení, jež je zhusta dovedly k fanatismu, zradě a lsti, často však k moudrosti, věrnosti a silné vůli. Proto také většina z nich zůstala po boku krále čelit Ledu. Keryn V. ale nedokázal nebo nechtěl pochopit, že jeho říše příliš zeslábla, a nedovolil využít zbývajících prostředků k přípravě útěku. Když se tedy Led nakonec přehnal přes východ, ti, kteří přežili, prchli na jihozápad připravení stejně špatně nebo ještě hůře než jejich předchůdci. Někteří se odhodlali hájit zbylá městečka i po pádu krále a metropole. Šťastným řízením osudu našli uprchlíci nedobrovolného vůdce v hrdinovi Vaydovi, který k nim jako jeden z posledních připlul přes oceán z Kerysu. To on je provedl Brasayhalem s minimálními ztrátami až do Bryhaine. Zde se jim však dostalo chladného uvítání a s plynoucími roky nepřátelství obou národů narůstalo, až vyústilo v otevřený konflikt. Vayde, už teď nad očekávání starý, zorganizoval útěk na sever přes Bažiny, kde mnozí, snad i on, položili život.

Říše Severu tak povstala z krve a snad proto nikdy nenašla pevnou jednotu. Vayde, kdyby žil, by ji byl možná spojil, ale bez něj šli vyčerpaní a nedůvěřiví lidé každý svou cestou s touhou žít v klidu a míru. Všude vyrostla městečka, většinou kolem domů boháčů a náčelníků, byla však malá a daleko od sebe. Země byla možná příliš slabá, aby se dlouho udržela, ale nějakých sto padesát let po prvním osídlení začal do severních oblastí proudit nový lid, houževnatý národ široce posazených očí, černých vlasů a pleti barvy tmavé kůže. Připlouvali většinou na lodích, od nemotorných kožených člunů po černé galéry, podél zrádného okraje ledovců. I oni utíkali před Ledem, neboť ovládl jejich domovinu na západě, a před rostoucí mocí krutého cizího národa, který jen těžil ze zmatku. Severané si ještě pamatovali na vlastní neštěstí a rádi se o nadbytečnou půdu podělili. Neprohloupili, neboť příchozí, lidé energičtí a přičinliví, uvyklí životu v mrazech nedaleko Ledu, se rychle naučili keryským zvykům i jazyku a nemálo se zasloužili o sílu říše i bohatství měst. Osady se utěšeně rozrůstaly, byť žádná nedosáhla ani zlomku slávy a rozlohy Kerbryhaine. Bez přistěhovalců by Nordeney zřejmě nepřežila. Časem se obě rasy smíchaly tak dokonale, že se světlá kůže stala vzácností (mnohdy nemilou), zvláště na samém severu země.

Severní městysy držel pohromadě obchod se svými zákonitostmi a zvláštního významu nabyl cechovní systém, zděděný po předcích na východě. Příští generace začala obchodovat i s Bryhaine, která se teď, když nebezpečí pominulo, zastyděla za dřívější příkrost. Jak se roky skládaly ve staletí, obě říše dospěly k vzájemné toleranci, byť se nikdy neobnovily svazky, jež zakládaly sílu Kerysu. Kupecké cesty vytvořily pevné vazby, jež se udržely po několik set let. Jinak však obě země žily odděleně a ani jedna se nad rámec obchodu o druhou nestarala. Ani jedna tudíž nezpozorovala pozvolný úpadek, kterému by se spojenými silami možná dokázaly bránit.

Zákonodárci a cechy

Cechy byly snad jedinou administrativní strukturou společnou Severu i Jihu, ani toto spojení však nebylo nijak silné. V obou říších měly stejné základy, položené ještě ve Ztracených krajích na východě, ale v Elofově době už fungovaly nezávisle a lišily se hlavně svým významem.

Pořádek a vláda byly na severu věcí jednotlivých měst. Ve větších komunitách rozhodovala každodenní záležitosti volená rada, v menších osadách se však vždy objevil vládychtivý starosta, buď dědičný, nebo jmenovaný radou

starších. Zákon byl tedy čistě místní záležitostí, jistou kontinuitu zajišťovaly jen cechovní normy a nařízení, zaměřené na obchodní etiku, kontrolu kvality, váhy a míry, dodržování smluv, zaměstnávání a učení, tedy vlastně na každou stránku života. Cechy jako stabilizační prvek nesly nemalou politickou moc a v Nordeney se blížily vládě ze všeho nejvíc; podporovaly sdružování měst za účelem společné obrany a ochrany obchodu.

Na Jihu naopak většinu moci držela Rada. V dobách míru byla v zásadě zákonodárným shromážděním, často pod vlivem jedné či dvou silnějších osobností, městských maršálů, kteří veleli ozbrojené stráži. V nebezpečných časech, jako za ekwešských nájezdů, posloužila stráž za základ občanské armády a radní se pod velením maršálů přeměnili v nejvyšší důstojníky, pokud byli vojáky, v opačném případě dohlíželi na hašení požárů, rozdělování zásob a střežení města. Jednotliví radní měli jinak velký vliv, zvláště jako smírčí soudci, ale malou osobní moc. Výjimku tvořili strážci marky, bojovní radní pověření ochranou hranic, jež většinou spíše spočívala v půtkách s tlupami psanců a pirátů než ve skutečném boji. Rada začala být příliš zkorumpovaná a spokojená sama se sebou, silní strážci marky tedy byli na svých lénech jedinými pány.

Díky tomu nebyly v Bryhaine cechy ničím víc než řemeslnickými a obchodními spolky, jejichž stanovy schvalovala Rada. Politickou moc měly jen tehdy, když se složily na jednoho člena a prosadily ho do Rady. Takovým vyslancem byl i Kathel Kataihan, protože by i přes nemalý majetek nebyl schopen sám splácet všechny dávky. Silnější cech mohl občas na Radu zatlačit přímo; velký vliv měli farmáři, neboť k cechu patřili i statkáři v Radě, a cech mořeplavců, přímý nástupce stejné organizace v samotném Kerysu, žárlivě střežil monopol v námořním právu. Nikdo však nikdy nepochyboval, kde leží skutečná moc.

Jen jednou cechy obou zemí spolupracovaly, když nepřátelství opadlo, obě říše bohatly a rozvíjel se obchod. Společnými silami tehdy s váhavým požehnáním Rady a větších severských měst vystavěly přes Bažiny namísto spleti nebezpečných cest a rozvrzaných mostků kamenný násep. Začaly též prodlužovat pevné silnice do Nordeney, ale záměr dokončil až samostatný Sever.

Duergar

Národ duergar je opředen tolika záhadami, že si o jeho původu stěží vytvoříme jasnou představu, byť se o duergarských dějinách další knihy rozepisují obšírněji. Legendy hovoří o jejich podzemním bydlišti, veliké moudrosti a umu, dlouhém životě, malých postavách a tajnůstkářské povaze, pod povrch se však v dobách slávy dostal vedle Elofa a Kermorvana málokdo. Přes mytické přídavky však není pochyb, že byli prastarou větví stejného smrtelného druhu jako člověk. Sami sebe často označovali za Starší a příchod lidí jim způsobil stejný hněv a žal jako nezvedené a nevděčné děti. V podrobných popisech Kronik najdeme další stopy. Kroniky hovoří o anatomické stavbě podobné jedné lidské rase, význačné krátkými a lehce prohnutými kostmi končetin a vyvinutými svalovými úpony, které naznačují podsaditou postavu a nemalou sílu. Lebka má nízké ustupující čelo, ale objem mozkovny je ve skutečnosti větší. Pevná čelist a rovná brada jsou rovněž znaky pozdějších variant jediného známého lidského poddruhu, Homo sapiens soloensis nebo neanderthalensis.

Všeobecně rozšířená představa neandrtálského člověka je stále zkreslena analýzou prvních nalezených pozůstatků, které patřily starému muži stiženému artritidou. První vědce měla zarazit už kapacita lebky, ale přesto přišli s těžko vykořenitelným obrazem šmajdavého jeskynního člověka. Ve skutečnosti by neandrtálec mezi lidmi vypadal o málo cizeji než třeba eskymák a množství rysů tváře a tvaru lebky stále nacházíme i mezi příslušníky druhu Homo sapiens sapiens, tedy kromě většího objemu mozku. Zajímavostí zůstává, že podle názoru mnoha vědců je vzhled neandrtálce výsledkem přizpůsobení nezvykle chladnému podnebí.

Pokud je naše spojení duergar s neandrtálskými lidmi správné, pomůže nám datovat Kroniky, ale představuje též další problém. Neandrtálci vymizeli jako samostatný typ před čtyřiceti až pětatřiceti tisíci let, zhruba v polovině poslední doby ledové. Některé teorie naznačují, že je vyhubil Homo sapiens, jiné předpokládají, že se krve smísily, což by dokládal i výskyt například týlní boule u lidí. Třetí možnost, jež naznačuje to málo, co dali duergar vědět o svých tradicích, počítá s tím, že duergar už jako civilizace dávno podlehli Ledu a lidem, takže Ilmarinen v dutých horách ukryl již jen zbytky kdysi mocné rasy. Jak ukazují další svazky Kronik, trocha pravdy je ve všech třech verzích.

Popisy duergarského života v Kronikách, jako tady v kapitolách 7 a 8, naznačují poměrně malou hustotu obyvatelstva. Nesmírná rozloha jejich říše, jež sahala po celé délce Štítového hřebenu, předpokládá daleko početnější původní populaci a není tedy pochyb, že duergar ve své izolaci vymírali. Důvod není zřejmý. Jídla se jim jistě dostávalo bohatě, neboť podobně jako staří Inkové pěstovali plodiny na nedostupných horských terasách, kam nosili na zádech úrodnou zem. Chovali i dobytek, zvláště jeden druh horské kozy, ale maso nehrálo v jejich jídelníčku nijak výraznou roli; duergarská strava připomínala asi nejspíše tradiční vyváženou čínskou kuchyni založenou na obilninách, zelenině a rybách, jimiž se podzemní řeky jen hemžily. Duergar měli od přírody pevné zdraví a dobře se vyznali v léčení; nemáme žádné záznamy o epidemiích nebo cyklických nákazách. Úpadek byl zřejmě spíše věcí ducha než těla a Elof ho pravděpodobně přesně vystihl, když zpochybnil smysl jejich existence ve světě. Mnozí z duergar tuto absenci významu zřejmě cítili a přesto vnějšímu světu natolik nedůvěřovali, že se mu nedokázali otevřít. Ansker byl ve svém porozumění lidem výjimkou a bezpochyby se s Ils snažili chovat co nejvíce lidsky; povaha obyčejného duergha musela být daleko cizejší a odtažitější.

Ostatní

Toto byly tehdy nejlidnatější národy západního Brasayhalu. Na hranicích však žilo několik dalších, například Tapiauovy děti, jejichž pravý domov ležel hlouběji ve vnitrozemí, a Ekweš, kteří se na zimu stále vracívali domů za

západní oceán. O nich se píše víc v dalších svazcích Kronik. Lidský druh však možná zaslouží ještě jeden dodatek. Mluvíme o sněžných trolech, tvorech sice nevzhledných a zrůdných, avšak nečekaně podobných člověku v krajích, kde se nikdy neobjevila jediná opice. Vzhledem k tomu, že byli výtvorem ledu, je možné, že přišli z nehostinného západu, z domoviny Ekweš. Přinejmenším tam se totiž našly pozůstatky, zejména obrovité zuby, mohutného tvora o polovinu vyššího než člověk a přiměřeně hmotného. Není bez zajímavosti, že nemírný růst těchto tvorů, označovaných jako Gigantopitheci, se rovněž připisuje vlivu Ledu. Byť nalezené pozůstatky pocházejí z dřívějších údobí dlouhé zimy1, legendy o podobných tvorech stále kolují v odpovídajících oblastech na obou březích západního oceánu.

Jazyky západních zemí

Původní texty Zimních kronik jsou psány keryským ideografickým písmem, vcelku běžným na severu i na jihu. Díky tomu, že každé slovo má svůj obrázek a není tedy zápisem hlásek, nelze vždy rozlišit, kterým z obou jazyků je text napsán. O určení jsme se pokusili v případech, kdy rozlišení umožňuje kontext.

Vážnější problém představuje fakt, že často neznáme znění slov, byť chápeme jejich význam; mezi živými jazyky přímé ekvivalenty nenacházíme, jak se stalo třeba v případě egyptských hieroglyfů a současné koptštiny. Oba jazyky se od sebe značně lišily. Svarhath měl výrazně severskou povahu díky hrubému zvuku. Jižní jazyk, penruthya, zněl jemněji, byl plynnější a zároveň formálně vytříbenější. Vlastní jména a jasné termíny, jež z obou jazyků známe, nás nenechávají na pochybách, že se jednalo o přímé předky indoevropské rodiny, zvláště pozdějších skupin jazyků severozápadní Evropy (jimž se často říká kentumové jazyky ze společného výrazu pro číslovku sto2). Zvláště blízko měly ke germánským (či skandinávským) a keltským jazykům. Abychom tedy zachovali rozlišení severního a jižního jazyka, zapisujeme je skandinávským či keltským způsobem. Nutno však mít na paměti, že tato metoda svádí k většímu odcizování, než ve skutečnosti nastalo - rozdílnost spíše ukáže porovnání skandinávských a dolnoněmeckých dialektů. Větší část slovní zásoby pocházela ze společných kořenů, byť se jednotlivá slova vyvíjela samostatně, a gramatické struktury byly rovněž příbuzné. Výsledek se však značně lišil; uživatelé penruthye tahal neučesaný svarhath za uši, svarhathanům připadala penruthya jasná, ale nevýrazná. Ani pro jeden národ však nebylo těžké naučit se jazyk druhého, zvláště v písmu, protože oběma jazykům sloužila stejná sada obrázků; snad proto se tu nikdy neuchytila nejrůznější hlásková písma a většina je považovala téměř za tajné šifry. Mnoho knih Mistra kováře však zřejmě hláskovou abecedu používalo.

Není bez zajímavosti, že v Knize meče na jednom místě Kermorvan z opatrnosti či slušnosti mluví svarhathem o tématu, jež by si žádalo jeho rodný jazyk. Mluvíme o krátkém vyprávění o pádu východního města, jež označuje po seversku Strandenburg, v překladu Město u vody. Jeho důvody osvětlí Kniha přílby.

Další jazyky

O dalších jazycích můžeme v tomto stádiu říci jen málo. Většina duergar ovládala severskou řeč, Andvar jí hovořil mírně knižně. Nelze si však nepovšimnout, že většina ostatních duergar mluvila svarhathem velice neformálně, což by naznačovalo příchylnost jejich vlastního jazyka k jadrnému vyjadřování. Elof a Kermorvan se jistě něco z těžké duergarštiny naučili, ale dochovaly se jen zlomky. Na první pohled vypadá skoro slovansky, nelze však pominout ani podobnosti s ugrofinskými jazyky3. O duergarštině a jazycích Ekweš se více mluví v dalších knihách.

LODĚ

V Knize meče se objevují popisy tří různých typů plavidel. Z nich a z občasných náčrtů u kraje stránek můžeme stavbu plavidel rekonstruovat celkem přesně.

Ekwešské galéry

Útočné lodě Ekweš byly nejstrašlivějšími válečnými plavidly své doby. Díky popisu v první kapitole víme, že se nejednalo o birémy 4, nestálé na otevřeném moři; podle počtu vesel tedy můžeme odhadnout délku trupu. K volnému pohybu potřebuje veslař zhruba metr, dá se tedy předpokládat, že ekwešská galéra měřila zdéli ke čtyřiceti metrům. K cestám na otevřeném moři navíc potřebovala hluboký ponor. Víme též, že ekwešské lodi měly štíhlý trup a přinejmenším část trupu nad nákladem kryla paluba. Jako mnoho jiných „primitivních" válečných lodí byla tato plavidla k dokonalosti dotaženým typem kánoe, vylepšené však plachtou. Jako u většiny tehdejších lodí měla plachta jednoduchý tvar obdélníku. Popisy oplachtění v Kronikách a drobnosti jako pevné dehtované lanoví naznačují, že Ekweš ovládli plavbu na boční vítr a zřejmě i umění křižování. Dotvrzují to i stylizované kresbičky a iluminované iniciály.

Válečné lodě z první kapitoly byly zřejmě typické pro první fázi ekwešské expanze. Je tu příznačné, že jsou daleko menší než galéry z kapitoly 5. I naložené kořistí se tyčí nad vodu podstatně výš než pirátská loď a jsou údajně o polovinu delší - což může být ještě podhodnocený údaj. Mají už palubu po celé délce, jakousi záďovou nástavbu a v podpalubí dost místa na lup i zajatce. Ekweš zjevně začali stavět větší a složitější plavidla, která unesla více vojáků i větší kořist. Mohlo to být i vlivem Mistra kováře, nelze však pochybovat, že by Ekweš k podobné konstrukci dříve či později dospěli sami.

Pirátská loď

Loď pirátů byla zřejmě v Bryhaine typickým válečným plavidlem. Charakteristické je beranidlo s protíháčky, které protivníkův bok nejen prorazilo, jako bodec ekwešských lodí, ale také zachytilo, aby posádka mohla přeskákat. Ekwešské lodi neměly ani vyztuženou přední část kýlu a jejich okované dřevěné beranidlo se od pružných fošen často neškodně odrazilo. Počet pirátských veslařů by naznačoval délku trupu kolem dvaceti metrů, spíše víc. Brasayhalská loď byla proti ekwešské masivnější, o něco širší a na přídi kulatější. Větší rychlosti dosahovala jen díky nižší hmotnosti a poměrně větší ploše plachty. Paluba kryla zřejmě jen příď a záď a cesta zpět s dvaadvaceti ženami byla zřejmě značně svízelná, byť pro zachráněné pohodlnější než v ekwešském podpalubí.

Duergarský kurýrní člun

Přestože tuto loď postavili za účelem rychlého plachtění po podzemních řekách, na svou dobu měla velice vyspělou konstrukci a snad proto dovezla Ils, Elofa a Kermorvana na otevřeném moři tak daleko. Necelých deset metrů dlouhý trup měl zřejmě ploché mělké dno, typické pro říční čluny, ale ostrou kolmou příď a naštěstí zřejmě i netypický ponor; tuhosti přispívala paluba po celé délce a přepážky v podpalubí. Plachtoví bylo nezvyklé, volné a veliké, aby zachytilo jemné podzemní vánky, a vybavené dokonce košovou plachtou; ta se v případě potřeby nekasala na ráhno, ale skládala i s koncem stěžně na velkou dolní plachtu jako u norských femboringů. Poznámky roztroušené v textu naznačují, že větší duergarské lodi měly běžně více plachet a zřejmě i poměrně komplikované lanoví, byť bezpochyby velice zvláštní. Dalšími překvapivými znaky duergarského člunu bylo v pantech zavěšené kormidlo místo kormidelního vesla a stěhové rumpály, díky nimž dokázala loď od kormidla řídit jediná osoba. Bez nich by nebylo možno na moři tak velikou plachtu ovládat. I s Kermorvanovou boční deskou (podobnou lze vidět na tradičních holandských loďkách) je kupodivu, že malý člun dovezl trojici cestovatelů tak daleko, aniž by se převrhl.

KVĚTENA A ZVÍŘENA

Může nám sloužit za důkaz pomalého postupu Ledu, přes výše zmíněné stlačení klimatických zón, že tolik tehdejšího života připomíná ten dnešní - byl snad jen trochu bohatší. Co nedokázal Led, zvládli lidé. Mnoho zvířat a rostlin v Kronikách snadno identifikujeme a není je třeba představovat; jsou stejné jako jejich dnešní potomci ve stejných krajích. To platí zvláště o oblastech, jako byla Slaná bažina, kde poutníky sužovaly stejné černé sítiny (Juncus gerardii et roemerianus), jaké hojně rostou v dnešních brakických močálech. I lehké ochlazení podnebí však výrazně změní ekotopy a v Brasayhalu kdysi žilo mnoho zvláštních tvorů, kteří si od té doby našli místo jinde nebo úplně vyhynuli.

Tvorové z Ledu

Co se týká podivných a hrozivých výtvorů Ledu, stěží o nich můžeme něco říci s jistotou. Pokud je Led nestvořil, určitě je zkazil a překroutil jako výsměch samotnému životu. Důležité nám připadá, že Kroniky pro ně používají duergarských termínů, protože Starší je znali ještě zdávna; draka nazývali arachek, velikého ještěra akszawan. Důkazem hrůzy, již tito netvoři vzbuzovali, je dosud živá vzpomínka na jejich podobu i jména ve folklóru národů, jež obývají někdejší svarhathský Sever. Totéž platí i o Amicacovi, Mořském ničiteli; ten však přes všechnu strašlivost nebyl sluhou Ledu.

Domácí zvířata a rostliny

Kroniky se o hospodářství nijak nerozepisují - například nevíme, zda duergarské horské „kozy" byly skutečně kozami, či zda šlo spíš o horské ovce. V jednom či dvou případech se však dozvídáme více.

Koně
Možná se jedná o plemeno dovezené z Kerysu, které nepřežilo následné katastrofální změny. Narážka na hrubou srst a jinde na sporý vzrůst však dávají tušit, že přinejmenším někteří brasayhalští koně pocházeli z místní krve, primitivního druhu zřejmě podobného koni Przewalského. Toto plemeno žilo od Severu až k jižním pouštím, vymřelo však již v prehistorické době.

Dobytek (Kapitola 1)
Skot, který pase malý Alv, nepřipomíná žádné moderní plemeno. Ohromný vzrůst a rozpětí rohů naznačují, že šlo o první zdomácnělou formu obrovského skotu, aurochů; ti vyhynuli roku 1627, ale dali vznik všem domácím plemenům. Je zajímavé, že vzácný polodivoký skot chillinghamského plemene má stejnou špinavě bílou barvu a tak nemírnou povahu, že je těžké s ním zacházet bez pomoci, řekněme, dobytčího bodáku.

Divá zvěř

Šelmy (Kapitola 2)
Masožravá zvířata, jež napadla družinu Mistra kováře, nemůžeme přesně určit. Popis nesedí na tehdy nejrozšířenější šelmy, divoké vlky druhu Canis dirus. Spíš šlo o vzácnější Chasmaporthetes, příbuzné hyeny s chrupem a kostrou jako

gepard.

Šavlozubec (Kapitola 2)
Tímto jménem se mohly označovat dvě šelmy - Smilodon, známý šavlozubý tygr, a jeho menší příbuzný Homotherium -skupina handžárovitých. „Kočka", která zabila obřího bobra (Casteroides) byla zřejmě přímým předkem pumy.

Bizoni (Kapitola 4)
Bizon byl v době Zimních letopisů v Brasayhalu novým druhem a stále dával přednost životu v lese. Teprve po konci ledové doby se jeho potomci, dnešní bizoni, rozšířili do prérií.

Niaradovi psi (Kapitola 9)
Zařazení mezi velryby je správné. Strašidelný zpěv dokáže dodnes vyděsit posádky malých člunů; dnešní velryby ale zpívají jen v klidné vodě, nikdy při lovu. Popis rovněž neodpovídá žádnému současnému druhu. Protažené tělo dvakrát delší než loď (tedy kolem dvaceti metrů), dlouhé čelisti s velkými zuby, obrněná kůže a nepřítomnost hřbetní ploutve ukazují na skupinu Archaeoceta, často podle nejznámějšího druhu nazývanou zeuglodoni. Jedná se o paralelní, nikoli předchozí větev vývoje velryb, údajně vyhynulou po mnoho milionů let. V poměrně současném světě Kronik by tedy byli hrubým anachronismem, musíme však uvážit, že veliké mořské hady občas vídají i moderní námořníci.

Mamut (Kapitola 9)
V textu je ve skutečnosti užito slova ksalhat, ale nahradili jsme je staroruskou formou, shodnou s českou, protože se téměř bezpochyby jedná právě o známého huňatého mamuta,
Mammuthus columbi, podle starší terminologie kolumbijského slona. Přes obrázky, jež ho často zpodobují na pozadí zasněžené tundry, trávil mamut téměř jistě většinu roku v lese. Jediné pochyby vzbuzuje vzrůst popisovaného zvířete; někteří mamuti nebyli o nic větší než indičtí sloni. Mohlo tedy jít i o nějaké chlupaté plemeno mastodonta. V Brasayhalu se za dlouhé zimy mastodonti hojně vyskytovali, mnozí i větší než mamuti, a vyznačovali se obrovskými kly. Je zajímavé, že yukaghirské kmeny, které dodnes obývají někdejší ekwešské kraje, toto zvíře stále označují slovem xolhut.

Lesy

Hvozdy západního pobřeží za Elofových časů až do nedávných dob tvořily z největší části přímořské a obří sekvoje sequoia sempervirens a sequoiadendron giganteum. Lesy tedy blízce připomínaly ty dnešní, chyběly v nich však nově introdukované druhy jako eukalypty, jejichž vůně dnes tamním lesům vládne. Voněly hlavně smolnými jehličnany, protože tu stejně jako dnes rostly i obří cedry a jedle, borovice i další jehličnaté stromy. Opadavé listnáče byly v menšině, ne však zanedbatelné. Na severu se pak setkáváme s popisy stromů, jež musely patřit k druhu metasequoia, předku dnešních obrů, který však dorůstal nejvýše dvaceti metrů. Již tehdy byl jistě vzácný; až donedávna, kdy se několik exemplářů našlo v Číně, byl považován za vyhynulý.

NÁBOŽENSTVÍ

Zde se nemáme příliš čeho zachytit, neboť národy Kerysu si sice byly vědomy jistých vyšších sil, některých se bály a jiné ctily, k formálnímu uctívání se však dostaly málokdy. Většinou se pak jednalo o temnější mocnosti. Tyto sklony se přenesly i na jejich potomky.
V časech Kronik už severní usedlíci ztráceli dávné povědomí o vyšších silách, dobrých i zlých, i o vůli, jež za nimi stála. Jejich znalosti se rozmělnily v animistickém náboženství nově příchozích, rolnické společnosti srozumitelnějším, a degradovaly na úroveň lidové legendy. Například královská zástava Ztracených zemí zpodobovala havrana na pozadí slunce, k jehož světlu lidi vede. Z původní motivace se však stala pohádka o tom, jak havran pro lidi slunce ukradl.
Na jihu se dochovala větší moudrost, ale zatuhla či dokonce zkameněla do podoby vlasteneckých a občanských rituálů. Pro vzdělaného Sothrana jako Kermorvan bylo zjevení Havrana stejně pohádkové, jako kdyby k němu z podstavce sestoupila socha, jako zjevení Atény Periklovi.
Obě země však měly podobné pojetí posmrtného života, založené na představě Reky. Tu chápaly jako hranici nepochopitelného zásvětí, z něhož není návratu, snad jedině za pomoci černé magie. Představa možná vzešla z temných oblastí tundry a tajgy na hranici Ledu, protkaných studenými řekami z tajícího sněhu. Vládl tu totiž Taoune a nebylo těžké narazit na mrtvého.

Ekwešské náboženství

Ač je důkladný popis ekwešské společnosti a nepochopitelných sil za ní věcí dalších svazků, již na tomto místě bychom se měli zmínit o jejich věrouce. Její temnější tvář byla všeobecně známa, Kermorvan však evidentně tušil něco víc. V původní podobě se jednalo o stejný primitivní animismus, jaký vyznávaly ostatní národy severu, ale se sílící mocí Ekweš ovládli náboženství šamani, mocní kmene podřízení pouze náčelníkům; v některých případech měli i větší skutečnou moc. Součástí rituálů byl tanec do rytmu bubnů a extatická vizionářská vytržení, během nichž se výrokům

připisovala věštecká moc. V této fázi ještě Ekweš do jisté míry uznávali a uctívali Mocnosti, začínal se však prosazovat nový prvek: přímočaré vyznávání postupujícího Ledu. Tento ritus byl věcí tajné lóže mezi vyššími kádry všech klanů, do níž měli přístup jen vybraní nejmocnější jedinci. Ledová lóže drasticky změnila celou ekwešskou společnost.

Kanibalismus, zvyk tolik obávaný a opovrhovaný, byl zřejmě dávného data, podpořil ho však nástup Ledu a nedostatek potravy. Původně šlo o pohřební obřad, který měl uctít mrtvého a dát mu věčný život pokračováním jeho statečnosti a moudrosti v jiných tělech. Nový kult z něj udělal rituál ponížení otroků, prostou obživu. Přesně zapadá do představy společnosti, jež je systematicky rozkládána a štvána proti sousedům. Rovněž se zdá, že Ledová lóže se snižovala ve svých ritech i k horším krutostem, aby s ní byli vyznavači svázáni ještě pevněji a byli ještě otrlejší. Podobné principy se připisují i novějším kultům, jako byli hrdlořezové v Indii nebo Anioto a Mau Mau v Africe.

Kovářství

Pravá kovařina měla na Severu jednoznačně náboženskou funkci; práce kováře byla aktem druhotného stvoření a pojila řemeslníka s tvůrčími mocnostmi i jejich stvořitelem. I když byla kovařina v době Kronik považována za samozřejmost, ve společnosti hrála velkou roli. Městský kovář byl občanem vyšší třídy a zodpovídal se spíše svému cechu než vedení osady. Ve vesnicích byli kováři navíc nejvzdělanějšími členy komunity a díky tovaryšským cestám také viděli nejvíc světa. Kovář nad svou kovadlinou oddával snoubence a symbolicky je tak spojoval jako prsteny, jež pro ně vykoval. Později dával jejich dětem jména, v menších městech i základy vzdělání. Většina kovářů však zůstala pouhými řemeslníky a nikdy se nestali mistry. I mezi mistry však byli často jen zručnější kováři, jako Hjoran. Mnohdy ovšem vydělali dost peněz, aby se dokázali pozvednout nad každodenní dřinu a pustit se do politiky, umění nebo dokonce studia teorie a filosofie. Několik výjimek začalo prostřednictvím mistrovství ukájet osobní ambice.

Občané Bryhaine považovali pravou kovařinu za báchorku, přesto houfně nakupovali raději u severních kovářů než u vlastních. Kovařina byla jistě postavena na pevném rituálu, sestaveném z hudby, veršů, vzorů a tvarování kovů; všechny tyto složky vyjadřovaly a poutaly kovářovu vrozenou sílu či talent. Začínalo se hudbou a verši. Hudba měla na práci údajně větší vliv a proto se obtížněji ovládala; slova dala její moci směr. Vzor písní vyjádřenou moc vázal na dílo a závěrečné vykování dalo práci její nezbytnou identitu.

Síla pravé kovařiny byla zřejmě rozšířenější mezi duergar než mezi obyčejnými lidmi, v tomto ohledu tu také bylo méně výjimečných jedinců. Díky široké základně, úžasným zkušenostem a stabilní společnosti měli oproti lidem jistou výhodu. Opravdu mocný lidský kovář by ale často dokázal víc a stvořil dílo překvapivé moci, jen mít duergarský fortel.

Vlohy k pravé kovařině ještě neznamenaly, že člověk zvládne i řemeslo, ale čím šikovnější byl v práci s kovem, tím větší sílu mohl do díla vložit. Řemeslo bylo dozajista na vysoké úrovni; v dobách Kronik dosahovalo zpracování kovů zvláště mezi duergar výšin, jimž se od té doby stěží kdo vyrovnal. Výroba Kermorvanova meče v kapitole 7 je vcelku přesnou zkratkou výrobního procesu bulatské oceli, tajemství damascénských mečířů - hedvábné vzory a nazlátlý lesk pro ně byly charakteristické. Zmíněná technika vytvořila karbonovou ocel, pružnou a silnou zároveň, jakou nedokáží napodobit ani současné průmyslové postupy. Kováři z Damašku nechápali, jak svých výsledků dosahují, a donedávna to nechápala ani moderní věda. Elof a jeho duergarský mistr tomu zjevně rozuměli dokonale.

Nutno si povšimnout, že zpracování kovů zůstalo dlouho tajemnou činností i ve společnostech, které na pravou kovařinu dávno zapomněly. Mezi severoafrickými Tuaregy tvoří kováři zvláštní kastu5, v něčem méněcennou, ale jinak široce ctěnou; kovářská kletba se nebere na lehkou váhu. I ve folklóru naší kultury je vesnický kovář důležitou postavou, lidovým léčitelem, opěvovaným umělcem.

KRONIKY

V Kerbryhaine byl zápis dějin téměř duchovním cvičením, mravním poučením z předchozích chyb, a snad proto se Zimní kroniky, bezpočtukrát přepisované až ke ztrátě smyslu, dochovaly, i když se toho jinak tolik ztratilo.

Dnes přesně nevíme, kdy byly napsány, ale není pochyb, že nepocházejí z příliš vzdálených hlubin času. Za dobu své existence viděl svět mnoho dlouhých zim, mnoho údobí, kdy polární ledy vztáhly spáry na teplejší kraje. Teprve poslední čtyři doby ledové, tedy dobu kvartéru, však mohli sledovat lidé. Podle dalších náznaků pole svých úvah ještě zúžíme. Viděli jsme, že svět Zimních kronik je velice podobný našemu; rostlinný i živočišný život až na pár výjimek známe z oblastí, které člověk dosud ušetřil svého vlivu. Ještě nápadnější jsou v některých Kronikách mapy; když je převedeme z jiných projekcí, což jsme provedli i u mapy v této knize, a odmyslíme si část pobřeží, nyní zaplavenou mořem, linie pevniny je téměř současná. Všechny zmíněné podobnosti ukazují na poslední ledovou dobu, známou jako Würm nebo Visla, která dostoupila vrcholu zhruba před osmnácti tisíci lety. Zalednění narůstalo zvolna6 , ale opadlo překvapivě rychle. Právě na vrcholu takového velkého zalednění se odehrávají příběhy Knihy meče.

Michael Scott Rohan
LEDOVÁ KOVADLINA

Obálka Luis Royo
Překlad Robert Tschorn
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová

Sazba provedena v LaTeXu
Vytiskla Tiskárna Havlíčkův Brod a.s.
Vydalo Nakladatelství Laser - books s.r.o.
Úslavská 2, Plzeň 301 49
tel+fax: 019-7246407
v edici Laser jako 172. publikaci
Edice Fantasy svazek 39.
Plzeň 1999, vydání 1.
Prodejní cena včetně DPH 159 Kč

1 Údajně vymřeli už za druhé doby ledové

2 Latinsky centum, v klasické výslovnosti čteme s k.

3 Termín duergar vychází ze staroanglického dveorg - trpaslík, křeč (či naopak), což lze omluvit faktem, že se jedná o severanské slovo. Rovněž germánská jména Ansker a Andvar - strážce dechu či duše - jsou čistě duergarská a pokud tím nevyvracejí slovanskou příslušnost neandrtálců, ugrofinskou určitě.

4 Biréma má na každé straně dvě řady vesel pod sebou.

5 Kasty kovářů nacházíme skoro u všech vyvinutějších kmenů už od fáze, kdy se společnost klanová v kastovní teprve mění.

6 Zhruba sto tisíc let